

รายงานการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๑๒

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมละอู่ใหญ่

โรงแรมอิมพีเรียล หัวหิน บีช รีสอร์ท จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : วันนี้ช่วยกันดูถ้อยคำหรือความขัดแย้ง
คุณกาญจนารัตน์อยู่หรือเปล่า โอเค คุณกาญจนารัตน์ช่วยดูด้วย อ่านตั้งแต่มาตรา ๑

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ร่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๑ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้

ประธาน : เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในคำปรารภเราต้อง

ประธาน : เดี่ยวไว้ตอนสุดท้าย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ต้องมีอีกใช่ไหมครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๒ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็น
ประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กฤษฎีกา และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่
ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ
และความผาสุกของประชาชนโดยรวม

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล
ย่อมได้รับความคุ้มครอง

ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

มาตรา ๕ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้น เป็นอันใช้บังคับมิได้

เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เมื่อมีกรณีตามวรรคสองเกิดขึ้น ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลรัฐธรรมนูญ และประธานองค์กรอิสระ เพื่อวินิจฉัย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานขออภัยครับ

ประธาน : เตียวอ่านให้จบ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ในการประชุมร่วมตามวรรคสาม ให้ที่ประชุมเลือกกันเองให้คนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมแต่ละคราว ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใด ให้ที่ประชุมร่วมประกอบด้วยผู้ดำรงตำแหน่งเท่าที่มีอยู่

การวินิจฉัยตามวรรคสามให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

คำวินิจฉัยของที่ประชุมร่วมให้เป็นที่สุด และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ

ประธาน : เชิญครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ในกรณีที่บอกว่าให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญจัดให้มีการประชุม แบบว่าให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็น secretariat ใช่ไหมครับ

ประธาน : ก็ต้องเป็นตามปกติ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ขอบคุณครับ

ประธาน : มีคนเขาเสนอว่าควรจะมีผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรจะสมควรไหม

นายเอียรชัย ุณ นคร : ที่จริงผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรก็เคยเสนออยู่ ผมคิดว่าถ้าเกิดมันเป็นเรื่องของ crisis การนำผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรมาร่วมด้วย มันก็น่าจะเป็นเรื่องที่ดีเพราะมันจะได้พูดคุยกัน ประเด็นที่ผมจะขออนุญาตพูดไปเลยได้ไหมในส่วนอื่น

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

พรรคหนึ่งเราบอกว่า บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้น เป็นอันใช้บังคับมิได้ พอพรรคสองเราบอกว่า เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับแก่กรณีใด แล้วเราบอกว่าให้การกระทำนั้น หรือวินิจฉัยกรณีนั้น ไม่ทราบ แต่ถ้าเราตัดคำว่า ให้การกระทำนั้น ออกไปได้ไหม ให้เป็นคำว่า ไม่ใช่บังคับแก่กรณีใดก็ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครอง พอมีคำว่าให้การกระทำนั้น โผล่ขึ้นมาเลยดูคล้าย ๆ เป็นส่วนเกินอยู่นิดหนึ่ง แล้วก็ในพรรคห้าเราบอกว่าการวินิจฉัยตามพรรคสาม ผมไม่แน่ใจว่ามันควรจะเป็นการวินิจฉัยตามพรรคสองหรือเปล่า เพราะพรรคสามคือให้ตั้งกลุ่มคน ขึ้นมาเพื่อวินิจฉัย แต่ว่าพรรคสองมีแต่คนบอกว่าให้วินิจฉัยกรณีนั้นเป็นไปตามประเพณี เพราะฉะนั้นเวลาเขียนในพรรคห้ามันควรจะเป็นการวินิจฉัยตามพรรคสองมากกว่าพรรคสาม

ประธาน : ใส่เต็มเลยก็แล้วกันเพราะว่ามันมีปัญหาทั้งพรรคสองและพรรคสาม ให้ผมตัดคำว่า ได้ ออกไปเลยดีไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ตัดเลยครับ

ประธาน : ตกลงใส่หรือไม่ใส่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ตอนนีกรรมการชุดนี้จะมี ๑๑ คน ที่นี้เพิ่มผู้นำฝ่ายค้าน ในสภาผู้แทนราษฎรก็จะมี ๑๒ คน

ประธาน : ๑๒ คนก็เป็นประธานสัก ๑ คน เหลือ ๑๑ คน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ประธานเขาก็มีสิทธิออกเสียงของเขาอยู่แล้ว เดิมจะมี ๑๑ คน เพราะประธานองค์กรอิสระมี ๕ คนใช้ไหมครับ

นายบรรชิต สิงหเสนี : ท่านประธานครับ ผมสนับสนุนให้มีเพราะมันเหมือนกับไม่ถึงกับ crisis แต่เป็นเรื่องที่จะต้องวินิจฉัย แล้วอย่างไรประธานก็มีสิทธิออกเสียงอีก ๑ เสียง ถ้าเกิดคะแนนเท่ากันอยู่แล้ว ตัวเลขไม่เป็นปัญหาเพราะว่าแม้ถ้าคะแนนเท่ากันก็ชัดเจน เราก็บอกแล้วว่าตำแหน่งนั้นว่างก็ไม่ต้องคิด เพราะฉะนั้นก็เป็นได้ว่าไม่ใช่ ๑๑ คน มันอาจจะเท่าไรก็ได้ แต่ก็มีทางออกอยู่แล้วว่าถ้าคะแนนเท่ากันประธานมีสิทธิอีก ๑ เสียงเป็นเสียงชี้ขาด ผมว่าถ้ามี มันก็ดูดีให้บทบาทผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ประธาน : โหเน ๆ เราเอามาแล้วก็เอามาให้หมดก็ได้ เขาจะได้ไม่ถูก left out

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มันจะได้ลดวาทกรรมความเชื่อมโยงต่อประชาชนลงไปได้ ถ้าเอาผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรเข้ามา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กัลยาณี ๑/๔

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ไปได้นะ เชิญครับ

นายบรรชิต สิงหเสนี : ท่านประธานครับ ตกลงของท่านอาจารย์เชียรชัยเราตัดแล้ว
ใช่ไหมครับ

ประธาน : ตัดแล้วก็แก้แล้ว

นายบรรชิต สิงหเสนี : ผมขออนุญาตอีกนิดหนึ่งครับ ในมาตรา ๕ วรรคสุดท้าย
มันไม่ได้เกี่ยวกับมาตรานี้แต่มันไปเกี่ยวกับเรื่องศาลรัฐธรรมนูญ ผมนั่งอ่านตรงนั้นเพราะท่านประธาน
มอบให้ ผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ผมก็จะดูว่าครบไหม
ก็เลยไปเทียบเคียงก็ไปดูของศาลรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๑ แต่ในมาตรา ๒๑๑ ว่ามติของ
ศาลรัฐธรรมนูญคำตัดสินมันตกคำว่า องค์การอิสระไปในมาตรา ๒๑๑

ประธาน : จะให้ตัดตรงนี้หรือจะให้ไปเติมตรงโน้น

นายบรรชิต สิงหเสนี : ก็น่าจะต้องเติมครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นเดี๋ยวไปถึงมาตรา ๒๑๑ ค่อยเติมโน้ตไว้

นายบรรชิต สิงหเสนี : ครับ

ประธาน : เชิญ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ กำลังคิดว่าในกรณีที่มีการวินิจฉัยแล้ว
มันหมายถึงว่าจะไม่มีการวินิจฉัยในประเด็นนี้อีกใช่ไหม ปัญหาอยู่ที่ว่าปกติเวลาเรื่อง
ขึ้นศาลรัฐธรรมนูญมักจะมีปัญหาว่าเรื่องที่เคยวินิจฉัยแล้วเราจะเขียนว่าจะไม่กลับมาวินิจฉัยอีก
กรณีนี้เช่นเดียวกันว่าไม่เคยมีบทบัญญัติเมื่อได้มีการประชุมร่วมกันแล้ว ถ้าเรื่องประเด็นอย่างนี้
กลับมาอีกก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ได้เคยมีคำวินิจฉัยแล้ว ผมอยากให้มีการเติมคำนี้เข้าไปในวรรคสอง
ด้วยได้ไหม วรรคสามก็ได้ เมื่อมีกรณีนี้เกิดขึ้นและยังไม่เคยมีคำวินิจฉัยของที่ประชุมร่วม

ประธาน : เรามีแล้วว่าคำวินิจฉัยนั้นให้เป็นที่สุด ที่สุดก็ผูกพันหมด ทั้งศาลทั้งอะไร
ก็กลับมาใหม่ไม่ได้

นายอุดม รัฐอมฤต : เพราะว่ามันเคยมีปัญหาการวินิจฉัยเรื่องการขัดกัน
ของกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ก็มีคนบอกว่าถึงศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วบางครั้ง
ศาลรัฐธรรมนูญก็มากลับสิ่งที่ตัวเองเคยวินิจฉัยได้อีก ซึ่งแสดงว่าศาลรัฐธรรมนูญไม่ผูกพัน
สิ่งที่ตัวเองได้เคยวินิจฉัยไว้ ซึ่งตรงนี้ก็เลยเป็นปัญหาว่าข้อที่เราวินิจฉัยในครั้งนี้นี้ที่บอกว่าผูกพัน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

คือผูกพันทุกองค์กร ซึ่งรวมถึงแม้กระทั่งศาลรัฐธรรมนูญเองในการที่จะไม่นำเรื่องนี้กลับมาอีก
ใช้ใหม่ครับ

ประธาน : ใช่ เมื่อวินิจฉัยแล้วก็ต้องถือว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
มันเขียนอย่างนั้น

นายอุดม รัฐอมฤต : แม้ว่าในสถานการณ์เปลี่ยนไป

ประธาน : จะเปลี่ยนไปก็ต้องขึ้นอยู่กับว่าข้อเท็จจริงมันเปลี่ยนไปก็ไปว่ากัน
อีกเรื่องหนึ่ง ที่นี้เดิมเขาไม่ได้เขียนผูกพันศาลรัฐธรรมนูญ เพราะคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
เพราะเขาไปคิดในแง่เดียวกับศาลฎีกาว่า อาจจะได้ ซึ่งผมคิดว่ามันไม่ควร เพราะยุติสนอย่าง
นั้นแล้วตัวอยู่ต้องถูกผูกพันมันด้วย แล้วก็ถ้าจะเปลี่ยนก็ต้องเปลี่ยนด้วยเหตุที่ว่าข้อเท็จจริงมัน
เปลี่ยนแปลงไป หรือสถานะมันสามารถอธิบายได้อะไรอย่างนั้น ไม่ใช่ว่าชุดนั้นตัดสินแล้วเพราะฉะนั้น
ผมไม่เอา จะผิดจะถูกก็มาว่ากันด้วยเรื่องข้อเท็จจริงหรืออย่างอื่น ซึ่งเดี่ยวตอนนั้น
พอไปถึงคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ที่คุณนรชิตยกขึ้นมา เพราะฉะนั้น
ช่วยโน้ตกันไว้ว่าเดี่ยวเราจะดูตรงนั้นอีกที เชิญครับ

นายเอียรชัย ณ นคร : ผมเข้าใจว่าการวินิจฉัยตามมาตรา ๕ มันอาจจะไม่ใช่
วินิจฉัยในลักษณะเดียวกับที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย เพราะมันเป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งนั้น
มันเป็นไปตามประเพณีการปกครองหรือไม่ เพราะฉะนั้นมันไม่น่าจะเป็นลักษณะเดียวกับที่
ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย เพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยมันควรจะไปวินิจฉัยเรื่องข้อกฎหมาย
ขัดรัฐธรรมนูญ เรื่องอะไรพวกนั้น หรือตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ แต่ที่เราพูดถึงว่าให้วินิจฉัย
ตามประเพณีการปกครองในกรณีที่มีเรื่องนี้เขียนเอาไว้

ประธาน : มันอาจจะกลายเป็น ๒ ขั้วก็ได้ สมมติว่ามีเรื่องไปที่ศาลรัฐธรรมนูญ
แล้วศาลรัฐธรรมนูญตรวจดูแล้วบอกว่าไม่มีบทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเลย ไม่รู้จะทำอย่างไร
ศาลรัฐธรรมนูญก็เรียกประชุม สมมติเขาบอกว่าเรื่องนี้ประเพณีการปกครองเคยยุบสภาได้
ถึงแม้คราวนี้จะไม่ได้อธิบายก็ให้ยุบได้ ศาลรัฐธรรมนูญก็เอาคำวินิจฉัยนี้ไปตัดสินคดีของตัว ที่เขาถามว่า
จะยุบได้หรือไม่ก็ได้ ก็บอกว่ายุบได้ลักษณะก็จะเป็นอย่างนั้น หรือถ้ามันไปเกิดขึ้นที่อื่น
ที่อื่นเขาก็ต้องเอาคำวินิจฉัยไปใช้ ท่านภักดิ์เมื่อสักครู่นี้มีอะไรหรือเปล่าครับ

นายภักดิ์ คำพิทักษ์ : จะเรียนถามเรื่องออกเสียงแค่นั้น ถ้า ๑๒ แล้ว ๖ ต่อ ๖
ประธานออกอีกครั้งหนึ่งใช้ไหม

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ใช่ครับ เราถึงไม่ได้ให้ประธานถาวรเลือกกันไปแต่ละครั้ง เชิญครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ มันมีค่าที่ว่า การวินิจฉัย กับ คำวินิจฉัย ที่อยู่ในจอมันใช่ การ กับ คำ เราจะถือคำไหนครับ

ประธาน : ตัวนี้มันต้องเป็นการเพราะเราบอกว่าจะถือเสียงข้างมาก พอตัดสินเสร็จแล้วมันจะเป็นคำวินิจฉัย เชิญครับ

นายเถียรชัย ณ นคร : ท่านอาจารย์พูดเมื่อสักครู่ที่ผมกำลังพยายามนั่งนึกอยู่ว่า ถ้าเกิดศาลรัฐธรรมนูญไป raise ไปมองว่าเรื่องนี้มันไม่เคยมีแต่ประเพณีการปกครองมันทำได้ ก็ตัดสินทิไปไว้อ่างประเพณีการปกครอง อย่างนี้ถ้าเกิดผมไม่เห็นด้วยกับศาลรัฐธรรมนูญผมก็จะมาใช้ มาตรา ๕ ผมก็จะบอกว่าประเพณีการปกครองมันต้องประชุมร่วมศาลรัฐธรรมนูญไม่มีสิทธิวินิจฉัย

ประธาน : ก็แล้วแต่ เราจะเริ่มถกหลักการกันใหม่เดี๋ยวไม่ไปไหน เชิญครับ

นายบรรชิต สิงหเสนี : ท่านประธานครับ ทุกอันก็ล้อกันมาหมดอย่างมาตรา ๓ ให้องค์กรต่าง ๆ ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ แต่เฉพาะข้อ ๕ ตอนผมอ่านแล้วมันผูกพันองค์กรต่าง ๆ ของรัฐ แต่ไม่ได้เกี่ยวกับประชาชนเลยไหม มันต้องเกี่ยวกับประชาชนและผูกพันประชาชน ด้วยหรือเปล่าครับ

ประธาน : ไม่ไปเกี่ยวกับประชาชน เพราะว่าคำวินิจฉัยของพวกศาลก็ตี องค์กรอิสระ มันทำแล้วมันก็ถูกผูกพัน ผลมันจะถึงประชาชนอย่างไรก็ไม่เกี่ยวกัน ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวประชาชน อยู่ ๆ ยกมาบอกเรื่องนี้ไม่มีช่วยตีความให้หน่อย

นายบรรชิต สิงหเสนี : เพราะผมมุ่งเฉพาะตรงคำวินิจฉัยว่ามันต้องผูกพัน นี่คือการตีความรัฐธรรมนูญมันต้องผูกพัน เพราะฉะนั้นกลายเป็นผูกพันแค่หน่วยงานต่าง ๆ เท่านั้นเอง แต่เขาไม่มีสิทธิร้องคือประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้เรียก

ประธาน : สมมติว่าใครไม่เชื่อมา challenge ที่ศาลหรือที่องค์กรอิสระ องค์กรอิสระก็บอกคุณว่า challenge ได้ แต่ผมถูกผูกพันผมก็วินิจฉัยอย่างอื่นไม่ได้

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : หมวด ๒ พระมหากษัตริย์

ประธาน : หมวดนี้ของใคร

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : คุณบรรชิตครับ

มาตรา ๖ องค์กรพระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้

มาตรา ๗ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

มาตรา ๘ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

มาตรา ๙ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะสถาปนาและถอดถอน
ฐานันดรศักดิ์ และพระราชทานและเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ประธาน : เชิญครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ประธานโทษ รวมทั้งสมณศักดิ์ด้วยไหมครับ

ประธาน : ไม่เกี่ยว

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ไม่เกี่ยวใช่ไหมครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๐ พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและทรงแต่งตั้ง
ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานองคมนตรีคนหนึ่งและองคมนตรีอื่นอีกไม่เกินสิบแปดคนประกอบเป็น
คณะองคมนตรี

คณะองคมนตรีมีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในพระราชกรณียกิจ
ทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา และมีหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ

ประธาน : ตรงนี้ตกคำว่า ไว้ หรือเปล่า

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ไม่มีครับ

ประธาน : ลองดูที่อื่น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ
๒๕๓๔ ก็ไม่มี ใช้ในรัฐธรรมนูญไปเลยครับ

ประธาน : แต่เวลาที่เราใช้ข้างหลัง ๆ เราจะใช้ไว้ในรัฐธรรมนูญหรือเปล่า

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ตั้งแต่มาตราอื่นไม่รู้แต่ของส่วนพระมหากษัตริย์
จะเขียนอย่างนี้มาตลอดตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔

ประธาน : พอมันตกเลยไม่กล้าแก้ ตอนนี้อย่างอื่นมั่นใจไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ไหม

เลขาธิการ (นายปกรณ์ นิลประพันธ์) : ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

ประธาน : เราก็ใช้ ไว้ เติมเข้าไปเถอะแล้วเดี๋ยวคราวหลังเขาลอกเขาจะได้ลอกถูก
เชิญครับ

นายเชียรชัย ณ นคร : คำว่า องคมนตรี รวมประธานองคมนตรีไหมครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : รวม เราถึงใช้คำว่าอย่างนี้ เป็นประธานองคมนตรีคนหนึ่ง และองคมนตรีอื่น เพื่อบอกให้รู้ว่าประธานองคมนตรีก็เป็นองคมนตรี

นายเชียรชัย ฦ นคร : ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ท่านประธานครับมันจะมีอีกคำ ตรงนี้ถ้าในรัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ในรัฐธรรมนูญจะมีในรัฐธรรมนูญนี้ท่านจะให้ใส่ไว้ ตอนนั้นเราคุยกันว่าถ้ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้รัฐธรรมนูญธรรมดาไม่ได้ใช้รัฐธรรมนูญนี้

ประธาน : ยกเว้นตรงที่เราจะเน้นเราจะมี ๒ คำ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ตรงนี้จะบอกว่าบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ แต่ตอนนี้เราเพิ่ม ไว้ ก็จะได้เหมือนมาตราอื่น ตรงนี้เราจะมี นี้ ใหม่ครับ

ประธาน : ไม่ต้อง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๑ การเลือกและแต่งตั้งองคมนตรีหรือการให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานองคมนตรีหรือให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งองคมนตรีอื่นหรือให้องคมนตรีอื่นพ้นจากตำแหน่ง

ประธาน : มาตราต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๒ องคมนตรีต้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือสมาชิก หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง และต้องไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใด ๆ

ประธาน : มาตราต่อไป

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๓ ก่อนเข้ารับหน้าที่ องคมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้า จะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุกประการ”

ประธาน : มาตราต่อไป

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๔ องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก หรือมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๕ การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการในพระองค์และสมุหราชองครักษ์ พ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

การจัดระเบียบราชการและการบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัยตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกา

เลขานุการ : อันนี้เพิ่มวรรคสองครับ

ประธาน : นี่แหละใบสั่งที่แท้จริง

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : พระราชกฤษฎีกาใครจะเป็นคนร่าง

ประธาน : มีบททั่วไปอยู่แล้ว

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ความหมายมันจะต้องภายในปีหนึ่ง ภายในบทเฉพาะกาล ต้องโยงอะไรไหม ไม่ต้องนะครับ

ประธาน : มาตราต่อไป

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๖ ในเมื่อพระมหากษัตริย์จะไม่ประทับอยู่ใน ราชอาณาจักร หรือจะทรงบริหารพระราชภาระไม่ได้ด้วยเหตุใดก็ตาม จะได้ทรงแต่งตั้งผู้ใดคนหนึ่ง เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ประธาน : ถ้อยคำเหล่านี้เป็นถ้อยคำที่เขียนมาแต่โบราณ แล้วสังเกตคนโบราณ ที่เขาใช้ภาษาที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์จะเห็นว่าเขานิมนวล ละเอียดล่อมาก ปกติบทบัญญัติ ทำนองนี้เราจะเขียนว่าให้อย่างนั้น หรืออาจอย่างนี้ นี่พูดแบบลักษณะให้เห็นว่าเป็นตามใจพระองค์ จะได้ทรงแต่งตั้งคือเป็นเรื่องของพระองค์ท่านโดยแท้ ภาษาอย่างนี้หายาก มาตราต่อไป

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๗ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้ง ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๖ หรือในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถทรงแต่งตั้ง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะหรือเพราะเหตุอื่น ให้คณะองคมนตรีเสนอชื่อผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งสมควรดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาประกาศในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ แต่งตั้งผู้นั้นเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ในระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่าจะด้วยเหตุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ หรือเหตุอื่นใด ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภา

เลขานุการ : ในระหว่างนี้ผมขออนุญาต เอกสารประกอบการแถลงข่าวที่ฝ่ายเลขานุการได้แจกไปเพื่อคณะกรรมการได้พิจารณา ยังไม่ได้รับอนุมัติจากท่านประธานให้เผยแพร่ครับ

ประธาน : ถึงไหนแล้ว

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๗

ประธาน : มีอะไรไหม เชิญครับ

นายภัทรระ คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ของเดิมมันต่อท้ายว่าให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาในการเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง ตามวรรคหนึ่งเราไม่ต้องเอาได้ไหมครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : อันนี้เราเขียนกว้างเพื่อเดี๋ยวจะไปใช้หมดทุกอัน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เราเขียนใหม่เพราะว่าเราจะมีส่วนหนึ่งที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรณีวุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภา อยู่ในมาตรา ๑๓๐ กว่า ๆ ก็เลยยกเขียนตรงนี้มา แล้วก็ไปใช้มาตราอื่นต่อ

ประธาน : หยุดนิดหนึ่ง สำนักข่าวอัลจาซีราเขามาขอ insert

นายรชิต สิงหเสนี : เขาประสานไว้ว่าจะขอมา ก็เลยบอกว่ามี photo of ทุกเข้า อยู่แล้ว แต่เวลามันคลาดเคลื่อน เข้าใจว่า ๑๐ โมง เขาก็มาตอน ๑๐ โมง เราเปลี่ยนเป็น ๙ โมง ผมไม่ได้แจ้งเขา ขอบพระคุณท่านประธานครับ

ประธาน : อนุโลมให้เขาหน่อย ไปมาตรา ๑๘

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๘ ในระหว่างที่ไม่มีผู้สำเร็จราชการ แทนพระองค์ตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการ แทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการ แทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในระหว่างที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคหนึ่ง หรือในระหว่างที่ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคสอง ประธานองคมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นประธานองคมนตรีมิได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้คณะองคมนตรีเลือกองคมนตรีคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ประธานองคมนตรีเป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ประธาน : เมื่อรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เขาเขียนอย่างนี้ก็ลอกมา ไม่เคยเปลี่ยน คนเชื่อกันเป็นแถวเลยว่ารัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ อุบาทว์ ผมก็ต้องออกมาเขียนบทความบอกว่า ตั้งแต่มีรัฐธรรมนูญมาบทบัญญัติอันนี้ทั้งหมดแก้คำ ๆ เดียวตั้งแต่ต้นมาคือแก้คำว่า ทรง จะเห็นว่าคน เวลาเวลานี้เลวจริง ๆ เรานี้ก็ไม่ถึงว่าจะเลวได้ขนาดนั้น แล้วทุกวันนี้ความเลวเหล่านั้นบางที ก็ยังอยู่ ก็ประหลาดใจ แล้วก็ก็มีคนเชื่อได้ อันนี้เป็นความรู้ของพวกเราว่ากรณีประธานองคมนตรีมา ทำหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มีข้อแตกต่างกันนิดหนึ่ง มาตรา ๑๖ ประธานองคมนตรี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ แต่มาตรา ๑๗ ทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไม่ได้เป็น จะมี ๒ กรณีที่เป็นข้อสังเกต เป็นความรู้ของพวกเรา เชิญต่อไป

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

อุทัยวรรณ ๒/๒

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๙ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมรัฐสภาด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่าข้าพเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ (พระปรมาภิไธย) และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

ให้นำความในมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประธาน : เชิญครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : อันนี้เราไม่หมายความว่าถึงมาตรา ๑๘ ใช้ไหมที่ทำหน้าที่ชั่วคราวไม่ต้องถวายสัตย์ถูกไหมครับ

ประธาน : ใช่ครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ขอบพระคุณครับ

ประธาน : เพราะว่าไม่ได้เป็น

นายชิตินันท์ เชื้อบุญชัย : มาตรา ๑๘ วรรคแรก เป็นครับ มาตรา ๑๘ วรรคแรก ที่พูดถึงให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ประธาน : มาตรา ๑๘ ไม่ได้เพิ่งมาเป็น อ้างถึงมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๖ นั้นตัวผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มาตรา ๑๗ ก็คือตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ส่วนมาตรา ๑๘ นั้นประธานองคมนตรีเป็นไปพลางก่อน หรือทำหน้าที่ไปพลางก่อน ไม่ต้องถวายสัตย์ เต็มวรรคสุดท้ายตรงนี้นิดหนึ่งจะได้รู้ว่าเอาอะไรมา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ในระหว่างไม่มีสภาผู้แทนราษฎรให้นำความในมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : ท่านประธานขออนุญาต เมื่อสักครู่มาตรา ๑๗ วรรคสองเราใช้คำว่า ในระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร

ประธาน : ในระหว่างที่ใช้ไหม ไปมาตรา ๒๐

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๒๐ ภายใต้อันบังคับมาตรา ๒๑ การสืบราชสมบัติให้เป็นไปโดยนัยแห่งกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ เมื่อมีพระราชดำริประการใด ให้คณะองคมนตรีจัดทำร่างกฎหมายระเบียบแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบเดิมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อมีพระราชวินิจฉัย เมื่อทรงเห็นชอบและทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประธานองคมนตรีดำเนินการแจ้งประธานรัฐสภาเพื่อให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้รัฐสภาทราบ และให้ประธานรัฐสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

ให้นำความในมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เลขานุการ : ในวรรคสุดท้ายคงจะต้องแก้ไขให้เหมือนกันกับมาตรา ๑๙ ในระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร

ประธาน : คือเราเคยเล่าให้ฟังถึงที่มาของวรรคนี้หรือยัง วันหนึ่งอาจารย์สัญญาเรียกผมไปพบแล้วบอกมีปัญหาเกี่ยวกับหมวดนี้ ๒ เรื่อง เรื่องนี้คือเรื่องหนึ่งที่มีปัญหาว่าจะทำอะไร แล้วผม blank นั่งรถไปนึกไม่ออกว่าจะทำอะไร พอผ่านตรงศาลหลักเมืองวัดพระแก้วผมก็ยกมือขึ้นไหว้ แล้วบอกขอให้เกิดปัญญาเถอะ พอเลี้ยวตรงนั้นปั๊บผมคิดอันนี้ออกแล้วก็กลับเข้าไปในวัง แล้วก็ไปกราบเรียนอาจารย์สัญญาว่าเท่าที่ผมคิดได้เป็นอย่างนี้ ท่านตบโต๊ะผางเลยบอกเอาเลยไอ้หนุ่ม ผมก็คิดไม่ออกเหมือนกัน แต่ถ้าอย่างนี้ใช้ได้ นี่เลยเป็นที่มา นี่ลอกกันมาตลอด บางทีเราก็เกินสติปัญญาแล้วไม่รู้จะทำอะไรก็ต้องฟังพระฟังเจ้าเหมือนกัน ไม่ได้ฟังให้ท่านช่วยแต่ฟังขอให้เกิดปัญญา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธาน ขอความรู้หน่อย บรรทัดที่ ๓ ให้คณะองคมนตรีจัดทำ แบบว่าคณะองคมนตรีเป็นผู้จัดทำหรือดำเนินการ

ประธาน : จัดทำร่างเลย เพราะว่าท่านอยู่ใกล้กับพระเจ้าอยู่หัว คือพระเจ้าอยู่หัวต้องริเริ่มก่อน แล้วก็บอกคณะองคมนตรี คณะองคมนตรีก็ไปจัดทำร่าง แล้วก็กลับขึ้นไปทูลเกล้าฯ ถวาย ถ้าทรงพอพระทัยก็ใช้เลย ไม่ต้องมาผ่านสภา ก็เหมือนกับการทำพินัยกรรม

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านอาจารย์ขออนุญาตนิดเดียว พอได้เห็นอาจารย์บอกว่าจะต้องให้เหมือนครบถ้วนซึ่งมันเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ว่าทุกรัฐธรรมนูญที่ผมดูเทียบเป็นของรัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ ในส่วนตรงที่น่าจะเป็นในหน้า ๖ บรรทัดที่ ๓ แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบเดิม ของเดิมเขาเว้นวรรค แล้วก็ขึ้นทูลเกล้าฯ นี่แยกออกมาเหมือนกับเป็นอีกรวลีหนึ่ง แต่ของเรา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เขียนติดกัน อันนี้ก็ต้องแล้วแต่ รู้สึกจะมีในมาตรา ๒๑ อีกส่วนหนึ่งก็คือตรงคำว่าเพื่อรับทราบและ
ให้ประธาน ของเดิมก็เขียนติดกัน แต่อันนี้ของเราแยก ก็เลยเรียนให้ท่านประธานทราบ

ประธาน : ตรงนี้น่าจะต้องติดกัน จัดทำร่างแก้ไขร่างเดิมขึ้นทูลเกล้าฯ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : เพราะว่าของเดิมนี้เป็นฉบับราชกิจจานุเบกษา ฉบับที่
เขาแยก อันนี้แล้วแต่ที่ประชุมครับ

ประธาน : จริง ๆ ต้องติดกัน รัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ ตอนเรียงพิมพ์อาจจะผิด เพราะ
ประโยคยังไม่จบ คือแต่ก่อนไปเรียงใหม่ เดียวนี้ใช้ตัวของเรานี้ไป

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็น
กรณีที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้ตามกฎหมายแต่ยกราชอำนาจด้วยการสืบราชสันตติ
วงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบ และให้ประธาน
รัฐสภาเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อรับทราบ และให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์พระรัชทายาทขึ้นทรง
ราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ

ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้ง
พระรัชทายาทไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะองคมนตรีเสนอพระนามผู้สืบราชสันตติวงศ์ตามมาตรา ๒๐
ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภาเพื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบ ในกรณีนี้จะเสนอพระนาม
พระราชธิดาก็ได้ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์
ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ

ให้นำความในมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประธาน : เติมในระหว่างที่ไม่มี

นายนครชิต สิงหเสนี : ท่านประธานมอบให้ไปอ่าน เป็นครั้งแรกที่ต้องไปเปิด
พจนานุกรม ทรงราชย์ จำแต่คำทั่ว ๆ ไป ขึ้นครองราชย์ ไปเปิดของอาจารย์เปลื้อง ณ นคร
ทรงราชย์ แปลว่า ขึ้นครองราชย์

ประธาน : เราเคยพูดไปที่ ท่านอภิชาติเคยท้วงทีหนึ่งแล้ว และเราก็ไปเปิดกัน
ตอนนั้น

นายนครชิต สิงหเสนี : แล้วก็ตรง หากว่างลง ด้วย ทำไมต้องมีคำว่า หาก ด้วย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : คือเมื่อเวลาพูดถึงพระเจ้าอยู่หัวเราจะสร้างเงื่อนไขอะไรที่ให้เหลือน้อยที่สุด เพราะฉะนั้นมัน if สอง if คือคล้าย ๆ ว่าไม่อยากจะเกิดขึ้น แต่ถ้าเกิดขึ้นจริง ๆ เพราะจะมีทั้งในกรณีที่ แล้วก็ยังหากอีก คือพยายามผลักดันให้ไกลที่สุด คือความคิดของคนโบราณ

นายธนชาติ สิงห์เสนี : ไม่ใช่ภาษาไทยปัจจุบัน

ประธาน : ไม่ใช่ ต่อไป

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๒๒ ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศอัญเชิญองค์พระรัชทายาท หรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ตามมาตรา ๒๑ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน แต่ในกรณีที่ราชบัลลังก์ว่างลง

ประธาน : ตรงนี้อาใหม่ ทุกฉบับไม่มี แต่ว่าเมื่อสักครู่ผมสังเกต เพราะว่าคำที่ ๒ ของเราก็อ้าง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : จะใช้เงื่อนไขอย่างนี้ตลอด

ประธาน : ใช้อันเดียวกันดีกว่า เดิมเสียหน่อย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : แต่ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงในระหว่างที่ได้แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไว้ตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ หรือระหว่างเวลาที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ให้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้น ๆ แล้วแต่กรณี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไป ทั้งนี้ จนกว่าจะได้ประกาศอัญเชิญองค์พระรัชทายาทหรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์

ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งไว้และเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไปตามวรรคหนึ่ง ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในกรณีที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคหนึ่ง หรือทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวตามวรรคสอง ให้นำมาตรา ๑๘ วรรคสาม มาใช้บังคับ

ประธาน : ทำไม่มี โดยอนุโลม ของเดิมไม่มีหรือ

นายอัคร จารุจินดา : เจาจะจ มาตรา ๑๘ วรรคสาม คือปฏิบัติหน้าที่ประธานไม่ได้ ต้องเลือกใหม่

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

อุทัยวรรณ ๒/๖

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธาน มี ๓ จุด สำหรับมาตรา ๒๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ ฉบับราชกิจจานุเบกษา ในบรรทัดที่ ๓ ของมาตรา ๒๒ เขามีคำว่า เป็นการชั่วคราว แต่ของเรานั้นพอหมดคำว่า พระองค์ ก็ไปถึง ไปพลางก่อน เลยนะครับ อันนี้อันหนึ่ง แล้วก็ในส่วนของหน้า ๗ ของรัฐธรรมนูญเรานี้ที่น่าจะเป็นย่อหน้าที่ ๒ ไปพลางก่อน ที่เป็นบรรทัดสุดท้ายของย่อหน้านี้ ของรัฐธรรมนูญเดิมไม่มี ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ แล้วก็ในวรรคสุดท้ายของมาตรา ๒๒ รัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ ตรงหน้าคำว่ามาตรา ๑๘ เขาใช้คำว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๘ ขออนุญาตครับ

เลขาธิการ : คำว่า บทบัญญัติ ตัดออกหมดเพราะว่าเริ่มต้นตั้งแต่มาตรา ๑๗ ของเดิมจะใช้บทบัญญัติมาตราข้างหน้า แต่ในวรรคถัดไปจะใช้มาตราเฉย ๆ และในมาตราถัด ๆ ไปใช้มาตราเฉย ๆ ทั้งหมด ก็เลยตัดคำว่าบทบัญญัติข้างหน้าจะได้เหมือนกันทั้งหมด

ประธาน : คือเราจะใช้คำ ๒ คำ ในเรื่องการนำมาตราอื่นมาใช้บังคับ คือถ้าเอามาใช้โดยอนุโลมเราจะใช้ว่า นำความในมาตรานั้นมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าเอามาใช้บังคับตรง ๆ ก็จะนำมาตรามาใช้เลย จะมีแตกต่างกันอยู่ ๒ อัน แต่ว่าในร่างเรานี้เราไม่ใช้บทบัญญัติแล้วใช้ใหม่ สมัยก่อนเคยใช้ ไม่ใช่ก็ไม่ใช้ ที่นี้อันแรกของอาจารย์อมรว่าอย่างไรนะ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : คือในบรรทัดที่ ๓ ของมาตรา ๒๒ ในหน้า ๖ ของเรา เรามีคำว่า เป็นการชั่วคราว เพิ่มเติมมา ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ ไม่มีคำนี้ครับ

ประธาน : เขาเขียนว่าอย่างไร

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : เขาใช้คำว่าเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ไปพลางก่อน ของเรามีเติมคำว่า เป็นการชั่วคราวไว้ แล้วก็ของเราก็ก็นำไปตรงข้ามกับเขาตรงที่ของเขามีคำว่า เป็นการชั่วคราวในหน้า ๗ ของเรา ในย่อหน้าที่ ๒ ของหน้าที่ ๗

ประธาน : อาจารย์อ้างมาตราเลย

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ในมาตราเดียวกันครับ มาตรา ๒๒ แล้วก็ของเขานี้คือ รัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ เขาไม่มีคำว่า ไปพลางก่อน แต่เราไปเพิ่มคำว่า ไปพลางก่อน

ประธาน : ตรงนี้ใช้ใหม่

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : อันนี้ใช้ครับ อันนี้ของเขา ไปพลางก่อน แต่ของเรามีคำว่า เป็นการชั่วคราว ของเขาไม่มี คือคำว่า เป็นการชั่วคราวของเราเกินมา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : แล้วตรงไหนอีกอัน

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ในย่อหน้าที่ ๒ ก็แล้วกันของมาตรา ๒๒ อันท้ายสุดของเรามีคำว่าไปพลางก่อน ตรงนี้ องคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน อันนี้ของเราเกินมา ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ เขามีเฉพาะคำว่า เป็นการชั่วคราว แต่ว่าของเรามีคำว่า ไปพลางก่อน

ประธาน : ของเราถูกแล้ว เพราะว่าเวลาตัวบทหลักมาตรา ๑๘ เราใช้ว่าเป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน แล้วเวลาเอากลับมาเขาเขียนให้เหมือนกัน มาตรา ๒๓

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๒๓ ในกรณีที่คณะองคมนตรีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๒๑ วรรคสอง หรือประธานองคมนตรีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมาตรา ๒๒ วรรคสอง และอยู่ในระหว่างที่ไม่มีประธานองคมนตรี หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะองคมนตรีที่เหลืออยู่เลือกองคมนตรีคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานองคมนตรี หรือปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือตามมาตรา ๒๒ วรรคสาม แล้วแต่กรณี

ประธาน : อันนี้เหมือนกับของเก่าไหม

นายอัษฎพร จารุจินดา : เรียนท่านประธาน เหมือนของเก่าตั้งแต่ร่างฉบับแรกที่มีมาตรานี้มา แต่ว่ามีข้อสังเกตคุยกับคุณกาญจนารัตน์แล้วก็น่าจะผิด ตอนท้าย

ประธาน : วรรคหนึ่ง เป็น วรรคสอง ทำ ใหม่ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง เป็นองคมนตรี ส่วนวรรคสองทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการ

นายอัษฎพร จารุจินดา : ตรงนี้ผมไม่ค่อยตั้งใจ แต่ผมตั้งใจตอนท้ายเลย ตอนไล่มาตรา ๒๒ วรรคสาม คือขึ้นต้นประโยคว่าในกรณีที่ประธานองคมนตรีปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมาตรา ๒๒ วรรคสอง หรืออยู่ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ให้ประธานองคมนตรีปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมาตรา ๒๒ วรรคสาม มาตรา ๒๒ วรรคสาม เป็นเรื่องเกี่ยวกับว่าถ้าประธานองคมนตรีปฏิบัติหน้าที่นี้แล้วจะเป็นประธานองคมนตรีอีกไม่ได้ คือไม่น่าจะใช่ เพราะวันนี้กำลังล้อว่าการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง ให้ทำอย่างไร แต่ว่าคุยกับคุณกาญจนารัตน์เขาบอกว่าน่าจะผิด แต่ว่าก็ตามกันมาทุกฉบับ อ้างถึงมาตรา ๒๒ วรรคสามตรงนี้ก็เลยไม่กล้าแก้กลัวเป็นประเด็น

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานขออนุญาต เป็นเรื่องเล็กน้อย เป็นเรื่องการจัดเรียงพิมพ์ ไม่แกกัคงไม่มีปัญหา แต่ว่าเพื่อให้เห็นว่าการจัดพิมพ์ในฉบับราชกิจจานุเบกษาที่เขาเป็นระบบอย่างนี้ ตรงคำว่า หรือ ในทุกประโยค ทุกวลีเขาจะแยกออก ของเราในบรรทัดที่ ๓ ของมาตรา ๒๓ เราเขียนวรรคหนึ่งหรือวรรคสองติดกัน แต่ว่าในฉบับราชกิจจานุเบกษาเขาใช้ระบบเดียวกันหมด ไม่ว่าจะเป็นหรือตรงไหนนี่เขาจะแยกจากคำที่มาก่อนหน้า ๑ เคาะ ก็เรียนให้ทราบเป็นข้อมูลครับ

ประธาน : นี่เราก็แยกนี้

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : แต่ในบรรทัดที่ ๓ ของเราไม่แยก บรรทัดที่ ๓ เราเขียนว่าวรรคหนึ่งหรือวรรคสองติดกันอยู่ครับ

ประธาน : ก็บังเอิญมันขึ้นบรรทัดใหม่ ดูนจอสีครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ขอโทษทีครับ ผมดูในตัวเอง บรรทัดที่ ๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ตรงคำว่า หรือ ของฉบับราชกิจจานุเบกษาเขาแยก ๑ เคาะ วรรคหนึ่งแล้วก็เคาะ ๑ ที แล้วก็ไปถึงคำว่าหรือวรรคสอง ผมก็ไม่คิดว่าเป็นเรื่องเสียหาย แต่ว่าก็ให้ข้อมูลท่านไว้ว่าของเดิมเป็นอย่างนั้น

ประธาน : อันนี้ข้างใน หรือตัวนี้หรือข้างในเพราะอยู่ในมาตราเดียวกัน ส่วนพวกนี้จะแยกมาตราที่วรรค ๆ ที่นี้น่าจะต้องเขียน มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง เป็นใช้ใหม่ มาตรา ๒๒ วรรคสอง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายอัชพร จารุจินดา : มาตรา ๒๒ วรรคสอง ถูกครับ แต่ตอนท้ายไปพูดถึง
มาตรา ๒๒ วรรคสาม มันโผล่มาได้อย่างไร

ประธาน : ค่อย ๆ ไล่ไปก่อน อันนี้ถูกแล้วใช่ไหม มาตรา ๒๒ วรรคสอง และอยู่ใน
ระหว่างที่ไม่มีประธานองคมนตรี หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะองคมนตรีที่เหลืออยู่
เลือกองคมนตรีคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานองคมนตรี หรือปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘
วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แล้วแต่กรณี โอเค ต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๒๔ การถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์
ตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมาย พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กระทำต่อ
พระราชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือต่อผู้แทนพระองค์ก็ได้

ในระหว่างที่ยังมิได้ถวายสัตย์ปฏิญาณตามวรรคหนึ่ง จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้ผู้ซึ่งต้องถวายสัตย์ปฏิญาณปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้

ประธาน : ที่คุณอ่านตรงนี้มีคำว่าตาม ของคุณมีหรือว่าคุณต้องการให้มันมี
หรืออ่านเพลินไป ในร่างของคุณ เชิญครับ

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ท่านประธานครับ วรรคแรกเคยมีผู้ท้วงมาหนึ่งครั้ง
บรรทัดที่ ๓ บอกว่า กระทำต่อพระราชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว มีผู้ท้วงหนึ่งว่าน่าจะเป็น
ซึ่งทรงบรรลุนิติภาวะแล้ว คือโดยดูเทียบกับในมาตรา ๑๗ บรรทัดที่ ๓ เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติ
ภาวะ คือไม่แน่ใจคำไหนควรจะเป็น

ประธาน : มีความผิดพลาดของสำนักพระราชวัง สำนักราชเลขาธิการ เราจะเติม
ใหม่ครับ ถ้าเติมก็เติม โอเคนะครับเติมแล้ว

นายนรชิต สิงหเสนี : ท่านประธานครับ หมวดนี้เท่าที่ดูมันก็ไม่ค่อยได้มีการแก้ไข
กันมา แต่ผมสงสัยคำนี้เดี๋ยวครับ เรื่องโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมเราใช้ในทุก ๆ ที่ ยกเว้น
มาตรา ๑๖ ในบรรทัดที่ ๒ ใช้คำว่าทรงแต่งตั้ง อย่างนี้ตรง ๆ เลยใช่ไหมครับ ไม่ต้องมี
โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมอะไรใช่ไหมครับ คือตรงอื่นเราจะใช้ว่าทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
อย่างโน้นอย่างนี้ แต่ว่าในมาตรา ๑๖ จะได้ทรงแต่งตั้งไปเลย ตั้งใจอย่างนั้นเลยใช่ไหมครับ

ประธาน : เขาก็เขียนกันมาอย่างนี้ว่าทรงแต่งตั้ง

นายนรชิต สิงหเสนี : ถ้าไม่ใช่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ก็ควรจะ consistency
check ก็ต้องเป็นโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมหรือเปล่าครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ถ้าเป็นเรื่องที่จะให้ทำอะไรจะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ทำ

นายบรรชิต สิงหเสนี : แต่ถ้าทรงแต่งตั้งก็ทรงแต่งตั้งตรง ๆ เลย

ประธาน : เท่าที่ผมสังเกตดูนะครับเขาใช้อย่างนี้มาตลอดแยกเป็น ๒ ส่วน

หมวด ๓

เลขานุการ : หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๒๕ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้ และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีกฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : ๒ คนนั้นดูตามตลอดไหม เพราะฉะนั้นช่วยทำตารางบัญชีอันหนึ่งพอเจตตัวนี้

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : ท่านประธานขออนุญาตค่ะ ดิฉันทำไว้แล้วค่ะ กฎหมายบัญญัติว่าอะไรจะต้องมีกฎหมาย แล้วก็ดึงเอาไว้บางส่วนแล้วค่ะว่าบางอันนี้เราได้เขียนรองรับไว้แล้ว แต่บางอันยังไม่ได้เขียนรองรับ ทำไว้แล้วค่ะ

ประธาน : แล้วมันจะต้องมีตัวตอนที่จะทำบทเฉพาะกาล เชิญครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายฉัตรชัย เชื้อบุญชัย : คือในกรณีถ้ามีกฎหมายบัญญัตินี้ แต่บางเรื่องผมเข้าใจว่ามีอยู่แล้วในปัจจุบัน ในลักษณะอย่างนั้นจำเป็นต้องไปเขียนในบทเฉพาะกาลอะไรอย่างนี้บ้างหรือเปล่าครับ

ประธาน : ไม่ ถ้ามันมีแล้วเราก็ไม่ต้องไปยุ่งแล้ว

นายฉัตรชัย เชื้อบุญชัย : แต่ว่าก็ยังคงไว้ว่าตามที่กฎหมายบัญญัติอยู่ตามเดิม

ประธาน : เพราะมันเป็นฐานให้กฎหมายพวกนั้น

นายฉัตรชัย เชื้อบุญชัย : ครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานผมขออนุญาตนิดเดียว คือเนื่องจากในหมวดสิทธิและเสรีภาพนั้นเราพูดถึงเรื่องของการที่ประชาชนสามารถที่จะใช้ได้เลยโดยไม่ต้องมีกฎหมาย และปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในช่วงก่อนวรรคสุดท้ายนี้ ท่านสุพจน์ แล้วก็หลาย ๆ คนเองก็ค่อนข้างกังวลเหมือนกันว่า เอ๊ะ ถ้ารัฐธรรมนูญเสร็จ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันนี้ปีพรุ่งนี้มีคดีที่ไปฟ้องศาลอะไรต่อมิอะไรเลยต่าง ๆ เหล่านี้ ผมไม่ทราบว่าเราควรมีบทอะไรหน่วงเรื่องพวกนี้ไว้บ้างหรือเปล่าครับ

ประธาน : หน่วงไม่ได้หรอก เขาจะฟ้องวันนี้เขาก็ฟ้องได้ เขาฟ้องได้อยู่แล้ว เพราะว่ารหัสธรรมนูญปัจจุบันเขาไม่ได้ห้าม ที่เขียนไว้มันไม่ได้ผิดไปจากธรรมชาติที่มีอยู่แล้ว แต่นักวิชาการบางส่วนไม่ลึกซึ้งเพียงพอจึงคิดว่าต้องเขียนไว้จึงจะฟ้องได้ ความจริงไม่ใช่ สิทธิมันมีของมัน โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญชั่วคราวมันก็รองรับ แต่พวกนั้นเขาอาจจะพูดเพื่อเอาใจประชาชนสังคม คือไปชี้ผิด ๆ ให้เห็นว่าถ้าเราไม่เขียนแล้วมันไม่มี แต่ความจริงไม่เขียนก็มี ยิ่งเราจะเขียนในวรรคหนึ่งมันยิ่งยืนยันใหญ่ว่ามี เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ คือบทบัญญัติอันที่ ๑ คือเรารองรับไว้ว่าเราให้หมดนะครับ ที่นี้ส่วนถัด ๆ มาเราบอกว่าถ้าถูกละเมิด คือถ้ามีกฎหมายหรือไม่มีกฎหมายเราก็เขียนไว้แล้วนะครับ วรรคสาม เราพูดถึงกรณีที่ถูกละเมิด วรรคสี่ พูดถึงเรื่องไม่ได้รับความเสียหาย ที่นี้ผมคิดว่าเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในขั้นตอนของมันนี่เราน่าจะใส่บทบัญญัติที่คล้ายกับรัฐธรรมนูญเดิมเพิ่มเติมเข้าไปไหมครับว่าบุคคลย่อมสามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้ได้โดยตรง เพราะอย่างนี้เราก็รับรองมาแล้วว่าให้ประชาชนร้องไปที่ศาลได้ เพียงแต่ถ้าเราเขียนมันก็จะมีความสมบูรณ์มากขึ้น

ประธาน : เราเขียนไปแล้วมาตรา ๕๑ เว้นแต่จะย่นมาตราเอามารวมไว้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายภัทร คำพิทักษ์ : คือผมเห็นว่าถ้าใส่ไว้ตรงนี้มีมันก็น่าจะเป็น step เรียงกันไป และจะได้เห็นชัดเจนดีครับที่เราให้สิทธิของประชาชนในทุกชั้นตอนครับ

ประธาน : ก็เอามาก็ได้ ยกมาทั้งมาตรา แล้วจะได้ลดไปมาตราหนึ่ง เพราะว่าเราทำทำจะต้องพยายามลดมันอยู่เยอะ คือโดยหลักการเขียนกฎหมายไว้ตรงนั้นนี่ถูก แต่ยากที่จะอธิบายให้นักวิชาการทางนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ปัจจุบันในมหาวิทยาลัยเข้าใจได้ว่าเมื่อคุณอ่านหมวดนี้แล้วคุณจะต้องไปอ่านหมวดนั้นด้วย มันเป็นการยาก ยากกว่าเรายอมฉีกออกมาเขียนนักวิชาการได้หน่อย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : มาตรา ๕๑ ผมว่าคงไว้ได้ไหม

ประธาน : ไม่ได้ ถ้าเราจะเขียนต้องเขียนทีเดียว จะเอามาก็ได้ก็มาไว้ที่ตรงนี้

นายภัทร คำพิทักษ์ : อย่างนั้นก็เอาไว้ที่เก่าเดิมครับ เพราะไม่อย่างนั้นเดี๋ยวคนจะมีปัญหาไปโต้เถียงกันอีกว่าสิทธิก็ไปโน่นไปนี่

ประธาน : ที่เอามาเขียนไว้ตรงนี้ก็โง่พอแล้วนะครับ ถ้าเขียนตรงนี้ด้วยแล้วยังไปโต้เถียงตรงนั้นด้วยผมต้องสงสัยว่าปริญญาได้มาอย่างไรแล้วละคนที่โต้เถียง คือกฎหมายมันบัญญัติทีเดียวแล้วได้หมดทั่ว แต่ว่าที่มันเกิดปัญหาเพราะอ่านไม่ทั่ว ทีนี้ถ้าเราเขียนไว้ในหมวดหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นตัวต้นของมันบอกให้รู้ว่าทั้งหมดจะอย่างไร แล้วเขามาอ่านตรงนี้แล้วเขาก็เริ่มวิจารณ์เลยว่าเราไม่นั่นนี่ก็แปลว่าคำวิจารณ์เราใช้ไม่ได้ แต่ว่าถ้าเราอยากจะทำใจก็ย้ายมาอยู่ตรงนี้ได้ไม่มีปัญหา ผิดหลักนิดหน่อย เอาที่เก่า ยอมให้พวกนักวิชาการที่ไม่ได้อ่านว่าน้อยจะได้เก็บไว้ค่าเขาตอบ เชิญอาจารย์อุดม

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมยังสงสัยข้อความในวรรคหนึ่ง ที่เราใช้คำว่าสิทธิและเสรีภาพบ้าง สิทธิหรือเสรีภาพบ้าง มันมีหลักในการอธิบาย คือตอนแรกเราพูดและหมด ว่าตราบเท่าที่ใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้น

ประธาน : มันจะเป็น ๒ กรณี เวลาเราพูดถึงว่าเขาทำอะไร เราก็จะบอกเขามีทั้งสิทธิและมีเสรีภาพ แต่เวลาเขาใช้เขาทำอะไร ไม่ว่าจะเขาจะใช้สิทธิหรือใช้เสรีภาพก็ต้องได้รับการอย่างนี้ คือมันจะมีต้องใช้ทั้ง ๒ กรณี ถ้าสมมุติเรายกตัวอย่างนี้ ตราบเท่าที่ใช้สิทธิหรือเสรีภาพ ถ้าเราบอกว่าการใช้สิทธิและเสรีภาพเช่นว่านั้นมันจะต้องพ่วงมาทั้ง ๒ อัน อันนี้เราหมายถึงว่าไม่ว่าคุณจะใช้อันใดอันหนึ่งจะต้องไม่กระทบกระเทือน คือความหมายมันจะต่างกันตรงนั้นครับ อาจารย์ชาติชายเชิญครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ไม่มีแล้วครับ ท่านประธานอธิบายดีแล้ว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ท่านประธานครับ เรียนหารือหนึ่ง ในวรรคสอง ที่เขียนว่าสิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ วรรคนี้พูดถึงเรื่องของการใช้สิทธิ ตรงนี้มันจะเป็นเรื่องการใช้สิทธิหรือเปล่าครับ เพราะเขียนสิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ เป็นเรื่องกำหนดสิทธิและเสรีภาพ มันไม่ใช่เรื่องการใช้

ประธาน : แล้วอย่างไร ตกลงจะให้แก้ว่าอย่างไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : จะต้องเติมข้างหน้าใหม่ครับว่าการใช้สิทธิหรือขอบเขตการใช้สิทธิใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ เพราะตรงข้างล่างก็บอกอยู่แล้วว่าบุคคลย่อมสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แม้ไม่มีกฎหมายบัญญัติขึ้น

ประธาน : ก็หมายความว่าจะให้เติมคำว่าใช้อย่างนั้นหรือครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ครับ

เลขานุการ : มันจะมีเรื่องขอบเขตด้วยครับ ขอบเขตแห่งสิทธิ สมมติว่าเรื่องทรัพย์สิน เรื่องการสืบมรดก ถ้าเติมการใช้ต้องเติมขอบเขตด้วย ผมเลยไม่ได้ใส่ ๒ คำนี้ลงไป

นายอัชพร จารุจินดา : ขออนุญาตครับ ผมว่ามันสมบูรณ์ในตัวว่าสิทธิ เสรีภาพ

ประธาน : เพราะมันมีตรงนี้ด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการอะไรพวกนี้ พอไปได้ มันจะมี ๒ กรณี มีทั้งไม่เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ บางอันก็บอกเป็นไปตามวิธีการ พอไปได้ต่อไปมาตรา ๒๖

เลขานุการ : มาตรา ๒๖ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ และต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

ประธาน : อันนี้ก็เพิ่มขึ้นในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ไขใหม่ ซึ่งความจริงเป็นหลักนิติธรรม มีอะไรไหม เชิญครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ที่ต่อเนื่องจากเมื่อวานครับ คือถ้าเรา
เติมไปนิดหนึ่งว่าแก้กรณีใดกรณีหนึ่งหรือเจตนาแก้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ
มันจะครอบคลุมไหมครับ คือบางทีทำขึ้นมาเขาบอกว่าเขาแก้ตรงนี้เพื่อประโยชน์คนส่วนใหญ่
แต่ว่าถ้าคนพิสูจน์ได้ว่า

ประธาน : มุ่งหมายก็คือเจตนา คืออ่านทั้งหมดแล้วนี่เห็นได้ว่ามันมุ่งหมาย
มันเพิ่มไปอย่างนั้น ไม่จำเป็นต้องพูดตรง ๆ

นายภัทร คำพิทักษ์ : โอเคครับ เพราะบางทีเจตนาจะทำให้ขยายผลได้มากกว่า

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ท่านประธานครับ กรณีคำว่าหรือไม่ต้องเว้นวรรค
ใช้ไหมครับ กรณีใดกรณีหนึ่งหรือ อันนี้ไม่ต้องเว้นวรรคใช้ไหมครับ แล้วก็บุคคลใดบุคคลหนึ่ง
รวมถึงกลุ่มบุคคลด้วยนะครับ

ประธาน : กลุ่มบุคคลเราจะไม่รวม เช่นออกกฎหมายเรื่องขอทาน ถามว่าใคร
คือกลุ่มคนขอทาน แล้วบางทีกฎหมายที่ออกมานี้มีผลต่อคนคนเดียว แต่มันไม่ได้บอกว่าเป็นผล
อย่างไร แต่โดยผลของมันนี้มีผลต่อคนคนเดียว

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ผมยกตัวอย่างอาจจะไม่นั้น อย่างที่ออกกฎหมาย
ฉบับหนึ่งแล้วก็ยกเว้นทั้งคนอยู่ต่างประเทศและคนที่กำลังถูกดำเนินคดีอยู่ด้วยอย่างนี้ครับ

ประธาน : ถ้าคุณเขียนให้เป็นก็จะไม่เข้าข่ายนี้ ถ้าคุณเขียนไม่เป็นคุณก็เข้าข่ายได้
เชิญคุณแจษฎ์ครับ

นายแจษฎ์ โทณะวนิก : ขอบพระคุณครับท่านประธาน ท่านประธานครับ เนื่องจากว่า
วิธีเขียนของเราต่างกับวิธีเขียนของรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ นะครับ ข้อที่อาจจะ
ประเด็นก็คือตอนท้ายของวรรคแรก ที่บอกว่า และต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและ
เสรีภาพไว้ด้วย คือในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ นี้ครับ คำว่าจำเป็นคือกฎหมายนั้นจะ
ออกก็ออกได้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น พอเราเขียนว่าต้องระบุเหตุผลความจำเป็นนี้ครับ ไม่ได้เป็นแบบที่
รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ บอกว่าให้ระบุบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ สิ่งที่จะเกิดขึ้น
ก็คือถ้าในกรณีระบุบทบัญญัติไปแล้วการพิจารณาในส่วนของรัฐได้พิจารณาแล้วว่าบทบัญญัติใดที่ให้
อำนาจดำเนินการเช่นนั้นได้ก็ไปออกกฎหมายแล้วก็อ้างบทบัญญัตินั้น เหตุผลความจำเป็นมันก็มีอยู่
ในตัวมันตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแล้วก็ตามบทบัญญัติของกฎหมาย แต่ถ้ากำหนดว่าต้องระบุ
เหตุผลความจำเป็น การเขียนเหตุผลความจำเป็นมันอาจจะต้องเขียนยาวหรือว่าอาจจะต้องเขียน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ไปในรายละเอียดซึ่งต่างกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจไว้อยู่แล้ว ถ้าหากว่าเหตุผลความจำเป็นนั้นเขียนไว้ได้ดีแล้วก็สอดคล้องกันกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญก็จะมีปัญหาอะไร ถ้าหากเขียนเหตุผลความจำเป็นนั้นขัดกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หรือว่ามีข้อที่อาจจะเป็นประเด็นก็จะถูกคนหยิบยกขึ้นมาได้ว่าเหตุผลความจำเป็นในการออกกฎหมายนั้นมิได้เป็นเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องไปออกกฎหมาย ดังนั้นขัดกับรัฐธรรมนูญก็จะทำให้กฎหมายนั้นมีปัญหาใหม่ครับ ถ้าหากว่าเราเขียนว่าให้ระบอบบทบัญญัติ หรือว่าถ้าหากว่าเราคิดว่าความมั่นคงสมบูรณ์อยู่แล้วเหตุผลความจำเป็นตรงนี้ก็อาจจะละไว้ได้ครับ

อันที่ ๒ ก็คือว่าในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ พูดถึงเรื่องของกฎและข้อบังคับไว้ด้วยครับว่าในการออกกฎ ออกข้อบังคับก็ต้องพิจารณาในลักษณะเช่นเดียวกันกับการออกกฎหมายนี้ ออกพระราชบัญญัติ เพราะฉะนั้นอันนี้ของเรายังไม่มีกฎและข้อบังคับครับ ขอบพระคุณครับ

ประธาน : ที่ผ่านมามีการให้ระบอบตัวเลขมาตราเขาก็ใส่ไปจำละห้วนแล้วไม่มีใครรู้ว่ามันออกเพราะอะไร เราคิดว่าการระบอบเหตุผลความจำเป็นนี้มันไม่ได้ระบอบไว้ในตัวบทเท่าไรหรอก มันก็จะระบอบในเหตุผลซึ่งจะสามารถทำให้ศาล test กลับไปได้ว่าที่คุณระบอบไว้นั้นจริงไหม เช่นคุณระบุว่าตามที่ปัจจุบันมีการขอร้องกันเกลื่อนกลาดทำให้เกิดความไม่สะดวก มีการข่มขู่คน เพราะฉะนั้นจึงตรากฎหมายนี้ห้ามการขอร้อง อย่างนี้ไปศาลรัฐธรรมนูญเขาจะบอกมันไม่ได้จำเป็นถึงขนาดนั้น คุณก็ห้ามไม่ให้ขอร้องที่จะรบกวนคนสิ อยู่ ๆ คุณไปห้ามขอร้องทั้งหมดมันก็ไม่ต้องด้วยเจตนารมณ์ มันเกินความจำเป็น เขาก็จะได้เป็นหลักไป แล้วก็ตัวนี้จะไปปฏิรูปการทำงานของกฤษฎีกาในตัวด้วย ที่ผ่านมานี้เด็ก ๆ ตอนหลังก็มักจะเขียน โดยที่มีความจำเป็นจะต้องแก้กฎหมายนี้เพื่อให้เป็นอย่างนี้ ๆ จึงตราพระราชบัญญัตินี้ เราอ่านแล้วก็ไม่รู้เรื่องอะไร ต่อไปจะต้องเริ่มไปเรียนเรียงความใหม่ บรรยายให้หยดย้อยอย่างไรว่ามันสมควรแก่เหตุอย่างไร อันนี้ก็เป็นการพัฒนาการทางกฎหมายอีกอันหนึ่งซึ่งจะทำให้การใช้สิทธิของประชาชนในการตอบโต้รัฐนี้มีที่มาที่อิงได้ เราก็ก้าวไปอีกขั้นหนึ่งครับ

นายเจริญ โทณะวณิก : ดีครับท่านประธาน ที่นี้กฎกับข้อบังคับนี้รวมอยู่ในความหมายของคำว่ากฎหมายแล้วด้วยไหมครับ

นายอัชพร จารุจินดา : คืออันนี้พูดกันมานานแล้วว่ารัฐธรรมนูญเขียนถึงกฎข้อบังคับ เท่ากับว่ายอมรับว่ากฎ ข้อบังคับสามารถออกมาได้ด้วยตัวเอง โดยขัดรัฐธรรมนูญ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ซึ่งเป็นไปไม่ได้ในทางทฤษฎีการออกกฎหมาย กฎ ข้อบังคับมันต้องเป็นไปตามกฎหมายแม่บท กฎหมายแม่บทเขียนอย่างไร ได้แค่ไหนก็ได้แค่นั้น ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดว่ากฎก็ไปทำได้

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : เพื่อซักซ้อมความเข้าใจ แล้วก็เวลาที่ไปอธิบายด้วยครับ
ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เรามีมาตรา ๕ นี้ เราจะบอกไว้แล้วว่ากฎ ข้อบังคับขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญไม่ได้ แต่ตอนที่เขาไปออกกฎอะไรพวกนั้นเมื่อมันจะต้องอาศัยอำนาจ ที่กลัวที่สุดเวลานี้แล้วยังหาคนตรวจสอบได้ยากคือกฎที่เป็น ultra vires ซึ่งมีมาก มากจนเกินกว่าที่พวกเรา จะตระหนัก ถ้าอยากจะรู้ว่ามันเป็นอันตรายขนาดไหนให้ไปดูกฎขององค์กรที่ตั้งขึ้นอย่าง กต. หรือแม้กระทั่งตอนหลัง กกต. คือเกือบจะสร้างกฎหมายใหม่ขึ้นมา แล้วก็ไม่มีใครไปตรวจสอบถามว่าทำไมถึงไม่มีใครตรวจสอบ เพราะกลัวอิทธิพลเขา เขาบอกว่าคุณจะ challenge หรือ เตียวฉันจะไปตรวจบริษัทคุณตั้งแต่เข้ายันเย็นทุกวัน ๆ มันก็เจ๊งแล้ว เพราะฉะนั้นจึงทำให้เกิดความย่อใจในการออก อันนี้อันตรายมาก ซึ่งในนี้เรายังไม่ได้เขียนอะไรไว้ที่จะตรวจสอบ ซึ่งอยากเขียนเหมือนกัน

นายอัชพร จารุจินดา : เขียนตั้งแต่เริ่มปฏิรูปกฎหมาย หวังว่าคงจะไปปฏิรูปกัน

ประธาน : มันน่าจะต้องมืองค์กรตรวจสอบพวกนี้

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ มติคณะรัฐมนตรีนี้ครับจะเป็น ultra vires ที่ท่านประธานหยิบยกขึ้นมาเยอะมากเลยครับ

ประธาน : อันนั้นไม่เป็นปัญหา เพราะว่าถ้ามัน ultra vires มันก็ใช้บังคับไม่ได้ ศาลเขาเคยวินิจฉัยแล้วว่าที่มีมตินั้นใช้ไม่ได้ เชิญครับ

เลขาธิการ : มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

กุลณี ๓/๙

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายภัทร คำพิทักษ์ : ผมมี ๒ ประเด็น ประเด็นที่ ๑ คำว่า เพศ รวมความหมดทุกอย่างอยู่แล้วนะครับ ถ้ามีปัญหาอะไรคำนี้คุ้มครองใช้ไหมครับ

ประธาน : มีแค่ ๒ เพศ

นายภัทร คำพิทักษ์ : คำว่าเพศนี้มี ๒ เพศหรือครับ

ประธาน : โดยธรรมชาติ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ทีนี้เราจะใส่เรื่องความแตกต่างทางเพศเข้าไปอย่างไร

ประธาน : อันนี้เป็นเพียงขั้นพื้นฐานเบื้องต้น จะไปนึกว่าเพราะเขาเป็นผู้ชายเพราะเขาเป็นผู้หญิงแล้วก็ปฏิบัติไม่เหมือนกันไม่ได้ แต่ว่าไม่มีอะไรห้ามไม่ให้เวลาเราจะไปออกกฎหมายเพื่อที่จะยกฐานะของเพศที่ ๓ เพศที่ ๔ เพศที่ ๕ ไม่ได้มีอะไรว่าไว้ ถ้าวันหนึ่งโลกพัฒนาไปจนกระทั่งถึงขั้นเพศไม่ได้มีแค่ ๒ เพศ มี ๓ เพศ ๔ เพศ คำว่าเพศนี้ก็เลยจะไปตามวิวัฒนาการของมัน

นายภัทร คำพิทักษ์ : ทีนี้ถ้าเกิดพวกเพศที่ ๓ เพศที่ ๔ เขาถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเขาจะถูกคุ้มครองโดยอะไร

ประธาน : ไม่ว่าจะด้วยเหตุอื่นใดไม่ได้ทั้งนั้น ผมเคยคิดว่าผมไม่อยากเขียนพวกนี้เลย ผมอยากเขียนด้วยเหตุใดเท่านั้นพอแล้ว แต่ความที่เขาเคยไปเขียนเอาใจในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ไว้เยอะ ทุกคนก็นึกว่าถ้าไม่เขียนไว้เขาไม่ได้ ความจริงไม่ใช่ พวกนี้ในทางกฎหมายเขาก็ไม่ใช้กัน แต่ไปทำเสียหาย มีแค่การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลไม่ว่าด้วยเหตุใด จมูกโด่ง จมูกบี้ไม่ว่าด้วยเหตุอะไรได้ทั้งนั้น

นายภัทร คำพิทักษ์ : ประเด็นที่ ๒ เมื่อสักครู่ถามท่านประพันธ์จำได้ว่าเราเคยคุยกันไปแล้วแต่ที่ผมไปอ่านทวนอีกทีตรงที่มีคนเสนอมาช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์จนถึงต้นเดือนมีนาคม มีคนท้วงคำว่า สมรรถภาพ ควรจะใช้คำว่าประสิทธิภาพไหม เพราะว่าคนที่ท้วงคือสมาคมคนพิการ เพราะว่าอันนี้เป็นเหตุอาจจะทำให้เกิดข้อกำหนดในทางคุณสมบัติ ซึ่งจะเป็นลักษณะต้องห้ามทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เขาว่าอย่างนั้น

ประธาน : เพราะเหตุอื่นใด

นายภัทร คำพิทักษ์ : ตัวร่างครับ ตรงคำว่าสมรรถภาพครับ ผมไม่แน่ใจในทางราชการ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ก็ต้องมี ต้องตรวจสอบสมรรถภาพว่าคุณมีขีดความสามารถในเรื่องนั้น ๆ ขนาดไหน ไม่ใช่จะโดตรัมแต่คุณบอกคุณกลัวความสูงเขาก็ไม่เอา จะไปบอกว่าจะอย่างไร ๆ คุณก็ต้อง treat ผมเหมือนกับคนอื่น แต่ว่าเอาผมไปเป็นนักโดตรัมแต่ผมโดตรัมไม่ได้ ฉะนั้นคุณต้องยกเว้นไม่ให้ผมโดตรัม แล้วเขาจะจ้างคุณไปเป็นนักโดตรัมทำไม เขาต้องเข้าใจเหมือนกันว่าสิทธิและเสรีภาพหรือความเท่าเทียมกันมันก็เป็นไปตามนี้ เหมือนอย่างนี้เขาจะให้ไปคำนวณดอกเบี้ยแต่บอกว่าไม่ชอบคำนวณแต่อยากได้ตำแหน่งนี้ คนนั้นคำนวณเก่งกว่าเลือกเขาไม่ได้ต้องเลือกผมอย่างนี้ก็แย่สิ ขนาดคนพิการด้วยกันเองยังบังคับไม่ให้ขอทาน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เรื่องนี้ที่มอบให้ผมไปชี้แจงสมาคมคนพิการ เขามองว่าเขาก็ทำงานได้ประสิทธิภาพเหมือนคนอื่น เราใช้คำว่าสมรรถภาพเขาก็เลยบอกว่าไม่เป็นธรรมกับเขา เช่น เคยมีกรณีไปสมัครสอบอัยการแต่เขาพิการก็เลยไม่รับ แต่จริง ๆ แล้วสมรรถภาพไม่ใช่เรื่องการรับเข้าทำงานแต่พูดถึงการทำงานด้วย อย่างงานป็นเสาเขาป็นไม้ได้หรือเพราะขาขาด

ประธาน : คุณเอามาถือเป็นเงื่อนไขไม่ได้ก็ต้องมี

เลขานุการ : คำว่า สมรรถภาพ ใช้มาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ คำว่า สมรรถนะ competency เพิ่งเกิดโดย ก.พ. เมื่อ ๕-๖ ปีที่ผ่านมาเอง ที่เราใช้คำว่าสมรรถภาพก็คือความสามารถในการทำงานต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม ที่นี้ในวรรคสองที่ท่านประธานกรุณา ยกขึ้นเรื่องโดยไม่เป็นธรรมหรือเหตุอื่นใด เมื่อไม่กี่วันนี้มีนักบินหญิงฝรั่งแขนขาดมีแต่ขา ๒ ข้าง เขาสามารถสอบใบขับขี้นักบินพลเรือนเอกชนของเขาได้ เป็นความก้าวหน้าของฝรั่งและเป็นผู้หญิงและใช้เท้าขับเครื่องบินไม่ได้ใช้มือ ได้ใบประกาศจาก FAA ด้วย เพราะฉะนั้นการเลือกปฏิบัติในส่วนหลังเมืองไทยยังไม่ก้าวหน้าถึงขนาดนั้นแต่เราพยายามที่จะพัฒนาไปเรื่อย ๆ

ประธาน : เชิญอาจารย์เจษฎ์

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ข้อกังวลของท่านภักระในเรื่องเพศ พอมีคำว่าหรือเหตุอื่นใด เรื่องที่ท่านภักระกังวลอาจจะเป็นเรื่องเพศสภาพ เพศวิถี เพศปฏิบัติ หรืออะไรก็ได้แต่พอมีเหตุอื่นใดอย่างที่ท่านประธานได้กรุณาอธิบาย ในความก้าวหน้าที่จะเกิดขึ้นมันก็ไปของมันจริง ๆ แล้วในลักษณะของการที่เรามีกลุ่มบุคคลที่หลากหลายที่หยิบเรื่องนั้นเรื่องนี้มา เมื่อเทียบกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ การมีคำว่า หรือเหตุอื่นใด เป็นความก้าวหน้าของท่านประธานมากเพราะว่าเป็นได้ทั้งนั้นยกขึ้นมาสู้กันได้หมด เพราะฉะนั้นเพศสภาพที่ท่านภักระห่วง เหตุอื่นใด

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

มันไปไกลกว่านั้นอีก ท่านสุพจน์ย้ำว่าอาจจะไปถึงเพศวิถี เพศปฏิบัติ ก็ต้องปล่อยมันไปเพราะมันมีเหตุอื่นใด แล้วแต่ว่าจะไปสู้กันขนาดไหน ส่วนคำว่าประสิทธิภาพกว้างกว่าคำว่าสมรรถภาพเยอะ อันนั้นจะยังเป็นอันตรายเวลาที่มีคนหยิบยกขึ้นมาแล้วบอกว่าเธอทำงานไม่มีประสิทธิภาพ เขาอาจจะสมรรถภาพแต่ไม่มีประสิทธิภาพอันนี้ยิ่งไปกันใหญ่

ประธาน : ผมสังเกตด้วยความรู้สึกไม่ค่อยสบายใจต่อคำเสนอของคนทั่ว ๆ ไปคือทุกคนคิดแต่เฉพาะตัวไม่คิดถึงคนอื่นที่อยู่นอกตัวเลย ที่เสนอกันมาจะเห็นว่าเฉพาะตัวทั้งนั้น เรากังวลว่าแล้วจะได้ทั่วถึงไหมเราจึงใส่อะไรที่ครอบคลุมไปถึงทั้งหมด แต่เขานึกว่าเราไม่ให้ความสำคัญ ความจริงการบัญญัติลงไปยิ่งทำให้เกิดคำถามว่าแล้วคนนั้นไม่ได้หรือ คนนี้ไม่ได้หรือ ซึ่งถ้าเขียนสั้นที่สุดไม่ว่าด้วยเหตุใดมัน cover หมด และไม่เกิดความกินแหนงแคลงใจ ผมว่าเราเองก็ต้องพยายามฝัน ๆ ไว้หน่อยเพื่อที่จะให้พัฒนาไปสู่จุดที่ทุกคนคิดเพื่อส่วนรวมร่วมกัน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ผมขอแสดงความเห็นที่ท่านเจษฎ์บอกว่าผมเตรียมตัวที่จะต่อต้าน ที่ท่านประธานพูดผมว่าเป็นสิ่งที่ประเสริฐแล้วคุณทุกอย่างแล้ว ผมพยายามที่จะพูดให้ที่ประชุมทราบว่าที่ผมคัดค้านคำว่าเพศสภาพ เพศวิถี ความหลากหลายทางเพศ เพราะว่าผมไม่ต้องการให้รัฐธรรมนูญเราต้องเป็นต้นเหตุหรือเป็นต้นตอว่ากฎหมายสูงสุดของเราไปให้ความยินยอมนิยมสิ่งที่ไม่ดีธรรมชาติ แต่สิ่งที่เราเขียนนี้ผมว่าคลุมหมดแล้ว และผมเห็นด้วยว่าถ้าทำต่อไปควรจะเป็นธรรมชาติวิวัฒนาการโดยตัวมันเองไม่ใช่มาจากต้นตอรัฐธรรมนูญของเรา

ประธาน : ไปบอกพวกนั้นว่าเมื่อไรสังคมเริ่มคล้อยตามให้มาหาผมแล้วผมจะแก้กฎหมายให้โดยไม่ต้องเขียนในรัฐธรรมนูญ แก้ประมวลกฎหมายแพ่ง ๒-๓ คำเท่านั้น

นายภัทร คำพิทักษ์ : เมื่อสักครู่แซวท่านสุพจน์ว่าจะรื้อเรื่องไหนท่านสุพจน์บอกจะรื้อเรื่องสื่อ ผมเรียนอย่างนี้นะครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : พอแล้วเสียเวลาเปล่า ๆ ผมพูดซ้ำ ๆ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ผมพามาด้วยนะครับท่านสุพจน์ ชาวบ้านก็เวทที่เขาพูดอะไร หลังสุดที่เรายังไม่ได้พิจารณารายละเอียดตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือนมีนาคม ผมดูให้ทุกคนนะครับท่านอย่าขู่ผมอย่างนี้นะครับ ผมรักท่าน ท่านอย่ามาพูดอย่างนี้กับผม ถ้าพูดอย่างนี้ดูถูกผม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เข้ากัน แล้วก็ยอมรับในสิ่งเหล่านี้

ประธาน : ผมคิดว่าเราก็รักกันถ้อยกันได้ก็ถ้อยกันไป เชิญอาจารย์ศุภชัย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายศุภชัย ยาวะประภาช : มาตรฐานวรรคสี่เหมือนเป็นการให้แต้มต่อ ที่นี้เราใช้คำว่า เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ในมาตรา ๔๘ ที่เราจะดูต่อไปใช้คำว่าผู้ยากไร้ มาตรา ๕๔ เรื่องการศึกษาเราใช้คำว่าผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ผมนั่งนึกดูว่าวรรคสี่เป็นการให้แต้มต่อ ที่นี้การให้แต้มต่อในรัฐธรรมนูญมาตราถัดไปก็จะมีคำอื่น อย่างที่ผมยกตัวอย่างคำว่ายากไร้กับขาดแคลนทุนทรัพย์ จำเป็นต้องใส่ไว้หรือเปล่า ผมไม่เข้าใจขอเรียนถาม

ประธาน : แต่ละอันมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกัน ตัวนี้เราหมายถึงคนที่โอกาสด้อยกว่าคนอื่นเพื่อจะไปช่วยเขา ส่วนกรณีตรงนั้นเรามุ่งคนขาดแคลนหรือคนยากไร้เดี๋ยวก้อยไปดูว่าเราจะขยายก็ขยายไป ที่นี้ในวรรคท้ายใคร ๆ ก็นึกว่าเป็นการให้สิทธิ แต่จริง ๆ ไม่ใช่หรือเป็นการจำกัดสิทธิ ถ้าให้สิทธิไม่ต้องเขียน นี้เขียนไว้เพื่อจำกัดสิทธิ

เลขานุการ : เราใช้เวลาโดยเฉลี่ยผมคำนวณประมาณ ๔ นาทีครั้งต่อ ๑ มาตรา

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตหรือร่างกายจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้

ประธาน : มีอะไรไหมครับ ต่อครับ

เลขานุการ : มาตรา ๒๙ บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงกับบุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้

ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนี

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ในคดีอาญาจะบังคับให้บุคคลให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองมิได้

คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา ต้องได้รับการพิจารณา และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : ตรงนี้ช่วยดูหน่อยเขียนอย่างนี้จริงหรือ บุคคลไม่ต้องรับโทษ หรือ บุคคลต้องไม่รับโทษ อย่างนี้ถูกหรือเปล่าไม่ต้องรับโทษ ของเดิมเขียนอย่างนี้หรือเปล่า

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ พรรคท้ายคลุมไปหมดเพราะว่าของเดิมแจ้งเหตุที่ไม่ให้ประกันรวมทั้งสิทธิที่จะอุทธรณ์ ของใหม่คลุมหมดแล้วใช้ใหม่ไม่ต้องไปจาระไน

ประธาน : เราใส่แต่หลัก ๆ อาจารย์แจ้งพวกนั้นด้วยเขียนในกฎหมายได้ เพราะว่าเขียนในนี้แล้วตายตัวเผื่อจะเปลี่ยนแปลงถ้อยคำอะไรจะลำบาก เชิญท่านสุพจน์

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ในวรรคท้าย คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา ต้องได้รับการพิจารณา และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ แต่ว่าในทางตรงข้ามมีบางกรณีที่โทษหนักมากแต่หลักประกันน้อยจนผิดสังเกต เราปล่อยทิ้งไว้หรือจะเขียนอะไรให้สังคมไม่แคลงใจ อย่างกรณีเร็ว ๆ นี้ที่ขับรถชนคนตายแล้วศาลให้ประกันตัว ๒๐๐,๐๐๐ บาท อันนี้อยู่ในดุลยพินิจของศาลหรือเปล่า

ประธาน : อยู่ในดุลยพินิจ และอีกอย่างหนึ่งเป็นไปตามลักษณะคดี ความจริงมันก็ไม่เป็นธรรมการกำหนดอะไรพวกนี้ตามลักษณะคดี เพราะว่าฐานะทางเศรษฐกิจของคนทำให้สิ่งที่กำหนดหมดความหมาย ยกตัวอย่างเช่นคนจนถ้าประกัน ๑๐,๐๐๐ บาท ก็ต้องยอมติดคุกเพราะไม่มีเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท แต่คนรวยเอาประกัน ๕๐๐,๐๐๐ บาท โยนให้ได้เลยเพราะเบิกมาแล้วฉะนั้นไม่มีความหมายเลย คนจนถ้าไปหาเงินหมื่นมาวางประกันชาตินี้ไม่หนี แต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ก็เดินป้อไปแถมอีก ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองก็ยังได้ เพราะฉะนั้นก็ลำบากเหมือนกันแต่เราก็เขียนมาหยก ๆ ว่าจะเลือกปฏิบัติเพราะฐานะทางเศรษฐกิจไม่ได้ก็เลยไปคุมตัวนั้นด้วย ก็ต้องปล่อยให้เป็นเรื่องดุลยพินิจของศาลไป เชิญครับ

นายเชษฐา โทณะวณิก : สิทธิในการได้รับการประกันตนน่าจะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานใช้ใหม่ครับ เว้นแต่ว่ามีเหตุที่ไม่สมควรที่จะได้รับการประกันตน แต่ในวรรคท้ายดูลักษณะเหมือนไม่ใช่เป็นสิทธิในการได้รับการประกันตนหรือว่าเป็นสิทธิในการยื่นขอประกันตนแล้วจะได้รับการพิจารณา แต่จะได้รับการประกันตัวหรือไม่ก็แล้วแต่ดุลยพินิจของผู้พิจารณา ถ้าหากว่าลองไป

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เทียบดูกับที่เขียนกันมา แต่เขาเขียนรายละเอียดเยอะนะครับ กับที่หลาย ๆ ประเทศเขียนว่า การประกันตนคือสิทธิ ผมก็เลยกังวลว่าทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นในบ้านเรา การประกันตนคือการได้รับการปล่อยชั่วคราว มักจะกลายเป็นหลักปฏิบัติแต่ว่าเป็นการปฏิบัติแบบมุกกลับก็คือปล่อยเป็นข้อยกเว้น ไม่ปล่อยเป็นหลัก ผมก็เลยเกรงว่าถ้าเกิดเราเขียนในลักษณะนี้จะทำให้สิ่งที่เขาปฏิบัติกันมา คือไม่ปล่อยเป็นหลัก ปล่อยเป็นข้อยกเว้นจะถูกปฏิบัติสืบไปหรือเปล่า เพราะว่าในแง่ที่อาจารย์สุพจน์ หยิบยกขึ้นมา ก็มีเยอะที่ปล่อยไปโดยที่ไม่สมควรจะปล่อย แต่อีกทางหนึ่งก็คือคนที่ควรจะได้รับ การปล่อยชั่วคราวกลับไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราว แล้วก็ปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำ และความไม่เป็นธรรมในสังคมเยอะครับท่านประธาน

ประธาน : เราพิจารณาไปแล้ว ผมกำลังจะหารือว่าเราจะเริ่มทบทวนหลักการ ของมันใหม่ ถ้าจะทบทวนหลักการจะต้องกันระยะเวลายาวกว่านี้ แต่ถ้าเราจะดูรายละเอียด ขาดตกบกพร่องก็ต้องอีกแบบหนึ่ง ถ้าอย่างไรรู้สึกกลางกันเสียก่อน ถ้าจะทบทวนหลักการกันแต่ละ มาตราก็เอา อย่างไรก็ต้องยอมรับว่าเราตัดสินใจไปแล้ว แต่ว่าถ้าขาดตกบกพร่องก็เอา

นายเชษฐา โทณะวณิก : มิได้ครับ ผมพูดถึงการเขียนผมเกรงว่าถ้าหากเราเขียนใน ลักษณะนี้จะทำให้เข้าใจไปเป็นอย่างอื่นเท่านั้นเองครับ

เลขานุการ : มีใช้อยู่ในรัฐธรรมนูญตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๑๗

ประธาน : จริง ๆ กฎเกณฑ์ของกฎหมายพัฒนามาเยอะแล้ว คงไม่เป็นไรหรอก มาตราอื่น ๆ ที่ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของคนมีอยู่แล้ว นี่พูดถึงเฉพาะเรื่องคำขอประกัน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ถ้าเราจะรื้อหลักการคล้าย ๆ กับเราชำระกระบวนการ ยุติธรรมขั้นต้นจริง ๆ อีกอันหนึ่งผมสังเกตว่าการที่จะขอประกันตัวผู้ต้องหา ตอนเย็นวันศุกร์กว่าจะ ทำกระบวนการต่าง ๆ ปิดหมดแล้ว วันศุกร์ ๔ โมงครึ่ง ศาลปิดผู้ต้องหาที่ถูกขังวันเสาร์ วันอาทิตย์ มีคดีหนึ่งผมก็เห็นว่าสมควรแล้ว นายคนนั้นคล้าย ๆ ถูกตราชื่อว่าคุณคุมขังแล้วก็หมดสิทธิทาง การเมืองไปเลย เพราะว่ารัฐธรรมนูญก็บัญญัติตามนั้น บางกรณีสมควร แต่บางกรณีก็ไม่ยุติธรรม เหมือนกัน ผมเพียงยกตัวอย่างไม่ได้จะรื้อเพียงแต่ตั้งข้อสังเกต

ประธาน : อาจจะไปเขียนในการปฏิรูปเรื่องกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้นไปอีกนิด แต่ไม่ว่าเราจะเขียนอย่างไรเวลาเขาใช้จะใช้ตรงกันข้าม เราพูดถึงพวกเศรษฐกิจลอยนวล แต่ว่ายาก ลำบาก เราก็พยายามเขียนช่วยยาก แต่เขียนแล้วไม่ได้ช่วยยากไปช่วยเศรษฐกิจทุกที่ไป มันตรงกันข้าม

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เพราะฉะนั้นต้องปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม ถึงตรงนั้นลองช่วยกันเติมว่าจะทำอย่างไรถึงจะปฏิรูป
กันได้

นายเชษฐ โทณะวณิก : ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๑๗ ปิดท้ายว่า และจะต้องแจ้งเหตุที่
ไม่ให้ประกันให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบ ถ้าจะเอาแบบรัฐธรรมนูญ ๒๕๑๗

ประธาน : ก็เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่ต้องเขียนรายละเอียดในรัฐธรรมนูญ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ในฐานะเป็นผู้พิพากษา การให้ประกันเป็นเรื่องสำคัญ
ที่สุดและมีปัญหามากที่สุดตลอดมา ก็พยายามทุกศาลก็มีมาตรฐานของตัวเองบางที่ก็เหลื่อมล้ำ
แตกต่างกันบ้าง แต่หลักก็คือพยายามจะให้ประกันไม่ใช่ไม่ให้ประกัน ท่านอาจารย์ยกตัวอย่าง
วันศุกร์ก็อยู่กันจนเลยเวลา วิ่งไปที่บ้านก็ยังพยายาม แต่ถ้าเป็นวันหยุดราชการและผู้พิพากษา
ไม่สามารถเราก็มีวันหยุดบางที่เราทำ เรียงว่าหลักคือให้ประกันไม่ใช่ไม่ให้ประกัน และดูว่า
ไม่ให้ขัดกับรัฐธรรมนูญในเวลานั้น

ประธาน : มาตรฐานมันต่างกัน ผู้พิพากษาเคยถูกไล่ออกเกี่ยวกับเรื่องประกัน
หรือไม่ประกัน แต่ตำรวจไม่เคยถูกลงโทษเพราะเรื่องประกันหรือไม่ประกันเลยไม่ว่าจะกรณีใด ๆ
ทั้งสิ้น ฉะนั้นมาตรฐานต่างกันเยอะ เราถึงไม่เคยพูดเรื่องปฏิรูปศาล พูดเรื่องปฏิรูปตำรวจ ต่อครับ

เลขาธิการ : มาตรา ๓๐ การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัย
อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือในขณะที่มีการ
ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือในระหว่างที่ประเทศอยู่ในภาวะ
สงครามหรือการรบ

ประธาน : ต่อไปครับ

เลขาธิการ : มาตรา ๓๑ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา และย่อม
มีเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตนแต่ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อ
หน้าที่ของปวงชนชาวไทย ไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของรัฐ และไม่ขัดต่อความสงบ
เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง
และครอบครัว

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ขออนุญาตครับ มาตรา ๓๒ เดิมผมจำได้ว่าเราแก้ ๒ ขั้ว ขั้วแรกเราพูดชัดกว่านี้คล้าย ๆ จะให้มีกฎหมายบัญญัติและมีเหตุอะไรไม่รู้เราแก้อีกรอบหนึ่งออกมาเป็นแบบนี้ ที่นี้ผลของมันจากการเขียนคือข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหลายต่อไปนี้จะใช้อะไรไม่ได้เลย ไม่ว่าจะเป็นบัตรเครดิต หรือเรื่องส่วนบุคคลของสื่อของอะไรที่เอาของใครไปเขียนจะถูกห้ามไว้ทั้งหมด ที่นี้ตัวข้างหลังไม่ค่อยชัด อาศัยอำนาจบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ เดิมคำใบ้ของเราในร่างแรก ๆ พูดถึง พ.ร.บ. ข้อมูลส่วนบุคคล แต่อันหลังพอมาเป็นอย่างนี้ พอผลออกไป มาตรา ๓๒ บังคับจะมีกระบวนการเยอะอยู่เหมือนกันที่จะชัดเพราะมาตรา ๓๒ นี้ เราจะเขียนให้ชัดใหม่ว่าอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเฉพาะเท่าที่จำเป็น ควรจะมีถึงคำโน้นหรือเปล่า คุณธนาวุฒิก็ท้วงว่ากฎหมายอันนั้นอันตรายและความคิดยังไม่ตกกัน

นายธนาวุฒิ สังข์ทอง : ประเด็นคือข้อมูลส่วนบุคคลหลักตรงข้ามกับข้อมูลราชการ ต้องเปิดเผยเป็นข้อยกเว้น ไม่เปิดเผยเป็นหลักทั่วไป วันนั้นคุยกันหลักก็คือข้อมูลส่วนบุคคลหลักของเราไม่ควรไปหาประโยชน์ และการที่จะออกกฎหมายตราขึ้นที่จะให้เปิดเผยรายได้ควรจะทำเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ก็เลยมาลงตรงนี้

ประธาน : เราต้องดูตรงนี้ก่อนว่าหลักถูกใหม่ ถ้าหลักตรงนี้ถูกตอนต่อไปจะทำลายหลักนี้ที่จะยกเว้น เราจะยอมให้ยกเว้นได้มากแค่ไหน ที่เราเขียนไว้เพียงแต่เฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะก็ยอม แต่ถ้าไม่ใช่เพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะไม่ยอม เพราะฉะนั้นใครก็ตามที่จะเอาข้อมูลเราในโทรศัพท์แล้วไปให้บริษัทโฆษณาเป็นการละเมิด ซึ่งเราฟ้องได้ ที่นี้ทางสื่ออาจจะเกรงว่าถ้าอย่างนั้นลงเรื่องส่วนบุคคลก็อาจจะใช่ บางส่วนทำได้ บางส่วนทำไม่ได้ เช่นคืนนี้เขาไปนอนกับใครไม่ใช่ประโยชน์สาธารณะ แต่ว่าถ้าเป็นพระแล้วคืนนี้ไปนอนกับใครเป็นประโยชน์กับสาธารณะ ก็เป็นเรื่อง ๆ ไป

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ผมเข้าใจว่าตอนนั้นที่คุณภัทระยกคือสื่อเขาต้องรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวบุคคลด้วยบางเรื่อง เพื่อให้เขารู้ความเป็นมาเป็นไปในประเด็นที่เกิดขึ้นเหมือนที่รายงานอยู่ปัจจุบัน บางทีรายงานข่าวบางเรื่องเช่นเอาชีวิตส่วนตัวของบุคคลนั้นบุคคลนี้ไปอย่างเช่นดาราซึ่งเห็นว่าเป็นบุคคลสาธารณะ จริง ๆ เขาไม่ใช่บุคคลสาธารณะ แต่พอไปลงรายละเอียดพวกนั้นแล้ว จริง ๆ แล้วมันควรหรือเปล่า ตรงนี้เราก็เลยมาเขียนว่าพวกนี้จริง ๆ มันควรไม่ได้

ประธาน : ก่อนเถียงจะต้องเถียงตรงนี้ว่าอย่างไรเป็นประโยชน์สาธารณะ

นายภัทระ คำพิทักษ์ : เข้าใจครับท่านอาจารย์ ผมไม่ได้เปลี่ยนหลักหรือว่ามาโน้มน้าวอะไร ผมเพียงแต่ยกขึ้นมาเพื่อที่จะบอกว่าตัวหลังเราจะทำอะไรให้มันชัดเจนใหม่ เพราะว่าตัวอื่นมันจะมีทั้งนี้แล้วแต่กฎหมายบัญญัติถูกไหม ที่นี้อันนี้มันกว้างเราไม่รู้ว่าจะอะไรบ้าง เราจะมี ๒ ทางเลือก ก็คือว่าเขียนไว้แบบนี้แล้วก็ปล่อยให้มันค่อย ๆ ออกกฎหมายมา เรื่องโน้นเรื่องนี้ก็ว่ากันไป หรืออันที่ ๒ ก็คือว่าเราจะจำเพาะลงไปเลยถึงเรื่องกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคลเสร็จแล้วมันจะได้จบไปแล้วมันจะได้เร็วขึ้น ความหมายของผมคือเป็นอย่างนั้น ผมไม่ได้เปลี่ยนถ้อยคำอะไร ผมเห็นด้วยหมดแล้วครับ

ประธาน : ผมคิดว่าเขียนอย่างนี้มันกว้างได้ ตอนไปออกกฎหมายเขาก็ให้เหตุผลว่าประโยชน์สาธารณะมันเป็นอย่างไร เชิญครับ

นายธีรชัย ภู นคร : ท่านประธานครับ โครงตัวกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เขียนกันอยู่ตอนนี้ตัวร่างมันจะไม่ไปใช้กับสื่อเขาจะเขียนยกเว้นไว้ ซึ่งตรงนี้ก็ยังมีข้อถกเถียงกันอยู่พอสมควร แต่ว่าเขาเขียนเป็นข้อยกเว้นไว้ในมาตราแรก ๆ เลย

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : ท่านประธานนิดหนึ่งค่ะ คำว่าประโยชน์ต่อสาธารณะมาตราอื่น ๆ เราใช้คำว่าประโยชน์สาธารณะเฉย ๆ

ประธาน : ประโยชน์สาธารณะ ขอบคุณ เชิญครับ

เลขานุการ : มาตรา ๓๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการค้นเคหสถานหรือที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : อันนี้มันเขียนมานานแล้วใช้ใหม่ เวลาเราออกกฎหมายเรามักจะให้
อำนาจพวกรัฐวิสาหกิจเข้าไปในบ้านในกรณีจำเป็นเพียงแต่แจ้งให้ทราบล่วงหน้าแล้วก็เข้าไปเลย
มันเข้าเหตุนี้หรือเปล่า ผมว่ามันไม่เข้ามันไม่ใช่เป็นเหตุ คุณจะไปปักเสาไฟฟ้าในบ้านผม
แล้วเพียงแต่บอกคุณแจ้งมาล่วงหน้า ๑๕ วัน แล้วถึงเวลาคุณก็ยกกองเข้าไปในบ้านผมแล้วไปปักเสา
ผมว่ากฎหมายอย่างนั้นออกไม่ได้ อาจจะต้องไปคุยกันในกฤษฎีกาเพราะเราออกกันเยอะเลย
เวลาออกไม่ค่อยได้ดูตัวนี้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานผมขอแทรกหน่อยครับ ผมก็ไม่เข้าใจเหมือนกัน
การที่เราขาดไม่ชำระค่าน้ำ ค่าไฟ ครั้งที่ ๒ ตัดน้ำ ตัดไฟแล้ว เขาทำได้หรือ ทำไมเขาไม่ปรับ
ถ้าครั้งที่ ๒ ไม่ไปชำระหรือไปชำระไม่ทันเขาก็เพิ่มดอกเบี้ยไป อันนี้ไปตัดน้ำตัดไฟแล้วต้องไปเสีย
ค่าต่ออีกอันนี้ผมว่ามันเกินไป แล้วผมก็โทรศัพท์ไปต่อว่าเขาที่ call center แล้วคุณถืออำนาจอะไรคุณ
มาตัดของผม ค่าประกันเราก็จ่ายให้คุณไปแล้ว แล้วทำไมคุณต้องมาตัด แล้วคุณเอาอำนาจอะไร เขา
บอกว่าเป็นระเบียบของเขา ผมว่าอันนี้มันไม่ยุติธรรมเลย

ประธาน : แล้วทำไมท่านไม่ฟ้องศาลรัฐธรรมนูญว่าระเบียบนี้ขัดรัฐธรรมนูญ
เพราะผมหวังอย่างนี้เยอะเลย รวมทั้ง ombudsman ไม่กล้าทำเรื่องนี้สักทีหนึ่ง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ผิดค่าชำระไม่กี่บาทต้องตัดเลย แล้วต้องไปเสียค่าต่ออีก
เอาทุกรูปแบบเลย FT ก็เอา

ประธาน : ต่อไปมาตรา ๓๔

เลขานุการ : มาตรา ๓๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด
การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะ
กระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความ
มั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือ
ศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้น ต้องไม่เป็นการขัด
ต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้น
ความเห็นต่างของบุคคลอื่น

ประธาน : ไปได้นะครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กัลยาณี ๕/๓

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เลขานุการ : มาตรา ๓๕ บุคคลซึ่งประกอบอาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้

การให้นำข่าวสารหรือข้อความใด ๆ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนจัดทำขึ้นไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย

การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้ หน่วยงานของรัฐที่ใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชน ไม่ว่าจะเพื่อประโยชน์ในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อการอื่นใดในทำนองเดียวกัน ต้องเปิดเผยรายละเอียดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบตามระยะเวลาที่กำหนด และให้ประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง แต่ให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์และภารกิจของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่

ประธาน : ตรงนี้ใครกำหนด เชิญครับ

พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ : ขออนุญาตท่านประธานครับ คำว่า ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม ถ้าเทียบกับมาตรา ๓๐ มันไม่มีคำว่า เวลา ในมาตรา ๓๐ ในระหว่างที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม เราควรจะให้เหมือนกันไหม ควรจะมีเวลาหรือเอาตามมาตรา ๓๐ ครับ

ประธาน : น่าจะเติมมาตรา ๓๐ เสียมากกว่า เชิญครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ในวรรคแรกที่พูดถึงจริยธรรมของวิชาชีพเราจะพูดเป็นจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพหรือเปล่าคะ

ประธาน : ของเขาใช้อะไร

นางจรี วิจิตรวาทการ : ใช้คำเป็นการปฏิบัติเป็นการแสดงออกของคน หมายถึง action แต่จรรยาบรรณคือ code of conduct ที่กำหนดไว้ตายตัวว่าคุณต้องทำอย่างนี้ เพราะฉะนั้นจริง ๆ แล้วคือจริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพ จรรยาบรรณของวิชาชีพ จริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพ แต่ว่าวิชาชีพนั้นมันน่าจะเป็นจรรยาบรรณ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายภัทร คำพิทักษ์ : ผมมีความเห็นคล้ายอาจารย์ แต่ที่นี้คำประกาศของเขาต่าง ๆ ที่เขาใช้กันอยู่ในสมาคมเขาใช้คำนั้นหมดเลยเขาเลยมาขอเปลี่ยน เพราะมันจะได้มารับกับตัวนี้เขาว่าอย่างนั้นครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ดิฉันคิดว่าเพราะจริยธรรมของตัวบุคคล action ของคนมันเป็นเรื่องของคน แต่ว่าจรรยาคือของวิชาชีพมัน code of conduct

ประธาน : จรรยาบรรณได้ใช้ไหม

นายภัทร คำพิทักษ์ : อธิบายให้อาจารย์จรีฟังว่าที่เขามาขอเปลี่ยนเป็นจริยธรรม เพราะว่าประกาศต่าง ๆ เขาใช้คำนี้หมด มันไม่ได้ตรงกัน

ประธาน : ความจริงเขาควรไปประกาศใหม่เปลี่ยนชื่อใหม่ ตามโมเดลมันต้องจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพมากกว่า เดิมเราใช้จรรยาบรรณแล้วเขามาขอเป็นจริยธรรม ให้เขาไปแล้ว มาตราต่อไป

เลขานุการ : มาตรา ๓๖ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันไม่ว่าในทางใด ๆ

การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยข้อมูลต่อบุคคลสื่อสารถึงกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : เราเคยคิดไว้บอกติดต่อสื่อสารถึงกันในทางใด ๆ บ้านผมอยู่ซอย ๑ บ้านลูกสาวอยู่ซอย ๘ ซึ่งเกี่ยวใช้โทรศัพท์ตั้งลำโพงบนหลังคา

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ขออนุญาตครับ มาตรานี้ผมคิดว่าเรามีคำใหม่ที่ดีให้ข้อสังเกตไว้คือเรื่องข้อมูลอันนี้ครอบคลุมมากกว่า ซึ่งผมว่าอันนี้ดีของเราเป็นความก้าวหน้าทีนี้ตัวท้าย มีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ มีนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ท้วงมา นายยุวัฒน์เขาบอกมันมีเหตุอะไรเพราะว่าอันนี้เป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทีนี้ผมไปดูถ้อยคำของรัฐธรรมนูญเก่า ๆ ตรงทีนี้มีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ มันก็ไม่ถึงขนาดนี้ ทีนี้เรามีเหตุที่ต้องพิจารณาใหม่ ผมก็ไม่แน่ใจถ้าในคำสั่งศาลมันขอได้อยู่แล้วใช้ไหม การดักฟัง การทำโน่นทำนี่ ทีนี้มันมีเหตุอื่นตามกฎหมายบัญญัติไว้ที่ไหนไหมครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : มีครับ ในกรณีที่สมมุติว่ามันเอาคลิปปะไรขึ้นปั๊บแล้วเดี๋ยวมันถอดออก เพราะฉะนั้นเขาเข้าไปค้นได้ทันที จำเป็น แล้วเขาก็กลับไปขอหมายศาลทีหลัง ในกฎหมายมันจะมีบอกเหตุอย่างนั้นไว้ เหตุอื่นก็คือพวกนั้นพวกที่มันเกิดกะทันหันแล้วก็รีบไปศาลให้ทัน เพราะพวกนี้ มันปั๊บ ๆ เลย เชิญครับ

พลตรี วีระ โรจนนาค : ขออนุญาตท่านประธานครับ ในมาตรา ๓๕ กับมาตรา ๓๐ ที่ท่านนิวัติพูดถึงเมื่อสักครู่ในตอนสุดท้ายของวรรค ในมาตรา ๓๐ ที่ว่าอยู่ในภาวะสงคราม หรือการรบด้วย แล้วมาตรา ๓๕ มันมีแค่อยู่ในภาวะสงครามเราต้องล๊อตตามใหม่ครับ

ประธาน : อันนั้นเราพิจารณาแล้วว่าเราแก้ไขอันเดียวอีกอันหนึ่งเราไม่แก้ไข เพราะว่าการไปตรวจสื่อถึงในภาวะไหนก็ตรวจยากสมัยนี้ไม่ค่อยมีความหมายอะไรหรอก ตรวจล่วงหน้าไม่มีทางเป็นไปได้ ต่อไปมาตรา ๓๗

เลขานุการ : มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบทอด

ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือการได้มา ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรม ภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของ ตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายจากการเวนคืน โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ ผลกระทบต่อผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งประโยชน์ที่ผู้ถูกเวนคืนอาจได้รับ จากการเวนคืนนั้น

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการที่บัญญัติไว้ในวรรคสาม เว้นแต่เป็นการเวนคืนเพื่อนำอสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนไปชดเชยให้เกิดความเป็นธรรม แก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืน และกำหนด ระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ และเจ้าของเดิมหรือทายาทประสงค์จะได้คืน ให้คืนแก่เจ้าของเดิม หรือทายาท

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ระยะเวลาการขอคืนและการคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนที่มีได้ใช้ประโยชน์ หรือที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท และการเรียกคืนค่าทดแทนที่خذไป ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การตราพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์โดยระบุเจาะจงอสังหาริมทรัพย์ หรือเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตามความจำเป็นมิให้ถือว่าเป็นการขัดต่อมาตรา ๒๖ วรรคสอง

ประธาน : ตรงนี้มันแคบไปไหม มันไม่เป็นธรรมกับรัฐเหมือนกัน สมมุติว่า ไปเวนคืนมาโอเคมันเกินแล้วอีก ๒๐ ปี ที่ตรงนั้นเจริญ แล้วตอนเวนคืนวาละ ๒๐๐ บาท พอมาถึง อีก ๒๐ ปี วาละ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แล้วเขาก็เอาเงินมาบอกว่าเอาไป ๒๐๐ บาทบวกกับดอกเบี้ย มันก็ไม่เป็นธรรมกับรัฐ

นายอัคร จารุจินดา : มันถึงได้เป็นที่มาที่ว่ารรัฐเขาเรียกร้องว่าสิ่งที่เวนคืนมา เมื่อ ๒๐ ปีที่แล้ว ใช้ประโยชน์ไปแล้ว และต่อมาต้องการจะเปลี่ยนวัตถุประสงค์เขาอยากจะทำ ได้ด้วย ไม่จำเป็นต้องไปตระเวนหาทายาทแล้วก็คืนให้เขา เพราะอย่างไรมันก็ตกเป็นของรัฐมาแล้ว ที่ผ่านมานั้นยังถกเถียงว่าทำได้แค่ไหน อย่างไร ในการเปลี่ยนวัตถุประสงค์ของการเวนคืน เพราะมันจะขัดกับวรรคถัดไป วรรคถัดไปมันเขียนคล้าย ๆ ว่าถ้าไม่ได้ใช้ก็ต้องคืน

ประธาน : เชิญครับ

นายรชิต สิงหเสนี : ท่านประธานครับ ผมนึกว่าหลักการของอันนี้ก็คือ รัฐไปเวนคืน in asset ของที่ต้องการ ที่ต้องใช้ เพราะฉะนั้นมันก็ fair enough ว่าถ้าคุณไม่ได้ใช้ ตามนั้นก็คืนเขาไปผลประโยชน์ที่มันขึ้นมา ๑. ก็คือว่าตัวเจ้าของหรือทายาทต้องมาขอคืน ซึ่งถ้าเป็นตัวอย่างที่ท่านประธานว่าเขาคงมาขอคืนเพราะราคามันขึ้นไป แต่มันเกิดจากเหตุที่รัฐ เอาไว้มากไปกว่าที่ต้องการอยู่แล้ว มันเริ่มจากตรงนั้นไม่ใช่หรือครับ

ประธาน : อาจเกิดจากมันเวนคืนเพื่อไว้เสร็จแล้วในที่สุดมันไม่ได้ขยาย เต็มตามนั้นเพราะอะไรก็ตามแต่มันก็ได้ไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกันก็ดี หรือเพื่อไปหา ประโยชน์อะไรก็ดีแล้วถ้าจะต้องคืน ยกตัวอย่างที่ของการรถไฟมันเวนคืนมาจนกระทั่งมาถึง โรงแรมเซ็นทรัลปัจจุบัน แล้วบัดนี้ก็เอาไปทำเป็นโรงแรมเซ็นทรัลซึ่งมันเวนคืนมานานมาก แต่ถ้าววันนี้เกิดเจ้าของไปเอาคืนมันก็ไม่ fair กับรัฐ ตอนนี้ถ้าเราจะกำหนดไว้หน่อยได้ใหม่ว่า มันต้องมีระยะเวลาเหมือนกัน สมมุติว่าผ่านเวลาไปสัก ๒๐ ปีแล้วก็ป็นอันว่าต้องหลุดไปเลย เชิญครับ

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ผมคิดว่าบางที่อาจจะนำเรื่องภาษีเข้ามาจัดเก็บ คนที่ได้ประโยชน์ บางที่เวนคืนคนที่ไม่ได้ถูกเวนคืนเลยเขาจะไม่ได้สิทธิตามมาตรา ๓๗ แต่ว่า

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

กัลยาณี ๕/๗

เขาได้มูลค่าที่มันเพิ่มมากขึ้น บางคนเขาเสนอให้ใช้เหมือนกับเป็นภาษีประเมินพิเศษที่มาเก็บแล้วแม้กระทั่งตรงที่ต้องคืนเขาในทีหลังถ้าราคามันต่างกันเยอะเขาก็ใช้ตัวระบบตัวภาษีประเมินพิเศษในการเก็บด้วยเหมือนกันครับ

นายเชษฐ โทณะวณิก : ท่านประธานขออนุญาตครับ อันนี้เราตั้งใจแก้หลักที่เป็นมาอยู่เดิมใช้ใหม่ เพราะว่าจนมาถึงรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ อันนี้เขาเขียนว่าต้องคืนให้เจ้าของเดิมหรือทายาท แต่เราเขียนว่า เจ้าของเดิมหรือทายาทประสงค์จะได้คืนให้คืน ก็แปลว่าต้องไปขอก่อนใช้ใหม่ครับ

ประธาน : ใช่ครับ ตรงนี้อาจจะช่วยประโยชน์ได้ เพราะว่าเวลาเราไปออกกฎหมาย สมมติเขาบอกว่าจะต้องสร้างให้เสร็จภายใน ๕ ปี แล้วถ้าครบ ๕ ปีไม่ได้สร้างเจ้าของเดิมจะขอคืนต้องขอคืนภายใน ๕ ปี ถ้าหลังจากนั้นก็ป็นอันจบ ก็อาจจะ fair enough ก็ไปเขียนกฎหมาย

นายอัชพร จารุจินดา : ออกกฎหมายอย่างนั้นได้ใช้ใหม่ครับ

ประธาน : ได้ครับ เพราะเขาบอกระยะเวลาการขอคืน

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้าเขียนลงไปได้เป็นกฎหมายโอเคช่วยได้เยอะ แต่กลัวว่าไม่ใช่ ไม่ได้ ต้องคืน

ประธาน : เราเขียนตรงนี้ระยะเวลาการขอคืน

นายบรรชิต สิงหเสนี : แต่ผมก็ยังมองว่าอันนี้คือการป้องกันบุคคลจากการกระทำของรัฐว่ารัฐตอนขอเวนคืนก็จะขอเกิน ๆ ไว้ตลอด แล้ววันนั้นเขา suffer ถึงเวลาคุณไม่ใช่ มันคือที่มีได้ใช้ประโยชน์หรือที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ มันก็บอกไปในตัวแล้วว่าคุณไปเอามามากไปกว่าที่คุณต้องการ คือมันเหลือจากการใช้ประโยชน์หรือมีได้ใช้ประโยชน์เลย ก็คือรัฐไปขอมามากกว่า

ประธาน : บางที่มันไม่ได้เกิดจากขอมากกว่าแต่โครงการมันทำอย่างนั้น เสร็จแล้วงบประมาณได้ไม่หมด เช่น สมมติว่าเวนคืนไว้เพื่อที่จะ loop วนพอถึงเวลางบประมาณได้แค่ทำสี่แยก loop ไม่ได้ทำ มา ๕ ปีก็ยังไม่ได้ทำ แต่ถามว่าแล้วจะทำไหม

นายบรรชิต สิงหเสนี : ก็คืนให้เขาไปก็ดีแล้วครับ

ประธาน : ถามว่าจะทำไหม ทำ งบประมาณอยู่ไม่รู้อีก ๓ ปีได้ คราวนี้ถ้าคืนพออีก ๓ ปีจะไปเวนคืนใหม่ก็ทำไม่ได้อีกแล้ว เพราะว่างบประมาณที่ตั้งไว้มันตั้งไว้สำหรับไม่ต้องจ่ายค่าที่ดิน แล้วถามว่าใครเดือดร้อน ก็คือพวกเรานั้นเพราะภาษีเรามันไปอยู่ตรงนั้น แต่คนที่ทำผิด

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ไม่ต้องรับผิดชอบคือตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐเพราะว่ามันไม่มีเวลากำหนด ที่นี้ผมนึกว่าถ้าเราใช้ระยะเวลาการขอคืนให้มันสมเหตุสมผลมันก็โอเคเป็นความเป็นธรรมอย่างหนึ่ง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ มีตัวอย่างอีกอันหนึ่งก็คือว่าที่การรถไฟ เขาเวนคืนที่ทำกว้างมากเลยที่คุณขายผมถูกเวนคืนไปเยอะมากแล้วก็ไม่ได้ทำประโยชน์ แต่ตรงนี้ เห็นประโยชน์แล้วเมื่อก่อนนี้เป็นรถไฟทางเดียว แต่ที่เวนคืนไปมีที่พอทำรถไฟทางคู่ได้แล้ว อย่างที่ ท่านประธานยกมาเพราะว่าตอนนั้นยังไม่มีเทคโนโลยีที่จะทำให้แล้วเงินเราไม่พอ แต่ตอนนี้เรามีเงินพอ แล้วก็จะมีการลงทุนให้ทำรถไฟรางคู่เราก็มีที่เหลือพอที่จะทำให้สมประโยชน์อันนั้นได้ อันนี้ก็อาจจะ ตอบข้อกังวลของท่านบรรชิตได้ไหมครับ

ประธาน : ไปต่อได้นะครับ

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ ในวรรคสุดท้ายของมาตรา ๓๗ การตราพระราชบัญญัติเวนคืนจะเปลี่ยนเป็นการตรากฎหมายเวนคืน เพราะในวรรคก่อนหน้านั้น ใช้กฎหมาย

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : ท่านประธานมีอีกคำหนึ่งคะ มาตรา ๓๗ วรรคสาม เทียบกับมาตรา ๓๐ หรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรา ๓๔ หรือมาตราอื่น ๆ มาตรา ๓๔ เดิมคำว่า อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคง แต่มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๗ หรือมาตราอื่น ๆ ต่อมาเขียนเพียงว่าอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้น เพื่อการนั้นการนี้ จะต้องมีคำว่า เฉพาะ ด้วยไหมคะ

ประธาน : เฉพาะนั้นเฉพาะสำคัญจริง ๆ คือว่าให้จำกัด ส่วนอันนี้กฎหมายอะไร ไกล ๆ เคียง ๆ ก็พอได้

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ท่านประธานครับ ตรงวรรคหกระยะเวลาการขอคืน และการขอคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนที่มีได้ใช้ประโยชน์หรือที่เหลือจากการใช้ประโยชน์นั้น ที่มีได้ใช้ประโยชน์จะต้องเติมคำว่า ภายในระยะเวลาที่กำหนด ในวรรคห้าไหม หรือว่าใช้ประโยชน์ อย่างนี้ก็พอแล้ว

ประธาน : แค่นี้พอแล้วเพราะมันอ้างอิงไปถึง

เลขาธิการ : มาตรา ๓๘ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและการเลือก ถิ่นที่อยู่

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อรักษาสถานภาพของครอบครัว หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์

ประธาน : มีอะไรไหมครับ มาตราต่อไป

เลขานุการ : มาตรา ๓๙ การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้

การถอนสัญชาติของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด จะกระทำมิได้

ประธาน : มาตราต่อไป

เลขานุการ : มาตรา ๔๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ เพียงเท่าที่จำเป็น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น

การตรากฎหมายเพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพตามวรรคสองต้องไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติหรือก้าวก่ายการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา

ประธาน : เชิญครับ

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ มาตรา ๔๐ หลักใหญ่เราบอกไปแล้วว่ามีเสรีภาพทางการประกอบอาชีพ ที่นี้เชื่อกฎของเดิมเขาพูดถึงการแข่งขันโดยเสรีและเป็นธรรมอยู่ในวรรคแรก แต่ของเราลดเรื่องการแข่งขันอย่างเป็นธรรมมาอยู่ในวรรคสอง ผมคิดว่าถ้าเราใส่ให้มันครบตั้งแต่อันแรกมันจะชัดกว่าไหมว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม เพราะผมคิดว่าคนเรานอกจากมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพแล้ว หลักของการแข่งขันโดยเสรีและเป็นธรรมมันน่าจะอยู่ในหลักการประกอบอาชีพด้วย

ประธาน : การแข่งขันเสรีมันเป็นระบบเศรษฐกิจเสรีซึ่งเราเขียนไว้ตรงนโยบายของรัฐแล้ว สิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพมันจะประกอบอย่างไรก็ได้ จะแข่งหรือไม่แข่งอะไรกับใครก็ได้อยู่ในตัวของมันอยู่แล้ว มันไม่ใช่สิทธิในการแข่งขัน การแข่งขันเป็นเรื่องระบบของมัน

นายภัทระ คำพิทักษ์ : อันที่ ๒ ข้อยกเว้นต่าง ๆ ผมคิดว่ามันน่าจะจะมีเรื่องสวัสดิภาพประชาชนหรือการผังเมืองใส่เข้าไปด้วย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เลขานุการ : ที่เราเคยพิจารณากันมันจะอยู่ในเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น
เดิมพยายามจะไม่ใส่อะไรเลย แต่ว่าพอมีคนท้วงขึ้นมาในรอบแรกเราก็ใส่บรรดาที่อยู่เคยอยู่ใน
รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ลงไปบ้าง แล้วก็เราจะละเว้นในส่วนอื่น ๆ ที่มันละเอียดล่อไว้ไปเป็นเพื่อ
ประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ส่วนประเด็นเรื่องการแข่งขันอย่างเป็นธรรม จริง ๆ แล้วข้างบนวรรค
หนึ่งจะเป็นเรื่องเสรีภาพในการประกอบอาชีพ แต่ว่าการแข่งขันอย่างเป็นธรรมจะเกิดขึ้นได้ก็
ต่อเมื่อมีคนเข้าไปดูแล เพราะฉะนั้นเราก็เลยกำหนดว่าเราจะจำกัดการแข่งขันออกกฎหมายได้
เพราะฉะนั้นมันควรจะอยู่ในวรรคสองไม่ควรอยู่ในวรรคหนึ่ง เพราะโดย nature ของการแข่งขัน
อย่างเป็นธรรมถ้าให้เป็นเสรีภาพมันจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย

ประธาน : ตรงนี้การป้องกันการจัดการผูกขาด มันจัดการผูกขาดป้องกันการแข่งขัน
มันก็เกิดขึ้น ผมคิดว่าอันนี้เราเขียนตามหลักของเราที่เราจะเขียนใหม่ให้มันสั้นกะทัดรัดขึ้น ไปได้นะครับ

เลขานุการ : มาตรา ๔๑ บุคคลย่อมมีสิทธิ

(๑) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของ
หน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณา
โดยรวดเร็ว

(๓) ฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำ
ของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐนั้น

ประธาน : นั้น ไม่ต้องมีก็ได้กระมัง เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ มาตรานี้ผมดูมันจับฉ่ายโดยที่ไม่มีชื่อ
คล้าย ๆ กับว่าเราเอา ๒-๓ เรื่องมารวมกันโดยที่ไม่รู้ว่าเราควรจะใช้ชื่ออะไรเป็นตัวกำกับ
ว่าเป็นสิทธิในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลหรืออะไร มันคล้าย ๆ กับว่ามันมี ๓ เรื่อง เรื่องอื่น ๆ
มันมีคล้าย ๆ เหมือนหัวข้อหมด เรื่องนี้มันเหมือนกับว่าไม่รู้จะใช้หัวข้ออะไร ทำนองเดียวกับ
ที่เราไปรวมเรื่องสิทธิชุมชนในมาตรา ๔๓ คล้าย ๆ กับว่ามันคือสิทธิอะไร มันหลาย ๆ อย่าง
มารวมอยู่ในข้อเดียวกัน

เลขานุการ : ท่านอาจารย์จะให้ใช้คำว่าอะไรครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมยังมองว่าเป็นเรื่องสิทธิในการตรวจสอบการใช้อำนาจ
ของรัฐหรือว่าอะไร

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กัลยาณี ๕/๑๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายอัชพร จารุจินดา : ไม่เชิงครับ เวลาอ่านมาตราที่มีวงเล็บอย่างนี้ก็ต้องอ่านว่า
เรื่องที่ ๑ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบเข้าถึงข้อมูล เรื่องที่ ๒ บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์
เรื่องที่ ๓ บุคคลย่อมมีสิทธิฟ้องหน่วยงานของรัฐ

นายอุดม รัฐอมฤต : เวลาไปเขียนตำราผมจะได้บอกได้ว่ามาตรานี้ว่าด้วย
เรื่องสิทธิอะไร

ประธาน : ก็ไปเขียนอธิบายความจริงตัวนี้มันจับฉ่ายจริง เพราะเราเขียนขึ้น
โดยคิดว่ามันไม่จำเป็นต้องเขียน เนื่องจากเราไปเขียนเป็นหน้าที่ของรัฐแล้ว แต่ที่นี้คนเขาจะขอผ้าห่ม
เราก็เอาผ้าห่มมาวางไว้เป็นผืน ๆ เชิญครับ

- ๖/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธาน (๓) นี่เราขอให้เอกชนหรือว่าบุคคล
ฟ้องหน่วยงานได้เลย ไม่มีมาตรการจากอ่อนไปหาแข็งหรือ เราคล้าย ๆ ว่าพอได้รับแจ้งผล
พิจารณาโดยเร็ว ถ้าไม่เร็วนี้เราจะมีมาตรการจากนุ่ม ๆ ก่อนไปถึงมาตรการที่ฟ้องร้องหรือเปล่า
เพราะนี่จะให้ประชาชนฟ้องได้เลย รัฐก็อ่วมเลยนี่ ท่านอัยการรับเรื่องละเลยนี่

ประธาน : (๒) นี่เรื่องราร้องทุกข์ ยังไม่ได้ฟ้อง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : (๓) ครับ

ประธาน : (๓) เขาก็ไปฟ้อง เขาก็ฟ้องได้ จริง ๆ ที่เขียนนี้ไม่จำเป็นทั้งนั้นเลย
เพราะว่าฟ้องได้อยู่แล้ว แต่ว่าเขาก็บอกว่าเขาขอผ้าห่ม

เลขานุการ : มาตรการนี้เขาไม่ได้ขอผ้าห่มอย่างเดียวเท่านั้น เขาขอให้ผ้าห่ม ๓ ผืนนี้
มาอยู่ด้วยกันด้วย ซึ่งเขียนยากมากก็เลยต้องทำมาเป็นวงเล็บ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ก็เรามีประสงค์จะตัดออกไม่ใช่หรืออะไรที่ไม่จำเป็น จะเหลือ
๒๗๙ มาตราได้อย่างไร ถ้าเราเก็บไว้หมดเลย

ประธาน : เดียวทั้ง ต่อไปนะ

เลขานุการ : มาตรา ๔๒ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์
สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบัญญัติ
แห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม
อันดีของประชาชน หรือเพื่อการป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด

ประธาน : ทำไม่ไม่เหมือนกับอันนี้ ป้องกันหรือขจัดการผูกขาด อันนี้มีกีดกัน
เพิ่มอีกหรือ ป้องกันหรือขจัดการผูกขาดก็น่าจะพอ ไม่ต้องมีกีดกัน

นายธิตีพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ท่านประธาน จริง ๆ เรื่องกีดกันผมว่าก็น่าจะใส่ตรงนี้

ประธาน : ก็ต้องไปใส่ตรงโน้น

นายธิตีพันธุ์ เชื้อบุญชัย : คือตรงส่วนนี้อาจจะต่างจากมาตรา ๔๐ อยู่บ้าง
คือเนื่องจากตรงส่วนเรื่องของการอยู่ในมาตรา ๔๒ เป็นเรื่องของการรวมตัวกันเป็นหมู่คณะ
แล้วตรงส่วนนี้คือถ้ามีการรวมหมู่คณะแล้วไปกีดกันไม่ให้คนที่อยู่ในหมู่คณะในการที่เข้าไปทำอะไร
ต่อมิอะไรพวกนั้นโดยไม่มีเหตุอันสมควร พวกนี้ก็อาจจะถูกเป็นการกีดกัน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ก็เรื่องเดียวกัน เขียนเสียให้เหมือนกัน เดียวก็จะนึกว่าคนละมาตรฐาน
ไม่ใส่ตรงนี้ก็ไปใส่ตรงนั้นก็แล้วกัน

เลขานุการ : มาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๑) อนุรักษ์ พันธุ์หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม
และจารีตประเพณีอันดีงามทั้งของท้องถิ่นและของชาติ

(๒) จัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

(๓) เข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็น
ประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรืองดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่
อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน และได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงาน
ของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้นโดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย
ตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๔) จัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน

สิทธิของบุคคลและชุมชนตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงสิทธิที่จะร่วมกับ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

สิทธิของบุคคลและชุมชนที่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ ย่อมได้รับความคุ้มครอง

นายธิตีพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ท่านประธาน ขออนุญาตดู (๒) ที่จัดการ
การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์ ตรงส่วนนั้นตัวการบำรุงรักษาเป็นส่วนหนึ่งของเรื่อง
การจัดการหรือเปล่า หรือว่าเป็นคำต่างหาก เป็น action ต่างหาก เพราะถ้าเป็น action ต่างหากนี้
ผมเข้าใจว่าน่าจะตัดคำว่า การ หรือเปล่า แล้วก็การใช้ประโยชน์นั้น ผมไม่แน่ใจว่าเป็นจัดการ
การบำรุงรักษา จัดการการใช้ประโยชน์ หรือว่าเป็นจัดการบำรุงรักษา ใช้ประโยชน์

ประธาน : จัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลาย
ทางชีวภาพ บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ
ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ถ้าอย่างนั้นการบำรุงต้องตัดคำว่า การ ทิ้งใหม่ การใช้ประโยชน์ตัดคำว่า การ หรือเปล่า แล้วขออนุญาต (๔) อีกวงเล็บหนึ่ง คือใน (๔) พอบอกว่า จัดให้มีระบบสวัสดิการชุมชน จะมีความรู้สึกเหมือนกับตัวรัฐต้องเข้าไปจัดให้ทำงานนี้

ประธาน : ใช่ ความจริงเราบอกให้รัฐจัดให้ เขาบอกว่านี้เขาอยากจะมีสิทธิ ความจริงเหมือนกับจะบอกว่ให้มีสิทธิออมเงินไว้ใช้ยามแก่ คือไม่ใช่สิทธิหรอก คือคุณอยากจะทำอะไรก็ทำเงินของคุณ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : จริง ๆ ควรจะจัดระบบสวัสดิการหรือเปล่า หรือว่า จัดให้มี คือผมมีความรู้สึกว่พอใช้คำว่า จัดให้มี ก็จะมีความรู้สึกคล้าย ๆ เหมือนกับรัฐต้องเข้ามา ช่วยอะไรทำงานนี้ แต่ว่าถ้าจัดระบบสวัสดิการของชุมชน อันนี้เป็นเรื่องของเขาเลย

ประธาน : ก็เขาอยากจะมีระบบสวัสดิการ คือความจริงใครก็ไม่รู้ สงสัยต้องพวก เอ็นจีโอแน่ ๆ ไปหลอกเขาว่าสิ่งเหล่านี้ถ้าไม่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญแล้วนี้เขาทำไม่ได้ น่าสงสารจริง ๆ เลย เขาจะทำอะไรก็ได้ จะเอาเงินไปฝังดิน จะเก็บเรียไรเอาไว้ไปทำบุญในวัด ได้อยู่แล้ว แล้วไปหลอกเขาจนกระทั่งเขานึกว่ถ้าไม่เขียนในรัฐธรรมนูญเขาทำระบบสวัสดิการไม่ได้ ผมก็เจ็บช้ำน้ำใจ กับคนยุคนี้จริง ๆ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : คือจริง ๆ ความเห็นของผมคือมีความรู้สึกว่ตัดคำว่า ให้มี น่าจะดีกว่าหรือเปล่า เป็นจัดระบบสวัสดิการของชุมชน เป็นตัวเขาจัดเอง ลักษณะคล้าย ๆ อย่างนั้น

ประธาน : เขาเพียงแต่อาจจะเป็นคนจัดให้มีระบบของเขาก็แล้วแต่เขาเถอะ ที่นี้จะกลายเป็นวันหนึ่งข้างหน้าด้วยบทบัญญัติเหล่านี้จะทำให้กลายเป็นว่เรื่องหลายเรื่อง ที่ชาวบ้านเขาสามารถทำได้โดยสิทธิตามธรรมชาติจะทำไม่ได้ เขาก็จะยกบอว่เห็นใหม่ละ แม้กระทั่งเรื่องนี้กินข้าวยังต้องเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นเมื่อไม่ได้บอว่กินน้ำ จะเกิดข้อสงสัยแล้วกินน้ำได้หรือเปล่า เราบอกก็กินได้ บอกแล้วทำไมกินข้าวถึงต้องเขียน วันหนึ่งจะไปถึงจุดนั้น เราก็ไม่รู้จะท้ออย่างไร ครูซุบเขาทำระบบทั้งภาคใต้ ระบบสวัสดิการแบบพวกเงินออมของเขา เขาทำได้เรื่อยมา ได้ประโยชน์มาก วันหนึ่งเขาก็คิดจะออกกฎหมายแล้วก็ออกกฎหมาย กฎหมายนั้นพอออกมา การทำของเขาก็หยุดหมดเพราะต้องรอกฎหมาย แล้วสรุปเขาไม่เห็นด้วยเขาก็ไม่ออกกฎกระทรวง เขาก็ไม่ทำอะไร เพราะฉะนั้นสิ่งที่เขาทำได้เลยทำไม่ได้ นี่แน่ ตอนนั้นผมก็บอกเขาแล้วบอว่อย่าออกเลย ก็ทำดี ๆ อยู่แล้วนี่อย่าไปให้รัฐเข้ามายุ่ง เมื่อรัฐ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เข้ามายุ่งเมื่อไรที่คุณก็ต้องหยุด เพราะว่ารัฐจะแทรกแซง แล้วไม่รู้เรื่องจริงด้วย ที่ครูทำมานี้ดีแล้ว ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธาน พูดถึงครูชูปท่านเสียชีวิตไปแล้ว แต่ ๑๐ บาทที่ตอนนั้นเขาพยายามจะให้ออกมาในชุมชนเลยนี้ ในที่สุดตอนนี้กลายเป็นผลงานของกรมการพัฒนาชุมชนไปแล้ว กรมการพัฒนาชุมชนไปเคลมว่าเป็นงานที่เขาทำ

ประธาน : เตี้ยวกี่เจ็ง พอกรมพัฒนาชุมชนไปทำก็เจ็ง เชิญครับ

นายเจริญ โทณะวณิก : ขอบพระคุณท่านประธาน เราเขียนแบบนี้แปลว่า บุคคลและชุมชนร่วมกันใช้ใหม่ คือข้อกังวลของผมอยู่ตรงที่จัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน ถ้าบุคคลและชุมชนทำแยกกันได้ใน (๑) (๒) (๓) ไม่มีปัญหา แต่ (๔) จะมีปัญหา เพราะว่าถ้าหากว่า บุคคลก็ทำไป ชุมชนก็ทำไปนี่ เนื่องจากว่าเป็นสิทธิของบุคคลและชุมชนแยกกันนี้ (๔) จะมีประเด็นในการที่นึกถึงว่าบางชุมชนบุคคลก็จะว่ากันไปโดยชุมชนที่รวมกลุ่มกันก็จะว่ากันไปอีกแนวหนึ่ง ถ้าหากว่าเป็นบุคคลและชุมชนทำร่วมกันอันนี้ก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ถ้าทำแยกกันผมคิดว่า (๔) จะมีปัญหา ขอบพระคุณครับ

ประธาน : เขาจะทำร่วมกันหรือแยกกันก็ได้ทั้งคู่ อาจารย์นิติพันธุ์จะไม่ให้จัดใช้ใหม่

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : คือผมให้จัด แต่ตัดคำว่า ให้มี ออกเท่านั้นเอง คือหมายความว่า เป็นเรื่องที่เขาจัดระบบสวัสดิการของชุมชนของเขาตัวเอง คือผมมีความรู้สึกว่า คำว่า ให้มี

ประธาน : เขาเข้าใจหรือแปลว่าสิทธิของเขานี้ไม่ใช่อำนาจ เตี้ยวกี่เจ็งจะนึกว่า เขามีอำนาจในการไปบังคับคนในหมู่บ้านให้ต้องมาออกเงิน ไม่รู้ใครไปหลอกเขาไว้ถึงขั้นไหน

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ในส่วนนี้ส่วนตัวผมก็กังวลว่าเวลาที่เขาทำไม่ว่าจะเป็น (๔) หรือวงเล็บไหน กลายเป็นว่าเขาเป็นคนที่มีความสิทธิในการทำ แล้วก็ทำโดยที่ไม่คำนึงถึงกฎหมายอะไรอย่างอื่นเลย คือเขาก็จะอ้างเฉพาะตรงส่วนนี้ อันนี้เป็นข้อกังวล

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ขอเอาคำว่า ให้มี คั้น มันเป็นสิทธิถ้าให้มี

ประธาน : ไปชักชวนชาวบ้าน แล้ววันหนึ่งเขาเกิดสงสัยว่าแล้วนี่ชุมชน เขาจะจัดพาน้ำเตี้ยวต้องเขียนในรัฐธรรมนูญใหม่ เขาไม่ได้ใช้สวัสดิการ เขาจัดกลุ่มกันขึ้นมา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

กลุ่มท่องเที่ยว แล้วเขาก็ชวนคนไปเที่ยว ไปไหว้พระ ๗ วัดบ้างอะไรบ้าง วันหนึ่งเกิดเอ็นจีโอ ไปบอกว่านี่เราต้องให้เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญนะ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขออนุญาต (๒) ยุติหรือยัง (๒) เมื่อสักครู่นี้ ท่านอธิบดีพันธุ์สงสัย ผมก็สงสัยเหมือนกัน เอาจัดการ แล้วเราตัดคำว่า การ ออกไปแล้ว ก็มีคำว่า การอยู่ก็น่าจะเลื่อนเข้าไปติดกัน ขอบพระคุณครับ

ประธาน : ต้องดูในจอ

เลขานุการ : คือเป็น manage แล้วก็ maintenance utilize ประมาณนั้น

ประธาน : และไม่มีตามกฎหมายบัญญัติหรือ

เลขานุการ : ไม่มีครับ ก็เขามีสิทธิโดยนัยอยู่แล้ว ส่วนเขาจะทำอย่างไร เรื่องของเขา

ประธาน : ไปตัดไม้ในป่ามา

เลขานุการ : ไม่ได้

ประธาน : ก็เป็นสิทธิรัฐธรรมนูญ

เลขานุการ : เป็นหน้าที่

ประธาน : บุคคลย่อมมีสิทธิใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ก็ให้ผม ใช้ประโยชน์แล้วคุณจะให้ผมไปทำอย่างไร ไปนั่งไหว้หรือ

เลขานุการ : ต้องใช้สิทธิอย่างรับผิดชอบในมาตรา ๒๕

ประธาน : ก็คุณไม่มีอะไรว่าเป็นกฎเกณฑ์ตามกฎหมาย

เลขานุการ : ก็อยู่ในมาตรา ๒๕ ในบททั่วไปแล้วนี่ครับ

ประธาน : ว่าอย่างไร

เลขานุการ : มาตรา ๒๕ เราบอกว่าเวลาใช้สิทธิเสรีภาพต้อง (๑) ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย แล้วก็ละเมิดสิทธิคนอื่น

ประธาน : ก็ทั้งหมดบ้านไปช่วยกันตัดคนละต้น เฉลี่ยเท่า ๆ กันหมด ถ้าคุณไม่มี เงื่อนไขไว้เลย แล้วผมก็ตัด แล้วผมก็ช่วยกันปลูกใหม่คนละต้น ก็เป็นการฟื้นฟู บำรุงรักษา เกิดเขา บอกว่านี่เป็นสิทธิเด็ดขาดด้วยนะนี่ อย่าง (๑) ไม่มีปัญหาใช่ไหม แต่พอ (๒) ในส่วนที่เกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติ ถ้าไม่มีกฎหมาย ชัดแฉ่ ชัดน้ำมันแล้วจะอย่างไร เพราะเราก็ไม่เคยเขียน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ที่ไหนสักอัน แต่ทรัพยากรเป็นของชาตินะ ต้องมี with อะไรหน่อย ตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ (๓) ยังพอเข้าได้อันนี้ไม่มีปัญหา มีกฎหมายบัญญัติแล้ว ส่วนจัดให้มีระบบสวัสดิการชุมชน อันนี้ไม่ต้องมีกฎหมาย ไปจัดกันเอง ตีฆ้องร้องป่าวกันไป อันนี้ซ้ำกับเมื่อสักครู่นี้ฟ้องจับฉ่ายเมื่อสักครู่นี้หรือเปล่า

เลขานุการ : พรรคนี่จะเป็นสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับ อปท. กับรัฐ แต่ว่าพรรคถัดไป อาจจะซ้ำ

ประธาน : เมื่อสักครู่มีแล้วนี่

เลขานุการ : มีแล้วครับ มีอยู่แล้วในมาตรา ๔๑ (๓)

ประธาน : เราให้สิทธิในการฟ้องทั่วไปอยู่แล้วในมาตรา ๔๑

นางจรี วิจิตรวาทการ : ไปฟ้องก็ต้องคุ้มครองเขาด้วย เพื่อเขาโดนรังแกโดนอะไร

ประธาน : ที่เขียนนี้ไม่ใช่ คนละ Sense อันนี้แปลว่ามีสิทธิฟ้อง เดียวนี้ชาวบ้าน เขาฉลาดนะ ช่วยบอกหน่อยว่าผมมีสิทธิตีหัวเจ้าหน้าที่ แล้วช่วยเขียนต่อไปด้วยเมื่อตีหัวเสร็จแล้ว ให้ผมได้รับการคุ้มครอง

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ถ้าเราตัดมาตรา ๔๓ พรรคนี้ออกไปนี้ มาตรา ๔๑ เป็นบุคคลนะ แต่ถ้ามาตรา ๔๓ รวมถึงสิทธิของชุมชนด้วย นี่คือสิ่งที่เขาต้องการ ตอนนั้น แล้วอาจารย์ชาติชายก็ไปปรับเขาดังนี้มา

ประธาน : คนละชุมชนแล้ว

นายภัทร คำพิทักษ์ : ชุมชนไปเติมตรงโน้นใช้ไหม ถ้าอย่างนั้นก็ความหมายเดียวกัน ตัดตรงนี้ได้

ประธาน : เชิญครับ

นายเชษฐ โทณะวณิก : ขอบพระคุณท่านประธาน ยังคงเป็นคนละความหมาย ในมาตรา ๔๑ (๓) คือฟ้องนี้ฟ้องให้รับผิดชอบเนื่องจากกระทำหรือละเว้นกระทำ แต่ว่าในวรรคท้ายของ มาตรา ๔๓ นี้ เพื่อให้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ คือเขาอาจจะไม่ได้ละเว้น แต่ว่าเขา ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จึงฟ้องให้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ ซึ่งยังมี ข้อแตกต่างกันอยู่

ประธาน : ซึ่งมันผิด ก็คุณมีสิทธิคุณก็ทำไป แล้วจะไปฟ้องเพื่ออะไร เพื่อให้มา บังคับผมให้ใช้สิทธิอย่างนั้นหรือ สงสัยว่าถ้าเขาเข้าใจผิดว่าอันนี้เป็นหน้าที่ของรัฐ เพราะเดิมเรา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เขียนไว้เป็นหน้าที่ของรัฐ แล้วเขาก็บอกว่าไม่เอา ไม่อ่าน เขามาเป็นสิทธิเราก็ให้สิทธิ แล้วพอเป็นสิทธิแล้วจะไปฟ้องว่าให้เป็นไปตามนี้ได้อย่างไร ก็ในเมื่อเป็นสิทธิของเขา

นายเจริญ โทณะวณิก : ถ้าในแง่นั้นก็ใช่ครับ

ประธาน : ก็ฟ้องไม่ได้ยุติ ก็ไม่ใช่สิทธิสิ กลายเป็นหน้าที่หรืออำนาจ

นายอัชพร จารุจินดา : อันนี้มันมาจากข้อความในมาตรา ๖๗ เดิมของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ซึ่งมาตรา ๖๗ เดิมที่เขาขอให้เข้ามาก็คือการจัดทำโครงการต้องมีการทำ EIA เสร็จแล้วก็มีมาตรานี้ห้อยท้ายไว้ว่าไปฟ้องให้หน่วยงานของรัฐทำได้

ประธาน : อย่างนั้นก็ได้นั้นเป็นหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเราก็เขียนเอาไว้ในหน้าที่ของรัฐในเรื่องนั้นอยู่แล้ว

นายเจริญ โทณะวณิก : ท่านประธาน ผมเข้าใจว่าอันนี้เราล้อกันกับพรรคสองหรือเปล่า เพราะพรรคสองบอกว่าเขาสามารถที่จะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นี้พรรคสามนี้ตั้งใจที่ว่าถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือว่ารัฐไม่ยอมให้ไปร่วมมีสิทธิที่จะฟ้องให้เข้าร่วมได้อะไรอย่างนี้หรือเปล่า ผมเข้าใจว่าไม่น่าจะอยู่ที่ ๆ โดดมา อาจจะต้องมาจากพรรคสอง

ประธาน : ก็เมื่อเขามีสิทธิที่จะร่วม แล้วถ้าไม่ให้ร่วมเขาก็ต้องไปร้องเรียนร้องทุกข์ ฟ้องกล่าวโทษอะไร่าไป

นายเจริญ โทณะวณิก : ทำได้อยู่แล้วถูกไหมครับ

ประธาน : ใช่

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธาน อย่างนั้น (๓) ของมาตรา ๔๑ หลังคำว่าหน่วยงานของรัฐต้องเติมคำว่า และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยไหมครับ

ประธาน : ความจริงหน่วยงานของรัฐรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่แล้ว ไม่น่าจะต้องเขียน แต่ว่าเมื่อไรที่เราจะพูดแต่เฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เราถึงจะพูดหน่วยงานของรัฐนี้หมายความว่าถึงองค์กรด้วย ก็ขนาดแบงก์ชาติก็ใช่ กลต. ก็ใช่ การบินไทยก็ใช่ เพราะฉะนั้นไม่ต้องสงสัยเรื่ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานขออนุญาตถามนิดเดียว คือคล้าย ๆ กับที่อาจารย์เจริญถาม คือเราเขียนว่าบุคคลและชุมชน คราวนี้ในชุมชนมีบุคคลหลายคนถ้าใช้สิทธิไม่เหมือนกัน แล้วทะเลาะกันนี้ต้องทำอะไร

ประธาน : ก็ตกลงกัน ตกลงไม่ได้ต่างคนต่างก็ไปฟ้อง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

อุทัยวรรณ ๖/๘

นายสุภชัย ยาวะประภาช : เพราะบางครั้งสมมุติถ้าในหมู่บ้านมีคน ๒ พวก ๓ พวก ซึ่งต้องการจะใช้สิทธิในเรื่องเดียวกัน แต่วิธีการใช้สิทธิไม่เหมือนกัน พอวิธีการใช้สิทธิไม่เหมือนกันทุกคนอ้างรัฐธรรมนูญเหมือนกัน แต่ใช้สิทธิกันคนละแบบเลย

ประธาน : ก็แยกกันฟ้อง คนหนึ่งก็ไปฟ้องว่าให้ทำ อีกคนหนึ่งก็ไปฟ้องว่าไม่ให้ทำ

นายสุภชัย ยาวะประภาช : อันนี้คือไปฟ้องใคร

ประธาน : ฟ้องศาล หรือจะร้องทุกข์ก็ร้องทุกข์ต่อหน่วยงาน คือบังเอิญมันถูกทำเรื่องนี้ให้สับสน คือคนที่ไปรวมตัวชาวบ้านให้เป็นชุมชน ความมุ่งหมายก็คือหมายความว่าให้เกิดความสามัคคีในเรื่องอะไรต่ออะไรต่าง ๆ ได้เกิดพลัง แต่ทำ ๆ ไปแล้วพวกนี้ก็ไปปลุกจนกระทั่งกลายเป็นนึกว่าเป็น unit ที่เป็นหนึ่งเดียว ความจริงไม่ใช่ ตัวเขาเองเขายังเป็นปัจเจก แต่ว่าเมื่อจะทำอะไรด้วยกันเขาก็มาตกลงกัน เพื่อให้เกิดไม้เฝ้ามัดเดียวกันจะได้เกิดพลัง เมื่อไรที่เขามัดกันไม่ได้เขาก็ใช้สิทธิพวกนี้ไม่ได้ เขาก็ไปใช้สิทธิส่วนบุคคลแทน คือเวลาที่เราพูดกันถึงชุมชนก็เพราะว่าจริง ๆ เวลาที่เราพูดถึงบุคคลหมายความว่ารวมถึงทุกชนิดแล้วละ แต่อย่างที่บอกมาตั้งแต่ต้นว่าเขาไปถูกสอนเสียจนเข้าใจผิดไปหมด คือพวกที่ไปรวบรวมชุมชนก็อยากจะเอาตัวตนของตัวเองเอาความเด่นของตัวเองมาไว้แยกไปจากปัจเจกชน แต่ความจริงทั้งหมดก็คือยังปัจเจกชนเราก็อพลอยฟ้าพลอยฝนแล้วก็จะละไปอีกนาน

นายสุภชัย ยาวะประภาช : ผมก็ดู ๆ แล้วเหมือนอย่างในห้องนี้ถ้าบอกว่าทุกคนก็มีสิทธิเหมือนกัน คนหนึ่งบอกหนาวไป อีกคนหนึ่งบอกร้อนไป คนหนึ่งบอกให้ไปทำให้เย็นกว่านี้ แต่บางคนบอกว่าทำให้มันร้อนกว่านี้ อีกคนหนึ่งบอกไม่ชอบพัดลม อีกคนหนึ่งบอกชอบพัดลมก็นั่งอยู่ห้องเดียวกัน แล้วจะไปฟ้องศาลแล้วศาลทำอย่างไร

ประธาน : ก็ฟ้องไม่ได้

นายสุภชัย ยาวะประภาช : ก็คือเขาต้องตกลงกันเอง ถ้าตกลงกันไม่ได้ก็คือทะเลาะกันไป

ประธาน : ต่างคนต่างไปฟ้อง คนหนึ่งก็ไปฟ้องศาลว่าห้องนี้เย็นไป อีกคนหนึ่งก็ฟ้องศาลว่าห้องนี้ร้อนไป

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ประนีประนอมอาจารย์สุภชัยก็ย้ายที่นั่งไปอยู่ที่ไม่หนาว อันนี้คือเกิดการประนีประนอม

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : แล้วอย่าหัวเราะนะ แล้วฟ้องคนละศาล ศาลหนึ่งบอกฟ้องว่าเย็นไป ศาลก็ตัดสินว่าเย็นไป ปิดแอร์ แต่อีกศาลหนึ่งบอกว่า ร้อนไปจริงอย่างที่ว่า ให้ไปเปิดแอร์ ต่างคนต่างก็ถือคำสั่งศาลคนละอัน แล้วจะเกิดเรื่องได้

นายศุภชัย ยาวะประภาช : เพราะฉะนั้นจริง ๆ แล้วบัญญัติไว้อย่างนี้ก็มีโอกาสที่จะทำให้เกิดความขัดแย้งกับทางสังคมไหมครับ

ประธาน : มันไม่เกิดหรอกเพราะว่าเอาเข้าใจจริง ๆ ถ้าจะพูดถึงเรื่องการฟ้อง ชุมชนไปฟ้องไม่ได้หรอก เพราะไม่มีกฎหมายที่ยอมให้กลุ่มบุคคลไปฟ้อง นอกจาก class action ซึ่งเขายอมรับแล้ว แต่ว่าตามปกติคนรวมกันไปฟ้องก็ต้องใช้ชื่อ เช่นสมมุติว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไปฟ้องศาลเขาไม่รับนะ เพราะไม่ได้เป็นนิติบุคคล เพราะฉะนั้นก็ต้องเข้าชื่อ ตั้งแต่ผมนี้ไล่ไปจนหมดทุกคน และเป็นคนไปฟ้องเป็นโจทก์ เพราะฉะนั้นถ้าตกลงกันไม่ได้ สมมุติว่าผมตกลงกันได้กันอยู่ ๓ คนนี้ แต่พวกท่านไม่เอาด้วย ถ้าผมอยากจะฟ้องผมก็เซ็นชื่อกัน ๓ คนเท่านั้น พอตีพอร้ายพอไปอ้างว่าเป็นคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพวกท่านอีก ๑๗ คนก็จะบอกว่าไม่ใช่ผมตี ก็ไปอย่างนั้นตามสภาพของมัน แต่ว่าเขาไม่ค่อยเข้าใจ เราอธิบายให้เขาฟังยาก แล้วนักวิชาการเราบางคนก็ไม่ช่วยทำความเข้าใจให้

นายศุภชัย ยาวะประภาช : อีกนิดเดียว ก็ยังงง ๆ ว่าเวลาไปฟ้องศาล คือฟ้องนี้คือฟ้องขอใช้สิทธิ พอฟ้องขอใช้สิทธิศาลเขาก็ให้ใช้สิทธิ แต่การใช้สิทธิของแต่ละคนนี้ก็ไม่ใช่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นสุดท้ายแล้วก็จะซุลมุนแบบท่านประธานว่าก็คือทุกคนถือ ท่านหนึ่งเดินไปหาท่านอาจารย์มีชัย ท่านอาจารย์มีชัยเดินออกมานอกห้อง อีกคนหนึ่งไปหาท่านรองประธานสุพจน์ อีกคนหนึ่งไปหาท่านอภิชาติ ออกมา ๓ คนไม่เหมือนกันเลยเหมือน ๓ ศาล แล้วก็ตกลงเลยงงกันหมดเลยว่าจะทำอะไร ก็นั่ง ๆ นึกดูแล้วบางทีเราก็ไปตามใจเขาเยอะ แล้วพอเราเขียนออกมาก็เลยแปลก ๆ แต่ว่าผมไม่ยากไปกลับหลักการอะไร หลักการอย่างนี้ก็ว่าอย่างนี้ เพียงแต่กังวลเท่านั้นครับ

ประธาน : คือมันได้เพียงระดับหนึ่งที่เขียนไว้เนี่ย มันไม่ได้อย่างที่เขานึกกันหรอก เพราะว่าเขาไปถูกทำให้เข้าใจผิดว่าเมื่อเขียนไว้ตรงเนี่ยแล้วเขาจะได้อะไรต่ออะไรมา ความจริงไม่ได้ตามนั้น ก็ต้องค่อย ๆ ไป educate เขาไปเรื่อย ๆ จนกว่าเขาจะรวมตัวกันสนิทขึ้น

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ถ้าอย่างนั้นมาตรานี้ไปตายเอาดาบหน้าแล้วกัน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาตท่านอาจารย์ ผมนั่งดูเวลาตอนแรก
เราใช้ ๓.๕ ต่อ ๑ มาตรา ตอนหลังเป็น ๓.๘ เป็น ๔ แล้ว ตอนนี้อยู่ในระดับ ๔ นาทีต่อ ๑ มาตรา

เลขานุการ : ๔.๑๘ นาทีต่อ ๑ มาตรา

ประธาน : ก็ไม่เป็นอะไรเดี๋ยวบายมาประชุม ก็ให้ตระหนักเอาไว้แล้วกันว่าวันนี้
เราจะต้องพิจารณาจนเสร็จก็โมงก็โมง ก็ขยันกันก็ค่อย ๆ ค่อยกันไป เพราะพรุ่งนี้จะต้องมาทบทวน
ตัวทำอีก บทเฉพาะกาลอีกอันต้องดูทั้งหมด

เลขานุการ : ผมขออนุญาตกราบเรียนนิดเดียว เอกสารที่แจกไปเมื่อเช้า
ขออนุญาตยังไม่เผยแพร่

นายอัชพร จารุจินดา : บอกเขาแล้วไม่ให้แจก ให้เขาอ่านให้ฟังพอ

เลขานุการ : มิได้ หมายถึงว่าพวกเราด้วยเดี๋ยวเมื่อถึงไว้ในห้องแล้วมีผู้สื่อข่าว
เข้ามา

ประธาน : บ่ายนี้คงต้องตะลุยกันหน่อยแล้ว คงต้องลดราวาคอกในเรื่อง
ความสงสัย เอาไว้คุยกันโต๊ะอาหาร แล้วก็เอาเฉพาะตัวร่าง หรือถ้าคิดว่าอยากจะเอาทบทวนก็ได้
แต่ว่าต้องทำงานดึกกันหน่อย ผมไม่อยู่นี้อาจจะไปเร็วก็ได้ แล้วก็ตอนเย็นลงมาดู ถ้าสงสัยนัดไว้
แล้วเดี๋ยวค่อยมาอธิบาย

เลขานุการ : กราบเรียนท่านประธาน เดิมที่กรุงเทพฯ เรามอบทาง leader ไป
แล้วในแต่ละหมวด ทีนี้ถ้าเพื่อความรวดเร็วจะขอความอนุเคราะห์ leader เป็นคนเสนอขึ้นมาเลย
ถ้าจะต้องแก้ตรงไหนอะไรอย่างไร เพราะไม่อย่างนั้นนับหนึ่งกันใหม่ตลอดเวลา ไม่ไหวครบ บาง
เรื่องพูดกันมาสัก ๒๐-๓๐ รอบแล้ว

นายบรรชิต สิงหเสนี : สนับสนุนคุณปกรณ์ครับ เห็นด้วย

ประธาน : อ่านเป็นรายมาตรา แต่อนุญาตให้ leader เป็นคนบอกว่าจะแก้อะไร
แล้วคนอื่นบอกได้เฉพาะที่เห็นผิด ห้ามรีอใหม่ แล้วถ้าพรุ่งนี้มีเวลาเหลือมารื้อกันใหม่ วันนี้เอาให้
จบเสียก่อน

พักประชุมเวลา ๑๒.๓๐ นาฬิกา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

กฤษฎีกา ๗/๑

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

ประธาน (นายสุพจน์ ไข่มุกด์) : เดี่ยวเรามาวางกติกา่างาย ๆ ก่อนเพื่อจะให้นาน
มันรัดหน้าไปนะครับ ที่ค้างอยู่มาตรา ๔๔ ใครเป็นเจ้าของรับผิดชอบหมวดนี้ อาจารย์กาญจนารัตน์
คืออย่างนี้นะครับ ผมอยากให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มดูแล้วก็ present ถ้ามี กับ แก่ แต่
ต่อ มีวรรคตอน คำผิดอะไรต่าง ๆ และ หรือ อะไรต่าง ๆ นี้ก็บอกกันได้ แต่ผมว่าในสาระสำคัญ
ที่เราวางไว้แล้วนี้เราไม่ควรไปแตะได้ได้แล้ว ดีไหมครับเราวางอย่างนี้มันจะได้ผ่านโดยรวดเร็ว
เชิญครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ
และปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจ
ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ
ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพ
ของบุคคลอื่น

นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์ : ท่านประธานคะ ขออนุญาตคะ วรรคสอง
บรรทัดที่ ๒ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อ มาตราอื่นไม่มีคำว่า การ นะคะ เพื่อรักษา
ความมั่นคงของรัฐ

ประธาน : มีใครเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีกรรมการมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธาน : เห็นด้วยใช่ไหมครับ เห็นด้วยก็ผ่านเลยครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๔๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้ง
พรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหาร
พรรคการเมืองซึ่งต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิก
มีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการกำหนด
มาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิก

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กุลนที ๗/๒

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ของพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งมาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประธาน : เชิญครับ

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ผมมีประเด็นมาตรา ๔๕ ตอนวรรคท้าย ที่มีมาตรการกำกับมิให้สมาชิกพรรคการเมืองกระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญครับ ผมเองนี่เข้าใจว่าในตัวรัฐธรรมนูญเองก็มีบทในการที่พูดถึงตัวสมาชิกพรรคในการที่ห้ามมิให้ทำอะไรต่อมิอะไร เช่น ในกฎหมายปัจจุบันคือมาตรา ๑๔๔ ที่พูดถึงเรื่องการที่ไปเตาะเอาเงินอะไรต่อมิอะไรพวกนี้ ซึ่งตรงส่วนนี้ผมคิดว่าน่าจะพูดถึงนอกจากตัวพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญน่าจะพูดถึงเรื่องรัฐธรรมนูญด้วยหรือเปล่าครับ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ขออนุญาตทราบเรียนท่านประธานครับ ในเรื่องของรัฐธรรมนูญจะอยู่ในบททั่วไปอยู่แล้วว่าการกระทำใดที่ฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญเป็นการอันไม่ชอบ ตรงนี้ที่เราตกลงกันเราก็เลยไม่ได้ใส่ครับ

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : คือในมาตรา ๔๕ เป็นเรื่องมาตรการกำกับสมาชิกในการที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามอะไรพวกนี้นะครับ เราควรจะไปกำกับเขาด้วยไหมครับว่าพรรคต้องมีมาตรการกำกับในตัวพวกนี้

นายอัชพร จารุจินดา : กฎหมายตามวรรคหนึ่งก็คือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก กฎหมายพรรคการเมืองจะต้องบัญญัติเรื่องเหล่านี้คือมาตรการกำกับเรื่องสมาชิกเราต้องการที่จะไม่ให้เขาไปยุ่งเกี่ยวกับการซื้อสิทธิ ขายเสียง

ประธาน : ผมไม่แน่ใจใน พ.ร.บ. พรรคการเมืองมันมีข้อความทำนองนี้ไหมครับ มีใช่ไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คืออันนี้คล้าย ๆ ว่าเขียนเป็นบททั่วไปไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นฐานให้ไปออกกฎหมายลูก โดยเฉพาะข้อความที่ขีดเส้นใต้ซึ่งประธานท่านเพิ่มขึ้นใหม่ หมายถึงจะโยนไปกฎหมายลูกว่ามาตรการกำกับนี้จะทำอย่างไรซึ่งจะมีรายละเอียดต่อ อาจจะไปใน พ.ร.บ. พรรคการเมืองเป็นหลักนะครับ บางส่วนอาจจะอยู่ใน พ.ร.บ. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส.

ประธาน : ตัดใจไหมครับอาจารย์ธิตินันท์

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายฉัตรชัย เชื้อบุญชัย : ไม่เป็นไร คิดว่าครอบคลุมแล้ว โอเคครับ

ประธาน : อย่างนั้นก็ผ่านไปเลยนะครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๔๖ สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับการคุ้มครอง

บุคคลย่อมมีสิทธิรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค

องค์กรของผู้บริโภคตามวรรคสองมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคโดยการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้ง อำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภค และการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์ : ท่านประธานขออนุญาตนะค่ะ วรรคสองนี้เขียนถึงเรื่องตั้งองค์กรเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ ส่วนวรรคสามนี้บอกว่าองค์กรนี้จะรวมกันเป็นองค์กรที่ใหญ่ขึ้นเพื่ออิสระนี้ต้องมีเรื่องการคุ้มครองด้วยไหมคะ บรรทัดที่ ๒ เป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการ ต้องเติมคำว่า คุ้มครองและ คุ้มครองเพื่อให้รับกับวรรคสอง

ประธาน : มีท่านผู้ใดจะอภิปรายต่อไหมครับ

(ไม่มีกรรมการมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธาน : ถ้าเห็นด้วยก็ให้ผ่านไปเลยครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๔๗ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการสาธารณสุขของรัฐ

บุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ประธาน : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีกรรมการมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธาน : ถ้าไม่มีก็ผ่านไปมาตราต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๔๘ สิทธิของมารดาในช่วงระหว่างก่อนและหลังการคลอดบุตรย่อมได้รับการคุ้มครองและช่วยเหลือตามที่กฎหมายบัญญัติ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

กฤษณ์ที่ ๗/๔

บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์ : ท่านประธานขออนุญาตคะ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บรรทัดที่ ๒ ย่อมได้รับความคุ้มครองหรือการคุ้มครองคะ

ประธาน : เราเคยใช้ความมาตลอดใช่ไหมครับ สังเกตคุณะครับ เมื่อรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ก็มีการ challenge คำนี้การกับความนี้

พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ : ขออนุญาตครับ คือมันมีคำว่าช่วยเหลือด้วยมันน่าจะใช้ด้วยกันครับ การคุ้มครองหรือการช่วยเหลือ

เลขาธิการ : ใช้ความก็ได้ ไม่เสียความครับ ทั้งความคุ้มครองและความช่วยเหลือครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : วรรคสองก็ใช้ความช่วยเหลือ ไม่เป็นไรครับ มันเป็นนาม

ประธาน : มันเป็นนามอย่างหนึ่ง แล้วก็ action อย่างหนึ่งนะครับ มีท่านผู้ใด อีกไหมครับ อาจารย์อุดมครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ในทางกฎหมายนี้ทำไมต้องเกิน ๖๐ ปีแล้วทำไมต้องมี บริบูรณ์ด้วย มันมีเกิน ๖๐ ปีที่ไม่บริบูรณ์ไหมครับ คือกำลังถามว่ามันเป็นภาษากฎหมายที่ใช้ อย่างนี้หรือครับ

เลขาธิการ : ของเรตัดหมดแล้วครับ อันนี้เกินมา ผมตัดออกแล้วครับ

ประธาน : ตัด บริบูรณ์ ออกนะครับ เชิญต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๔๙ บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มิได้

ผู้ใดทราบว่ามีกรกระทำตามวรรคหนึ่งย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุด เพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้

ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้

การดำเนินการตามมาตรานี้ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการ ตามวรรคหนึ่ง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : มาตรานี้ก็รู้สึกคุ้นกันนานพอสมควรนะครับ สรุปมาได้ค่อนข้างที่จะ
บริบูรณ์ มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีกรรมการมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธาน : ไม่ขัดข้องนะครับ เชิญหมวด ๔ ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : หมวด ๔ หน้าของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๕๐ บุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ
และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓) ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

(๔) เข้ารับการศึกษอบรมในการศึกษาภาคบังคับ

(๕) รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใด
ที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม

(๗) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
ของประเทศเป็นสำคัญ

(๘) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์ และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ
ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม

(๙) เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๑๐) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : (๒) ที่ว่า และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน นี้ และตัวนี้
เราตัดออกไปได้ไหมครับ เพราะว่าต่อไปจะมีและสองและ

เลขานุการ : และตรงนี้อาจจะต้องเอาไว้ครับ ก็คือป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษา
เกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติและสาธารณสมบัติของแผ่นดิน จริง ๆ จะติดกันครับ และตัวแดง
จะเป็นอีกอันหนึ่ง เป็นเรื่องการให้ความร่วมมือนะครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็เอามาติดกันนะครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ถ้าเราใช้คำว่ารวมทั้งนี้มันจะเสียความใหม่ครับ แทนที่จะมีและหลายและสาม และ บอกว่า รวมทั้ง

เลขานุการ : มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นใหม่ครับ

(ไม่มีกรรมการมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช : ที่เห็นด้วยพอดีเหลือบไปเห็นใน (๘) ก็จะคล้ายกันแล้วก็ใช้ว่า รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม เลยผ่านให้ครับ

ประธาน : ขอขอบคุณครับ ต่อไปครับ เชิญครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๕๑ การใดที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : อันนี้ได้มาใหม่ใช่ไหมครับมาตรานี้

เลขานุการ : อันนี้เดิมมาตั้งแต่ที่เขาร้องขอมาครับ เดิมจะรวมกันไว้ แล้วก็เลยแยกมา

ประธาน : เชิญครับ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : ท่านประธานมีมติเดี๋ยวค่ะ คือในมาตราต่าง ๆ นี้เราจะเขียนว่าตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้อะไรอย่างนี้ ตรงนี้จะเขียนว่าบัญญัติใหม่คะ หรือว่ากำหนดตรงนี้

ประธาน : บัญญัติ ขอขอบคุณครับ ต่อไปมาตรา ๕๒ ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๕๒ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บุรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ

กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย

ประธาน : ท่านภุมรัตน์ไม่มีอะไรนะครับ

นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : ไม่มีครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ท่านอัญญาพรเจ้าของมาตรานี้

พลเอก อัญญาพร เจริญพานิช : ไม่มีครับ

ประธาน : ไม่มีนะครับ ขอขอบคุณครับ เชิญมาตรา ๕๓ ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๕๓ รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ อันนี้มีคนเสนอมาใหม่ต่อท้าย ๆ ว่า โดยไม่เลือกปฏิบัติ จำเป็นไหมครับ หรือว่าเอาแค่นี้

นายอัคร จารุจินดา : เลือกปฏิบัติเป็นหลักทั่วไป

ประธาน : ก็เป็นไปตามหลักนิติธรรมอยู่แล้ว เชิญมาตรา ๕๔ ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๕๔ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามา

ประธาน : ปกครองท้องถิ่นหรือส่วนท้องถิ่นครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครับ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : ในหมวดของท้องถิ่นใช้คำว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนะคะ มาตรา ๒๔๙ ค่ะ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและการตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถ
เชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และ
ประเทศชาติ

ในการดำเนินการให้เด็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชน
ได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุน
ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน

ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความ
เหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐ
จัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุน หรือใช้มาตรการหรือกลไกในทางภาษี รวมทั้งการให้ผู้บริจาค
ทรัพย์เงินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ
ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มี
การใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานขออนุญาตครับ คือมาตรานี้ที่คราวที่แล้ว
ผมได้เคยรายงานว่าคุณไกรยสเขาทั้งหมดว่าเราน่าจะตกคำว่า ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา ซึ่งวันนั้น
ท่านประธานมีชัยก็ซักไซ้ไล่เลียงอยู่ว่าเป็นใคร ผมก็ไปตามมาให้ ปรากฏว่าตรงบรรทัดแรกของ
วรรคสุดท้าย คือว่า ช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ผู้ด้อยโอกาส
ทางการศึกษาที่หายไปมีอยู่ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ คน โดยประกอบด้วยเด็ก ๓ กลุ่มนะครับ
เด็กที่ถูกใช้แรงงาน เด็กที่ติดตามพ่อแม่ไปอะไอย่างนี้ แล้วเขามีตัวเลขแยกเป็น segment เลยว่า
อันนี้มันก็แสนคน เราจะ mark ไว้ก่อนไหมแล้วก็รอท่านหรืออย่างไรครับ

ประธาน : ท่านอาจารย์ดูแลเรื่องนี้หรือเปล่าครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ผมคิดว่าความคิดนี้ก็น่าจะ mark ไว้ลองถาม
ท่านอื่นก่อน เพราะมันมีเด็กตกกระหว่างช่องนี้เยอะเหมือนกันจากข้อมูล ที่นี้มันเป็น
อีกแบบหนึ่งเลย

นางจรี วิจิตรวาทการ : ที่พูดถึงนี้จะให้คนที่เขาขาดแคลนทุนทรัพย์จริง ๆ
คนที่ยากจนค่ะ ไม่ใช่จะช่วยเหลือตลอด ไม่จำเป็น คือแค่ภาคการศึกษาภาคบังคับนะคะ

ประธาน : การที่คุณภัทรพูดหมายถึงเด็กอีก ๓ กลุ่มใช่ไหมครับ เด็กอีก ๓ กลุ่ม
ที่หมายความว่าลูกกรรมกรที่ติดตามพ่อแม่ในไซต์การก่อสร้างอะไรทำนองนั้น เขาก็ไม่ได้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ขาดแคลนทุนทรัพย์ใช้ใหม่ แต่ว่ามาขาดแคลนโอกาสที่ไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ตามที่ควรใช้ใหม่ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มันจะคนละวัตถุประสงค์กับตัวนี้ใหม่ เพราะว่ากองทุนนี้คือคนที่พร้อมจะเข้ารับการศึกษ แต่อันนี้อาจจะไม่ใช้ไม่มีเงินหรือไม่มีเงิน แต่ว่าเขาไม่มีโอกาสที่จะเข้าสู่การจัดการศึกษาได้ เพราะว่าเขาต้องถูกใช้แรงงาน ต้องติดตามพ่อแม่จนไม่สามารถเข้ารับการศึกษในแต่ละที่ได้โดยสะดวก มันต้องดูให้ดีกว่าตอนนี่คือการระบุดำเนินการของกองทุน

ประธาน : มันรวมทั้งลูกหลานของแรงงานต่างด้าวด้วยหรือเปล่า

นายภัทร คำพิทักษ์ : ไม่รวมต่างด้าวครับ เฉพาะคนไทย ผมเข้าใจว่าเป็นศัพท์เฉพาะของพวกเขา นะครับ ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา

นายอัชพร จารุจินดา : ผู้ด้อยโอกาสจะไปอยู่ในวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชน ประชาชนนี้หมายความว่าทุก ๆ คนได้รับการศึกษาตามระบบต่าง ๆ เราไปหามาให้เขาได้เรียน ส่วนวรรคนี้เฉพาะคนไม่มีเงินจะเรียนเท่านั้นเองถึงจะได้ทุนไป ถ้าพวกไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษได้รับทุนไปก็ยังไม่เข้าเรียนไม่ได้ก็เอาเงินไปไหนล่ะ

นายภัทร คำพิทักษ์ : คำอธิบายของเขาคือผู้ขาดโอกาสทางการศึกษานี้มีเหตุสำคัญมาจากการขาดแคลนทุนทรัพย์

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้าอย่างนั้นเขาก็ได้

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ถ้าอย่างนั้นเขาก็ได้ เพียงแต่บางที่อาจจะเป็นเพราะว่าเขาห่างไกลมาก บางทีก็เป็นปัญหาใช้ใหม่คะที่เรียนไม่ได้อะไรนี้ เหมือนลูกเขาโรงเรียนไม่มีอะไรอย่างนี้ หรือพวกที่ออกกลางคันด้วยเหตุผลหลายอย่าง ที่เรียนแล้วออกกลางคันอันนั้นก็ขาดโอกาส แต่มันจะครอบคลุมอยู่ในให้ประชาชนได้รับการศึกษา วรรคแรกน่าจะรวมอยู่แล้ว

เลขานุการ : จริง ๆ จะอยู่ในวรรคสามครับ คือรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษา และที่เราพยายามขยายให้กว้างที่สุดให้ครอบคลุมถึงผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาก็คือว่าจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ อปท. และเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับเพื่อให้มันกระจายไป ส่วนว่าวรรคสุดท้ายนั้นเราจะมุ่งเน้นในเรื่องของกองทุน คนที่ไม่มีสตางค์จะเรียนก็ให้เรียนนะครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

กุลณี ๗/๑๐

นายภัทร คำพิทักษ์ : ผมเข้าใจว่าผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์นี้เขาไปตีความว่าเป็นเด็กในระบบที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ แต่ที่เขาพูดนี้เขาหมายถึงว่าอันแรกเป็นในระบบ อันที่ ๒ คือนอกระบบครับ

ประธาน : โอเคไหมครับ อาจารย์ศุภชัยครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : คือผมมี ๒ ประเด็นที่ต่อเนื่องกัน ถ้าอ่านดูที่ท่านภัทรถามความจริงก็อย่างที่เรบอกก็คือมันน่าจะอยู่ในอันที่สามได้ เพราะอันที่สามนี้มันจะเป็นทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบรวมกันหมด

แต่ทีนี้มีประเด็นหนึ่งที่ท่านประธานมักจะย้ำเสมอก็คือเรื่องความถนัดครับ เรามีเรื่องความถนัดอยู่ในวรรคสี่ แต่ว่าในนี้ถ้าเขียนว่ารัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการและความถนัด มันจะเยอะไปหรือเปล่าไม่รู้ แต่ว่าพอดีเรื่องความถนัดผมก็จำมาจากท่านประธานครับ เพราะท่านอาจารย์มีชัยจะพูดเรื่องความถนัดอยู่ตลอดเวลา ก็เลยหารือเท่านั้นเองนะครับ ผมไม่ติดใจอะไร แต่ว่าเห็นว่าเป็นคำที่ดีและเป็น concept ที่ดี ถ้าเราเขียนก็น่าจะดีก็เลยยกขึ้นมาอันหนึ่งในวรรคสามนะครับ

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ จริง ๆ แล้วจะมีอยู่ในวรรคสี่และวรรคห้าด้วยครับ ก็คือการศึกษาต้องมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัด

และในวรรคห้าที่อยู่บนหน้าจอเราก็บอกว่าในการดำเนินการให้เด็กได้รับการพัฒนาตามวรรคสอง แล้วก็ให้ประชาชนก็คือทุกคนซึ่งหมายถึงรวมถึงผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาได้รับการศึกษาตามวรรคสามนั้น รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายตามความถนัดของตน แล้วมันก็จะไป link กับในวรรคหกในเรื่องว่าแล้วให้ตั้งกองทุนเพื่อเอามาสนับสนุนเพื่อการนี้ครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมไม่ได้ติดใจอะไรนะครับ คือถ้าเขียนว่าความต้องการและความถนัดมันก็ cover แต่ว่าถ้าคิดว่าแค่นี้พอก็ไม่ได้ว่าอะไรนะครับ

จะมีคำถ้ามวรรคสุดท้ายด้วยว่ากองทุนนี้ที่มาของเงินนะครับ อันที่ ๑ มาจากงบประมาณ เผิดูเราเขียนว่ารัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนหรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษี ที่มันควรจะเป็นหรือหรือเปล่าครับ คือถ้าดูตามนี้มันก็มี ๓ source source ที่ ๑ คืองบประมาณแผ่นดิน source ที่ ๒ คือกลไกทางภาษี แล้วก็ source ที่ ๓ คือเงินบริจาค

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ก็เลยคิดว่าถ้าเป็นหรือจะทำให้ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเปล่า ไม่ทราบภาษากฎหมายนี้ครับ หรือว่าถ้าเป็นหรือก็แปลว่าได้ทั้ง ๒ อย่าง คือถ้าได้ทั้ง ๒ อย่างก็โอเคครับ

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ ในที่นี้จะมี source อยู่ ๓ source ด้วยกันที่จะเลือกใช้ได้ หรือจะใช้ทั้ง ๓ source เลยก็ได้ ก็คือ ๑. งบประมาณแผ่นดิน ๒. มาตรการทางภาษี ๓. donation จะเป็นอย่างนั้นนะครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : donation ที่เราคุยกันก็คือเกี่ยวกับภาษีด้วยเพราะว่า มีการลดหย่อนภาษีให้ แล้วต่อไปอาจจะให้ลดหย่อนมากเป็น ๒ เท่าเลยแบบมหาวิทยาลัย แบบโรงเรียน เพราะฉะนั้นมันรวมอยู่แล้วคะ

นายธิตีพันธ์ เชื้อบุญชัย : อันนี้มันจะต่างจากตัวลดหย่อน กลไกภาษีเท่าที่ผม เข้าใจคืออาจจะเป็น Earmarked tax อย่างนั้นใช่ไหมครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ตกลงท่านเลขานุการบอกว่าถ้าจะใช้คำว่าหรือ ก็แปลว่าได้ด้วยใช่ไหมครับ

เลขานุการ : ได้ครับ แล้วแต่รัฐจะเลือกใช้ ตั้งต่างว่าถ้ารัฐไม่มีเงินงบประมาณ ในระยะแรกรัฐอาจใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษี แล้วก็รวมทั้งเงินบริจาคก่อน แต่ถ้าในปีถัดไป เขามีงบประมาณก็ให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ก็คือเปิดทางเลือกไว้ให้รัฐชนิดหนึ่ง

เลขานุการ : ใช่ครับ

ประธาน : คุณภัทรโอเคไหมครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : โอเคครับ

ประธาน : อย่างนั้นผ่านไปได้ครับ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ขออนุญาตดูวรรคห้าหน้าครับ วรรคห้า ในการดำเนินการให้เด็กได้รับการดูแลและพัฒนา อ้างวรรคสองครับ ตามวรรคสอง วรรคสอง เป็นเรื่องของเด็กเล็ก น่าจะมีคำว่าเล็กด้วยไหมครับให้เหมือนกับวรรคสอง ให้เด็กเล็กได้รับการดูแล และพัฒนา วรรคสอง บอกว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับ การศึกษา ขอบคุณครับ

เลขานุการ : วรรคหนึ่งคงไม่หายครับ เพราะว่าวรรคหนึ่งจะเป็นเรื่องภาคบังคับ อนุบาล ๑-๓ อยู่แล้วครับ มันจะต้องไม่เสียค่าใช้จ่าย ที่นี้ก่อนอนุบาล ๑ -----

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กุลณี ๗/๑๒

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

มันจะมีค่าใช้จ่าย ท่านประธานก็เลยบอกว่าเพราะฉะนั้นค่าใช้จ่ายเรื่องเด็กเล็กก็ให้จัดตั้งกองทุน แล้วก็หลังจากจบ ม. ๓ แล้วก็ให้มีกองทุนใช้ได้

พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ : ขออนุญาตท่านประธานครับ คือเท่าความถึงที่เมื่อที่ท่านอภิชาตนั้นครับ คือในวรรคสองนี้ดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา และมันมีคำว่าเด็กอีกตัวหนึ่งในบรรทัดที่ ๒ ก็คือเป็นเด็กเล็กหรือเด็ก เพราะมันมีคำว่า สมกับวัย แล้วเราจะมาใช้ในวรรคห้ากับเด็กเล็กนี้ หรือเราใช้เด็กรวม ๆ ดีครับ

- ๘/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายอภิชาติ สุจริตตานนท์ : ขออนุญาตครับ ผมก็อ่านเหมือนกันสติปัญญาของเด็กตามหลังเด็กเล็กก็ต้องหมายถึงเด็กเล็กถ้าเราจะไปเขียนให้ชัดว่าสติปัญญาของเด็กเล็กจะช้าเกินไป ผมว่าเด็กก็น่าจะเข้าใจว่าหมายถึงเด็กเล็กข้างหน้าเพราะตามหลังคำว่าเด็กเล็ก เรียนถามท่านปรณเด็กเล็กหมายถึงอะไรครับ

เลขานุการ : เด็กเล็กคือเด็กที่ยกเว้นกรณีวรรคหนึ่ง เราบอกว่าเด็กในวรรคหนึ่งคือเด็กตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ

นายอภิชาติ สุจริตตานนท์ : จะได้ไม่เล็กลงไปอีกนะครับ

เลขานุการ : ใช่ครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : เพราะฉะนั้นในวรรคสองอาจจะไม่ต้องใส่เด็กเล็กก็ได้เด็กอนุบาลก็ต้องได้รับการดูแลพัฒนาเรื่องจิตใจ วินัย อารมณ์เหมือนกัน

เลขานุการ : มีได้ครับ อันนี้เราจะเน้นเรื่องเด็กเล็กครับอาจารย์

นางจรี วิจิตรวาทการ : หมายถึงก่อนวัยเรียนที่เราพูดถึง

เลขานุการ : ใช่ครับ แต่พอไปอนุบาลเขาจะมีหลักสูตรของเขาแต่เด็กเล็กไม่มีหลักสูตร montessori

นางจรี วิจิตรวาทการ : montessori ไปได้เรื่อย ๆ ประถมศึกษาก็ได้ แต่ที่เราพูดกันเด็กเล็กดิฉันเน้นมากตั้งแต่ต้นสำคัญ แต่กำลังดูว่าถ้าเราจะให้รวมเด็กอนุบาลก็สำคัญมาก ถ้าเราใส่เด็กเล็กตรงนี้เราดูอนุบาลด้วยไหม

นายอัชพร จารุจินดา : ไม่รวม อนุบาลอยู่วรรคหนึ่ง

เลขานุการ : เด็กอนุบาลจะเป็นการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ เราเน้นคำว่าคุณภาพเข้ามา

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้าภาษาธรรมดาภาษาชาวบ้านเรียกเด็กอ่อน แต่ภาษาอะไรของเขาก็ไม่รู้ว่าจะต้องใช้เด็กเล็ก

ประธาน : เชิญอาจารย์เจษฎ์

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ในวรรคแรกคำว่าก่อนวัยเรียนจนจบ วัยเรียนแปลว่าประถมศึกษาปีที่ ๑ ถูกไหมครับ ก่อนวัยเรียนคืออนุบาลใช่ไหมครับ ถ้าอย่างนั้นที่ให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ก็คือก่อนอนุบาล

นางจรี วิจิตรวาทการ : preschool

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายเชษฐ โทณะวณิก : ในหลาย ๆ ประเทศ preschool คืออนุบาลนะครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : เรามีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ดูแลกันในปัจจุบันนี้เยอะแยะ

นายเชษฐ โทณะวณิก : ที่เรียนถามเพราะว่าจะได้ซักซ้อมความเข้าใจให้เข้าใจตรงกันว่าเป็นอะไร เพราะว่าก่อนวัยเรียนกับเด็กเล็กอาจจะถูกตีความไปได้แบบเดียวกัน ถ้าอย่างนั้นวรรคที่ พลเอก นิวัติหิบบกเมื่อสักครู่นี้เมื่อชัดเจนอยู่แล้วว่าเป็นเด็กเล็กตรงสติปัญญาที่เป็นและสติปัญญาให้สมกับวัย จะได้ไม่ต้องเถียงกันว่าเป็นเด็กธรรมดาหรือเด็กเล็ก

ประธาน : เชิญต่อครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๕๕ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่ง ต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย

รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ประธาน : ท่านใดขอแก้ไขอะไรไหมครับ เชิญอาจารย์ศุภชัย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมไม่ได้ขอแก้ไขแต่เวลาอ่านประกอบกับมาตรา ๔๗ คือมาตรา ๔๗ เป็นเรื่องบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐ แล้วก็บอกว่าบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย มีสิทธิได้รับบริการ ป้องกัน ขจัดโรค ถ้ามันไปด้วยกันได้ดีก็จบไม่มีอะไร ตกลงมันไปด้วยกันได้ดีไหมเท่านั้นเองครับ พอดีจะมีอยู่ ๒-๓ เรื่องที่ปรากฏอยู่ทั้งในหมวดของสิทธิและในหมวดของหน้าที่ของรัฐ ก็พยายามเช็คว่า ๒ อันสอดคล้องกันไหม ถ้าสอดคล้องกันก็โอเค เพราะผมอ่านแล้วบางทีก็รู้สึกอันหนึ่งเป็นส่วนของอีกอันหนึ่งก็เลยงง ๆ นิดหน่อย

เลขาธิการ : ในส่วนนี้เดิมเราเขียนให้เป็นหน้าที่ และมีการเรียกร้องผ้าห่มและขอผ้าห่มแบบรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ เพราะฉะนั้นเราก็เอาเรื่องสิทธิในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ มาใส่ในมาตรา ๔๗ ในขณะเดียวกันเรายังคงหมวดหน้าที่ในมาตรา ๕๕ เหมือนเดิม แล้วก็มีความสอดคล้องกันครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ก็คือให้ประชาชนมีสิทธิอะไรบ้าง ได้รับบริการสาธารณสุข แล้วก็ผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการบริการสาธารณสุขโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันโรคจากรัฐ ในขณะที่มาตรา ๕๕ บอกว่าเมื่อประชาชนมีสิทธิเช่นนั้นแล้วรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง

นางจรี วิจิตรวาทการ : เข้าใจว่ามาตรา ๕๕ ขอบในเรื่องการป้องกันด้วย เพราะฉะนั้นเราบอกให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เป็น preventive measure รวมไปถึง ขยายความให้อาจารย์ศุภชัยว่าข้อนี้ต่างกับข้อโน้น ตรงนี้เป็น preventive

ประธาน : โอเคผ่านได้ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๕๖ รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณสุขปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณสุขปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐ อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้

การจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณสุขปโภคตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รัฐต้องดูแลมิให้มีการเรียกเก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนจนเกินสมควร

การนำสาธารณสุขปโภคของรัฐไปให้เอกชนดำเนินการทางธุรกิจไม่ว่าด้วยประการใด ๆ รัฐต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงการลงทุนของรัฐ ประโยชน์ที่รัฐและเอกชนจะได้รับ และค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนประกอบกัน

ประธาน : มีอะไรไหมครับมาตรานี้ ถ้าไม่มีเชิญต่อมาตรา ๕๗

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๕๗ รัฐต้อง

(๑) อนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

(๒) อนุรักษ์ คุ่มทอง บำรุงรักษา พันฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : เชิญอาจารย์ศุภชัย

นายศุภชัย ยาวะประภาส : พอดีดูมาตรานี้ประกอบกับมาตรา ๔๓ มาตรานี้เรื่องการฟื้นฟู ดูประกอบกันมีอนุรักษ์ ส่งเสริม ฟื้นฟู แต่ว่าบุคคลและชุมชนมีสิทธิฟื้นฟู แต่หน้าที่ของรัฐคืออนุรักษ์กับส่งเสริม จำได้ว่าครั้งหนึ่งเราคุยกันและท่านอาจารย์มีชัยบอกว่าเรื่องฟื้นฟูรัฐน่าจะเป็นคนทำ ควรจะเขียนให้เหมือนกันหมดหรือเปล่าว่า อนุรักษ์ ส่งเสริม ฟื้นฟู เป็นทั้งเรื่องสิทธิและหน้าที่ของรัฐ กลายเป็นหน้าที่ไม่มีเรื่องฟื้นฟูหายไปหรือเปล่า อีกอันหนึ่งก็คือที่ดูเร็ว ๆ ในวรรคสองพอเป็นเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ ถ้าในมาตรา ๔๓ เราบอกว่าเป้าหมายคืออย่างสมดุลและยั่งยืน อันนี้เรามียั่งยืนไม่มีสมดุล เราควรจะให้เหมือนกันไหมครับ

ประธาน : มีอะไรอีกไหมครับ ต่อครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง

ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า

ประธาน : ท่านใดตั้งข้อสงสัยเกิดอะไรไหมครับ ถ้าไม่มีต่อครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๕๙ รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวโดยสะดวก

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ มาตราที่เราเคยคุยไปครั้งหนึ่งแล้วมันขัด ๆ กับมาตรา ๔๑ (๑) บอกว่า ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ ก็คือให้เข้าถึง ๑. ข้อมูล ๒. ข่าวสารสาธารณะในครอบครองของรัฐ พอมาถึงมาตรา ๕๙ เรายกเว้นไว้ในเรื่องความมั่นคงของรัฐที่เป็นความลับทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๔๑ (๑) พูดถึงสิทธิของบุคคลซึ่งเขาขอมได้ทราบหรือเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้อยู่แล้ว แต่หน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยได้แค่ไหนเขาสามารถตั้งกฎเกณฑ์ได้ ถ้าเป็นข่าวสารเกี่ยวกับความมั่นคง ความลับน่าจะคุ้มครองว่าไม่เปิดเผยได้ตามที่หลักเกณฑ์หรือกฎหมายกำหนด ซึ่งจะต้องออกกฎหมายกำหนดอีกทีหนึ่ง ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดก็เป็นเรื่องสิทธิในการพิจารณาว่าเปิดเผยได้หรือไม่ อันหนึ่งเป็นสิทธิของบุคคล อีกอันหนึ่งเป็นหน้าที่ที่รัฐจะต้องจัดไปซึ่งเขาคงจะต้องมีเงื่อนไข

เลขานุการ : ในประเด็นนี้ท่านภุมรัตน์ได้เคยอภิปรายไว้ในเรื่องความลับของทางราชการว่าจริง ๆ แล้วไม่ใช่ทุกเรื่องเป็นความลับ ความลับของทางราชการจริง ๆ แล้วมีอยู่จำนวนหนึ่งไม่ใช่ทั้งหมด

ประธาน : โอเคนะครับ เชิญท่านเอียรชัย

นายเอียรชัย ฅ นคร : ความลับราชการตอนนี้จะเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการที่ออกเมื่อปี ๒๕๔๔ ภายใต้กฎหมายข้อมูลข่าวสาร ซึ่งแบ่งชั้นความลับเป็น ๓ ชั้น คือ ลับ ลับมาก ลับที่สุด ซึ่งจะเน้นในเรื่องของข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยแล้วจะกระทบและสร้างความเสียหายให้กับรัฐ อันนั้นก็จะมีค่านิยมอยู่ในขอบเขตในเรื่องของการ classify เอกสารหรือข้อมูลไว้ในตัวระเบียบ เมื่อสักครู่คุณธนาวัฒน์พูดคือจริง ๆ มาตรานี้มีสื่อโทรศัพท์มาติงว่าตรงเป็นความลับเกรงว่าจะมีปัญหากลัวจะไปกำหนดชั้นความลับไว้หมดเลยจริง ๆ แล้วถ้าฟังจากคุณธนาวัฒน์อธิบายก็พอจะเข้าใจว่าในส่วนของหน้าที่ของรัฐที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารก็คือเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อมูลสาธารณะ แล้วก็จะอะไรที่ไม่ใช่เรื่องความมั่นคง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

หรือความลับซึ่งปกตริรัฐเองต้องปิดอยู่แล้ว เพียงแต่ทางปฏิบัติการไปกำหนดชั้นความลับต้องไปคุมกัน ในชั้นปฏิบัติคือไม่ให้กำหนดชั้นความลับพร้าเพื่อ ถ้ากำหนดชั้นความลับตามเกณฑ์ที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนดจะไม่มีปัญหาอะไร เหมือนที่ท่านภุมรัตน์เคยพูดว่ามีไม่เยอะเท่าไรในความเป็นจริง แต่ว่าในปัจจุบันที่มีปัญหาก็คือคนที่ทำหน้าที่ในการกำหนดชั้นความลับมักจะปล่อยปละละเลยไม่ได้ไปดูแล และบางทีเจ้าหน้าที่ระดับล่างจะเป็นคนตีตราลับเสียเองก็เลยมีความลับเต็มไปหมด ประกอบกับพอตีตราลับก็จะมีกฎหมายว่าถ้าเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับจะมีโทษ ทางปฏิบัติจริง ๆ ตามระเบียบที่เขียนไว้จะบอกว่าหัวหน้าส่วนราชการเองก็มีหน้าที่ไป declassify ในทุกโอกาสที่จะเป็นไปได้ คือตรงไหนที่จะเป็นความลับก็ declassify แต่ทางปฏิบัติอาจจะไม่ได้ทำอย่างที่ระเบียบกำหนด ถ้าทำอย่างระเบียบกำหนดเรื่องความลับราชการจะทำให้ปัญหาน้อย

นายภัทร คำพิทักษ์ : ที่ท้วงนี่นะครับอันนี้เราเคยทำความเข้าใจกันไปแล้ว แต่ผมไม่แน่ใจว่าจะทำให้คนไปใช้บังคับกฎหมายตีความไปได้หรือไม่ว่าที่เราเขียนเป็นข้อยกเว้นไว้ว่าที่ไม่ใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติคือไม่ได้ห้ามตาย พอไปเขียนกฎหมายบัญญัติมีการแบ่งแยกแล้วก็เปิดเผยได้ตามนั้น แต่ถ้าไม่ได้ตีความเป็นอย่างอื่นผมว่าก็โอเคนะครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายธีรชัย ณ นคร : ตอนนีถ้ามกฎหมายข้อมูลข่าวสารถึงแม้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่ classify รับไว้ ถ้ามองจากมาตรานี้คือรัฐจะไม่เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับเพราะรัฐเป็นคน classify เอง เพราะฉะนั้นเขาจะไม่เปิดเผย แต่ว่าสิทธิของคนในการเข้าถึงมีตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร ซึ่งถ้าไปขอใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารแล้วและถ้ามีปัญหาในเรื่องเขาปฏิเสธว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของทางราชการ ผู้ขอสามารถอุทธรณ์ไปยังคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ ซึ่งถ้าอุทธรณ์ไปแล้วก็จะมีคณะกรรมการมาดู เพราะในระเบียบวิธีพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ถ้าเกิดไปวินิจฉัยว่าเรื่องนี้ไม่ควรเป็นความลับหรือว่าเปิดเผยได้เท่ากับเป็นการยกเลิกชั้นความลับโดยปริยาย

ประธาน : เชิญอาจารย์

พลเอก อัฐพร เจริญพานิช : ผมยังไม่แน่ใจในความหมายของคำว่าข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะ เพราะจริง ๆ แล้วน่าจะต่างจากกัน ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับน่าจะ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘

หมายถึงข้อมูลหรือข่าวสารของทางราชการใช้ไหมครับ ประเด็นตรงกัน ถ้าเป็นอย่างนั้นแล้วถึงจะต้อง classify ออกมาว่าเป็นปกปิด ลับ ลับมาก ลับที่สุด แต่เมื่อบอกว่าเป็นข้อมูลข่าวสาร สาธารณะหมายความว่าข้อมูลข่าวสารที่ทางราชการทำให้กับประชาชนน่าจะเปิดเผยได้ ผมไม่แน่ใจตรงนี้

ประธาน : ฝ่ายความมั่นคง ท่านภุมรัตน์ช่วยอธิบายหน่อยครับ

นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : ในบรรดากระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ที่มีอยู่ ๑๐ กว่ากระทรวง จะมีกระทรวงหรือหน่วยงานที่ทำงานและเกี่ยวข้องกับความลับของทางราชการ น้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารสาธารณะแทบทั้งนั้น และที่เกี่ยวข้อง น้อยมากในบรรดาน้อยมากสมมุติว่ามีข่าวอยู่ ๑๐๐ ชิ้นอาจมีประมาณไม่เกิน ๒๐ ชิ้น ที่ classify ว่าเป็นความลับของทางราชการ และที่ classify เป็นความลับของทางราชการพอถึงจุดหนึ่งก็ declassify ไป หรือว่าลดชั้นความลับไป ยิ่งประเทศเป็นประชาธิปไตยสิ่งที่เป็นความลับทางราชการยิ่งน้อยลงไปใหญ่ แล้วก็การที่คนจะบอกว่าอายโน่นเป็นความลับหรือไม่เป็นความลับมีระเบียบบอกไว้ไม่ใช่ใคร ๆ ก็ตีตราลับ หรือพวกเสมียนไปตีตรา ความลับขนาดนี้อันนี้ต้องระดับ หัวหน้าฝ่าย อันนี้ต้องผู้อำนวยการกอง การลดก็เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นผมคิดว่าคงไม่ต้องห่วงอะไรในเรื่องนี้แต่จะมีประเภทตีกินเอะอะก็จะความลับ เพราะว่าตอบผู้สื่อข่าวไม่ได้ก็เลยเป็นความลับไป จริง ๆ แล้วมันไม่ใช่ เพราะฉะนั้นถ้าเป็นไปตามที่ระเบียบหรือเส้นทางที่ควรจะเป็นก็คงจะไม่มีปัญหา เตียนบ้านเมืองความลับแทบจะไม่มีแล้ว แต่ขอให้นึกว่าทุกประเทศมีความลับของชาติแค่นั้นครับ

ประธาน : ประเด็นที่เราสงสัยคือข่าวสารสาธารณะตามที่ท่านอัครพรพูดประเภทไหน ถ้าเป็นข่าวสารสาธารณะก็ไม่น่าจะปิดบัง ความหมายนี้ใช้ไหมครับ

นายอัครพร จารุจินดา : เป็นคำในกฎหมาย มีข้อมูลข่าวสารอยู่ ๒ ประเภทเท่านั้น ข้อมูลข่าวสารสาธารณะคือข้อมูลการปฏิบัติราชการทั่ว ๆ ไป กับข้อมูลส่วนบุคคล ในกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารจะมีแค่นั้น เพราะฉะนั้นข้อมูลสาธารณะคือข้อมูลการปฏิบัติราชการทั่วไปทั้งหลาย ซึ่งบางส่วนอาจจะต้องเป็นความลับอยู่ในขณะหนึ่ง

ประธาน : อย่างเช่นเรื่องการเวนคืนที่ดินใช้ไหม เข้าใจตรงกันหรือยัง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ยังกครับ อย่างที่ท่านอรรถพรพูดถึง คำอธิบายของท่านอชพร เป็นไปตามกฎหมายที่ถือปฏิบัติกันอยู่ แต่เวลามีคนไปขอต้งแต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ จะบอกว่าเป็นข้อมูลของราชการ เขาไม่ได้ตีลับแต่เขาบอกว่าเป็นข้อมูลของราชการที่บอกว่า สามารถเข้าถึงได้คือข้อมูลข่าวสารสาธารณะ แต่อันที่เขามีอยู่ในมือคือข้อมูลของราชการไม่ใช่ ข้อมูลสาธารณะก็เลยไม่ให้ทั้ง ๆ ที่ไม่เป็นความลับ ผมมีประเด็นว่าถ้าเกิดต้องเปิดเผยข้อมูลหรือ ข่าวสารในครอบครองเว้นแต่เป็นความลับหรือความมั่นคงท่านก็ตีลับไปหรือว่าเป็นเรื่องความมั่นคง ก็ว่าไป

เลขานุการ : จริง ๆ แล้วเป็นวิธีปฏิบัติที่ศรีธัญชัยมาก เพราะจริง ๆ ตัวบทเขียนไว้ ชัดเจนว่าข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ เพราะฉะนั้นมี ๒ อันคือ ๑. ข้อมูลในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ๒. ข่าวสารสาธารณะในความ ครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ที่ทำกันอยู่ทำไมถูกต้องแล้วก็ศรีธัญชัยกันอย่างนี้มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๐

นายอชพร จารุจินดา : พออ้างอิงอย่างนั้นเขาก็มาหาอาจารย์เชียรชัยเพื่อขอให้ วินิจฉัยให้เปิด อาจารย์เชียรชัยก็ส่งทุกที่ว่าเปิดเป็นข้อมูลสาธารณะ

เลขานุการ : อาจารย์เชียรชัยเป็นคนส่งมาให้ผมสั่งเปิด ผมเป็นกรรมการวินิจฉัย ให้เปิด อาจารย์เป็นกรรมการข้อมูลข่าวสาร

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ปัญหาไม่ได้อยู่ที่ให้เปิดหรือไม่ให้เปิด กรรมการวินิจฉัยให้ เปิดเป็นส่วนใหญ่อยู่แล้ว แต่ดิฉันเชื่อว่าปัญหาอยู่ที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารไม่มีเขี้ยวเล็บไปทำ อะไรใครเขาได้ อาจารย์จำกรณีของรถไฟให้เปิดมา ๑๐ กว่าปีไม่เปิดแล้วก็ไม่เห็นมีใครไปทำอะไร เขาได้ ต้องไปปรับโครงสร้างเปลี่ยนอำนาจหน้าที่

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ผมมีประเด็นในมาตรา ๕๘ พอตีกำลังหาวิธีแก้ก็อยู่ เพราะว่าแบบแผนที่เขียนในนี้ เป็น รัฐต้อง รัฐต้อง รัฐต้อง มาตรา ๕๘ ขึ้นมาว่าการดำเนินการใด ของรัฐ ก็เลยคิดว่าถ้าเป็นอย่างนี้ รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชนที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาก่อนดำเนินการหรือ อนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน หรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ก็คือกลับเอาด้านท้ายขึ้นมาต้นก็จะเป็นแบบแผนเดียวกันกับที่เขียนในมาตราอื่น ๆ เป็นรัฐต้อง รัฐต้อง ทั้งหมดครับ

เลขานุการ : ผมไม่แน่ใจว่าจะอธิบายได้ชัดเจนอย่างท่านประธานหรือเปล่า แต่ผม เข้าใจว่ามาตรา ๕๘ เป็นการกำหนดหน้าที่ของรัฐ รัฐพึงกำหนดเงื่อนไขก่อนว่าในเรื่องนี้เป็นเรื่อง สำคัญ มาตราอื่นเราเขียนมาตราต้น ๆ ของหมวดหน้าที่ของรัฐว่าถ้ามีการกระทำอย่างนี้รัฐต้อง เรา จึงไม่ได้เขียนว่ารัฐต้อง แต่เราจะเอาเงื่อนไขขึ้นมาก่อน ถ้าจะกลับวิธีการเขียนผมคิดว่าเดี่ยวเรา หาหรือท่านประธานดีกว่า

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ได้ครับ

ประธาน : ผ่านครับ

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๖๐ รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่และสิทธิใน การเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็นสมบัติของชาติ เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและ ประชาชน

การจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะใช้เพื่อส่ง วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม หรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ต้องเป็นไปเพื่อ ประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้งการให้ ประชาชนมีส่วนร่วมได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐต้องจัดให้มีองค์กรของรัฐที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรับผิดชอบ และกำกับกำกับการดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ให้เป็นไปตามวรรคสอง ในกรณีนี้ องค์กรดังกล่าวต้อง จัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระ แก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มี ผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริง ของประชาชน และป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึง สิทธิของประชาชนทั่วไป รวมตลอดทั้งการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : เชิญท่านภุมรัตน์

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายภุมรัตน์ ทักชาติพงศ์ : นิดเดียวครับเกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชนซึ่งตอนนั้นเลิกมาเหลือเกิน แล้วก็ไปกระทบคลื่นความถี่รวมทั้งของการบินพลเรือน และในต่างจังหวัดนักการเมือง ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นทุกคนมีวิทยุชุมชนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการหาเสียง สิ่งเล็ก ๆ ที่ผ่านมามาตราหน้าพอจะช่วยแก้ไขหรือปรับให้มันดีขึ้นได้ไหม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มีแต่วรรคสามที่ได้เขียนไว้คือการดำเนินการต้องป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน เพราะวิทยุชุมชน .๕ .๒๗ .๗๕ จะแทรกวิทยุหลักทำให้เกิดปัญหาเรื่องการใช้คลื่นความถี่ช่วงนั้น อันนี้ท่านประธานเป็นคนโดนเองท่านก็เลยเอามาใส่ ที่ท่านเล่าว่าท่านมีวิทยุเปิดตอนหกโมงเช้าฟังอะไรไม่ได้เลย

ประธาน : ในกรณีที่เคยมีปัญหาที่ว่าวงโคจรของเงินมาทับของเรา ถ้าผมพูดผิดอภัยด้วยอย่างนี้ดูแล้วไหม อันนี้ดูแลในประเทศใช้ไหม ระหว่างประเทศมาตรานี้คลุมด้วยไหม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ที่ท่านพูดคือสิทธิวงโคจรดาวเทียม

ประธาน : ใช่ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ที่จริงสิทธิวงโคจรดาวเทียมอยู่ข้างบนไม่มีของใครเพียงแต่ใน track นั้นใครจะเป็นผู้ใช้ได้บ้าง ซึ่งบางทีมีทั้งใช้คนเดียวหรือใช้ซ้อนกันอยู่แต่ต้องแบ่งช่วงระยะเวลาการใช้ ไม่ได้ใช้เวลาเดียวกัน อันนี้เราไม่มีกรรมสิทธิ์อะไรมีเพียงสิทธิที่จะเข้าไปใช้เพราะจะทำให้การกระจายคลื่นความถี่ที่เราส่งไปแล้วส่งกลับลงมาในเรื่องของวิทยุ เราจะไปกีดกันให้ต่างประเทศใช้วงโคจรดาวเทียมคงไม่ได้ แต่เป็นเรื่องความตกลงกันซึ่งกระทรวงการต่างประเทศกับ กสทช. จะไปร่วมกัน ตกลงว่าการที่จะใช้วงโคจรดาวเทียมระหว่างประเทศจะใช้อย่างไรที่จะไม่ให้ซ้อนทับกัน และถ้าเป็น trade เดียวกันหรือ trade ที่ซ้อนกันบางช่วง เมื่อเอามาแล้วเราต้องรักษาไว้เพื่อประโยชน์ของชาติ ไม่ใช่ใครไปครอบครองเพื่อได้ประโยชน์แต่เพียงกลุ่มเดียว

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : เราไม่ต้องเขียนในทำนองที่ผู้ปกครองดูแลอันนี้หรือเปล่า

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : อันนั้นมันเป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศ แล้วเขาต้องไปทำความตกลงกันอยู่แล้วครับ

ประธาน : มันอยู่นอกเหนือมาตรานี้ใช่ไหมครับ

เลขาฯ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ มาตรา ๖๐ เบื้องต้นเราบอกว่า รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม เพราะฉะนั้นรัฐโดยหน่วยงานต่าง ๆ ก็มีหน้าที่ที่จะต้องดูแล

ประธาน : เดียวดูตามมันเป็นสมบัติของชาติแต่ข้างบนมันไม่ใช่สมบัติของเรา มันสมบัติของประเทศ เชิญท่านภุมรัตน์ครับ

นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : ขออนุญาตนะครับ วงจรดาวเทียม ITU เขากำหนดไว้ให้เป็นต้นว่าประเทศไทยมันควรจะอยู่ที่องศาตรงนี้ ๆ ที่นี้พอเป็นของเราแล้วเราก็จะให้สัมปทาน แก่เอกชนเพราะรัฐจะไม่ได้ทำ ในกรณีที่ผ่านมาอย่างบริษัทของคุณทักษิณก็ได้สัมปทานนี้ไป ในการส่งดาวเทียมขึ้นไป เพราะว่าได้วงโคจรมาถ้าไม่มีดาวเทียมมันก็ไม่มีประโยชน์ ก็ส่งดาวเทียม ขึ้นไปแล้วดาวเทียมมันจะมี transponder ที่เขาจะไปหาประโยชน์ รัฐให้สัมปทานไป ๓๐ ปี แต่พอใช้ไปประมาณ ๒๐ ปี แก่ก็เอาไปขายให้กับประเทศสิงคโปร์ ที่นี้ก็มีปัญหาอยู่ก็คือว่า ๑. บางคนบอกว่าคุณขายสมบัติของชาติได้อย่างไร ๒. เขาก็บอกว่าอันนี้เขายังมีสัมปทานอยู่ ยังเหลืออีกตั้ง ๖ ปี เพราะฉะนั้นในเมื่อเขามีสัมปทานเขาก็ขายสัมปทานให้กับตรงนั้น พอครบแล้ว คุณจะว่าอะไรก็ว่ากันไป ตรงนี้มันจะมีปัญหาในอนาคตอีกไหมที่เป็น question mark ใหญ่เลย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ตรงนี้ถึงมีการสอบถามไปทั้งกระทรวง ICT ทาง กสทช. ตรงนี้เขาถึงบอกว่าน่าจะใช้คำว่าสมบัติของชาติ ถึงแม้ได้สัมปทานไปแล้วเอาไปใช้แล้วทำให้การใช้ตรงนั้นไม่ตกอยู่เป็นประโยชน์ของประเทศชาติมันจะไปทำลักษณะนั้นอีกไม่ได้ เพราะฉะนั้น ลักษณะที่ท่านยกมาสมัยก่อนที่คุณทักษิณไปทำลักษณะนั้น ถ้ารัฐธรรมนูญนี้ใช้แล้วในลักษณะที่เขียนไว้เงาจะอย่างนี้มันก็จะไปทำลักษณะดังกล่าวไม่น่าจะได้อีกแล้ว

นายอัชพร จารุจินดา : ช่องโหว่อยู่อย่างท่านภุมรัตน์ว่าจริง ๆ อาจจะต้องไป แก่กฎหมายกฎหมายกัน เพราะว่าเขาไม่ได้ขายสัมปทานเพียงแค่เขาเปลี่ยนผู้ถือหุ้นในบริษัท ที่ได้รับสัมปทานเดิมซึ่งอันนี้ระบบสัมปทานมันยังมีปัญหาอยู่ ให้สัมปทานกับบริษัทนี้ ก็บริษัทนี้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ก็ยังถือสัมปทานอยู่แต่ข้างในมันเปลี่ยนยังไม่ได้แก้กฎหมายตรงนี้ ต้องพยายามแก้จุดอ่อนตรงนี้เหมือนกัน

ประธาน : ผมว่าอันนี้เป็นผลประโยชน์ของชาติอีกอย่างหนึ่งที่ท่านภุมรัตน์พูดบอกว่าเราไปตกลงกับ ITU แล้วเขากำหนดจุดนี้แล้ว วงโคจรอันนี้ของเรา แต่ว่าประเทศจีนแอบมาใช้ อันนี้ใช้ใหม่ที่มีปัญหาเกี่ยวกับประเทศจีนอยู่พักหนึ่ง คล้าย ๆ ว่าคลื่นมันเลยไปชี้กันใช้ใหม่ครับ

นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : ขออนุญาตอีกสักนิดหนึ่งนะครับ ในสมัยนักล่าอาณานิคมต่างชาติโดยเฉพาะฝรั่งเขาก็จะมาเอาทรัพยากรธรรมชาติของเราไป ในสมัยปัจจุบันมันเหมือนการล่าอาณานิคมยุคใหม่ซึ่งไม่ได้ไปยุ่งทรัพยากรธรรมชาติแล้ว แต่สิ่งที่เขาต้องการมากที่สุดก็คือคลื่นความถี่ต่าง ๆ ที่ฝรั่งมาแย่ง ถ้าเขาได้ไปอะไรต่าง ๆ เขาก็คุมทั้งหมดได้ มันก็เหมือนกับการล่าอาณานิคมยุคใหม่เหมือนกัน เราต้องป้องกันตรงนี้ไว้เหมือนกันครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายธนาวุฒิ สัจจทอง : ที่เราต้องไปมีกฎหมายอะไรต่อต้องเอาตัวนี้มาใช้เหมือนกัน เพราะเรื่องพวกนี้มันเรื่องของขีดความสามารถทางด้านเทคโนโลยีด้วย อาจจะต้องเอาเป็นรายละเอียดไว้สำหรับตอนออกกฎหมายด้วย

ประธาน : ก็เป็นอันว่าจะต้องมีอีกปัญหาหนึ่งที่เราจะต้องตามเช็คตามล้างอีกต่อไปอันนี้คงไม่เกี่ยว ทำไปแล้วหรือยังท่านอัฐพรยังสงสัยครับ

พลเอก อัฐพร เจริญพานิช : นิดเดียวครับไม่ได้สงสัย แต่ว่าผมมีความรู้สึกที่เราเพิ่มสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมเข้าไปในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๐ เองจริง ๆ เดิมมันมีแค่คลื่นความถี่ ซึ่งมันหมายถึงคลื่นความถี่ของวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ แล้วก็โทรคมนาคมแล้วในวรรคสามเราก็พูดถึงองค์กรที่จะดูแล ก็เฉพาะคลื่นความถี่เท่านั้น แต่ว่าสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรมันหายไปเลย เราพูดไว้ในวรรคแรกแต่พอมาถึงตอนท้ายมันขาดไป อันนี้มันมีใครดูแลหรือว่าทำอะไรต่อไปใช้ใหม่ครับ

ประธาน : อันนี้ที่ท่านภุมรัตน์พูดเมื่อสักครู่ที่เราไปคุยกับ ITU แล้ว ITU เขากำหนดว่าเราใช้กี่องศา จุด จุด เท่านั้น ตอนนี้จะไม่มีใครดูแลใช้ใหม่ ผมว่ากระทรวง ICT ใช้ใหม่ครับ

นายธนาวุฒิ สัจจทอง : อันแรกพอมันเป็นสมบัติของชาติแล้วหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือกระทรวง ICT ก็ต้องดูแลอยู่แล้ว แต่อันล่างองค์กรเป็นการเพิ่มไปที่การรับผิดชอบ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

หรือดำเนินการกำกับดูแลเขามาดูแลเรื่องของการใช้ข้างในแล้วเป็นเรื่องของตัว กสทช. ที่มีอยู่ปัจจุบัน ซึ่ง กสทช. ไม่ได้ดูแลเรื่องวงโคจรเป็นเรื่องของกระทรวง ICT เขา

ประธาน : ตอนนี้การที่เราเอาคำว่าวงโคจรดาวเทียมเข้ามามันจะเกี่ยวพันไปถึงระหว่างประเทศหรือเปล่า มีท่านผู้ใดขัดข้องอีกไหม มาตราต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๖๑ รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค

ประธาน : เชิญอาจารย์ครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : พอดูมาตรานี้ประกอบกับมาตรา ๔๖ คือมาตรา ๔๖ จะใช้คำคู่กันคือ คุ้มครองและพิทักษ์ เราจะใช้ให้เหมือนกันไหมครับ

ประธาน : เต็มให้แล้ว ต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๖๒ รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม

กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างน้อยต้องมีบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ รวมตลอดถึงการกำหนดวินัยทางการเงินการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ

ประธาน : มาตรานี้มีอะไรไหม ถ้าไม่มีมาตรา ๖๓ ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๖๓ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : ตกลงเป็น การ หรือ ความ ครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เลขานุการ : ขออนุญาตท่านประธานครับ หมวด ๖ จะเป็นท่านวิระกับท่าน
ภิระณาครับ

ประธาน : เชิญเลยครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา ๖๔ บทบัญญัติในหมวดนี้เป็นแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมาย
และกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน

ประธาน : ไม่มีผ่านนะครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย
การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ
ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย การจัดทำและสาระที่พึงมี
ในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องมีบทบัญญัติ
เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย

ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ประธาน : มีไหม ผ่านครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๖๖ รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีกับนานาประเทศ
โดยถือหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน และไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน
ให้ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ และคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติและของคนไทย
ในต่างประเทศ

ประธาน : ไม่น่าจะมีปัญหา ผ่านครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๖๗ รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
และศาสนาอื่น

ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทย
ส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรม
ของพระพุทธศาสนาเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไก
ในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้
พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าว

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กัลยาณี ๙/๕

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานสุพจน์ครับพอดีผมได้รับการขอจากการที่คนเขามายื่นกันหลายครั้ง ก็คือคำว่า ฟิง เขาขอเป็น ต้อง เดี่ยวจะมีอีก ๒-๓ มาตราคล้าย ๆ กันที่ประชุมจะเห็นอย่างไรก็แล้วแต่ เขาเข้าใจเพราะว่ามันอยู่ในนโยบายแห่งรัฐ แต่เขาอ้างว่า ถ้าได้เป็น ต้อง เขาจะ happy พอใจ

ประธาน : เมื่อสองวันที่แล้วผมก็ได้รับจากกลุ่มปกป้องคุ้มครองพุทธศาสนาอะไรสักอย่างมาขอให้ใส่ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติก็เหมือนเดิม ผมก็รับว่าจะมาแจ้งที่ประชุมทราบ เชิญท่านภักดิ์ครับ

นายภักดิ์ คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมว่ามาตรานี้ mark ไว้สักนิดหนึ่งได้ไหม เพราะว่าคราวที่แล้วท่านอาจารย์มีชัยมีข้อสังเกต อันแรกเราคุ่มครองอุปถัมภ์ทั่ว ๆ ไปทุกนิกายพอพรรคสองจุดมุ่งหมายของเราก็คือว่ากล่าวเฉพาะพุทธศาสนาเถรวาท ทีนี้พอลงมาบรรทัดที่ ๓ ท่านก็ยังไม่แน่ใจว่าควรจะได้ใส่คำว่า หลักระบบของพระพุทธศาสนาเถรวาทหรือว่าพุทธศาสนา ลอย ๆ ถ้าไม่มีคำว่าเถรวาทมันจะตีความเป็นอย่างอื่นไหม ก็เอาไว้ถามท่านอีกทีดีไหม แต่เราก็ผ่านไปก่อน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เพราะว่าพุทธศาสนาเถรวาทมาอ้างว่าเป็นสายดั้งเดิมที่อยู่ในประเทศ แต่ปัจจุบันมันไม่ใช่แค่เถรวาทอย่างเดียวที่อยู่ในประเทศไทย มีมหายานมีอะไรเพิ่มขึ้นมาอีก ตรงนี้ท่านเห็นว่ามันเป็นสายหลักที่อยู่ในประเทศไทยต้องเขียนไว้ อันนี้ก็เป็นประเด็น อาจจะต้องรอสักนิดหนึ่งครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์เจษฎ์ครับ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ขอบพระคุณท่านประธานครับ เท่าที่พอทราบเถรวาทที่เป็นมหายานเรียกว่าหินยาน บอกว่าพวกนี้เป็นเถรวาทคือเป็นพวกที่ปฏิบัติตามครูไม่ได้ไปตีความสิ่งที่ครูพูดอะไรไว้เลย แต่เขาเป็นพวกที่ตีความสิ่งที่ครูพูดไว้ก็เลยเรียกอีกฝั่งหนึ่งว่าเถรวาท ผมไม่แน่ใจตกลงเถรวาทมันคือคำที่มีไม่ทราบจะเป็นตั้งแต่พระเจ้าอโศกหรือเป็นใครจริง ๆ แล้วเป็นคำที่มหายานใช้เรียก ถ้าเป็นคำมหายานใช้เรียกมันก็จะกลายเป็นอีกแบบหนึ่งผมเลยไม่ทราบว่าเราประสงค์จะมุ่งไปที่ไหนครับ

ประธาน : เพราะว่าคำนี้มัน controversy มากเลยถ้าเราใส่ผิดบับความหมายมันเปลี่ยนไปเลย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เลขานุการ : กราบเรียนท่านประธานครับ ผมว่าอย่าเพิ่งอภิปรายมาตรานี้เรา
แขวนไว้ก่อนจะดีกว่า ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เห็นด้วยครับ

นายธนาวุฒิ สังข์ทอง : เดิมมันเป็นประเด็นมาถึงบอกว่าพระไตรปิฎก ก็เลย
หยุดรอไว้ก่อนดีกว่า

ประธาน : เอาเป็นว่าแขวนไว้ก่อน ต่อไปมาตรา ๖๘

นายจินตพันธุ์ ทังสุขบุตร : มาตรา ๖๘ รัฐพึงจัดระบบการบริหารงาน
ในกระบวนการยุติธรรมทุกด้าน ให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชน
เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

รัฐพึงมีมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม ให้สามารถ
ปฏิบัติหน้าที่ได้โดยเคร่งครัดปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้
หรือผู้ด้อยโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม รวมถึงการจัดหาทนายความให้ตามที่
กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : อันนี้คำว่า ตามที่กฎหมายบัญญัติ ถ้าเขาจัดเตรียมแบบนี้มันก็ควร
จะวรรค เป็นที่รู้จักใหม่

นายธนาวุฒิ สังข์ทอง : ผมเรียนหรือเพราะว่าถ้ารวมตลอดตรงนี้ หมายความว่า
แล้วตามที่กฎหมายบัญญัติเลยมันจะกลายเป็นขยายแค่ทนายความ น่าจะวรรค ทั้งนี้ตามที่
กฎหมายบัญญัติ มากกว่าครับ

ประธาน : เห็นด้วย มีอะไรอีกใหม่ ต่อไปมาตรา ๖๙ ครับ

นายจินตพันธุ์ ทังสุขบุตร : มาตรา ๖๙ รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและ
พัฒนาศิลปวิทยาการทุกแขนงให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของ
สังคมและเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ

ประธาน : เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในรัฐธรรมนูญของเราที่ไม่มีคำว่าวิทยาศาสตร์เลย
ที่นี้เวลามีคำศัพท์ในรัฐธรรมนูญมันจะไม่มีวิทยาศาสตร์ ผมเลยคิดว่าถ้าเราจะเติมว่า รัฐพึงจัดให้มี

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และ แล้วมาต่อศิลปวิทยาการทุกแขนง มันจะทำให้ครบถ้วนดีขึ้นไหมครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ศิลปวิทยาการทุกแขนงมันรวมวิทยาศาสตร์อยู่แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่เดิมทุกแขนงเข้ามาก็คิดว่ารวมแล้ว จริง ๆ แล้วมันไม่มีคำว่าวิทยาศาสตร์เลยในรัฐธรรมนูญเรา

ประธาน : วันก่อนจำได้ที่ประชุมคณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนก็ได้คุยถึงเรื่องนี้ แล้วก็ได้อ้างถึงกระทรวงหนึ่งมีกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เข้าใจว่าอันนี้เราเคยคุยกันแล้วท่านประธานก็ชี้แล้วใช่ไหม ถ้าเราเข้าใจว่าวิทยาการหมายถึงวิทยาศาสตร์มันก็น่าจะจบ ตอนนี้ถ้าเราจะเน้นคำนั้นก็อาจจะเป็นอีกประเด็นหนึ่งยังติดใจอยู่หรือเปล่าครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ที่จริงศิลปวิทยาการทุกแขนงอย่างที่ท่านประธานกำลังอธิบายรวมทุกอย่างจริงดิฉันว่าถูกต้อง แต่ว่าประชาชนทั่วไปถ้าเราตกวิทยาศาสตร์อย่างที่ท่านประพันธ์ว่ามันคล้าย ๆ เรียบกร่องอะไรไป เพราะคนไม่ได้เข้าใจในศัพท์คำว่าศิลปวิทยาการทุกแขนงรวมทุกอย่าง ใส่ไปมันก็ไม่น่าจะเสียหายอะไร ดิฉันคิดว่าวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีของไทยเป็นอะไรที่อ่อนแออ่อนด้อยแล้วก็ควรจะต้องส่งเสริมมาก ๆ

ประธาน : ผมสมมุติว่าถ้าใส่คำว่าวิทยาศาสตร์ไปมันก็ไม่รวมในวิทยาการ ถ้าแยกออกไปหรือเปล่านั้นก็ต้องเปลี่ยนใหม่ มันจะมีเทคโนโลยีอย่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ลองถามท่านอาจารย์ดูก็ดี เห็นด้วยที่อาจารย์จรีแขวนครับ

ประธาน : เพราะว่าส่งเสริมวิจัยและพัฒนา มันก็ R&D ใช่ไหม แล้วเราก็ไปเติมศิลปวิทยาการ เพราะฉะนั้นมันก็กลายเป็นวิจัยและพัฒนาศิลปวิทยาการไปเลย มันไม่ได้แยกไปวิจัยและพัฒนา แล้วก็ต้องวรรคอีกอันหนึ่งศิลปวิทยาการอันนี้เราไปติดกันเลย ก็กลายเป็นว่าพัฒนาศิลปวิทยาการไปเลย เพราะฉะนั้นเราต้องการเน้นคำว่า R&D ใช่ไหม มันควรจะคนละคำกับศิลปวิทยาการมันควรจะแยกออกมาด้วยซ้ำไป

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ผมไปอ้างอิงช่วงที่ท่านอาจารย์พูดกันถึงเรื่องพระพุทธศาสนาท่านก็พูดในทำนองว่าถ้าเราจะไปใส่คำว่า ต้องทำนุบำรุง ดูแลพระพุทธศาสนา หรือเป็นศาสนาประจำชาติ ท่านก็ตั้งคำถามว่าแล้วถ้าในอนาคตรัฐบาลไม่สามารถจะทำอะไรได้จริง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

มันก็จะเป็นที่ดูถูกดูแคลน เป็นที่เหยียดหยามดูหมิ่นอะไรต่ออะไร เพราะฉะนั้นผมก็เปรียบเทียบเรื่องนี้กับเรื่องนั้นว่าถ้าเราจะมีก็ไม่เป็นไร ถ้าเราจะทำวิทยาศาสตร์แบบทดลองที่ทำกันอยู่ทุกวันนี้ มันก็ไม่ได้มีอะไรเป็นชิ้นเป็นอันนัก ขนาดมีเด็กเหรียญทองโอลิมปิกอะไรเราก็ยังไม่เคยสร้างเครื่องบิน อาจจะทำเมื่อสัก ๔๐-๕๐ ปีที่แล้ว แล้วเราก็ไม่ได้ทำอะไรต่อแบบนั้น ก็แล้วแต่แต่พูดให้ฟังอาจจะเสียเวลานิดหนึ่งเพื่อให้เห็นว่าถ้าจะแขวนไว้ก็ไม่ได้เสียหายครับ

เลขาธิการ : ผมเข้าใจพอลองใส่เข้าไปปีมันจะจำกัด ความมันจะแคบลงไปว่าเหมือนเรา address ให้ความสำคัญกับวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีมากกว่าศาสตร์และศิลป์แขนงอื่น ๆ ผมเข้าใจว่าความเต็มมันเน้นศิลปะวิทยาการมันจะครอบคลุมทุกศาสตร์ทุกแขนงแล้ว ที่นี้พอเราใส่ลงไปปีปีเดียวคนอื่นก็จะมาขอ แล้วสังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์กฎหมาย มันจะมีปัญหาไหม ผมคิดว่าเอาไว้อย่างเดิมก่อนดีไหมแล้วเดี๋ยวให้ท่านประธานมาวินิจฉัยก็แล้วกันครับ

นายสุภชัย ยาวะประภาช : ผมเสนอให้เอาไว้อย่างเดิมก่อนแล้วให้ท่านประธานวินิจฉัยดีกว่า

ประธาน : ก็เอาตามนั้นแล้วกันเพราะว่าถ้าไม่มีใครขัดข้องก็เอาตามนี้ก่อนแขวนไว้ก่อน ต่อไปมาตรา ๗๐

นายจินตพันธุ์ ทั้งสุบุตร : มาตรา ๗๐ รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข ไม่ถูกรบกวน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ หรือสุขภาพอนามัย

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ มาตรานี้เรียนถามท่านอาจารย์จู้ริชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ คำนี้ถูกต้องแล้วใช่ไหม ผมจำได้ว่าเวลาที่จังหวัดเชียงใหม่เขาเสนอคำอะไรมาผมจำไม่ได้แล้ว

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ที่เวทีจังหวัดเชียงใหม่เขาเองบอกว่าชาติพันธุ์มันไม่ได้มีเฉพาะคนไทย จริง ๆ ต้องบอกคนไทยแต่อย่างไม่ได้สัญชาติไทยยังไม่ได้อะไร เขากลัวว่าถ้าใส่คำว่าชาวไทยชาติพันธุ์แล้วมันกลายเป็นว่าต้องคนที่มีบัตรประชาชนแล้วเขาพูดทำนองนั้นครับ

นายอัษฎ จารุจินดา : มาตรานี้พูดกันนานมากกว่าเราคุ่มครองเฉพาะคนไทยที่มันชาติพันธุ์ต่าง ๆ กัน ถ้าไม่ใช่คนไทยก็ดูแลไปตามที่พอสมควรแต่ไม่ใช่หน้าที่ของรัฐ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เลขานุการ : ก็ดูแลตามพันธกรณีที่เราได้อยู่กับต่างประเทศตามเรื่องสิทธิมนุษยชน เพียงแต่ว่าปัญหาขณะนี้ เป็นปัญหาในทางปฏิบัติว่าทำอะไรถึงจะให้พี่น้องกลุ่มนี้เขากลับมาเป็น คนไทยได้เสียที ซึ่งมันเป็นปัญหาในทางปฏิบัติของกรมการปกครอง

นายบรรชิต สิงหเสนี : ถ้าไม่มีชาวไทยเดี่ยวยต้องไปดูเมารีกับอะบอริจินด้วย ชาวไทยถูกแล้วครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านบรรชิตเราไม่มีอะบอริจิน

นายบรรชิต สิงหเสนี : ต้องมีคำว่าชาวไทยที่เราพูดกัน debate กันมานาน

นางจุรี วิจิตรวาทการ : เรา debate กันแล้วท่านประธานก็ยืนยันว่าต้องใส่ ชาวไทย ที่นี้คิดว่ากลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ อาจจะได้ไม่ได้ happy ถ้ามีคำว่าชาวไทยใช้ใหม่ ที่นี้ เขาอาจจะบอกว่ากลุ่มชาติพันธุ์หรือว่าชนกลุ่มน้อยอะไรทำนองนี้ ซึ่งกินความทั้งคนที่ไทย และไม่ใช่ไทย กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยได้ไหมคะ

เลขานุการ : กราบเรียนท่านประธานครับ จริง ๆ แล้วเราอภิปรายประเด็นนี้กัน เราก็พูดถึงอย่างที่ว่าเมื่อสักครูได้กราบเรียนชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ และที่มีการยกตัวอย่างผมเป็น ชาติพันธุ์มอญ ผมก็ต้องเป็นชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ ต้องดูแลผมก่อนสิ

ประธาน : ผมว่าเอาตามนี้เพราะว่าเราก็คุยมานานพอสมควร ไปจัดประเด็นใหม่ ก็เจออะไรอีกไม่จบ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : ท่านประธานขออนุญาตค่ะ ตอนท้าย sequence ที่เรียงความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนกับความมั่นคงของรัฐ ส่วนใหญ่จะเอา ความมั่นคงของรัฐขึ้นก่อนมาตราที่ผ่านมา

พลเอก อภิภูธร เจริญพานิช : ขอโทษครับ อันนี้มันเป็นสองความหมาย อันแรก มันคือไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี อันหลังนี้เป็นอันตรายต่อความมั่นคง ของรัฐหรือสุขภาพอนามัย มันแยกกันเป็นสองอัน คราวนี้ต้องเอาอันตรายขึ้นก่อนด้วยใช้ไหมครับ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : ใช่ค่ะ ทั้งนี้เท่าที่ไม่เป็นอันตรายต่อความมั่นคง ของรัฐ หรือไม่เป็นการขัดต่อความไม่สงบเรียบร้อยต้องเอาไปทั้งวลีค่ะ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นางจรี วิจิตรวาทการ : เข้าใจว่าที่เราเขียนอย่างนี้เพราะเราไปต่อกับที่ว่าให้เขาอยู่อย่างสงบสุข ไม่ถูกรบกวน ทั้งนี้ไม่ขัดต่อ แล้วค่อยมาต่อความมั่นคงของรัฐ คือว่าเราพูดถึงว่าไม่ถูกรบกวน แต่ไม่ใช่ว่าเขาทำอะไรให้ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประเทศ ถึงได้เขียนมาอย่างนี้

เลขานุการ : ท่านอาจารย์จรีจะให้คงเดิมไว้ก่อน

ประธาน : เราก็กังความเป็นของศาสตราจารย์ทางด้านชาติพันธุ์ ด้านสังคม เชิญต่อไป มาตรา ๗๑

นายจินตพันธุ์ ทั้งสุบุตร : มาตรา ๗๑ รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว อันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรง และมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาให้ไปสู่ความเป็นเลิศ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ และความสามารถสูงขึ้น

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าว ถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด พิ้นฟูและเยียวยา ผู้ถูกระทำการดังกล่าว

ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม

ประธาน : อันนี้เหมือนจงอาจหวังไข่ คงไปแตะไม่ได้แล้ว ห้ามพูด ต่อเลยครับ

นายจินตพันธุ์ ทั้งสุบุตร : มาตรา ๗๒ รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

(๒) จัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

(๓) จัดให้มีมาตรการ กระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๔) จัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น

(๕) ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า รวมทั้งพัฒนาและสนับสนุนให้มีการผลิตและการใช้พลังงานทางเลือกเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานอย่างยั่งยืน

ประธาน : เราก็คุยรู้สึกจะถกแถลงกันอย่างยืดยาวพอสมควร คงไม่มีปัญหาท่านนรชิตมีปัญหอะไรครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : (๑) ตรงประโยคสุดท้าย ศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน เราใช้หลักการหรือหลักปรัชญา บางอันเราใช้หลักปรัชญา

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : เราใช้หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน กับคำว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ขอบคุณครับ

ประธาน : มาตราต่อไปครับ

นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร : มาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำ และสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด

ประธาน : นี่ก็ debate กันอย่างยืดยาวพอสมควร ผ่านเลยครับ

นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร : มาตรา ๗๔ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพและวัยและให้มีงานทำ และพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน

รัฐพึงจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
ประธาน : มาตรา ๗๕ ครับ

นายจินตพันธุ์ ทังสุขบุตร : มาตรา ๗๕ รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ

รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การจัดให้มีสาธารณูปโภค หรือการจัดทำบริการสาธารณะ

รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน

ในการพัฒนาประเทศ รัฐพึงคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจและความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ประกอบกัน

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ผมทำตามหน้าที่ เขาฝากมาก็คือ พึ่ง ต้องแก้เป็น ต้องใน (๓) รัฐพึง ก็ขอเป็น ต้องส่งเสริมเรื่องสหกรณ์ตรงนั้นครับ

ประธาน : เพราะว่าการที่จะเปลี่ยน พึ่ง เป็น ต้อง ต้อง เป็น พึ่ง ผมว่าเราก็ debate มาพอสมควร แล้วก็อยู่ในที่สมควรที่จะอยู่ นอกจากเรื่องพุทธศาสนาที่เราอาจจะต้องมาคุยอีกทีหนึ่ง เดี่ยวให้ท่านประธานตัวจริงมาแล้วเราค่อยว่ากัน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ประโยคสุดท้ายที่เว้นวรรค กับการพัฒนา ควรจะต้องติดกัน

เลขาธิการ : เจตนาในการเว้นวรรคคือให้รัฐพึงสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุ แล้วก็วรรค กับการพัฒนาด้านจิตใจ และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ข้างหลังจะมี ๒ อันยาวมาก พอเอาไปติดแล้วความมันยาวเหยียดทีเดียว เกรงว่าจะอ่านไม่เข้าใจ แล้วแต่ครับผมได้หมด

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เอาจาขีดได้ไหม หรืออย่างไรคำว่า ประกอบกัน
เลขานุการ : เดี่ยวพอ ประกอบกัน ข้างหลังจะกลายเป็นประกอบกันระหว่างนี้
กับนี่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เดี่ยวความหมายจะเปลี่ยนใช้ใหม่

เลขานุการ : ครับ

ประธาน : กฤษฎีกามีเหตุผลครับ

พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช : ขออนุญาตนิดหนึ่ง เราใช้คำว่า ฟัง มา แต่ทำไม
มาตรา ๗๕ วรรคสอง ถึง รัฐต้องไม่ประกอบ

ประธาน : อันไหนครับ

พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช : มาตรา ๗๕ วรรคสอง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือวรรคสองอธิบายนโยบาย แต่วรรคแรกข้อห้ามที่ไม่ให้
รัฐไปดำเนินการในลักษณะดังกล่าว

ประธาน : ก็หมายความว่าฟังที่จะต้องไม่ประกอบใช้ใหม่ในความหมายนั้น
เพราะแยกออกมาถึงกลายเป็นคำถามขึ้นมา ก็ดูท่าทางไม่มีใครมีปัญหาที่ต่อไปครับ

นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร : มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการ
แผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตาม
หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันเพื่อให้
การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ให้มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก
รวดเร็ว และไม่เลือกปฏิบัติ

การบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมตามที่
กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ
หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการ
แต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลัก ในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่า มาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ผมไม่ติดใจอะไร แต่ที่ต้องพูดก็เพราะว่าบังเอิญเขาขอมา ตามคำขอที่ยื่นมาให้ท่านประธานก็เลยเรียนให้ทราบแล้วก็เหมือนเดิม อันสมาคมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เห็นว่าเรามาที่นี้ก็ยังไม่เห็นมา เขาบอกเขาจะมาด้วย ขอคำว่าจะต้องให้ได้อะไรอย่างนี้ก็แล้วแต่ เขา แต่เล่าให้ท่านฟัง

ประธาน : ก็รับทราบแล้ว มีท่านผู้ใดตั้งข้อสังเกตไหม อาจารย์ศุภชัยครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : คือตอนที่เราเขียนมาตรา ๒๒๑ เคยเรียนว่าอยากให้ ทางฝ่ายเลขานุการช่วยพิจารณาด้วยว่าคำว่าร่วมมือและช่วยเหลือกันนี้เราสามารถที่จะเอามาเขียน ในมาตรา ๗๖ ได้ไหม คือถ้าจะเขียนจะเปลี่ยนเป็น หน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกัน เพื่อให้การบริหารราชการ คืออันนี้ไปเขียนว่าปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันอยู่แล้ว เผอิญตอนที่เราพิจารณา มาตรา ๒๒๑ มีคำที่ท่านประธานคิดขึ้นมาแล้วผมว่าคำนั้นดีนะ แล้วก็ปัญหาอย่างหนึ่งของ ระบบราชการคือไม่ค่อยร่วมมือและช่วยเหลือกัน ก็เลยได้เสนอไปในวันนั้นว่าขอฝาก ทางฝ่ายเลขานุการช่วยดูหน่อยว่าคำว่า ร่วมมือและช่วยเหลือกัน เอามาใส่ในมาตรา ๗๖ ได้ไหม อันนี้ก็อยากจะหารือที่ประชุมว่าถ้าเปลี่ยนเป็น โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกัน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน ก็จะมีบูรณาการกัน แล้วก็ศัพท์ที่ใช้ก็เหมือนกับมาตรา ๒๒๑ เลยครับ

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธาน ที่ฝ่ายเลขานุการใช้คำว่า ปฏิบัติ หน้าที่ร่วมกัน เพราะว่าอันนี้เป็นหน่วยงานของรัฐ ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ก็เลยใช้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันเพราะเป็นองคาพยพเดียว ส่วนที่อันโน้นที่ใช้คำว่า ร่วมมือช่วยเหลือ อันนั้นจะเป็นองค์กรอิสระ ๕ แห่ง ซึ่งเป็นคนละองค์กรกันก็เลยใช้คำว่า ร่วมมือช่วยเหลือกัน แต่ว่า แล้วแต่ที่ประชุมถ้าจะให้ใช้คำเดียวกันผมไม่ติดใจ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : คือตรรกะของผมก็คือว่าปัญหาของระบบราชการ ไม่ค่อยร่วมมือและช่วยเหลือกัน แล้วคือต่างคนต่างอยู่ก็ค่อนข้างเยอะ ต่างคนต่างทำ คราวนี้ก็เลย ใช้ตรรกะเดียวกันตอนที่อ้างมาตรา ๒๒๑ ผมคิดว่าคำนี้น่าจะเป็นคำที่ดี ก็เลยเรียนเสนอ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ถ้ายังตกลงไม่ได้ยังแขวนไว้ท่านประธานมีชัยมาคุยก็ได้ พอตีผมเองอยากเห็นราชการทำงานร่วมมือ และช่วยเหลือกันถ้ากำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญก็จะทำงานได้ง่ายขึ้นเท่านั้นเองครับ

ประธาน : ถ้าอาจารย์คิดว่าถ้าใส่อันนี้แล้วก็จะมีการทำอย่างนี้จริง ๆ ก็เห็นด้วย

พลเอก อภิภูธร เจริญพานิช : ขอเสนออีกคำได้ไหม ร่วมมือและช่วยเหลือกัน ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน ได้ครบเลย ร่วมมือและช่วยเหลือกันปฏิบัติหน้าที่

ประธาน : มีใครจะเติมอีกไหมครับ ก็ใส่ไว้ก่อนแล้วกัน เต็มวาระ finale อีกที

เลขาธิการ : ท่านอาจารย์ศุภชัยพอไปได้ไหมครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมคิดว่าดีครับ

ประธาน : ดีก็เดินหน้าต่อไปครับ

นายจินตพันธุ์ ทังสุขบุตร : มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และพึงยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพที่ไม่จำเป็นโดยไม่ชกซ้ำ เพื่อไม่ให้เป็นการแก่ประชาชน และพึงดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวก และสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณา ในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการ ตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธาน เมื่อสักครู่มีแขวนไว้ ๒-๓ มาตรา ท่านประธานจะพิจารณาหรือว่าให้เดินหน้าไปก่อน ท่านประธานมาแล้ว

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : เดี่ยวเอามาตรา ๗๗ ก่อนใหม่ จะหมดมาตรา ๗๘ เดี่ยวขอให้หมด
หมวดนี้ก่อนแล้วกัน อาจารย์กาญจนารัตน์ครับ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : ท่านประธานขออนุญาต มาตรา ๗๗ บรรทัดที่ ๓
คำว่า ที่ไม่จำเป็น ไม่ทราบจะเกินมาหรือเปล่า อ่านได้ความว่า รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่
จำเป็น และพึงยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์
หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้า หรือเปล่า จะกลายเป็นว่า
หรือการประกอบอาชีพที่ไม่จำเป็น

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ขออนุญาต ผมคิดอย่างเดียวกันเลย ขอขอบคุณครับ

ประธาน : โดยไม่ชักช้า ไม่เปลี่ยนใช้ใหม่ มีคำบรรทัดแรกกับบรรทัดที่ ๒ มี ๒ พึง
พึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และพึงยกเลิก กลายเป็นแม่รำพึงไปเลย พึงอย่างเดียวพอไหม
แล้วก็ พึง แรกเอาไว้ แต่ พึง ที่ ๒ เราตัดไปได้ไหม จะเสียความไหม

เลขาธิการ : เดิมเอามาจากหมวดปฏิรูป ท่านให้ยกมาใส่ตรงนี้ไว้ก่อน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เป็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพราะไปรวบรวมข้อมูล
รับฟังความคิดเห็นมาประกอบการเสนอ ครม. ในการพิจารณาร่างกฎหมายที่จะเสนอเข้า
อยู่ใน checklist ที่เขาจะต้องทำมา มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๗ แล้วก็มาตรา ๖๙

เลขาธิการ : อาจารย์เจษฎ์จะขอเปลี่ยนวิธีเขียนใหม่ในมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง คือ
จะให้เอารัฐขึ้นก่อน รัฐต้องดำเนินให้มี เพื่อนำมาประกอบการในการดำเนินการ คือสลับที่เขียน
เท่านั้นเอง คือรัฐต้องขึ้นมาเหมือนอันอื่น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : บรรทัดที่ ๕ ขึ้นไปข้างบน แล้วก็เอาข้างบนลงมาข้างล่าง

ประธาน : ผมจำได้อาจารย์บอกว่าอยากจะปรับวิธีเขียนใหม่ใช้ใหม่ท่านประธาน

เลขาธิการ : แต่ว่าที่เราเขียนกันมาทั้งหมดนี้เหตุผลก็คือว่าเราบอกก่อนว่าเงื่อนไข
คืออันนี้ ถ้าเป็นอย่างนี้รัฐต้องอย่างนี้ จะไม่เหมือนอันอื่น

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : ก็ต้องศึกษา แต่ถ้าอยู่ ๆ บอกว่ารัฐต้อง
ศึกษาผลกระทบ แล้วไม่มีความตรงนี้ก็ไม่ว่าจะศึกษาตอนไหน อยู่ ๆ ลุกขึ้นมาศึกษาก็กระไรอยู่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : อาจารย์เจษฎ์จะให้เอาส่วนต้นไปเขียนต่อท้าย
จะเอาเงื่อนไขไปเขียนต่อท้ายคือจะเขียนว่า รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษา และประเมินผล

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

กระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ แล้วก็เอาขึ้นมาต่อ ในการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบ แล้วก็ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติจะสลับ position กัน

ประธาน : จะไกลไป

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : คือเราเขียนเพราะว่ามันเหตุอะไรก่อนว่ามีเหตุอย่างนี้รัฐจึงต้องทำอย่างนี้ โดยรูปประโยคจึงต่างกับอันอื่น ที่เขียนรัฐต้องมาตั้งแต่แรก

ประธาน : ถ้าเราใส่อย่างนี้ สมมุติว่าเป็นอย่างนี้ เขียนน้ำหนักเบาไปเลย

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : ผมว่าเขียนแบบเดิมน่าจะเหมาะกว่า จะได้ว่าเหตุว่าต้องทำอะไร

ประธาน : ลองอ่านดูสิคุณแจษฎ์ว่ามันเบา

นายแจษฎ์ โทณะวนิก : ท่านประธาน อันที่ ๑ คือให้เป็นแบบแผนเดียวกันกับมาตราอื่น ๆ อันที่ ๒ ก็คือว่า บรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการลักษณะนี้ทั้งหลายเขาอยากให้เห็นว่ารัฐดำเนินการศึกษาในกรณีเหล่านี้ เพราะฉะนั้นถ้าเกิดเราเขียนขึ้นมาก่อนเลยว่ารัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษา เขาจะรู้สึกว่ามันคือสิ่งที่เขาได้ขอมาแล้วก็เราก็ได้เขียนให้รัฐต้องทำ ทั้ง ๆ ที่จริง ๆ เราก็เขียนให้รัฐต้องทำอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าเราไม่ได้ขึ้นคำว่า รัฐต้องแต่พอขึ้นคำว่ารัฐต้องดำเนินการศึกษาอะไรพวกนี้ให้ความรู้สึกที่หนักแน่นกว่าสำหรับผู้ดำเนินการ

ประธาน : พวกไหน

นายแจษฎ์ โทณะวนิก : คือพวกที่เขาเรียกร้อง พวกสิทธิชุมชนพวกอะไรทั้งหลายด้วย ผมก็ว่าก็สอดคล้องกันกับแบบแผนที่เราเขียนในมาตราอื่น ๆ ด้วย ก่อนจะดำเนินการหรือก่อนดำเนินการใดก็ได้

ประธาน : อ่านแล้วไม่ smooth ผมว่าเขาก็ไปหัดอ่านให้ตลอดก็แล้วกัน เพราะว่าเดี๋ยวถ้าเมื่อพวกกรุ่นที่ใช้ LINE มาบอกให้เราเขียนบ้างยังแยเลย ประเด็นเมื่อสักครู่มาตราอะไร

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๕๘

ประธาน : ลองอ่านของเดิมให้ดูก่อน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

อุทัยวรรณ ๑๐/๙

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง

ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : อาจารย์เจษฎ์ไปอธิบายให้เขาฟังนะครับ บอกว่าที่เราเขียนนี่คือ
เนื่องจากคุณเป็นคนดี สวย และมีมารยาทงาม ผมจึงรักคุณ ที่เขาอยากให้เขียนนี้ให้เขียนว่า
ผมรักคุณเพราะคุณเป็นคนสวย เป็นคนดีและมีมารยาท

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : เขาอยากฟังคำรักก่อนครับท่านประธาน

ประธาน : เรารำพันความดีก่อน ต่อไปมาตรา ๖๗ เชิญครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ มาตรา ๖๗ ก็เรื่องเดิมครับ ผมมี
คล้าย ๆ กันนี้อีก ๒-๓ มาตราครับ เพราะว่าอย่างเรื่องพระพุทธรูปที่พระภิกษุที่มายื่นข้อเสนอ
ก็จะเรียกร้องแบบเดิม วันก่อนผมไปจังหวัดสระบุรี ไปงานฌาปนกิจเจ้าคุณรายหนึ่งก็ไปเจอท่าน
ที่พาพระไปที่พุทธมณฑลพอดี ท่านเดินเข้ามาหาผมผมตกใจ คนนี้หน้าคุ้นมากก็นึกขึ้นได้
ว่าเป็นท่านเดียวกัน ท่านดีครับ ท่านธรรมก็อะไรนี้ ท่านก็มาบอกโยมช่วยดูเรื่องนี้ให้ด้วยนะว่า
ที่อาตมากับทางคณะได้ขอมา ก็ยังอยากจะให้เป็นต้องอยู่ครับ จริง ๆ ถ้าลึก ๆ ก็คือ
ขอพระพุทธรูปเป็นศาสนาประจำชาติ แต่ผมบอกว่าเรื่องนั้นมันยุติแล้วเพราะว่าเราคุยกัน
เรียบร้อยแล้ว แต่ว่าท่านจะขอให้เป็นที่ต้องพอจะได้หรือเปล่าครับ อันนี้ก็แล้วแต่ที่ประชุมครับ
ผมไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียอะไรตรงนั้นนะครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : อาทิตย์ที่แล้วผมก็ได้รับ เขายื่นหนังสือนะครับ
กลุ่มคุ้มครองพระพุทธรูปทำนองนี้ ก็มาบอกว่าขอให้ใส่พระพุทธรูปเป็นศาสนาประจำชาติ
ผมก็บอกว่าเราจะใส่คำที่ดีกว่าคำนี้อีกแล้วค่อยดูแล้วกัน ผมก็ไม่ได้บอกว่าจะใส่หรือไม่ใส่ แต่ว่า
วิธีการเขียนของเราอาจจะดีกว่าคำที่เขาขออีกนะครับ

ประธาน : เราใส่ต้องให้แล้ว อันหนึ่งฟัง อันหนึ่งต้อง โอเค ต่อไปครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมจำได้ว่าคราวที่แล้วเราคุยกัน
เสร็จแล้วเราก็ใส่คำว่าเถรวาทเข้ามา ทีนี้ประเด็นก็คืออยู่ที่บรรทัดที่ ๓ ว่าแล้วคำว่าเผยแพร่
หลักธรรมของพระพุทธรูป เราจำเป็นต้องใส่เถรวาทไว้หรือไม่ครับ ท่านประธานก็เลย
กึ่ง ๆ เหมือนกับว่าจะเอาไว้ตรงไหนครับ ทีนี้ผมพยายามอ่านทบทวนเอกสารที่ท่านประยูร
ปยุตโต ท่านส่งมาให้ผมจะลองลำดับดูนะครับ ท่านบอกว่าข้อความท่อนแรกคือของเดิมของเรา
การที่เขียนว่าตามพระไตรปิฎกมันอาจจะมีความแบบหาช่องแ่งได้ เพราะฉะนั้นถ้าจะเขียน
คำว่าหลักธรรมของพระพุทธรูปตามพระไตรปิฎก ท่านก็บอกว่าเขียนอย่างนี้อาจจะไม่พอ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ต้องเขียนให้เต็มหรือขีดให้แนลงไปว่าหลักธรรมของพระพุทธศาสนาตามพระไตรปิฎกบาลี หรืออีกสำนวนหนึ่งก็บอกว่าหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท แต่ที่นี้ท่านก็บอกว่า ๒ ถ้อยคำนี้เป็นถ้อยคำที่คนไทยทั่วไปปัจจุบันไม่คุ้นอาจจะทำให้รู้สึกแปลกแล้วก็มีความติดขัด คำสำคัญของท่านก็คือว่าหรือมีการขัดแย้งอย่างอื่นแทรกซ้อนขึ้นมาอีกเป็นภาระทางความคิด คืออาจจะทำให้ผู้ร่างคือพวกเราไม่ปลอดโปร่งโล่งใจ ท่านก็เลยแนะนำวิธีสุดท้ายมาก็คือบอกว่า ถ้าไม่สะดวกใจที่จะใช้ถ้อยคำที่ห่างเหินไม่คุ้นเคยมาจำกัดความ อาจจะมีอีกวิธีหนึ่งคือ การบูรณาการข้อความทั้ง ๒ ท่อน ท่านว่าอย่างนี้นะครับ โดยเอาข้อความท่อนแรกว่าหลักธรรมของพระพุทธศาสนาตามพระไตรปิฎก กับท่อนหลังเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา มาประสานกัน ที่นี้ท่านก็บอกว่าให้ประสานกันเป็นข้อความอันหนึ่งอันเดียวกัน ที่นี้ท่านบอกว่า จะเห็นว่าข้อความท่อนหลังที่เขียนไว้ในร่างว่าเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญานั้น เป็นการแสดงความมุ่งหมายของข้อความท่อนแรกในร่างนั่นเองที่บอกว่าหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ... คือถ้าอ่านให้แตกจริง ๆ นี้ ผมไปนั่งอ่านดูนะครับ คือท่านบอกว่าถ้าเขียนคำว่า เถรวาทไป หรือว่าพระไตรปิฎกบาลีไปนี่จะเกิดปัญหา ท่านแนะนำว่าให้เขียนว่าหลักธรรมของพระพุทธศาสนาตามพระไตรปิฎกเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา ความหมายของท่าน ผมคิดว่าเป็นอย่างนี้นะครับ

ประธาน : แต่มันก็หลบปัญหาที่ว่าพระไตรปิฎกที่ไหน ฉบับอะไร ที่ท่านทั้งมา เราก็ดูว่ามีทั้งทิเบต ทั้งญี่ปุ่นเดี๋ยวนี้มีเมียได้ แล้วเขาก็บอกว่า เอ้า ถึงผมจะมีเมียแต่หลักธรรม นั้นก็ทำให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญาได้ คือท่านมุ่งว่าถ้าเขียนพระไตรปิฎกและคำว่า เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญานี้จะหมายถึงแต่เฉพาะเถรวาทหรืออะไรก็แล้วแต่ หรือพระไตรปิฎกบาลี แต่คนอาจจะเถียง อย่างพระธรรมกายอย่างนี้เขาบอกของเขาก็พระไตรปิฎก แต่เขาแปลแล้ว แต่ว่ามุ่งไปที่พัฒนาจิตใจและปัญญาเหมือนกัน วันนั้นเราถึงบอกว่าถ้าอย่างนั้น เราก้ใส่เถรวาทแล้วกัน แล้วก็คนก็พอจะคุ้น ๆ คำ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ถ้าเป็นอย่างนี้ดีไหมครับ คือถ้าเอาพระพุทธศาสนาข้างต้นเป็นคำรวมเสีย แล้วเราเอาลงมาว่าในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา อันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน มันจะได้ไม่มีปัญหาว่าเดี๋ยวพุทธ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

อันโน้นอันนี้ แล้วก็บอกว่ารัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและเผยแพร่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา

ประธาน : เราเอาเถรวาทมาไว้ตรงนี้ อย่างนั้นยังค้อยังชั่ว คือวันก่อนเราก็ใส่ตรงนี้ แต่ที่นี้ใครบอกว่าไปไว้ข้างบนจะดีกว่า

นายภัทร คำพิทักษ์ : ผมว่าอันนี้น่าจะตรงกับที่ท่านแนะนำสุดท้าย

ประธาน : อันนี้ต้องตรงนี้ได้ เพราะต้องมันศาสนาอื่นด้วย ที่นี้แหละเขาจะเรียกร้องมากกว่าพุทธ ต่อไปมาตรา ๖๙ เชิญครับ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานขออนุญาตครับ ผมเข้าใจว่ากรณีจุดหมายของท่านประยุทธ์ตอนท้ายนี้ท่านหมายความว่า การพัฒนาจิตใจและปัญญาคือเป้าหมายสูงสุดของพุทธศาสนา เพราะฉะนั้นไม่ว่าพุทธศาสนาอะไรก็แล้วแต่ก็คือถ้าพัฒนาปัญญาได้ ซึ่งปัญญาก็หมายความว่าต้องเป็นมรรค มีองค์ ๘ แล้วก็เข้าถึงมหาสติปัญญา มันถึงจะเป็นปัญญาตามพุทธศาสนาได้อย่างแท้จริงครับ ซึ่งถ้าเข้าถึงขั้นนั้นแล้วมันไม่มีภรรยารอกครับ เพราะว่าการมุ่งไปในทิศทางของมหาสติปัญญา ๔ มันไม่มีภรรยา ไม่มีสามีเลยครับ

ประธาน : มุ่งตามหลักศาสนาของเถรวาทกับศาสนาของทิเบตนี้ การที่ไปเดินหมุนระฆังทำให้เกิดจิตใจสงบ พัฒนาปัญญาอะไรของเขาด้วยนะครับ เพราะฉะนั้นมันอ้างได้ทั้งนั้นที่เราคุ้นเพราะเราถูกเรียนมาอย่างนี้ แต่เขาก็คุ้น เราไปถึงเราก็ยังไปปิดระฆังให้หมุน ผมเคยถามรู้ไหมหมุนทำไม เขาบอกตรงนั้นมันเป็นบทธวดมนต์ พอหมุนรอบหนึ่งนี่แปลว่าบทธวดบทธหนึ่งจบ นี่แปลว่ามนุษย์เริ่มซี้เกียจขึ้น แทนที่เราจะต้องอดิปิโส ภควา นี้ปุ๊บได้จบ ผมไปหมุนวันหนึ่งได้หลายร้อยจบ เอ้า เอาตามนี้นะครับ เชิญท่านประพันธ์

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในมาตรา ๖๙ นี้ นะครับ คือในตอนที่คุณกันตอนอนุกรรมการติดตามนี้เคยพูดว่า เอ๊ะ เรื่อง R&D Research and Development เป็นเรื่องสำคัญนะครับ แล้วเราก็มีเขียนอยู่แล้วในมาตรา ๖๙ ว่ารัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัย แต่ที่นี้อีกส่วนหนึ่งที่รัฐธรรมนูญเราไม่มีเขียนถึงเลยคือคำว่าวิทยาศาสตร์นะครับ เวลาคำศัพท์ในรัฐธรรมนูญจะไม่มีวิทยาศาสตร์เลย ซึ่งความจริงวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้ประเทศพัฒนา ถ้าเกิดว่าเราจะเติมว่า รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมทั้งศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ มันจะทำให้ครอบคลุมมากขึ้นไหมครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ก็อีกรอบเดียวกับตอนต้นในที่สุดต้องไปลงท้ายที่ด้านอื่น ๆ
วิทยาศาสตร์หรือ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : พัฒนาการนี้ นะครับ เติมน่า พัฒนาการวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยี รวมทั้ง แล้วจะมาต่อด้วย ศิลปวิทยาการ จาก ทุกแขนง เปลี่ยนแค่เป็น แขนงต่าง ๆ

ประธาน : โอเค

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ คือจะเอาอย่างนี้ก็เอาอย่างนี้
ผมไม่ว่าอะไรนะครับ เพียงแต่ที่เราเคย debate กันนี้ศิลปวิทยาการมันเป็นคำใหญ่ ทุกอย่าง
มันเป็น subset ของศิลปวิทยาการทั้งนั้น แต่จะเขียนอย่างนี้ก็เขียนอย่างนี้ไม่เป็นไรครับ
เพราะมันจะได้เดินหน้าต่อไป เพราะว่าไม่อย่างนั้นก็จะมีคนที่มีคำอย่างนี้ขึ้นมาเรื่อย ๆ ไม่อย่างนั้น
ก็จะถามทำไมไม่มีสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ อะไรได้เยอะแยะเต็มไปหมด ถ้าเขียนไว้อย่างนี้
ดู logic ก็จะไม่แปลกนิดหนึ่ง เพราะปกติศิลปวิทยาการนี้มันรวมทุกอย่างอยู่ในนี้หมดแล้วครับ

ประธาน : ผมก็จำได้ว่าที่เราเลือกใช้คำนี้ เพราะว่าเราต้องการคำรวมทุกสาขา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แต่ว่ามันจะไม่มีคำว่าวิทยาศาสตร์เลย

ประธาน : ก็มันอยู่ในนี้แล้ว ก็เหมือนกับไม่มีคำว่าสังคมศาสตร์ แพทยศาสตร์

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แต่ความจริงเรื่องนี้มันเป็นเรื่องสำคัญนะครับ
วิทยาศาสตร์นี้ เพราะว่าเป็นพัฒนาการทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้า เราใส่เหมือนกับนั้น

ประธาน : เอน่าเราทำให้คนอื่นมีความสุขมาเยอะแล้ว

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ถ้าเอาคำว่าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ไว้หลังวิทยาการแขนงต่าง ๆ ได้ไหมครับ ศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ รวมทั้งวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี ศิลปวิทยาการก็ยังเป็นก้อนใหญ่ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก็ไม่หาย มีความสุข
กันทุกคนครับ

ประธาน : ถ้าไปเขียนเอาไว้ตรงนั้นอย่างนั้นนี่จะยิ่งทำให้รู้สึกที่เราเขียนเกิน
ก็เหมือนกับเด็ก สตรี คนพิการ และด้านอื่น ๆ นั้นแหละ ก็เอาไปไว้ตอนท้ายนั่นแหละ ต่อไป
มาตรา ๗๘

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานขออนุญาตครับ เมื่อกี้ก็ท้วงมาตรา ๗๕
กับมาตรา ๗๖ ไว้ครับ แต่ว่าก็เป็นเรื่องเดิม ๆ แต่ว่าแล้วแต่ท่านประธานจะพิจารณาครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : เรื่องอะไรครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : เรื่องของสหกรณ์ครับ น่าจะเป็นในวรรคสามของ มาตรา ๗๕ เขาก็เรียกร้องมาอีกละครับ บอกว่าพึงส่งเสริม เขาต้องการเป็นต้องส่งเสริม

แล้วก็ในมาตรา ๗๖ อันนี้ของสมาคมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เขาบอกว่าเขาจะ มาเห็นว่าอย่างนั้นนะครับ จะมายื่นอีก บอกว่ารัฐต้องพัฒนา ตั้งแต่บรรทัดแรกครับ ก็เรียนให้ ท่านประธานทราบครับ

ประธาน : มันอยู่ในแนวนโยบายของรัฐก็ต้องใช้พึง

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : เพราะเห็นบางอันเคย อย่างที่ท่านปกรณ์บอกว่า เราเปลี่ยนพึงเป็นต้องมาตั้งหลายอันอยู่ เขาก็อยากได้คล้าย ๆ กันทำนองนั้นครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : อันนั้นเราเปลี่ยนเพราะมันมีเหตุผล อย่างเช่น ที่ท่านอรรถยุกข์ขึ้นมาว่าทำไมเรื่องนโยบายอันหนึ่งรัฐต้องไม่พึงแข่งขัน เพราะว่ามันเป็นข้อจำกัด ที่เราจะต้องเขียนให้เคร่งครัด

ประธาน : ข้อห้าม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ครับ อันนั้นก็เลยต้องเขียนต้องแม้ว่ามันจะอยู่ใน แนวนโยบาย แต่อันนี้มันเรื่องทั่วไปที่เป็นแนวนโยบายของรัฐใช้พึงปกติ

ประธาน : ต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๗๘ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชน มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะ ทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริต และประพฤตินิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมี ผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

วิธีการส่งเสริมและการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : อันนี้มันเติมเข้ามา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มันมีเรื่องในตอนนั้นเขาขอเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนครับ แล้วก็บวกกับเรื่องชุมชน เราก็เลยมาเขียนเป็นมาตราไว้ในแนวนโยบาย

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นตรงนี้ก็ไม่ต้องมีสิ คือมันไม่ได้เป็นสิทธิ ไม่ได้เป็นหน้าที่ให้ส่งเสริมก็ส่งเสริม จะส่งเสริมวิธีไหนรัฐก็ไปคิดเอา ความจริงไม่ต้องมีตรงนี้ เพราะฟังก็ไม่ต้องมีกฎหมาย ที่ผ่านมาแล้วมีเยอะไหม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ยังไม่มีครับ ส่วนใหญ่จะไปแทรกอยู่ในกฎหมายต่าง ๆ การมีส่วนร่วม

ประธาน : ไม่ใช่หมวดนี้ที่เราเขียนว่าฟัง แล้วบอกว่าต้องตามที่กฎหมายบัญญัติ มีไหม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มีครับ มีอยู่ ๒-๓ เรื่อง

ประธาน : เช็กสิมันสมควรมีไหม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เช็กไปที่หนึ่งแล้วครับ ตอนนั้นมาตามอีกทีหนึ่งว่ามีอะไรเพิ่มเติม

ประธาน : ไม่ใช่ คือแนวนโยบายแห่งรัฐนี่คือบอกว่ากรอบที่รัฐจะพึงทำ ไม่ควรออกไปนอกกรอบนี้ เวลารัฐจัดทำรัฐเขาก็ไปออกกฎหมายอะไร มันไม่ใช่หน้าที่หรือสิทธิที่จะต้องมีบทบัญญัติว่า ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ อะไรไม่ใช่ ก็เมื่อเป็นรัฐพึงส่งเสริมให้เขามีส่วนร่วม จะส่งเสริมอย่างไรก็ไปส่งเสริม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ที่เขียนไว้ในนโยบายจะมีในมาตรา ๖๕ เรื่องยุทธศาสตร์ชาติ มีในมาตรา ๖๘ เรื่องการช่วยเหลือทางกฎหมาย

ประธาน : มาตรา ๖๕ ยุทธศาสตร์ชาติด้วยหรือ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ครับ เรื่อบอกในวรรคสองว่า การกำหนดเป้าหมายระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย การจัดทำด้านสาระที่พึงมียุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : คือถ้าจะทำเมื่อไรก็ต้องมีกฎหมายอันนี้ มาตราอะไรอีกอันหนึ่งครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๖๘ วรรคสาม เรื่องรัฐให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาสให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมรวมการจัดหาทนายความตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : อันนี้ก็ต้องมีไม่ได้ ฟังคือให้ไปทำ ส่วนจะทำอย่างไรก็ต้องไปออกกฎหมายเอาเอง มีอีกไหม ต่อไปมาตรา ๗๙ เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ มาตรา ๗๘ บรรทัดที่ ๓ จากท้ายตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ทุกระดับนี้มันจะเวียนเว้อไปไหมครับ หรือว่าแค่นี้ก็กินความ

ประธาน : การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐแล้วอย่างไรนะครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ผมเห็นมีคนเสนอคำว่าทุกระดับเข้ามา มันจะเวียนเว้อไปไหมครับ หรือว่าแค่นี้ครับ

ประธาน : ใช้อำนาจรัฐไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน เชิญครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตนิดเดียวครับ ตามที่กฎหมายบัญญัติจะมีอีกมาตราหนึ่ง มาตรา ๗๖ วรรคสอง เรื่องการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานภาครัฐต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมตามที่กฎหมายบัญญัติ ตรงนั้นครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นตรงนี้ต้องเขียนอย่างนี้ครับ รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานภาครัฐตามระบบคุณธรรม มันถึงจะได้เพราะมันเป็นฟัง ฟังให้เขามี ลองอ่านอันนี้สิ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม กฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวท้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้ง หรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐครับ

ประธาน : โอเค ต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : หมวด ๗ รัฐสภา จะเป็นของท่านประพันธ์กับท่านจूरี

หมวด ๗ รัฐสภา

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

มาตรา ๗๙ รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

บุคคลจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันมิได้

ประธาน : ถ้า ๒ ท่านไม่ไว้วางใจผ่านเลยนะครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ คงไม่ไว้วางใจเพราะเมื่อเช้าเราได้นั่งคุย
กันไปแล้ว แล้วประเด็นที่ดิฉันข้องใจหลายข้อท่านประธานอธิบายหมดก็เลยไม่ข้องใจค่ะ

ประธาน : โอเค ต่อไปครับ

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๘๐ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธาน
รัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่
หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ประธานรัฐสภาได้ ให้ประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทน

ในระหว่างที่ประธานวุฒิสภาต้องทำหน้าที่ประธานรัฐสภาตามวรรคสอง แต่ไม่มี
ประธานวุฒิสภา ให้รองประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภา ถ้าไม่มีรองประธานวุฒิสภา
ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีอายุมากที่สุดขณะนั้นทำหน้าที่ประธานรัฐสภา และให้ดำเนินการเลือก
ประธานวุฒิสภาโดยเร็ว

ประธานรัฐสภาทำหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ และดำเนินกิจการของรัฐสภา
ในกรณีประชุมร่วมกันให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ประธานรัฐสภาและผู้ที่ทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาต้องวางตนเป็นกลาง
ในการปฏิบัติหน้าที่

รองประธานรัฐสภาทำหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ และตามที่ประธานรัฐสภา
มอบหมาย

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะขอนิดหนึ่ง คือว่าเราได้พูดถึงเป็นกลาง
มากกว่า ๑ ครั้งในหมวดนี้ แต่มันไม่มีข้อที่จะไปลงโทษหรืออะไรทั้งนั้น ไม่มี sanction
ถ้าไม่เป็นกลาง แล้วที่เราเห็นในอดีตก็มีประธานที่ไม่เป็นกลางหลาย ๆ ครั้ง เรายังจะต้องทิ้งไว้
เป็นอย่างนี้หรือคะ อันนี้เป็นข้อสงสัย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : เป็นเรื่องที่เขาจำเป็นจะต้องไปจัดการกันเอาเอง ตรงนี้เราชักไม่แน่ใจนะครับ คือเรานึกถึงแต่ตอนที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่มันมีทั้งกรณีที่ไม่มีไปเลยกับมีกรณีที่ไม่มีประธานแต่ยังมีรองประธานสภาผู้แทนราษฎรอยู่ ถ้าสมมุติว่าประธานวุฒิสภาไปทำหน้าที่ประธานรัฐสภา แล้วตอนนั้นเกิดประธานวุฒิสภาตายไป ยังไม่ทันเลือกใหม่มันไม่ย้อนกลับไปหารองประธานสภาผู้แทนราษฎร มันกลับมาอยู่ที่โต๊ะกลม ๆ

นายอัคร จารุจินดา : ท่านประธานครับ ทางพรรคการเมืองเขาเคยพูดเหมือนกันว่าทำไมไม่กลับไปรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

ประธาน : เติมตรงนี้สักหน่อยเงื่อนไข คือจะใช้ได้ต่อเมื่อไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ถ้ามีสภาผู้แทนราษฎรเขาก็ไปไล่ลำดับอะไรของเขา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เราไม่ลองเขียนว่าให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎร มาทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทนได้หรือครับ

ประธาน : ไม่ คือถ้าเขาไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วในกรณีนั้นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรเขา acting ประธานสภาผู้แทนราษฎรมันอาจจะเป็นอีกเรื่องหนึ่งใช่ไหมครับ เพราะฉะนั้นโดยปกติพรองประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่นี่มันมาที่ประธานวุฒิสภา แต่ที่นี้ถ้ากรณีนั้นเป็นกรณีที่เขามี acting มันไม่ไปที่ acting นะครับ แต่พอถ้าประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่มีนี่มันก็จะเหลือ acting ทั้งคู่เข้าใจไหม acting ทั้งสภาผู้แทนราษฎร และ acting ทั้งวุฒิสภา ถ้ามว่าเราก็ไม่มีความชอบธรรมที่จะให้เอา acting ของวุฒิสภามาเป็น มันต้องย้อนกลับไป acting ของสภาผู้แทนราษฎร

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เรายังไม่เคยเขียน acting ของประธานสภาผู้แทนราษฎรว่าให้ทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาได้ อันนี้เราเขียนจากข้อเท็จจริงที่เคยเกิดขึ้น

ประธาน : มาถึงตอนนี้ถ้าไม่มีทั้งคู่แล้วยังมีสภาอยู่จะไปตามกฎหมายหลักของการบริหารราชการว่าคน acting ทำหน้าที่อย่างเดียวกับ acting มันไปของมันเองโดย automatic ไม่ต้องเขียนแล้ว เขาจะได้มั่นใจว่าเราไปยึดอำนาจเขามา

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ในวรรคสองเราใช้ในกรณีที่มีสภาผู้แทนราษฎรอยู่ แต่ไม่มีประธานสภา หรือใช้ในกรณีที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร

ประธาน : ทุกกรณี

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ทั้ง ๒ กรณีเลย ปกติถ้าในกรณีที่มีสภาผู้แทนราษฎรอยู่แล้วเกิดประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่เขาคนที่มา acting ก็จะเป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือเปล่าครับ

ประธาน : ใช่

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ถ้าอย่างนั้นกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรอยู่แล้วก็ประธานสภาผู้แทนราษฎรเกิดป่วยทำหน้าที่ไม่ได้หรือเกิดอะไรก็ตาม

ประธาน : acting ไม่มา

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : acting เขาเป็นใหม่ครับ

ประธาน : ไม่เป็น

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ต้องให้ประธานวุฒิสภาเป็นหรือครับ

ประธาน : ต้องประธานวุฒิสภาเป็น เพราะประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : โอเคผมเข้าใจแล้วครับ

ประธาน : เพราะถ้าจะให้ acting ได้ประธานวุฒิสภาไม่มีโอกาสได้เป็นเลย

ต่อมาตรา ๘๑

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๘๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และร่างพระราชบัญญัติจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เพทาย ๑๒/๒

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : ขออนุญาตนคะ มาตรา ๘๑ วรรคสอง คล้ายคลึงกับมาตรา ๑๔๕ ซึ่งมาตรา ๑๔๕ เขียนไว้ว่านายกรัฐมนตรีต้องนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมภายในสี่สิบวัน เข้าใจว่าภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ หมายความว่าให้นายกรัฐมนตรีรอไว้ ๕ วันก่อน จะไม่รวม ๒๐ วันนี้ด้วยหรือเปล่า

นายอัชพร จารุจินดา : ผมว่ารวมนะครับ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ ก็คือมาตรา ๑๔๕ ทั้งมาตรากำหนดเงื่อนไขอย่างไรก็อยู่อย่างนั้น

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : ไม่แน่ใจเพราะว่าถ้าไม่เขียนเรื่องนายกรัฐมนตรีทูลเกล้าฯ ด้วยมันไปอัตโนมัติ แต่พอเขียนเรื่องนายกรัฐมนตรีทูลเกล้าฯ โดยละเอียดเรื่องเงื่อนไขว่าจะแปลว่าไม่ใช่หรือเปล่านั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ตอนแรกผมดูร่างมาตรา ๘๑ วรรคสอง กับมาตรา ๑๔๕ เหมือนจะซ้ำ ๆ กัน

ประธาน : ซ้ำตอนท้าย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็เลยนึกว่าจะอย่างไร

ประธาน : เดียวไปถึงแล้วดูอีกที ความจริงมาตรา ๘๑ วรรคสอง เป็นการรองรับให้สมบูรณ์ตั้งแต่ต้น กฎหมายจะไปอย่างไรจนกระทั่งไปถึงจุดท้ายท้าย แต่มาตรา ๑๔๕ เป็นกระบวนการของการที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าฯ พอเราเขียนต่อท้ายว่าทรงลงพระปรมาภิไธยก็เลยไปซ้ำ เดียวไปถึงตรงนั้นแก้ แต่กำลังนึกว่าเขียนแค่นี้ก็คงไม่เป็นไรเพราะว่ามาตรา ๑๔๕ จะไปบอกว่านายกรัฐมนตรีต้องทูลเกล้าฯ ภายในกี่วัน พอถึงมาตรา ๑๔๕ ช่วยกันจำด้วยต่อมาตรา ๘๒

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๘๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๑ (๓) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) หรือ (๑๒) หรือมาตรา ๑๑๑ (๓) (๔) (๕)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

หรือ (๗) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้อง ส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏว่าเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณี ตามที่ถูกร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญ จะมีคำวินิจฉัย และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยัง ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของ สมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อ กิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปก่อนพ้นจากตำแหน่ง

มิให้นำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสอง เป็นจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยัง ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งได้ด้วย

ประธาน : มีอะไรไหมครับ ไม่มีนะครับ ผ่าน

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : ส่วนที่ ๒ สภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๘๓ สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน ดังนี้

(๑) สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบคน

(๒) สมาชิกซึ่งมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังไม่มีการ เลือกตั้งหรือประกาศชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่

ในกรณีมีเหตุใด ๆ ที่ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมีจำนวนไม่ถึง หนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้สมาชิกแบบบัญชีรายชื่อประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

ประธาน : มีอะไรไหมครับ ผ่านครับ

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๘๔ ในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรได้รับเลือกตั้งถึงร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดแล้ว หากมี

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ความจำเป็นจะต้องเรียกประชุมรัฐสภา ก็ให้ดำเนินการเรียกประชุมรัฐสภาได้ โดยให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่ แต่ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ครบตามจำนวนตามมาตรา ๘๓ โดยเร็ว ในกรณีเช่นนี้ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังก้าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่

ประธาน : ที่เราบอกว่าร้อยละ ๙๕ เป็นในยามปกติ เกิดมีปัญหาว่าพรรค boycott ไม่ส่งลงสมัครก็ดี หรือไปรณรงค์ให้คน vote no จนไม่ได้ก็ดี เรายังไม่มีมาตรการอะไร เราอดในบทเฉพาะกาลหรืออดในที่นี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมเคยเรียนถามแล้วอย่างเช่นกรณีซึ่งได้คะแนนเสียงไม่มากกว่าที่ไม่ประสงค์ลงคะแนนของเราก็ต้องเลือกไปเรื่อย ๆ ซึ่งผมเคยเรียนถามแล้วก็ต้องเลือกไปเรื่อย ๆ ซึ่งทางกระทรวงยุติธรรมบอกว่าอันนี้จะทำให้มีปัญหาได้ ตามกฎหมายของเดิม พ.ร.บ. เลือกตั้ง ส.ส. อันนั้นเป็นกรณีมีผู้สมัครคนเดียวแล้วไปเกิน ๒๐ เปอร์เซ็นต์ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งที่ ๓ เขาขอมว่าได้แค่นั้นก็แค่นั้น

ประธาน : เขียนในกฎหมาย ๒๐ เปอร์เซ็นต์ในกฎหมายเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อยู่ในกฎหมายเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งที่ ๓ ก็ต้องเอาได้คะแนนเท่าไรคนนั้นก็ไปได้เลย

ประธาน : พอไปถึงมาตราที่ว่าด้วย vote no อาจจะต้องเขียนตรงนั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าจะเอาก็ต้องอยู่ในบทถาวร อันนี้ผมเคยเรียนถามท่านอาจารย์ก็บอกว่าปล่อยให้มันเป็นไปอย่างนี้

ประธาน : เดิมเราไม่คิดว่าจะเป็น แต่ว่าหลังจากฟังที่เขาพูดเมื่อ ๒ วันก่อนว่าเขาเตรียมการจะทำอย่างนั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมก็เคยเรียนแล้วว่าเคยเกิดแล้วเมื่อปี ๒๕๔๘ ซึ่งมีอยู่ ๑๐ ล้านเสียงเขา vote no แล้วก็เกิดเรื่อง

ประธาน : ต่อครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๘๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละหนึ่งคน และผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เลือกตั้งได้คนละหนึ่งคะแนน โดยจะลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใด หรือจะลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้

ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสมัครรับเลือกตั้ง การออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน การรวมคะแนน การประกาศผลการเลือกตั้ง และการอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกฎหมายดังกล่าวจะกำหนดให้ผู้สมัครต้องยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ประกอบการสมัครรับเลือกตั้งด้วยก็ได้

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องตรวจสอบเบื้องต้นและประกาศผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ทั้งนี้ การประกาศผลดังกล่าวไม่เป็นการตัดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะดำเนินการสืบสวน ไต่สวน หรือวินิจฉัยกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำการทุจริต หรือไม่ เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม ไม่ว่าจะได้ประกาศผลการเลือกตั้งแล้วหรือไม่ก็ตาม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : หมวดนี้ได้ส่งไปให้ทางสำนักงาน กกต. ดูว่าจะมีข้อสังเกตอะไร เขาก็ถามว่าอันนี้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะดำเนินการสืบสวน ไต่สวน เขาถามว่าต่างกันอย่างไร ผมบอกว่าสืบสวนอาจจะให้เจ้าหน้าที่ กกต. ทำไปได้ เช่น ให้ไปสืบสวนเรื่องนั้นเรื่องนี้ ส่วนไต่สวนจะเป็นกรณีซึ่ง กกต. ตั้ง เหมือนกับตั้งคณะกรรมการขึ้นมาไต่สวนเรื่องสำคัญ เช่น เลือกตั้งใหม่ มีเรื่องการทุจริตการเลือกตั้งก็จะใช้การไต่สวนโดยคณะกรรมการ ก็เรียนชี้แจงเขาไป

ประธาน : เราใช้ให้ทุกคำ แต่ในกฎหมายทำเพียงแค่ ๒-๓ อย่างก็แล้วแต่เขา ถ้าเราเขียนว่าไต่สวนแล้วเขาบอกเขาสืบสวนไม่ได้หรือ เราก็บอกไม่ตัดสิทธิเขาที่จะทำอะไรกันต่อไป

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เพทหาย ๑๒/๖

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อย่างเช่นมอบเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ไปตรวจก็คือให้ไป
สืบสวน เจ้าหน้าที่ก็ทำรายงานขึ้นมา แต่ไต่สวนเราใช้เหมือนกับเป็นงานเป็นการ
ตั้งคณะกรรมการทำเป็นเรื่องเป็นราว ทำเป็นสำนวนเขียนความเห็นด้วย

ประธาน : เรายังไม่ได้พักกันเลยจะพักไหม ขอพักประชุมครับ

พักการประชุมเวลา ๑๖.๒๕ นาฬิกา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๖.๔๐ นาฬิกา

ประธาน : เชิญต่อ

นายธนาวุฒิ สัจข์ทอง : มาตรา ๘๖ การกำหนดจำนวนผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดจะพึงมี และการแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามร้อยห้าสิบคน จำนวนที่ได้รับให้ถือว่าเป็นจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๒) จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตาม (๑) ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน โดยให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง

(๓) จังหวัดใดมีราษฎรเกินจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๔) เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดตาม (๒) และ (๓) แล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ครบสามร้อยห้าสิบคน จังหวัดใดมีเศษที่เหลือจากการคำนวณตาม (๓) มากที่สุด ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เพิ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณนั้นในลำดับรองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนสามร้อยห้าสิบคน

(๕) จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมี โดยต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน

ประธาน : ต่อไป

นายธนาวุฒิ สัจข์ทอง : มาตรา ๘๗ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต้องเป็นผู้ซึ่งพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกส่งสมัครรับเลือกตั้ง และจะสมัครรับเลือกตั้งเกินหนึ่งเขตมิได้

เมื่อมีการสมัครรับเลือกตั้งแล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เฉพาะกรณีผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และเป็นกรณีที่เปลี่ยนแปลงก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ถอนหรือเปลี่ยนแปลง แต่ตรงนี้เป็นเปลี่ยนแปลงถอนไม่ได้ใช่ไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เนื่องจากเราใช้บัตรใบเดียวและนับจากคะแนน ส.ส. เขต ก็เลยเผื่อไว้ให้กรณีผู้สมัครตายก่อนปิดรับสมัครรับเลือกตั้ง

ประธาน : สงสัยตรงนี้อีกว่าถอนหรือเปลี่ยนแปลงไม่ได้ พอตรงนี้อีกว่ากรณีที่เปลี่ยนแปลงก่อนปิด แล้วถอนไปไหน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : อันนี้คือเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล

ประธาน : ก็ต้องถอนคนเก่า ไม่ยอมให้ถอนหรืออย่างไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ไม่ยอมให้ถอน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าหากว่าเขาตายก่อนเราก็เป็นห่วงว่าคะแนนที่เขาจะได้ของพรรคจะมีปัญหา ก็เลยคิดว่าถ้าเขาตายหรือขาดคุณสมบัติก็ให้มาสมัครได้แต่ว่าต้องก่อนปิดการรับสมัคร

ประธาน : เรื่อบอกว่าเมื่อสมัครแล้วผู้สมัครจะถอนการสมัครหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครได้เฉพาะกรณีผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติ และเป็นกรณีที่เปลี่ยนแปลง ถอนหายไปไหน ก็เรื่อบอกว่าถอนได้ เปลี่ยนแปลงได้เมื่อตายหรือขาดคุณสมบัติ พอขาดคุณสมบัติเขาก็ถอนต้องถอนก่อนถึงจะเปลี่ยนแปลง ที่นี้ต้องมีทั้งกรณีที่ถอนหรือเปลี่ยนแปลงก่อนใช้ใหม่หรือไม่เช่นนั้นก็ต้องบอกว่าการถอนไม่ได้แต่เปลี่ยนแปลงได้

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ถ้าตีความถอนนี้ต้องตัวผู้สมัคร

ประธาน : ไม่ตีความ ถามว่าเราต้องการอะไรจะเขียนให้ตรง

นายอัชพร จารุจินดา : ความจริงจะต้องเขียนว่าถอนการสมัครหรือถอนเพื่อเปลี่ยนแปลง

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : แต่ถอนไม่ได้นี่ครับ

นายอัชพร จารุจินดา : ได้ครับ

ประธาน : นี้บอกว่าจะถอนหรือเปลี่ยนแปลงได้เฉพาะกรณีผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติ พออันนี้ และเป็นกรณีที่เปลี่ยนแปลงก่อน ขาดคำว่าถอนไป

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้าเป็นการถอนเพื่อเปลี่ยนแปลงโอเค

ประธาน : ถ้าตายไม่ต้องถอน แต่ขาดคุณสมบัติต้องถอน

นายอัชพร จารุจินดา : ถอนเพื่อเปลี่ยนแปลง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ถอนแล้วไม่เปลี่ยนแปลงได้ไหม

นางจรี วิจิตรวาทการ : เสียสิทธิไปเลย ถ้าขาดคุณสมบัติหมดสิทธิไปเลย

ประธาน : ถ้าเรายอมให้ถอนหรือเปลี่ยนแปลงได้กรณีนี้ก็ต้องเป็นถอนหรือเปลี่ยนแปลง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ต่างจากขาดคุณสมบัติ

ประธาน : สมมติสมัครไปแล้วแต่ผิดตัวก็ไปถอนก่อนปิดรับสมัครแล้วก็ส่งคนใหม่ถอนได้ถ้ายอมให้ถอน

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : กรณีถอนโดยขาดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามได้หรือเปล่า

ประธาน : ได้ก็ไม่ว่าอะไรที่เขียนไว้จะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เฉพาะกรณีผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติ ตายไม่ต้องถอนแต่ขาดคุณสมบัติอาจจะถอน ถอนแล้วไม่ส่งเลย ถ้าถอนแล้วส่งใหม่ก็เป็นการเปลี่ยนแปลง

นายภัทร คำพิทักษ์ : ถ้าเราตัดคำว่า และเป็นกรณีที่ถอนหรือเปลี่ยนแปลงออกจะชัดใหม่ครับ ก็คือ จะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เฉพาะกรณีผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ตรงเมื่อมีการสมัคร เราเปลี่ยนเป็น เมื่อปิดการสมัครรับเลือกตั้งไปเลยได้ไหม

ประธาน : อันนี้บอกว่าเมื่อสมัครแล้วถอนหรือเปลี่ยนแปลงได้เฉพาะตายหรือขาดคุณสมบัติและต้องทำก่อนปิดการรับสมัคร โอเค เชิญต่อ

นายธนาวุฒิ สันข์ทอง : มาตรา ๘๘ ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ไม่เกินสามรายชื่อ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวให้ประชาชนทราบ และให้นำมาตรา ๘๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

พรรคการเมืองจะไม่เสนอรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ตรงไม่เกินสามรายชื่อพอดีมีนอยู่คนละวรรค แต่เอกสารที่แจกเป็นวันพรรค ซึ่งความจริงควรติดกัน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ตัดกัน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : และคำว่า มาตรา ๘๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม วรรคสองกับมาใช้บังคับน่าจะตัดกัน

ประธาน : นี่เราใช้ ความใน ไล่ดูให้ดี ถ้าโดยอนุโลมใช้ความนำจะนำมาตรามาใช้ก็ ไม่ต้องมีคำว่า ความ

นายชนาวัดน์ สังข์ทอง : มาตรา ๘๘ การเสนอชื่อบุคคลตามมาตรา ๘๘ ต้อง เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องมีหนังสือยินยอมของบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อ โดยมีรายละเอียดตามที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(๒) ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะเป็น รัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๐ และไม่เคยทำหนังสือยินยอมตาม (๑) ให้พรรคการเมืองอื่นในการ เลือกตั้งคราวนั้น

การเสนอชื่อบุคคลใดที่มีได้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าไม่มีการเสนอชื่อบุคคลนั้น

ประธาน : ต่อไปครับ

นายชนาวัดน์ สังข์ทอง : มาตรา ๙๐ พรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบ แบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้มีสิทธิส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้

การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองจัดทำบัญชีรายชื่อ พรรคละหนึ่งบัญชี โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งของแต่ละพรรคต้องไม่ซ้ำกัน และไม่ซ้ำกับรายชื่อผู้สมัคร รับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยส่งบัญชีรายชื่อดังกล่าวให้คณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิด การรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

การจัดทำบัญชีรายชื่อตามวรรคสอง ต้องให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วมใน การพิจารณาด้วย โดยต้องคำนึงถึงผู้สมัครจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชาย และหญิง

ประธาน : คงไม่ได้แปลว่าต้องผู้หญิง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ผู้ชาย ๕๐ เปอร์เซ็นต์นะ เชิญต่อ

นายชนาวัดน์ สังข์ทอง : มาตรา ๙๑ การคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เพทหาย ๑๒/๑๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบ บัญชีรายชื่อได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยหาร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิก ทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละ พรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต จำนวนที่ ได้รับให้ถือเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้

- ๑๓/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๒) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(๔) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๒)

(๕) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้งให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) และ (๒) ด้วยการนับคะแนน หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณ การคิดอัตราส่วน และการประกาศผลการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประธาน : เชิญอาจารย์เชียรชัยครับ

นายเชียรชัย ณ นคร : เมื่อสักครู่นี้คุยกับคุณเอก คุณเอกบอกว่าการที่เราเขียน (๔) ที่บอกว่า แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๒) ตรงนี้มันจะมีปัญหา มันจะต้องเขียนทำนองว่าแต่ต้องหมายความว่าพรรคการเมืองที่มันจะได้รวมกันไม่เกินจำนวนตาม (๒) ทำนองนั้นครับ

ประธาน : ยังไม่ค่อยเข้าใจ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายเจียรชัย ณ นคร : (๒) ที่เรานำผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารเราก็จะได้
สมมติมี ๕ พรรค มี ๕๐๐ คน ก็จะได้พรรคละ ๑๐๐ คน เชิญอาจารย์เจษฎ์ครับ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ ผมเคยนึกเรื่องนี้อยู่ที่นี้พอคำนวณ
หลายครั้งปรากฏว่ามันเกินจริง ๆ คำนวณครั้งล่าสุดเมื่อสักครู่ถ้าเกิดทำตามที่เราคิด มันออกมาเป็น
๑๖๓ คน ผมทำตัวเลขง่าย ๆ เลย ที่มันออกมาเป็นแบบนี้เนื่องจากที่ผมคำนวณเอาไว้ผมให้พรรคหนึ่ง
ได้ overhang ๑๓ คน พอได้ overhang ๑๓ คนเสร็จเรามาไล่ตามที่เราเขียนว่าให้เป็นไปตาม
ที่เขาควรจะได้ใน (๒) มันคือสิ่งที่เขาควรจะได้จริงโดยที่เราไม่ได้บีบลงมาให้มันเป็น ๕๐๐ คน

ประธาน : แปลว่าอะไรที่ว่าเราไม่ได้บีบมาให้เป็น ๕๐๐ คน

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : เวลาที่เราเขียน (๒) เราบอกว่าให้เป็นไปตามที่เขาพึงจะมีได้
ถึงแม้ว่าเราจะเอา ๕๐๐ คนไปหาร แต่ที่เขาพึงจะมีได้รวมกันแล้วมันเกิน ๕๐๐ คนอยู่ดีครับ

ประธาน : ไม่มีทางเกิน

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : เกินครับ

ประธาน : ก็คุณคำนวณผิดมันก็เกิน เพราะว่าต้องอ่านตั้งแต่แรก เราเอาจำนวน
คะแนนทั้งประเทศของทุกพรรคมารวมกันแล้วหารด้วย ๕๐๐ คน

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ผมทำตามนี้หมดเลยครับ

ประธาน : เพราะฉะนั้นมันก็จะได้ พอเวลาเอาคะแนนตัวนี้กลับไปคูณของแต่ละพรรค
รวมแล้วต้องไม่เกิน ๕๐๐ คนเพราะมันหารมาจาก ๕๐๐ คน

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ อันนี้ถ้าจะให้ save ที่สุดแต่ต้อง
ไม่มีผลให้พรรคการเมืองดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรวมกันเกิน ๑๕๐ คน ถ้าเป็นแบบนี้
อย่างไรก็ไม่เกิน เพราะว่าเวลาที่เราคำนวณ (๔) เราพูดตั้งแต่เฉพาะ ๑๕๐ คนที่เหลือเพราะว่าเขต
เราไปหมดแล้ว ถ้าเกิดสมมุติเราเขียนปิดท้ายเลยว่าอย่างไรก็ตามพรรคที่ไม่ overhang ได้ผู้แทน
รวมกันในบัญชีรายชื่ออย่างไรก็ต้องไม่เกิน ๑๕๐ คนอันนี้ไม่เกินแน่ครับ

ประธาน : แต่ว่าไม่เกินนั้นมันอาจจะกลายเป็นเกินจำนวนที่เขาพึงมีได้

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ถ้าไม่เกิน ๑๕๐ คนอย่างไรก็ไม่เกินจำนวนพึงมี

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นเวลาเราบอกว่าจำนวนไม่เกินพึงมีได้มันก็ต้องไม่เกิน
๑๕๐ คนเพราะมันมีอยู่ ๑๕๐ คน เอาไปแบ่งตามอัตราส่วนมันอยู่ในตัวของมันเอง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ ผมคำนวณหลายรอบแล้วพอมี overhang แล้วมันเกินหมดเลย รอบสุดท้ายที่ผมคำนวณเมื่อสักครู่ผมคำนวณให้พรรค ก ข ค ง รวมกันมีคะแนนรวมทั้งประเทศ ๑,๕๐๐,๐๐๐ คะแนน แล้วผมก็เอา ๕๐๐ พรรค พอเอา ๕๐๐ พรรค มันเป็น ๓,๐๐๐ ผมก็เอา ๓,๐๐๐ ไปหารจำนวนของแต่ละพรรค พอไปหารจำนวนของแต่ละพรรค คะแนนตามที่พึงมีของทุกพรรคเลย พอเอา ๑๕๐ มาคำนวณแต่เฉพาะส่วนที่เป็นพรรค ข ค ง จ มันต้องกำหนดไว้ให้ ๑๕๐ เท่านั้น เพราะถ้าไม่กำหนดให้ ๑๕๐ เท่านั้น พอไปบอกว่าจำนวนที่พึงมีได้ มันเกินครับ

ประธาน : มันจะไปเกินได้อย่างไรก็เราเอามาจาก ๑๕๐

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : มันเกินเดี๋ยวผมเอาไปให้ดูครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : เกินเพราะเวลาเราคิดเราคิดสัดส่วนจาก ๕๐๐ แต่ว่า พอเรามีจริง ๆ เรามีตัวเลขแค่ ๑๕๐ ที่จะเอามาหารได้เท่านั้น สัดส่วนที่เราหารของเขา ที่ควรจะมีได้เราคิดจาก ๕๐๐ แต่ว่าในทางความเป็นจริง ๓๕๐ เขตมันอาจจะเกินสัดส่วนที่เราจะมี เอาไปหารให้ได้ในส่วนที่เหลือ ๑๕๐ อันนี้คือปัญหาที่เกิด overhang เพราะเวลาคิดเราเอาเขต มาคิดด้วย แต่พวกเขตเขาไม่ได้ตามสัดส่วน เขต ๓๕๐ มันก็ไม่ได้เพราะว่าบางที่ก็อาจจะเกินบ้าง ขาดบ้างอะไรต่าง ๆ เหล่านี้มันเลยทำให้สัดส่วน ๑๕๐ ที่อาจารย์เจษฎ์ว่ามันเลยไม่สามารถที่จะมาทาบ ให้ได้ครับ

ประธาน : ถ้าใช้วิธีของอาจารย์แล้วมันทำให้พรรคการเมืองหนึ่งพรรคการเมืองใด ได้ผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ไหม

นายอุดม รัฐอมฤต : ไม่มีทางถ้าคิดว่าส่วนที่เขาเกิน ถ้าอย่างไร ๑๕๐ ต้องเอาส่วนของคนที่จะมีสิทธิเท่านั้น พรรคที่จะมีสิทธิที่จะได้รับเพิ่มเท่านั้นเอามาคิดสัดส่วนแบบนี้ทำได้ พุดง่าย ๆ ว่าท้ายที่สุดสัดส่วนที่ท่านคิดจาก ๕๐๐ พรรค ๓๕๐ เขต บางพรรคมันเกินสัดส่วนไปแล้ว ก็เลยทำให้มันมากเกินสัดส่วนของเราในส่วน ๑๕๐ อย่างที่อาจารย์คิดถูกก็คือคิดว่าอย่างไร มันมีแค่ ๑๕๐ จะไปคิดเกินได้อย่างไร แต่ว่าในทางความเป็นจริงเราคิดจากตัวเลขความน่าจะเป็น จาก ๕๐๐ ครับ

ประธาน : สมมุติอย่างนี้ใน ๑,๕๐๐,๐๐๐ คะแนน พรรคหนึ่งมันได้ ๗๕๐,๐๐๐ คะแนน แล้วได้ ส.ส. ไป ๒๕๕ คน เกินแล้วใช้ไหม ถ้าเราเอา ๗๕๐,๐๐๐ คะแนนไปลบออกจาก

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

๑,๕๐๐,๐๐๐ คะแนน มันก็จะเหลือ ๗๕๐,๐๐๐ คะแนน แล้ว ๑๕๐ ไปหาร ๗๕๐,๐๐๐ คะแนน แล้วจึงค่อยไปคูณแต่ละพรรคที่จะมีสิทธิได้ แล้วก็ทำอัตราส่วนกับ ๑๕๐ ที่เราก็กทำอย่างนั้น

นายเจริญ โทณะวณิก : ที่เราเขียนเนื่องจากว่าใน (๒) มันเกินเพราะว่าจำนวนพึงมี ถ้าจำนวนพึงมีถ้ามีใครสักคนหนึ่ง overhang จำนวนพึงมีของพรรคอื่น ๆ เลยแล้ว ถ้าไม่มีพรรคไหน overhang ไม่เป็นไร

ประธาน : (๒) มันไม่มีวันจะเกิน ก็ (๒) มันเอาคะแนนทั้งหมดไปตั้ง หารด้วย ๕๐๐ แล้วจึงไปคำนวณว่าแต่ละพรรคพึงมีเท่าไร สมมุติว่าแต่ละพรรคมันจะพึงมีที่ได้ ๗๕๐,๐๐๐ คะแนน พรรคนั้นมันก็จะพึงมี ส.ส. ไม่เกิน ๒๕๐ แต่มันได้ ๒๕๕ ถูกไหม ที่เหลือมันจึงไม่ได้อีก ที่เหลือมันจะต้องไปแบ่งให้พรรคที่ไม่ได้ ทีนี้พรรคที่ไม่ได้เวลาเราไปทำอัตราส่วนเราจะทำอัตราส่วนตัวกำกับด้วย ๑๕๐ คูณด้วยจำนวนที่มันขาดอยู่ เพราะฉะนั้นมันจะอยู่ในเกณฑ์นั้นไม่มีทางเกิน แล้วไม่มี overhang ด้วย

นายเจริญ โทณะวณิก : สิ่งที่ท่านประธานอธิบายถูกต้องครับ แต่ว่าสิ่งที่เขียนไม่ใช่ เพราะว่าที่ท่านอธิบายมันปิดด้วย ๑๕๐ แต่ที่เราเขียนไม่ได้ปิดด้วย ๑๕๐ แล้วเกิน overhang คือเป็นไปได้ที่เราจะบอกว่าไม่มี overhang เพราะว่าตามธรรมชาติมันมี overhang ได้ครับ

นายอัชพร จารุจินดา : ความหมายของท่านประธานก็คือคำที่เขียนว่า ตามอัตราส่วนคืออัตราส่วน ๑๕๐ มันอยู่ในตัว (๒) ของอัตราส่วนคือ ๑๕๐

นายเจริญ โทณะวณิก : อันนั้นถ้ามันจบแค่นั้นได้ แต่ว่าถ้าตามอัตราส่วนคือ ๑๕๐ แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใด ถ้าเกิดสมมุติเราเขียนว่าแต่ต้องไม่มีผลให้คะแนนรวมทั้งหมดเกิน ๑๕๐ อันนี้อย่างไรก็ไม่เกิน

ประธาน : มันไม่เกินเพราะว่าอย่างนี้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดก็คือ ๑๕๐ ไปจัดสรรให้พรรคการเมืองที่จำนวนสมาชิกยังต่ำกว่าสมาชิกที่พึงมีตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าว เพราะว่าถ้าเราไม่เขียนตรงนี้ มันอาจจะทำให้พรรคการเมืองหนึ่งพรรคการเมืองใดได้เกินที่พึงมีได้

นายเจริญ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ ที่มันเกินที่พึงมีมันเกินจากเขต

ประธาน : เกินจากเขตใช่ แต่ว่าไม่เกินที่พึงมี

นายเจริญ โทณะวณิก : เกินครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : หมายความว่าอาจารย์จะยอมให้มีเกินกว่าที่พึงมีใช่ไหมครับ

นายเชษฐ โทณะวณิก : ไม่ใช่ขอประทานโทษพูดผิดครับ ไม่เกินจำนวนพึงมี แต่ว่าจำนวนพึงมีรวมทั้งหมดแล้วมันเกิน ๑๕๐ ครับ

ประธาน : ถ้าเกินมันจะเกินอย่างไรในเมื่อเราเอา ๑๕๐ ไปเป็นตัวคำนวณสัดส่วน

นายเชษฐ โทณะวณิก : พอเราเขียนอย่างนี้ว่าตามอัตราส่วน อัตราส่วนตรงนี้ ถ้ามันเป็นอัตราส่วนจาก (๒) มันเป็นอัตราส่วนที่ยังไม่ได้บีบให้เป็น ๑๕๐

ประธาน : เป็นครับ ก็มันหารด้วย ๑๕๐ มันหารด้วย ๕๐๐ ใช่ไหม แล้วมันถึงจะรู้ว่า ส.ส. มันมีทั้งหมด ๕๐๐ แล้วเราหัก ส.ส. เขตออกมันก็จะเหลือ ๑๕๐

นายเชษฐ โทณะวณิก : ท่านลองดูกระดาษที่ผมเอาให้ อันนี้ผมคิดแบบง่าย ๆ เลย

ประธาน : ผมดูไม่ออกเพราะว่าอาจารย์ใช้สูตรที่เกินขีดความสามารถผม

นายเชษฐ โทณะวณิก : ท่านประธานผมตามที่เราเขียนไว้เลย ข้อ ๑ เราเอาจำนวนที่ทุกพรรคได้ไปรวมกัน เป็น ๑,๕๐๐,๐๐๐ หาร ๕๐๐ ได้คะแนนมา ๓,๐๐๐ นำผลลัพธ์ตามข้อ ๑ ไปหารจำนวนคะแนนอะไรทำเรียบริ้อยแล้ว พอนำจำนวนสมาชิกที่พรรคพึงได้ตามข้อ ๒ ไปหารมันจะออกมาเป็นตัวเลขที่ผมเขียนไว้ ๖๖.๖๗ อะไรพวกนั้น ที่นี้ผมสมมติให้พรรค ก ได้คะแนนเกินก็คือได้ ๘๐ จริง ๆ เขาควรจะได้แค่ ๖๗ แต่เขาได้ ๘๐ เขาก็จะไม่ได้แล้ว พรรคที่เหลือ พรรค ข พรรค ค พรรค ง พรรค จ เราก้ไปคำนวณตามคะแนนพึงมีตาม (๒) พึงมีของพรรค ข คือ ๑๖๗ พึงมีของพรรค ค คือ ๑๐๐ พึงมีของพรรค ง คือ ๑๓๓ พึงมีของพรรค จ คือ ๓๓ ผมก็คำนวณคืนให้เขาเป็น พรรค ข ได้ ๑๗ พรรค ค ได้ ๕๐ พรรค ง ได้ ๗๓ พรรค จ ได้ ๒๓ พอบวกรวมกันแล้วมันจะกลายเป็น ๑๖๓ เหตุที่เป็น ๑๖๓ เพราะว่ามันกระจายออก

ประธาน : ไม่ใช่เพราะว่าเวลาที่อาจารย์ไปหาจำนวน ๑๗ ๓๐ อาจารย์ไม่ได้ strict อยู่ที่ ๑๕๐

นายเชษฐ โทณะวณิก : ใช่ครับ เพราะคำว่าอัตราส่วนแล้วก็ไปปิดท้ายว่าพึงมีตาม (๒) มันไม่ได้หมายถึง ๑๕๐

ประธาน : ไม่ใช่คือหมายความว่าอัตราส่วนในที่นี้ก็คือเอา ๑๕๐ ไปทำอัตราส่วนให้กับส่วนที่เหลือ แต่ว่าเมื่อส่วนที่เหลือทั้งหมดได้เท่าไรแล้วต้องไม่เกินตัวที่พึงมี เพราะฉะนั้นมันจึงไม่มีวันจะเกิน ๑๕๐ เพราะใช้อัตราส่วนจาก ๑๕๐

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายเชษฐ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ ถ้าเกิดสมมติว่าเราปิดท้ายหรือเขียนตรงไหนไว้ว่าอย่างไรก็ไม่ให้เกิน ๑๕๐ มันก็จะปลอดภัยเหมือนกรณีที่ท่านบอกไม่ให้เกิน ๕๐๐ เพราะว่าถ้าไม่อย่างนั้นถ้ามีใครคำนวณแบบที่ผมคำนวณ แล้วเขาบอกว่าค่าว่าอัตราส่วนนั้นหมายถึงอัตราส่วนตาม (๒) โดยที่ไม่ปิดด้วย ๑๕๐ เพราะไม่มีตัวเลข ๑๕๐ ปราบฎในนี้เลย อย่างนี้ผมกังวลว่ามันจะสู้กันเดือดร้อน มันมีคนข้างนอกยกตัวอย่างเช่นอย่างที่ท่านอาจารย์เสีรชัยบอกคือคุณเอกเขาเป็นผู้สื่อข่าวเขายกมา ถ้าจะเดินไปแบบนี้ก็ไม่เป็นไรแต่ผมแค่นำเรียนว่าถ้าเกิดปิดท้ายด้วยตัวเลข ๑๕๐ คือทุกพรรครวมกันอย่างไรก็ไม่เกิน ๑๕๐

ประธาน : เราปิดอยู่แล้ว ให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดคือ ๑๕๐ ไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีตาม (๒) ตามอัตราส่วน มันล็อกอยู่แล้วว่าเอา ๑๕๐ มาคำนวณ แต่ค่าว่าทั้งหมดนี้ทำให้ไม่เข้าใจว่า ๑๕๐ ก็จะบอกว่าแบบบัญชีรายชื่อจำนวน ๑๕๐ คนก็ได้ เพราะว่าอัตราส่วนมันมาจาก ๑๕๐ เพราะฉะนั้นผมถึงมั่นใจว่ามันไม่เกิน เพราะมันจะคำนวณมาจากตัว ๑๕๐ เพียงแต่เราเป็นห่วงว่าบวกไปบวกมาเดี๋ยวมันจะเกิน อัตราส่วนที่พึงมี ที่นี้สมมติว่าถ้ามันเกินพึงมีได้ตัวที่เกินไปจะต้องเอากลับมาคำนวณอัตราส่วนให้สำหรับส่วนที่เหลือ

นายอัชพร จารุจินดา : ความหมายมันคือแค่นั้นเอง

นายเชษฐ โทณะวณิก : เข้าใจแล้วครับ ถ้า ๑๕๐ อยู่ข้างบนแล้วโอเค

ประธาน : เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ผมเห็นด้วยที่ว่าประโยคสุดท้ายแต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๒) ถ้าตัดอันนี้ออกไปปัญหามันจะไม่เกิด

ประธาน : มันเกิดครับ สมมติว่ามันพึงมีได้ ๑๐๐ แต่คำนวณตามอัตราส่วน เพราะว่าพรรคแรกมันถูกตัดสิทธิไปแล้วมันจะทำให้อันนี้อาจจะได้ ๑๐๑ ซึ่งเราไม่ต้องการเราบอกว่าจะให้มันได้ ๑๐๐ แล้ว ๑ นั้นเอาไปคำนวณตาม ratio ใหม่

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ตอนต้นพรรคแรกของ (๔) มันก็บอกแล้วว่ามันเกินเสร็จแล้วพอปิดท้าย (๔) บอกว่าไม่เกิน

ประธาน : ไม่ใช่ครับ เกินคือพรรคแรก

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : เพราะพรรคแรกมันเกิน แล้วประโยคเมื่อสักครู่นี้ที่ท่านประธานบอกว่ให้นำจำนวนสมาชิกแบบบัญชีรายชื่อ ผมว่าตรงนั้นก็ไม่ใช่ ๑๕๐ ถ้าเกิดแบ่งเขตมันเกินไปแล้ว สมมุติว่าเกินไปแล้ว ๕ คน ต้องเอา ๑๕๔ มาแบ่ง

ประธาน : ไม่ใช่มันยังเหลือ ๑๕๐ เพราะบวกแล้วพวกแบ่งเขตทั้งหมดมันจะได้แค่ ๓๕๐

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : แต่เรากำลังจะดู

ประธาน : ตัว ๑๕๐ ตอนนี้อันนี้คำว่าพรรคการเมืองใดดังกล่าวในที่นี้มันหมายถึงพรรคการเมืองที่จะได้รับการคำนวณนี้ไม่รวมถึงพรรคแรก พรรคแรกมันเกินมันไม่ได้รับที่เราเขียนแล้วว่า กกต. ไปคำนวณเขาก็คำนวณตามนี้แล้วเขาก็บอกว่าโอเคเขาทำได้ไม่เกิน คือมันมีบางอันที่จะไปทำให้มันเกินที่พึงมี พออธิบายกันไปอธิบายมาเขาก็เลยบอกโอเคส่วนเกินเขาเอากลับไปคำนวณใหม่เพื่อไปเฉลี่ยให้กับคนอื่น

เลขานุการ : กราบเรียนท่านประธานครับ อันนี้คือตัวเลขที่ run จาก กกต. ข้อมูลจริงที่เกิดขึ้น อันนี้ก็คือเสียงที่ได้แล้วก็เอามาคิดว่า ๕๐๐ มันควรจะมีย้อยละเท่าไร มันควรจะมีย้อยละเท่าไร มันก็ยังไม่เกินอยู่ดี แต่ที่นี้พอ ส.ส. เขตที่ได้ถ้าอันไหนมันเกินมันก็จะไม่ได้ ตรงนี้ที่จะเกินขึ้นมาก็คือว่ามันควรจะมีย้อย ๑๒๕ แต่มันมี ๑๓๔ เราก็เอามาเฉลี่ยตาม (๔) ให้มันเหลือเท่าที่มันควรจะได้แล้วเราก็มาบวกกันว่ามันควรจะได้อะไร ก็วันนั้นเพิ่มจะได้เพิ่มตามนี้มันก็ไม่เกินอยู่ดี

ประธาน : เดี่ยวตอนอธิบายรายละเอียดก็จะเกิน เข้าใจที่อาจารย์เจษฎ์พูดว่าเพราะนี่กว่าเราไม่พูดถึง ๑๕๐ ความจริงเราพูดถึงตรงนี้อยู่แล้วนั่นคือ ๑๕๐

นายประพันธ์ นัยโกวิท : (๓) บรรทัดที่ ๓ ได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้งมันน่าจะติดกัน

เลขานุการ : ผมขออนุญาตเรื่องวรรคตอนเดี๋ยวผมไปไล่ดูอีกที กราบขอบพระคุณครับ

ประธาน : ถ้าเจอบอกก็ดีจะได้เลื่อนไปถูก ทั้งหมดนี้ก็คือจำนวนทั้งหมดของบัญชีรายชื่อมันก็คือ ๑๕๐ อยู่แล้ว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๙๒ เขตเลือกตั้งที่ไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใดได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้น ให้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ และมีให้นับคะแนนที่ผู้สมัครแต่ละคนได้รับไปใช้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ในการคำนวณตามมาตรา ๙๑ ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่ โดยผู้สมัครเดิมทุกรายไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่นั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้ที่ว่าต้องเลือกไปเรื่อย ๆ

ประธาน : มันมีอีกทางหนึ่งก็คือครั้งที่ ๒ แล้วหยุดเลือกตั้ง แล้วไม่มีใครได้รับเลือกตั้งแล้วจังหวัดนั้นไม่มีผู้แทนราษฎร ทั้งไว้อย่างนี้นะครับ

นายอัชพร จารุจินดา : เข้าใจว่าประชาชนเองครั้งที่ ๒ ก็คงจะต้องเริ่มคิดใหม่แล้วว่าเป็นพอหรือยัง

ประธาน : ผมคิดว่าโดยลำพังประชาชนเกิดขึ้นได้ยาก แต่พรรคการเมืองที่ไปทำแล้วโอกาสที่เลือกตั้งครั้งแรกจะมี

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็เหมือนกับตอนที่เกิดเรื่องทางใต้ที่ว่าได้คะแนนไม่ถึง ๒๐ เปอร์เซ็นต์สมัครคนเดียวมันก็เป็นปัญหา จนกระทั่งต้องแก้รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ พอครั้งที่ ๓ ได้เท่าไรก็ต้องเป็นเท่านั้น ภาคใต้พรรคหนึ่งก็ถ่วงค้อยู่อย่างนั้นอันนี้ไม่ได้ถึง ๒๐ เปอร์เซ็นต์สักทีก็ส่ง no name ไป

ประธาน : ซึ่งจริง ๆ พอเราไปบอกครั้งที่ ๓ ต้องได้มันก็เป็นการลงโทษประชาชน ตอนนั้นเขาไม่ใช่ประท้วงรัฐบาลอย่างเดียวเขาประท้วง กกต. ด้วย เพราะว่า กกต. จัดให้มีการเลือกตั้งในขณะที่ไม่พร้อม เพราะว่าหาทางออกไม่ได้ไม่รู้จะไปถามใคร

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้าท่านคิดว่ากรณีของมาตรานี้มันเกิดขึ้นไม่ใช่เหตุปกติของคนธรรมดาแต่มีเหตุเพราะคนไปทำ ถึงจะเกิดอันนี้ทั้งนั้นก็อาจจะเป็นไปได้ สมมุติว่าให้ ๓ ครั้งแล้วก็บอกว่าเลิกไม่มี

ประธาน : ถ้าจะบอกอย่างนั้นก็ต้องบอกว่าเป็นการ manipulate ของพรรคการเมือง มันก็ต้องเป็นข่าวคราวมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการกระทำของพรรคการเมืองที่ไม่สุจริตอะไรอย่างนี้

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ถ้าเป็นเช่นนั้นทำไมไม่ลงโทษพรรคการเมืองที่ทำอย่างนั้นแล้วให้เขาไม่มีสิทธิส่งใครเลือกตั้งต่อไป

ประธาน : หลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามันฟ้องศาลไม่ได้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ยังฟ้องไม่ได้ อย่างนั้น conclusive

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ ผมคิดว่าถ้าต้องมีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรานี้ผมเข้าใจว่ามันไม่ใช่เหตุปกติกแล้ว กกต. จะต้องจับตามดูเรื่องนี้เป็นพิเศษว่ามันเกิดอะไรขึ้น เพราะฉะนั้น กกต. จะต้องใช้อำนาจเต็มที่ทำที่มีอยู่เพื่อที่จะให้มันเกิดผลให้ได้ ถ้ามีการทุจริตอะไรจะต้องรีบดำเนินการ แต่ถ้าเป็นกรณีการเลือกตั้งทั่ว ๆ ไปแล้วมีการรณรงค์ไม่เอาอันนี้น่ากลัวกว่า

ประธาน : เป็นปกติใช้ไหม เพราะว่า การรณรงค์ให้ไม่เอา เพราะเหตุที่ว่าพรรคนั้นส่งคนไม่ดีมาอะไรอย่างนี้ โอเคมันก็เป็นเรื่องที่เขาบ้านจะสามารถทำกันได้ แต่ถ้ารณรงค์กันทั้งประเทศเพื่อนบอกว่าเราต่อต้านมันก็ไม่ปกติ ไม่ได้เกี่ยวกับคนแล้วละ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : สมมติว่าถ้าไปเขียนเพิ่มในกฎหมายลูกถ้าพรรคใดรณรงค์เพื่อให้การเลือกตั้งไม่สุจริตเที่ยงธรรมโดยประหลาด ๆ พวกนี้ต้องไปเขียนในกฎหมายลูกเป็นบทลงโทษ

ประธาน : โน้ตไว้ว่ากฎหมายลูก ต่อไปมาตรา ๙๓

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๙๓ ในกรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไปที่ต้องมีการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใหม่ในบางเขตหรือบางหน่วยเลือกตั้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งยังไม่แล้วเสร็จหรือยังไม่มี การประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งไม่ว่าด้วยเหตุใด การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผลการคำนวณตามวรรคหนึ่งทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง แต่ไม่กระทบต่อกิจการใดที่ผู้นั้นได้ทำไปแล้ว

ประธาน : ตัวนี้ต้องพูดด้วยหรือเพราะว่าเขาเป็นแล้วเขาเพิ่งจะมาพัน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ตอนนั้นเราเขียนเพราะเดิมมันเคยมีที่ กกต. ยกเลิกให้ประกาศทุจริตแล้วสั่งให้เลือกตั้งใหม่ ก็บอกว่าไม่กระทบต่อกิจการนั้น

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : แต่อันนั้นตัวมันไม่มีสิทธิเป็น แต่อันนี้มีสิทธิเป็น แต่มันมีสิทธิเป็น จนกระทั่งคะแนนมันมาเปลี่ยนทีหลัง สิทธิมันก็หายไป ๆ เพราะฉะนั้นก็ไม่ต้องเขียนเพราะมันเป็น โดยชอบ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าอย่างนั้นเขียนเพื่อความชัดเจนจะได้ไม่ต้องเถียงกัน

ประธาน : ไม่มีทางเถียงกันเพราะว่าตัวมันไม่ได้ผิด คล้าย ๆ ว่าผลการคำนวณใหม่ เอาอย่างนี้ดีกว่ามันเป็นโดยชอบ มันเป็นมาแล้วเหมือนกับเป็นจนกระทั่งตาย ตัวนี้ในการเลือกตั้งทั่วไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท : การเลือกตั้งทั่วไป อย่างเช่นครบวาระหรือว่ายุบสภา

ประธาน : ตัวนี้น่าจะเป็นถ้า ถ้าต้องมีการเลือกตั้ง ต่อไปมาตรา ๙๔

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๙๔ ภายในหนึ่งปีหลังจากวันเลือกตั้งอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ขึ้นใหม่ เพราะเหตุที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมีได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้นำมาตรา ๙๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไม่ว่าด้วยเหตุใด ภายหลังพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป มิให้มีผลกระทบกับการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีตามมาตรา ๙๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ต่อไปนะ

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๙๕ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง

(๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้ง

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง หรือมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักร จะขอลงทะเบียนเพื่อออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ณ สถานที่และตามวันเวลา วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมิได้แจ้งเหตุอันสมควรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาจถูกจำกัดสิทธิบางประการตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : อันนี้เขาพูดกันมากกว่าการเลือกตั้งนอกเขตแล้วทำก่อนวันเลือกตั้ง โกงกันมาก เราจะทำอย่างไรดี

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้ก็เป็นเรื่องที่เคยเกิดขึ้นที่จังหวัดสกลนคร ก็เลยพูดกัน แต่ว่าเรื่องนั้นที่มีการกระทำนี้ก็ได้มีการสืบสวนสอบสวนแล้ว กกด. ก็ไปยื่นคำร้องศาลฎีกาก็สั่งให้ใบแดงไป คือคนพยายามทุจริตก็พยายามหาช่องทาง

ประธาน : แต่ว่าเป็นการเปิดช่อง เพราะว่าเราเลือกตั้งล่วงหน้าตั้งนานใช้ไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เลือกตั้งนี้รู้สึกจะก่อนอาทิตย์หนึ่ง

ประธาน : ทำไมเราถึงจะต้องให้เลือกตั้งก่อนล่ะ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็อำนวยความสะดวก เพราะว่าในวันเลือกตั้งจริง เขาอาจจะติดภารกิจอย่างพวกในเขตเลือกตั้งนี้บางคนไปต่างจังหวัด ไปต่างประเทศ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ตกลงคนที่ไม่ปฏิบัติตามกติกาจะได้รับประโยชน์มากกว่า คือไปเลือกที่ไหนก็ได้ แล้วเลือกก่อนอีก ทำไมไม่นึกถึงคนที่ปฏิบัติตามกติกาเขาต้องไปเลือกในที่ที่ต้องไป และตรงเลือกในวันเวลาที่กำหนด ทำไมเราอำนวยความสะดวกกับคนที่นอกกลุ่มนอกทางมาก

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เพราะว่าเราบัญญัติว่าการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ที่เลยต้องอำนวยความสะดวก

ประธาน : ก็อำนวยความสะดวกตามสมควร คือสมมุติว่าคุณไม่สามารถไปลงคะแนนเลือกตั้งในที่ที่คุณไปได้ คุณก็อาจจะลงคะแนน ณ ที่อื่นในวันเดียวกับคนอื่น ยกเว้นต่างประเทศ เพราะว่าต่างประเทศนี้อาจจะต้องส่งล่วงหน้า แต่ในประเทศไทยนี้ไม่ควรมี

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในต่างประเทศเขาก็มีอำนวยความสะดวกอย่างนี้

ประธาน : แต่เขาไม่โกงอย่างเรา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เราก็ก่อนมา early voting มีเกือบทุกประเทศ บางประเทศ early voting มีหลายวันด้วย เวลาที่ยาวกว่า และจริง ๆ แล้วการลงคะแนนนอกเขตจังหวัด หรือในเขตเลือกตั้งนี้ไม่สะดวกนะ เพราะว่าท่านจะต้องไปขอลงทะเบียนก่อน ท่านเสียเวลา พุดง่าย ๆ

ประธาน : นั่นสิ เขาจึงสันนิษฐานว่าคนที่แหกกันเป็นหมื่น ๆ แสน ๆ มีใครให้เงินไปทำ วันนั้นสะดวกกว่า เพราะว่าวันเลือกตั้ง กต. คอยเพ่งมอง นี่ชนคนมาจะจ่ายเงินอย่างไร ก็ไม่มีใครรู้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้คนที่คอยจ้องจับผิดเหมือนกัน อย่างกรณีที่เกิดเรื่องยุบพรรคการเมืองใหญ่ไปพรรคหนึ่งก็เพราะทุจริตก่อนวันเลือกตั้งอย่างนี้ คนก็ไปจับตามองกัน ถ่ายรูปกันอะไรอย่างนี้

ประธาน : แต่เยอะขึ้นนะ เราจะปิดเสียบ้างได้ไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ความจริงอันนี้ก็พูดมาหลายทีแล้ว

ประธาน : เราเคยพูดกันแล้วหรือ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : พูดกันหลายครั้งแล้ว ต้องลงทะเบียน ไม่สะดวก คนที่จะทำวิธีนี้ต่อไปต้องมาลงทะเบียนก่อน แล้วก็ต้องมีเหตุ และในกฎหมายลูกอาจจะเขียนให้เข้มมากขึ้น ก็ได้ว่าถ้าคุณจะใช้วิธีนี้คุณต้องมีเหตุผลจริง ๆ นะ อย่างเช่นคุณบอกจะไปหาหมอคุณต้องเอา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ใบรับรองแพทย์มานะอะไรอย่างนี้ อาจจะไปเข้มในกฎหมายลูก ฝ่ายเลขานุการอาจจะโน้ตไว้ก็ได้ว่า
อันนี้ให้ไปเข้มตรวจดูตรงนั้น

ประธาน : ของเดิมไม่มีใช่ไหม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ไม่มีครับ เดิมเขาใช้ลงทะเบียน แล้วเขาใช้ข้อมูลเดิม
กันมาตลอด ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจนกว่าคนนั้นจะมาแจ้งขอเปลี่ยนแปลงข้อมูล ก็เลยไม่ update
ไม่ทันสมัย ก็เลยมีการโงกเกิดขึ้น แล้วก็โดยเฉพาะต่างประเทศที่ท่านนรชิตยกขึ้นมาเราก็เลยแก้ว่า
ต้องมีการลงทะเบียนล่วงหน้า จึงไปกำหนดว่าในเนื้อหาต้องไม่น้อยก่อน ๒๐ วัน คือลงทะเบียน
รายครั้ง ไม่ได้ยาว

ประธาน : อันนี้บอกไว้ที่ไหนว่าลงทะเบียนรายครั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เราจะแก้ต่อไปนี้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เราจะไปพูดไว้ในกฎหมายลูก โน้ตไว้

นายนรชิต สิงหเสนี : แต่ผมเห็นด้วยกับท่านประธาน คือถ้าคนจะโงก
ฝ่ายตรงข้ามจะไปตามจับอย่างไร เพราะไม่ทราบว่าเขาจะไปลงทะเบียนที่ไหน เมื่อไร เพียงแต่ว่า
ได้เลือกก่อนอาทิตย์หนึ่ง แต่จะไปลงที่ไหน จังหวัดไหน พรรคอื่นไม่รู้จะไปตามอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ต้องคำนึงในหลักการก่อนว่าอันนี้เป็นกรอำนวยการอำนวยสิทธิ
ให้แก่ประชาชน เราจะเอาเรื่องข้อยกเว้นเรื่องการทุจริต แล้วก็ไปกระทบกับสิทธิที่เขามี ผมว่า
หลักการใหญ่คือว่าต้องสนับสนุนให้คนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และเมื่อเขาติดภารกิจนี้ก็มี early voting
ซึ่งต่างประเทศเขาก็ทำทั้งนั้น และนับวันแต่ละประเทศต่าง ๆ จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ประเทศที่
ไม่เคยทำก็จะทำเพิ่มมากขึ้น สมัยก่อนประเทศมาเลเซียก็ไม่ทำ ประเทศมาเลเซียมาดูงาน
ประเทศไทยแล้วไปทำ

ประธาน : คือใช้กับคนไทยไม่ได้เสียด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมว่าไปเข้มในกฎหมายลูกดีกว่าครับ

ประธาน : ผมคิดว่าบางที่เราอาจจะต้อง aware เรื่องนี้ให้หนักแล้วก็ไปเขียนไว้
ในกฎหมายลูกให้เข้ม แต่ว่า กกต. คือนึกถึงค่าใช้จ่ายด้วยมันแพง อย่างต่างประเทศผมยังไม่ค่อย
happy เท่าไรกับการลงคะแนนตามเขต คือถ้าให้เขาลงคะแนนรวมได้นี้ก็โอเคคุ้ม แต่วามันยาก

เลขานุการ : การเลือกตั้งล่วงหน้าให้มีได้ใน พ.ร.ก. เลือกตั้ง แต่ต้องมีการ
ลงทะเบียนจองสิทธิเป็นรายครั้งอย่างน้อยเก้าสิบวันล่วงหน้า

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ต่อไป

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๙๖ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

- (๑) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๒) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
- (๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (๔) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ใน (๒) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง เมื่อเทียบกับมาตรา ๙๘ ในกรณีซึ่งต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ใน (๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ ฉะนั้นใน (๒) เราเขียนให้ชัดเจนไปเลยไหม จะได้ไม่ต้องตีความว่าอยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง โดยเป็นคดีที่ถึงที่สุดแล้ว จะได้ไม่ต้องตีความกัน

ประธาน : เพราะคนเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนี้คือศาลคนเดียวไม่ใช่ กกต. หรือ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ตอนนี้เข้าใจว่าของ กกต. อาจจะไม่หมดก็เกือบหมดแล้ว มีเพิกถอนก่อนประกาศผล ตอนนี้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนี้จะเป็นของศาลเกือบหมดแล้ว อาจจะมีค้างเก่าอยู่บ้าง ไม่แน่ใจว่ายังมีค้างเหลือหรือเปล่า

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ถ้าตามร่างรัฐธรรมนูญนี้จะเป็นของศาลทั้งหมดแล้ว เพียงแต่ว่าก่อนหน้านี้ยังมีคดีค้างอยู่ แล้วก็โดยเฉพาะในเรื่องท้องถิ่นก็ยังมีอยู่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือหมายความว่าคือถ้าเขียนทั้งอย่างนี้ก็ตีความกันอยู่อย่างนี้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือตอนนี้ตอนไปทำกฎหมายประชามติ เขาก็เขียนตรงนี้มาเหมือนกัน แล้วสำนักงาน กกต. เขาให้เปลี่ยนวิธีเป็นแนวอย่างที่ท่านประพันธ์ยกมาว่าน่าจะต้องเขียนว่าคดีถึงที่สุด แต่กรณีนั้นเขาไปแก้ว่าถ้าคดีไม่ถึงที่สุดเขาก็ไม่ให้มาใช้สิทธิอันนี้แล้ว พอศาลมีคำสั่งว่าจะอยู่ชั้นอุทธรณ์หรือชั้นไหนก็ตามถ้าศาลชั้นต้นมีคำสั่งหรือเคยถูกคำสั่งนี้แล้วก็ไม่ให้เลย เพราะฉะนั้นแนวจะเปลี่ยน เพราะฉะนั้นถ้าเขียนก็ต้องเขียนให้ชัดว่าจะเอาอย่างไร

ประธาน : เอาเหมือนกัน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ถ้าอย่างนี้ก็กลับไป อันนี้แม้ไม่ถึงที่สุดก็ตัดเลยนะครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายประพันธ์ นัยโกวิท : (๒) ของมาตรา ๙๖ ไขใหม่ครับ คืออันนี้เป็นเรื่องใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งที่คุยกันนี้หมายความว่า เป็นเรื่องของประชาชนเขาไปใช้สิทธิ ไม่เหมือนกับการรับสมัคร ถ้าการรับสมัครนี้เราเข้มว่าถ้าคุณเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนี้แม้จะเป็นศาลชั้นต้น แม้อันนี้ไม่ถึงที่สุด คุณสมัครไม่ได้ แต่นี่เป็นประชาชนชาวบ้าน

ประธาน : ไม่เหลือปากว่าแรงศาลเขาไม่ตัดสินเพิกถอนสิทธิหรือ กกต. ไม่เพิกถอนสิทธิหรือ แต่ในระหว่างยังไม่แน่นอนก็นอนอยู่กับบ้านไม่ต้องออกมาใช้สิทธิ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้หมายความว่าไม่ต้องถึงที่สุดก็ได้ เขียนให้เหมือนกันไปเลย จะได้เหมือนกันเลยนะครับ

ประธาน : จะได้เหมือนกัน

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : คราวที่อยู่ที่กรุงเทพฯ กกต. เขาขอเพิ่มมา แต่เราไม่ให้ บอกว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย

ประธาน : คราวนี้ให้แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เพราะว่าพูดกันที่หนึ่งแล้ว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ตอนนั้นมียกตัวอย่างว่าถ้าเขาอุทธรณ์แล้วเขาทะเลาะด้วย แล้วจะนับกันอย่างไร ว่าตกลงคุณถูกเพิกถอนหรือไม่ถูกเพิกถอน

ประธาน : ก็ถ้าเขาทะเลาะก็ไม่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธาน ใน (๑) ถ้าเขาอ้างว่าเป็นภิกษุณี แต่งชุดสีชมพู มาได้ไหม ภิกษุณี

ประธาน : ไม่มี

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ไม่ห้ามนี่

ประธาน : ก็อาจจะเป็นนักบวช เราเคยตีความว่าแม่ชีเป็นนักบวช

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : นี่เขาบอกเป็นภิกษุณี

ประธาน : ภิกษุณีก็เป็นนักบวช ถ้าเป็นภิกษุณีแล้วยังจะอุทธรณ์มาลงคะแนนนี้ ก็ยังดีนะพระท่านไม่มาเรียกร้องนี่

นางจรี วิจิตรวาทการ : พระขอมาให้ตัดข้อนี้ ดิฉันอ่านในจดหมาย

ประธาน : มีหรือ พระหรือ

นางจรี วิจิตรวาทการ : มีค่ะ บอกให้ตัดข้อ (๑)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : อย่างนั้นรีบไปเลย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๙๗ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(๓) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียว เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไป เพราะเหตุยุบสภา ระยะเวลาเก้าสิบวันดังกล่าวให้ลดลงเหลือสามสิบวัน

(๔) ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้ว เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(ข) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

(ค) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา

(ง) เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี

(๕) ไม่เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : (๓) บรรทัดที่ ๓ ในกรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไป เพราะเหตุยุบสภา น่าจะต้องติดกัน

ประธาน : นี่มาอย่างไร (๕) นี้ลักษณะต้องห้ามหรือ นี้คุณสมบัตินะ โผล่มาอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เพิ่มเข้ามา มาตรา ๑๔๔ เป็นเรื่องแปรญัตติ งบไม่ชอบ

ประธาน : ก็ต้องเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามสิ ทำไมมาอยู่นี่ละ นั่นคุณสมบัติย้ายไปนะ เดี่ยวช่วยกันดูลักษณะต้องห้ามที่เราตกอะไรไปบ้าง เอาใส่ไว้ที่ตรงนี้ก่อนแล้วคุณปรกรณ์

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

อุทัยวรรณ ๑๔/๗

ไปดูก็แล้วกันว่าควรจะทำตรงไหน คนที่มีสัญชาติไทยและสัญชาติอื่นด้วยควรมีสีทธิสมัครไหม
เราเคยพูดกันหรือยัง

นายอัคร จารุจินดา : เคยครับ แล้วก็ยอม

ประธาน : ต่อไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มาตรา ๙๗ นี้เอา (๕) ออกใช้ไหม

ประธาน : ย้ายไปไว้มาตรา ๙๘ ลักษณะต้องห้าม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๙๘ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคล
ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๔) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๙๑ (๑)

หรือ (๔)

(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๖) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว หรือ
ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามคำพิพากษาหรือตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

(๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๘) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่
ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๙) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริต
ต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๐) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็น
ของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของ
พนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต
ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในฐานะเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนัน ในความผิดฐานเป็นเจ้าของหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๓) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมือง

(๑๔) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๕) เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลง

ยังไม่เกินสองปี

(๑๖) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(๑๗) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๑๘) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในมาตรา ๙๘ (๔) ที่ว่าห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๙๑ น่าจะเป็นมาตรา ๙๖ (๑) หรือ (๔)

นายบรรชิต สิงหเสนี : ท่านประธาน ก็ในเมื่อเราเปลี่ยนของมาตรา ๙๖ (๒) มาตรงกับมาตรา ๙๘ (๕) ทำไมเราไม่เขียนว่าตามมาตรา ๙๐ (๑) (๒) หรือ (๔) ไปเลยละ เหมือนกันแล้วนี่ครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาต ความเห็นส่วนตัว ผมว่าคำพิพากษา ถ้าไม่ถึงที่สุด ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งแล้วยังมาเลือกตั้งไม่ได้ แล้วอย่างมาตรา ๙๘ (๑๐) (๑๑) (๑๒) ต้องคำพิพากษาคำสั่งศาล ไม่น่าจะต้องถึงที่สุดเลยในความรู้สึกผม ถ้าเราจะปราบทุจริตแล้ว ให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติก็น่าจะต้องมีหลักฐานพอสมควรแล้วศาลถึงได้ พิพากษาออกมา ถ้าเราจัดการคนทุจริต ร่ำรวยผิดปกติก็น่าจะมีคำพิพากษาของศาลแล้ว ไม่น่าจะต้องถึงที่สุด

ประธาน : ไม่ได้ เพราะเวลานี้ตลอดชีวิต คือต้องเอาถึงที่สุดเพราะ want เคยถูกนี้ แล้วนี่ชาตินี้มาไม่ได้ แต่อันเมื่อสักครู่นี้เฉพาะช่วงระหว่างสั้น ๆ สั้น ๆ พอพ้นแล้วก็กลับมาได้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

แต่ที่เราไม่ให้เลยนะ พอโดนพวกนี้แล้วเพราะฉะนั้นต้องถึงที่สุด เกิดพอเราบอกว่าไม่ถึงที่สุดก็ได้นี้ พอศาลฎีกายกฟ้องนั่นเลยเสียสิทธิไปตลอดชีวิต

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มาตรา ๙๘ (๖) เดิม ข้อความที่ว่า หรือตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ เข้าใจว่าอันนี้จะเขียนตอนที่ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเรื่องคดีฝ่าฝืนจริยธรรมร้ายแรง ซึ่งตอนหลังนี้เราแก้ไขไปอยู่ที่ศาลฎีกา ดังนั้นคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอันนี้น่าจะไม่มีแล้วหรือเปล่าใช้ไหมครับ

ประธาน : เพราะฉะนั้นเราไม่เขียนตามอะไรได้ไหม ไม่ต้องเขียนเลย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็คงได้

ประธาน : มีที่ไหนกับที่ไหน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ถูกเพิกถอนตามนี้

ประธาน : มีอีกไหมครับ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : ท่านประธาน (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วมาตรงกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ต้องเติมคำว่า ความผิดฐาน เพราะตรงอื่นเป็นความผิดฐานกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดใน และเติมคำว่า ความผิด

ประธาน : มีกฎหมายอะไรอีกไหมที่ควรห้ามไม่ให้เข้ามายุ่ง

นายภัทร คำพิทักษ์ : เพิ่งเดินไปกระซิบถามท่านสุพจน์ มีคนเสนอมาว่าผู้เคยละเมิดรัฐธรรมนูญไม่ควรมีสิทธิเข้าสู่การเมือง

ประธาน : อันนี้เดายาก

นายภัทร คำพิทักษ์ : มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญไหมครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มีมาตรา ๖๘ ที่เคยใช้ มาตรา ๖๘ ของปี ๒๕๕๐ มีฟ้องหลายคดีเหมือนกัน แล้วก็ปัญหาที่ว่าอัยการไม่ฟ้อง แล้วศาลรัฐธรรมนูญก็ว่าเองเลย

ประธาน : แต่มันกว้างนะ ผู้ละเมิดรัฐธรรมนูญนี้ คือในกรณีอย่างนั้น ถ้าผิดร้ายแรงอะไรศาลก็เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งแล้ว หหมดแค่นั้นนะ ต่อไป

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ในกรณีประเภทที่ไปบุกโรงแรมเขา ไปบุกรุกเขาเอาคนไปพังทลาย ไปทำให้เขาประชุมกันไม่ได้ ทำร้ายร่างกายเขาพวกนี้เรียกคดีอะไรครับ

ประธาน : คดีอะไรไม่รู้ถ้าถูกติดคุกเราก็เอาหมดเลย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : รู้สึกในนี้มีอยู่แล้ว เพราะว่าบางที่เราไปจาระไนฐานความผิดโน่นนี้ ผมก็เลยไปนึกคดีพวกนั้นว่าเรียกอะไร ถ้าความมั่นคงก็คงจะกว้างเกินไปไม่รู้เรียกอะไร

ประธาน : เชิญครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ดิฉันสงสัยว่าเราไม่ให้พระภิกษุ สารเณร นักพรตอะไรนี้ลงคะแนนเสียง แต่ว่าเราไม่ได้ไปลงโทษ เราไม่ได้ไปห้ามคนในศาสนาอื่น ถ้าเป็นอิหม่ามเป็นอะไรก็ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้

ประธาน : คือถ้าเขาไม่เป็นนักพรต นักบวช

นางจุรี วิจิตรวาทการ : เป็นบาทหลวง

ประธาน : บาทหลวงเป็น แต่อิหม่ามเขาไม่เป็น

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ถ้า treat เป็น pastor ของโบสถ์นิกายโปรเตสแตนต์ต่าง ๆ เขาก็ไปได้ ท่านห้ามเพราะว่าเขาแต่งเครื่องแบบหรือว่าห้ามเพราะเหตุผลอะไร

ประธาน : พระเราหรือ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : พระเราใส่เครื่องแบบใช่ไหม

ประธาน : ไม่ใช่ เราแยกศาสนจักรกับอาณาจักร ทีนี้เมื่อเวลากับคนอื่นเราก็ไม่ต้องไปสนใจเท่าไร แต่ว่าเราก็บวกไปนักพรต นักบวชอะไรพวกนี้ เมื่อสละแล้วก็ไม่อยากจะให้เข้ามายุ่งกับการเมือง ซึ่งอันนี้ห้ามมาตั้งแต่ตอนเราเปลี่ยนแปลงการปกครอง เพราะเขาเล็งเห็นแล้วว่าเขาอาจจะนึกถึงประเทศศรีลังกา

นางจุรี วิจิตรวาทการ : แต่เรามีศาสนาที่อาจจะมีความรุนแรงบางอย่างที่เป็นผู้สอนศาสนาให้และเป็นคนที่เริ่ม แต่เขาก็มีสิทธิไปลงสมัครรับเลือกตั้งก็ได้

ประธาน : ถ้าเขาไม่ใช่ นักพรต นักบวชก็ได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : แต่ศาสนานั้นเขาไม่มีนักบวชหรือครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : แต่เขามีผู้สอนศาสนาที่มีอิทธิพลสูงมาก สัมผัสกับประชาชนตลอด

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : แต่ก็ไม่ได้ถือว่าเป็นนักบวช เพราะเท่าที่ทราบศาสนานี้ไม่มีรูปเคารพก็ไม่มี

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ก็หมายถึงว่า definition การนิยามเราต้องแก้หรือเปล่า
ในอนาคต หรือ pastor ของโปรเตสแตนต์ control คนเยอะแยะเลย แต่เขาก็มีสิทธิได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เป็นจารีตประเพณีไปแล้วครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาตท่านอาจารย์จุรี ถ้าเพื่อไม่แต่งกาย
เป็นนักบวช แต่พระนี่ออกจากวัดแล้วเอาจีวรออกแล้วก็สวมเสื้อยืดไปอย่างนี้ก็ไม่มีทางรู้
หน่วยเลือกตั้งเขาไม่รู้หรอก เพราะในบัญชีที่เขาทำไว้ก็เป็นคนมีชื่อในทะเบียนบ้าน แล้วก็ทำมาแล้ว
ระหว่างนั้นคนนั้นอาจจะไปบวชพระอยู่ก็ได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านอภิชาติมาแนะนำอย่างนี้เขารู้หมดเลย

ประธาน : แต่ผมยังสงสัยเพราะว่าทางศาสนาพุทธเรานี้ก็ค่อนข้างจะอ่อนไหว
เพราะว่าสมมุติว่าเวลาที่พระถอดจีวรไปใส่เสื้อคอหู้สัถ์ หรือไปกินเหล้านี้ ความเป็นพระนี่ขาด
เหมือนอย่างที่ผมได้เจอพระสังฆราชท่านว่า ถึงจะยังแต่งเครื่องแบบอยู่ความเป็นพระก็ขาด
เพราะฉะนั้นสมมุติว่าพระนี่เกิดนึกสนุกขึ้นมาถอดจีวรออกแต่งตัวกินเหล้า ๒ ก๊ง นอนกับผู้หญิงคนหนึ่ง
แล้วลุกขึ้นไปสมัครรับเลือกตั้งก็ได้ เพราะฉะนั้นใครจะไปยอมบอกนี่เพ็งเป็นสมภารวัดนั้นอยู่
บอกเมื่อคืนเอาตมาจัดการเสียเรียบร้อยแล้ว เพราะฉะนั้นพ้นความเป็นพระไปแล้ว

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธาน สมมุติว่าวันดีคืนดีพระของนิกายหนึ่งขณะนี้
อาจจะแต่งชุดธรรมดาใส่หมวกแก๊ปแล้วก็ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : อย่าว่าแต่ไปลงคะแนนเสียงเลยไปสมัครก็ยังได้

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ใช่ไหมคะ เครื่องแบบเป็นตัวกำหนด

ประธาน : ไม่ใช่ตัวเครื่องแบบอย่างเดียว ตัวเครื่องแบบทำให้เรารู้แต่ตัวพฤติกรรม ยกตัวอย่างอย่างนี้ สมมุติว่าถ้าเราเถียงกันว่าสมเด็จพระสังฆราชท่านบอกว่าพระธัมมชโยขาดจากความเป็นพระแล้ว สมมุติว่าพรุ่งนี้ท่านแต่งตัวอย่างนี้ไปสมัคร แล้วท่านก็เอาลิขิตของสมเด็จพระสังฆราชมาบอกว่านี่อย่างไรละก็ฉันไม่ได้เป็นพระแล้ว เราก็ได้แต่จะจับท่านในฐานะแต่งตัวเลียนแบบพระ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : จะมีปัญหาตรงที่ว่ามันต้องแสดงบัตรประจำตัวใช่ไหมครับ แล้วก็ต้องอยู่ในทะเบียนบ้านด้วย ถ้ามันขาดอายุไปเพราะว่าไปบวชมานาน อะไรต่าง ๆ นี้ อาจจะขาดอายุไป แล้วก็ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านแต่ไปอยู่ในวัดแทนนี้ ก็อาจจะมีความหลากหลายที่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นคฤหัสถ์หรือเป็นพระ

ประธาน : อันนั้นเป็นเหตุการณ์ข้างหน้า

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ คือที่เราไปกำหนดให้ยื่นภาษีที่ผ่านมาที่นี้พอเรื่องคุณสมบัตินี้ คือเราบอกว่าต้องยื่นใบภาษีประกอบด้วยก็ได้เนอะครับ ที่นี้พอมาถึงตรงนี้เราไม่หยิบเอามาเป็นผลอะไรใช่ไหมครับ

ประธาน : ๑. อยากจะบังคับหรือไม่ยังไม่รู้นะครับ ๒. ยื่นแล้วทำอะไร ผมก็นึกไม่ออก ตอนนั้นเติมกันไปตอนไหน มีคนเสนอมาแล้วเราก็ให้อะไรอย่างนี้

เลขาฯ : มีหลายคนเสนอมาแล้วกฎหมายก็บอกให้ยื่นด้วยก็ได้

ประธาน : แต่ที่นี้ยื่นแล้วจะอย่างไรมันก็ได้มีผลอะไรต่อคุณสมบัติ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : เข้าใจว่าให้แสดงความโปร่งใส แล้วในอนาคตอาจจะกลายเป็นวิถีทางไปเลย ตอนนี้เริ่มต้นก่อนอะไรอย่างนี้ ให้เกิดความเคยชินว่าต้องมีความโปร่งใส

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เป็นหน้าที่ของประชาชนที่ต้องเสียภาษีให้รัฐ

ประธาน : แต่มันก็ไม่ได้แสดงความโปร่งใสอะไรพวกนั้น พวกเราต่างหากละที่จะแสดงความโปร่งใส แต่ว่าบางทีอาจจะใช้ตรวจสอบทรัพย์สิน ความร่ำรวยผิดปกติได้ แต่ว่าเราไปใส่อะไรตรงนี้ก็คงยาก

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ พอตีเมื่อก็ถามท่านประพันธ์ว่าถ้ายื่นทรัพย์สินเท็จแล้วถูก ป.ป.ท. ชี้ แล้วก็ต้องห้ามทางการเมืองนี้ ผมจำได้มีหลายคนนะครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

แต่ว่าเขาไม่ได้เข้าข้อ ๑๘ คืออยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่เคยถูกชี้
แล้วก็ถูกตัดสิทธิทางการเมือง แบบนั้นเราจะให้กลับไปไหมครับ

ประธาน : ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมัน ๕ ปี ก็หมวด ๗ ไหน ๆ เขาจะคว่ำ
รัฐธรรมนูญเราแล้วนี่เราเขียนห้ามเลยดีไหม เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
ตามกฎหมายว่าด้วย ป.ป.ช. เพราะว่าในนี้เรายังไม่มีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิด
ตามมาตรา ๑๐๐ มันไม่ใช่เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ มาตรา ๑๐๐ ไปทำธุรกรรม
กับส่วนราชการ เพราะฉะนั้นมันไม่ใช่ผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ เฉพาะต้องโทษจำคุกละ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ถ้าไม่ช่วยเหลือ ไม่อำนวยความสะดวกต้องต้องโทษ
จำคุกนะครับ

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ผมคิดว่ามันเป็นความผิดตามกฎหมายตามลำดับพวกนี้
ไหมครับ บรรทัดที่ ๔ (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาอันเป็นถึงที่สุดว่า แล้วก็มากระทำความผิด
คือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงิน ไปฉ้อโกงประชาชน

ประธาน : พวกนี้เป็นความผิดที่ว่าไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่อะไรนี้เป็นความผิด
ร้ายแรง malicious เราไม่ให้กลับมาเป็น แบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แต่มันก็มีความผิดบางอย่าง
ที่จะไม่รวมอยู่ในนี้ อย่างเช่นความผิดเกี่ยวกับอะไรหลายอย่างใน ป.ป.ช. อย่างนี้

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ เอาทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมาย ป.ป.ช.
ไปเลยได้ไหมครับ

ประธาน : แต่ในบางเรื่องมันไม่ได้ทุจริตต่อรัฐ ยังไม่ถือว่าเป็นทุจริตต่อหน้าที่
ยกตัวอย่างเช่น ร่ำรวยผิดปกติที่เขาไม่ได้ชี้ว่าทุจริตต่อหน้าที่หรือไม่ เขาชี้ว่าคุณมีทรัพย์สินมาใหม่
อันนี้เราให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะว่าร่ำรวยผิดปกติ ตัวนี้เรามีอยู่ใน (๑๐) ใส่ไว้
ตรงนี้ใหม่ หรือต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้จำคุก เพราะกระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต เอาไม่เอา คุณประพันธ์ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมว่าก็เอาครับ

ประธาน : เฉพาะที่รับโทษจำคุก คือความผิดเยอะมันไม่ได้รับโทษจำคุก

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าโทษจำคุกนี้มันก็จะเข้า (๘) อยู่แล้ว

ประธาน : ถ้า (๘) นี้มันพ้น ๑๐ ปี เพราะมันเกี่ยวกับทุจริตในคดีความผิด ป.ป.ช.
เพราะว่าโทษที่จะจำคุกใน พ.ร.บ. ป.ป.ช. นี้มันรุนแรงทั้งนั้น แม้แต่พวก ป.ป.ช. เองที่ไปทำผิด

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ก็จะมีโทษจำคุก พวกนี้เราก็ไม่เอา คือคุณอย่าไปเล่นการเมืองเลย แต่ว่าถ้าไปเพียงเพราะขัดคำสั่ง พวกนี้ศาลเขาไม่ลงโทษจำคุก

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือเรามีโทษจำคุกอยู่ แต่ปกติตอนนี้ศาลไม่ลง จะลงเปรียบเทียบกับหรืออะไรไป แต่เราไม่รู้เกิดเขาลงโทษจำคุกขึ้นมาสักเดือนหนึ่งอย่างนี้

ประธาน : ก็แปลว่าคดีก็ร้ายแรง มันมีโทษต่ำสุดก็เดือน

เลขานุการ : ไม่เกิน ๖ เดือนครับ

ประธาน : ที่เป็นปีมีไหม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มีครับ

ประธาน : ก็ปี

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มันมีโทษไม่เกิน ๓ ปี ไม่เกิน ๕ ปี หรือถ้าโทษหนักนี้ ก็ติดตั้งแต่ ๕ ปีถึง ๒๐ ปีครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตอีกนิดหนึ่งครับ เรื่องพระ เรื่องนักบวชนี้ ผมดูถ้อยคำตามนี้แล้วเขาใช้คำว่า บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ ในวันเลือกตั้ง ที่มันเป็นเรื่องเป็นราวขึ้นมาแล้วแต่พวกแต่งกายให้มีลักษณะอย่างนี้เข้าไปในหน่วยเลือกตั้งทั้งนั้นเลยครับ บางคนเข้าไปแล้วพอมีเรื่องก็บอกว่านี่บวชกับบจะสึกแล้ว ช่วงผมอยู่ ท่านประพันธ์ก็เคยเจอมาเถียงว่าไม่ได้ไปบวชถาวร เขาบอกไม่ได้ คือมันต้องมีลักษณะให้เขาจับได้ ลักษณะให้เขาเห็นว่าเป็นพระ เป็นนักบวช บางทีก็แต่งกายเหมือนนิกายอื่นอะไรอย่างนี้ รุ่มร่ามเข้ามาเขาก็ไม่ให้เลือกตั้ง ขอบพระคุณครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : (๑๐) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุด ให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ประธาน : คือถ้าเป็นเรื่องทุจริตมันโดน (๑๑) โอลเคนะครับ อยู่ที่ศาล ถ้าศาล ท่านไม่เห็นถึงขนาดว่ามันนั้นท่านก็ไม่ลงโทษจำคุก เพราะว่าในกรณีที่ให้รอลงอาญานี้ไม่เข้านะครับ ซึ่งผิดกับ (๑๑) (๑๑) รอลงอาญาก็เข้า ต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๙๙ อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนด คราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร จะมีการรวบรวมพรรคการเมืองที่มีสมาชิก เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้

ประธาน : ต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๐๐ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง

ประธาน : อันนี้เรารวมกันได้ไหมนี้ และสิ้นสุดลงเมื่อ จะได้ยื่น

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้ารวมเสียตั้งแต่ตอนนี้มันจะไล่มาตราใหม่อีกครั้งเล่ม

ประธาน : อย่างไม่ต้องไล่อยู่แล้ว หรืออย่างไร แต่ต้องไล่ด้วยตัวดินสอ แล้วคุณ จะไล่ตอนไหนมันถึงจะเหลือ ๒๗๙ มาตรา

นายอัชพร จารุจินดา : ไ้มาตราหลัง ๆ

ประธาน : เอาอย่างนี้ อันนี้เขียนไว้ก่อนนะครับ เราจะหยุดตรงนี้ แล้วเดี๋ยวมา ประชุมต่อสักชั่วโมงครึ่ง

พักประชุมเวลา ๑๘.๑๕ นาฬิกา

เริ่มประชุมต่อเวลา ๒๐.๐๕ นาฬิกา

ประธาน : ต่อมาตรา ๑๐๑

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๐๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙๓

(๕) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๙๗

(๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘

(๗) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๔ หรือมาตรา ๑๘๕

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

(๘) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก

(๙) พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก เพราะพรรคการเมืองนั้นมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุด สมาชิกภาพนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ เว้นแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเข้าเป็นสมาชิก ของพรรคการเมืองอื่นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ

(๑๐) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง แต่ในกรณีที่ขาดจากการเป็น สมาชิกของพรรคการเมืองเพราะมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้น เป็นสมาชิก และไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คำสั่ง ยุบพรรคการเมือง ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนด หกสิบวันนั้น

(๑๑) พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม

(๑๒) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุม ที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร

(๑๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอ การลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

ประธาน : ขอแก้ตรงนี้ให้มันสั้น ๆ หน่อย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : (๙) พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็น สมาชิก ตามมติของพรรคการเมืองนั้นด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ เว้นแต่สมาชิก สภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ พรรคการเมืองมีมติ

ประธาน : อันนี้มันก็ชอบกลนะครับ เราบอกให้พ้นตั้งแต่วันมีมติ แต่เราบอก เว้นแต่ไปเข้า ๓๐ วัน แปลว่าอีก ๓๐ วันฟื้นมาใหม่ อย่างนี้น่าจะดีกว่า

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มีเรื่องหารือนิดเดียวครับ ใน (๑๓) ที่ว่า ต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอลงอาญา เดิมในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท มาเพิ่มตอนรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ตอนนี้ในร่างรัฐธรรมนูญเราไม่ยอมให้มี hate speech อะไรกันนี้ อันนี้ยังจะคงไว้ใช่ไหม หรืออย่างไร เพราะว่าเดิมที่เราเดิมหมิ่นประมาทก็มองในแง่ที่ว่าบางที ส.ส. ชอบพูดไปพูดมาแล้วก็มีเหตุหมิ่นประมาทกันก็เลยฟ้องกัน เขาเลยบอกว่าความผิดพวกนี้เราอย่าไปถือว่ามีโทษเลย อันนี้มันมาจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แล้วก็อยู่ในที่ต่างๆ เรื่องความผิดฐานหมิ่นประมาท ทหารี่ว่าเรายังจะคงไว้ไหม หรือจะอย่างไรครับ เพราะเห็นในหน้าที่ของรัฐเราบอกว่าไม่อยากจะให้มีการกระทำในลักษณะที่เป็น hate speech ทั้งหลายอะไรอย่างนี้กัน แต่มองอีกแง่หนึ่งก็มองในแง่ที่ว่าถ้ามันถูกฟ้องหมิ่นประมาทมาก ๆ บางทีคนก็ไม่กล้าแฉข้อมูลทุจริตอะไรอย่างนี้ มันเลยก้ำกึ่งกันอยู่

ประธาน : มันหมิ่นเหม่ ไหน ๆ ก็ยกเว้นแล้วก็ยกไป รับโทษจำคุกนี้พ้นไหม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

พทหาย ๑๖/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๐๒ เมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ

การเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักรตามที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ประธาน : ต่อครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๐๓ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจ ที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป

การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และให้กระทำได้เพียงครั้ง เดียวในเหตุการณ์เดียวกัน

ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งใช้บังคับ ให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งประกาศกำหนดวันเลือกตั้งทั่วไปในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวัน แต่ไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวใช้บังคับ วันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวัน เดียวกันทั่วราชอาณาจักร

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ถ้าเราเลือกตั้งก่อน ไม่ใช่วันเลือกตั้งใช่ไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าลงคะแนนแล้ววันนั้นยังไม่ได้เปิดนับคะแนนหีบบัตร ยังเก็บอยู่

ประธาน : ต่อมาตรา ๑๐๔

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดตาม มาตรา ๑๐๒ หรือมาตรา ๑๐๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่ต้อง จัดให้มีการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง แต่เพื่อประโยชน์ในการนับ อายุตามมาตรา ๙๕ (๒) และมาตรา ๙๗ (๒) ให้นับถึงวันเลือกตั้งที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๐๒ หรือ มาตรา ๑๐๓ แล้วแต่กรณี

ประธาน : มาตรา ๙๕ (๒) อายุอะไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๑๘ ปี วันนั้น ๑๘ ปีถึงวันเลือกตั้ง แต่วันนี้กำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็เลยต้องขยับออกมาเดี๋ยวจะมีปัญหา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ได้ใช้ไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : จะเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๐๕ เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงเพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือเมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่อายุของสภาผู้แทนราษฎรจะเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน และให้นำมาตรา ๑๐๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) ในกรณีที่เป็นการเป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรประกาศให้ผู้มีชื่ออยู่ในลำดับถัดไปในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง หากไม่มีรายชื่อเหลืออยู่ในบัญชีที่จะเลื่อนขึ้นมาแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๑) ให้เริ่มนับแต่วันเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ส่วนสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๒) ให้เริ่มนับแต่วันถัดจากวันประกาศชื่อในราชกิจจานุเบกษา และให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตำแหน่งที่ว่างนั้น อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่

การคำนวณสัดส่วนคะแนนของพรรคการเมืองสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเมื่อมีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้เป็นไปตามมาตรา ๙๔

ประธาน : เป็นไปตามมาตรา ๙๔

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เกิน ๑ ปีครับ ไม่ต้องคำนวณอีก

ประธาน : ต่อครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๐๖ ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีเข้าบริหารราชการแผ่นดินแล้ว พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุด และสมาชิกมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

พทหาย ๑๖/๓

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือรองประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่พรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง มีสมาชิกเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรย่อมพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง และให้นำมาตรา ๑๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีเช่นนี้ พระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง

เลขานุการ : ความในมาตรา ๑๑๘

ประธาน : มีอะไรอีกไหมครับ ต่อครับ

เลขานุการ : ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา

มาตรา ๑๐๗ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยในการแบ่งกลุ่มต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

การแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม และคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่ม การสมัครและรับสมัคร หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกันเอง การได้รับเลือก จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีจากแต่ละกลุ่ม การขึ้นบัญชีสำรอง การเลื่อนบุคคลจากบัญชีสำรองขึ้นดำรงตำแหน่งแทน มาตรการที่จำเป็นเพื่อให้การเลือกกันเองเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และการอื่นใดที่จำเป็นให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้การเลือกตั้งกล่าวเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือก ด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้

การดำเนินการตามวรรคสอง ให้ดำเนินการตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่ครบตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุครบวาระ และไม่มีรายชื่อบุคคลที่สำรองไว้เหลืออยู่ ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลือไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งดังกล่าวอยู่ในวาระเท่าที่เหลืออยู่ของวุฒิสภา

การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันเริ่มดำเนินการเพื่อเลือกไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ การกำหนดดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้นำมาตรา ๑๐๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประธาน : ต้องนี้ต้องเขียนหรือ

เลขาธิการ : เดิมไม่ได้เขียนท่านประธานเสนอให้เขียนเพิ่มเพราะมีคนถามว่าเราเลือกตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด แล้วก็ประเทศอยู่ตรงไหน

นายอัชพร จารุจินดา : ตอนเราไปชี้แจงเราบอกว่าเป็นการเลือกอย่างนี้ แต่เขาดูว่าในร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้เขียน ไม่มี

ประธาน : กลัวว่าเขียนอย่างนี้แล้วเดี๋ยวเขาจะบอกว่าพอเลือกระดับอำเภอแล้วก็ส่งมาเป็น ระดับจังหวัดเป็น ระดับประเทศเป็น จะเขียนอย่างไรถึงจะให้เข้าใจ จะได้ว่าไม่ใช่จังหวัดหรืออำเภอ

เลขาธิการ : การดำเนินการตามวรรคสองให้ดำเนินการตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในระดับประเทศ

ประธาน : จะได้ศักดิ์ศรีที่สูงด้วย

นายภัทร คำพิทักษ์ : สมมุติว่ามี ส.ว. สรรหาไปดูงานต่างประเทศแล้วถูกก่อการร้ายตาย ๒๐ คน ไม่ได้มาจากระบบบัญชีนะครับมาจากฝั่งที่ คสช. เลือก ๕๐ คนเหมือนกันใช่ไหม

ประธาน : อาจารย์วิชณุไฉ่ตมาให้แล้วว่าถ้าพวกที่สรรหาล้มหายตายจากจะเลือกแทนอย่างไร เราเขียนสำรองไว้แล้วไม่ใช่หรือ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เลขานุการ : ต้องเติมช่วงระหว่างที่ยังไม่ได้เลื่อนสำรองขึ้นมายังไม่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ก็ให้มีเท่าที่มีอยู่

ประธาน : สำรองไม่ต้องโปรดเกล้าฯ หรือต้องโปรดเกล้าฯ อีก

นายอัคร จารุจินดา : โปรดเกล้าฯ แล้วก็ต้องเขียนเพิ่มว่าถ้าหมดบัญชีสำรองก็ให้มีเท่าที่มี

ประธาน : ให้มีแค่นั้นรวมทั้ง ๕๐ คนด้วย

นายอัคร จารุจินดา : ครับ ไม่ทำใหม่

ประธาน : ตัวนี้ต้องมีหรือเพราะมีนี้แล้ว มีมาตรการที่จำเป็น

เลขานุการ : เดิมมีการอื่นใดที่จำเป็นมาก่อน แล้วเราไปเติมมาตรการจำเป็นเพื่อให้การเลือกเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เพราะว่ามีขั้นตอนอื่นตามมา เช่น ถ้ามีการเลือกกันโดยไม่สุจริตมีการสืบสวน ไต่สวน ที่เราเขียนไว้แต่ต้องไปเขียนกรณีลักษณะนั้น

ประธาน : เรามีแล้วนี่เลือกไขว้ ผมกำลังนึกว่าจะเอา ๒ อันนี้มารวมเป็นอันเดียวกันเพราะจำเป็นเหมือนกัน มาตรการอื่นใดที่จำเป็น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ผมนึกว่าจะไปกำหนดเรื่องอื่นได้

ประธาน : นี่ก็เรื่องอื่น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เช่นการสืบสวน ไต่สวน อะไรพวกนั้น

ประธาน : เป็นมาตรการทั้งนั้น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : อันนั้นมาตรการเกี่ยวกับการเลือกไม่ใช่เรื่องภายหลังการเลือก

ประธาน : ได้ทั้งนั้น จะไม่ใช่มาตรการ ก็ใช้ การ เชิญอาจารย์ศุภชัย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : พรรคแรกที่เขียนว่าต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง มันตะขิดตะขวงใจคือประชาชนทุกคนเราจะนึกถึงว่ามีเด็กเล็กด้วย พวกนั้นคงไม่เข้า เราจะหมายถึงประชาชนที่มีอายุเกิน ๔๐ ปีหรือเปล่า

ประธาน : มีคุณสมบัติครบถ้วนทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

เลขานุการ : ครบถ้วนทุกคนตัดออกได้ไหมครับ มีคุณสมบัติเฉย ๆ น่าจะพอ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : เดี่ยวเกิดลักษณะต้องห้าม ที่มีสิทธิสมัคร ต่อรับมาตรา ๑๐๘

เลขานุการ : มาตรา ๑๐๘ สมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก

(๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัคร ไม่น้อยกว่าสิบปี หรือเป็นผู้มีลักษณะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่สมัคร ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

ประธาน : ตรงนี้โน้ตไว้หน่วยบทยุทธศาสตร์ต้องยกเว้นตรงนี้ให้เขา ๒๐๐ คน ส่วน ๕๐ คนไม่ต้องยกเว้น ๒๐๐ คนยกเว้นให้เขา

เลขานุการ :

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๙๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๖) (๑๗) หรือ (๑๘)

ประธาน : (๑๙) มีหรือเปล่า

เลขานุการ : ท่านนรชิตตัดออกไปอันหนึ่ง

(๒) เป็นข้าราชการ

(๓) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

ประธาน : (๖) เป็นรัฐมนตรีไซ้ใหม่ อันนี้ไซ้ใหม่ที่เรายกเว้นให้เขา

เลขานุการ : ไซ้ครับ

(๓) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

(๔) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๖) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๗) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๘) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญหรือในองค์กรอิสระ

(๙) เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้

ประธาน : เป็นคนเดียว

นายอัชพร จารุจินดา : (๙) จะใช้กับ ส.ว. แต่งตั้งด้วยใช่ไหม ถ้าเขียนอย่างนี้แปลว่า ส.ว. แต่งตั้งในบทเฉพาะกาลก็เป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ผมขอถามใน (๙) เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามด้วยตามรัฐธรรมนูญนี้หรือครับ

ประธาน : ใช่

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ถ้าเขาเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภายู่ก่อนไม่เป็นไรใช่ไหม

ประธาน : แต่ว่าสรรหากี่ไม่ควร อยู่ ๕ ปี แล้วจะไปเอาอะไรอีก ๕ ปี

นายอัชพร จารุจินดา : คิดว่าไม่ควร แต่เราเขียนอยู่ในบทหลักอย่างนี้ใช้บังคับถึงบทเฉพาะกาลด้วย ส.ว. จะมาคนละแบบอ้างได้

ประธาน : ใช่ อ้างได้ สมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้เหมือนกัน เชิญอาจารย์เชษฐ

นายเชษฐ โทณะวณิก : จะมีประเด็นของพวกที่มาโดยตำแหน่งซึ่งเขาอาจจะผลัดกันคนละ ๑ ปี หรือ ๒ เดือน อันนั้นก็ต้องให้เขาทราบว่าเขาต้องได้รับผลนี้ด้วยเพราะว่าก็คือกระบวนการเดียวกัน

ประธาน : เป็นการช่วยชีวิตเขา เกิดเป็นแล้วจิตใจไปสมัครชีวิตจะหายนะ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : (๘) ต้องยกเว้นให้กับ ๒๐๐ คน ในบทเฉพาะกาล
ในบางเรื่องใหม่ครับ สมมติเขาเป็นสามีภรรยา กัน หรือไม่ยกเว้น

ประธาน : ไม่ยกเว้น ชาวบ้านเรายังห้ามจะตั้งสามีภรรยาเกินไป พ่อแม่ก็ไม่ให้

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ยกเว้นโดยตำแหน่ง

ประธาน : โดยตำแหน่งก็ไม่ควรจะทำกรรมาอีก เอาลูกมาอีกฟ่วงกันมา

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : จะมีประเด็นไม่ครบ ๖ คนหรือเปล่า หมายความว่า
ถ้ายังมีสิทธิอยู่ตรงนั้น

ประธาน : เชิญต่อ

เลขานุการ : มาตรา ๑๐๙ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่
คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือก

สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภามีกำหนดคราวละห้าปีนับแต่วันประกาศผล
การเลือก และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งสิ้นสุดสมาชิกภาพตามวาระ อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่
ต่อไปจนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่

ประธาน : ต่อไปครับ

เลขานุการ : มาตรา ๑๑๐ เมื่อวาระของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง ให้ดำเนินการให้
มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่ โดยให้นำมาตรา ๑๐๗ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประธาน : มาตรา ๑๐๗ วรรคสี่ คืออะไร

เลขานุการ : ตำแหน่งว่าง

นายภัทร คำพิทักษ์ : เข้าใจว่าน่าจะเป็นวรรคห้า

เลขานุการ : เพราะเพิ่มวรรคสามขึ้นมา ต้องเป็นวรรคห้า

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ทำไมถึงจะต้องเอามาใช้บังคับด้วย ก็พรรคห้ามันใช้สำหรับการเลือกทั่วไปทุกครั้งไม่ใช่หรือ ก็เขียนตรงนั้นเพื่อจะมาใช้ตรงนี้ แล้วคุณจะใช้ตอนไหน มันไม่ได้แปลว่าใช้ครั้งแรกครั้งเดียวมันก็ใช้ทุกครั้งที่มีการเลือก อย่างมากก็ใหม่ตามมาตรา ๑๐๗ พรรคห้า หรือจะไปเอามาใช้โดยอนุโลมถูกไหม ที่นี้ตรง ส.ส. เขียนอย่างนี้หรือเปล่า ย้อนกลับไปดูหน่อยสิ

นายอัชพร จารุจินดา : ส.ส. ไม่ได้เขียน ทิ้งไว้เลยว่าครั้งแรกมาอย่างไร ก็เป็นไปตามบทเฉพาะกาล แล้วจะเขียนเฉพาะว่าถ้าเมื่อสภาสิ้นสุดลงแล้วให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ ไล่ยาวมา อันนี้เราเขียนยาวคล้าย ๆ กับครั้งแรก ส.ส. ส.ว. เขียนไม่เหมือนกัน

ประธาน : ลองเช็กบ้างก็แล้วกันว่าเราจะไม่ได้เขียนซ้ำแบบนี้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ของ ส.ส. มาตรา ๑๐๒ จะเขียนว่าเมื่ออายุ สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎร สิ้นอายุ อันนั้นคือกำหนดให้ตราพระราชกฤษฎีกาภายในกี่วัน ไม่อย่างนั้นก็ต้องเขียน ลักษณะเดียวกันใหม่มาให้ดำเนินการตาม พ.ร.ฎ.

ประธาน : ถ้าจะเขียนก็ต้องเขียนอย่างนั้น ตอนเลือก ส.ส. เขาตราพระราชกฤษฎีกา ก่อนหรือหลังหมดอายุ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ของ ส.ส. ใช้คำว่าให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ อันนี้ของเราให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่ มันมีคำว่า ขึ้น มา ตกลงเอาอย่างไร ขึ้น หรือ ไม่ขึ้น

ประธาน : เชิญครับ

นายเจริญ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ ของ ส.ส. เราใช้คำว่า อายุ ของ ส.ว. เราใช้คำว่า วาระ

ประธาน : ส.ส. เขาตราพระราชกฤษฎีกาภายในกี่วัน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในสี่สิบห้าวันนับแต่ สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุเพื่อให้มีการเลือกตั้ง ส่วนวันเลือกตั้ง กกต. ไปกำหนดอีกที่ให้อยู่ภายใน ระยะเวลาดังกล่าว

ประธาน : พระราชกฤษฎีกาไม่บอกใช้ใหม่ว่าตราพระราชกฤษฎีกาภายในกี่วัน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ไม่ได้บอกครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นเราก็ไม่ต้องบอก จะลองใช้วาระหรือมีอายุเอาให้เหมือนกัน
ส.ส. ใช้อะไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ของสภาผู้แทนราษฎรพอครบ ๔ ปีมันไปเลย แต่ว่า
ของวุฒิสภาต้องอยู่ในตำแหน่งจนกว่าชุดใหม่จะเข้า

ประธาน : อายุของสภาเขาเขียนว่าอย่างไร

เลขานุการ : มาตรา ๙๙ อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่
วันเลือกตั้ง

ประธาน : มีกำหนดคราวละ

เลขานุการ : คราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

ประธาน : แล้วสมาชิกภาพเขาเริ่มเมื่อไร เขียนว่าอย่างไร

เลขานุการ : สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง

ประธาน : ก็ไม่ต้องพูดเพราะเราห้ามอยู่แล้วว่าเคยเป็น สิ้นสุดตรงนายกรัฐมนตร
เป็นสมาชิกภาพเราสิ้นสุดตรงไหน ถึงคราวออก ของสภาผู้แทนราษฎรเขาใช้อายุเหมือนกันใช้ไหม

เลขานุการ : ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร

ประธาน : ก็เอาตามนี้ เมื่ออายุของสภาสิ้นสุดลง แค่นี้ก็พอถูกไหม

เลขานุการ : มาตรา ๑๑๑ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามวาระ

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๘

(๕) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุม
ที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา

(๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอกการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอก
การลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๗) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๓ หรือต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๔
หรือมาตรา ๑๘๕

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

(๘) พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม

ประธาน : (๗) เขียนขอogl อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๓

เลขานุการ : หรือ ช้าครับ

ประธาน : พวกที่เป็นโดยตำแหน่งแล้วมันเกิดทำอย่างนี้แล้วทำอย่างไร ไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิก เขาใช้สถานะความเป็นกองทัพบกคนละอย่างเหมือนกับ รัฐมนตรีเขาก็ใช้ได้ สมมุติว่าอย่างนี้การประชุมเกินจำนวน ๑ ใน ๔ ของวันประชุมโดยไม่ได้ลา ซึ่งมีโอกาสเป็นมากเลย นอกจากเราจะเขียนว่าวุฒิสภาให้พ้นจากตำแหน่ง ไปด้วยเพราะว่า จำเป็นต้องมีคนมาเป็นใหม่ มาตรา ๑๑๑ กับบทเฉพาะกาล โน้ตไว้ก่อน ต่อไปมาตรา ๑๑๒

เลขานุการ : มาตรา ๑๑๒ บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิก ภาพลสิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินสองปี จะเป็นรัฐมนตรีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิได้ เว้นแต่ เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๑๑๓ สมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ฝักใฝ่หรือยอมตนอยู่ใต้อาณัติของ พรรคการเมืองใด ๆ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตกราบเรียนถาม อย่างวุฒิสมาชิกรุ่นที่ออกไปเพราะมี คสช. เข้ามา เขาต้องเกิน ๒ ปีทุกคนเลยไหม ดูแล้วก็คง จะเข้ามาบังคับคัดเลือกหรือมาเป็นรัฐมนตรี หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ตามมาตรา ๑๑๒ คงพ้น ๒ ปีแน่กว่ารัฐธรรมนูญเราจะออกไป กว่าจะมีการเลือก

ประธาน : อันนี้หมายถึงเป็นวุฒิสภาตามนี้

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ตามนี้หรือครับ ผมก็คิดว่าถ้าในชุดที่ผมเคยร่วม ในการสรรหาเข้าไปเขาจะมาได้ไหม ผมก็นั่งคิดอยู่

ประธาน : ที่ท่านสรรหาถูกยุบไปแล้วนะ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ทีนี้ถ้าเขาจะมาสมัครเป็นผู้แทน ผมอาจจะโดนถามว่า มาสมัครได้ไหม ได้นะครับก็ไม่ต้องห้ามตามนี้ เพราะอย่างไรมันก็คงพ้น ๒ ปี พวกเหล่านี้ก็จะเข้ามา ได้อีกที่เราสรรหาเป็นชุดสุดท้าย เพราะระยะเวลาเราแค่ ๒ ปีเราไม่ได้ไปกีดกันเขาเลยนะครับ

ประธาน : เรื่องการโกงจะได้ค้นคนที่เคยเป็นวุฒิสภาแล้วมันก็คงไปส่งให้ ศาลรัฐธรรมนูญช่วยทำงาน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เลขานุการ : ส่วนที่ ๔ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง

มาตรา ๑๑๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทน
ปวงชนชาวไทย ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติ
หน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุก
ของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มีแก้ไขใหม่ ผ่านไปเลยครับ

เลขานุการ : มาตรา ๑๑๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก
วุฒิสภามีต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : อันนี้ไม่น่ามีปัญหาเพราะมันเป็น pattern เดิม ๆ
มาตรา ๑๑๖ ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๑๖ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแต่ละสภา
มีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานคนหนึ่งหรือสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง
จากสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ตามมติของสภา

ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร
จะเป็นกรรมการบริหารหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองขณะเดียวกันมิได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มีท่านผู้ใดสงสัยไหม ผ่านไปเลยครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๑๗ ประธานและรองประธาน
สภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งจนสิ้นอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
ประธานและรองประธานวุฒิสภาดำรงตำแหน่งจนถึงวันสิ้นอายุของวุฒิสภา เว้นแต่
ในระหว่างเวลาตามมาตรา ๑๐๙ วรรคสาม ให้ประธานและรองประธานวุฒิสภายังคง
อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มีท่านผู้ใดสงสัยไหม ต่อไปครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กัลยาณี ๑๗/๕

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๑๘ ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานและรองประธานวุฒิสภา ย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๑๑๗ เมื่อ

(๑) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก

(๒) ลาออกจากตำแหน่ง

(๓) ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือข้าราชการการเมืองอื่น

(๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้อคดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นกรณีที่ดียังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เชิญท่านนรชิตครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ท่านประธานครับ อันนี้ผมเคย raise กับคุณปกรณ์ กับคุณธนาวัฒน์ไว้ทีหนึ่งแล้วเราถือว่าเอาเฉพาะที่มัน apply ใช้ใหม่ (๓) ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี มันเป็นไปไม่ได้เพราะวุฒิสภามันต้องพ้นไปแล้ว ๒ ปี เพราะฉะนั้นเขามาเป็นรัฐมนตรี กับนายกรัฐมนตรีไม่ได้ แต่เราก็เขียนรวมกันแล้วก็หมายความว่า only those will apply แปลว่าอย่างนั้นใช้ใหม่เท่านั้นเอง

นายอัชพร จารุจินดา : คือมันต้องเขียน ๒ ด้านเพื่อไม่ให้มันเงี้ยวว่าเขาพ้นจากประธานหรือเปล่า

นายนรชิต สิงหเสนี : ไม่ติดใจครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๑๙ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจดำเนินการของสภานั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ รองประธานมีหน้าที่และอำนาจตามที่ประธานมอบหมาย และปฏิบัติหน้าที่แทนประธานเมื่อประธานไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และผู้ทำหน้าที่แทนต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เมื่อประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานและรองประธานวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกแห่งสภานั้น ๆ เลือกกันเองให้สมาชิกคนหนึ่งเป็นประธานในคราวประชุมนั้น

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มีไหม ไม่มีผ่านเลยครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ขออนุญาตนิดเดียวครับ ในวาระที่ ๑ กับวาระที่ ๒ เวลาเราใช้คำว่า ปฏิบัติ กับ ผู้ทำหน้าที่ มันอันเดียวกันหรือเปล่า ในวาระแรก และอำนาจตามที่ ประธานมอบหมาย และปฏิบัติหน้าที่แทนประธานเมื่อประธานไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ แต่พอในวาระสองเราพูดถึงว่า ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และผู้ทำหน้าที่แทน คือกำลังสงสัยว่าปฏิบัติหน้าที่แทนกับทำหน้าที่แทนมันคืออันเดียวกันหรือเปล่าครับ

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : วาระหนึ่งมันคือการทำหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่มันตัวกริยา แต่ตรงนี้มันบอกว่าคนที่ทำหน้าที่คือตัวคน

นายอุดม รัฐอมฤต : ก็เป็นผู้ทำหน้าที่คือคนไข้ไหม แต่ว่าถ้าปฏิบัติหน้าที่คือวิธี เป็นกริยา โอเคครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มาตราต่อไปครับ

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๒๐ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมวุฒิสภา ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีการพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะกำหนดองค์ประชุมไว้ในข้อบังคับเป็นอย่างอื่นก็ได้

การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้ เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ

สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

รายงานการประชุม และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน ต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป เว้นแต่กรณีการประชุมลับหรือการออกเสียงลงคะแนน เป็นการลับ

การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใด ให้กระทำเป็นการลับ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : อันนี้เรียนถามเป็นความรู้เพราะว่าผมเห็นเวลาลงมติเรื่องประมาณว่ารับรองใคร ในที่สุดผลคะแนนมันก็ออกมาแต่เขาไม่ได้ออกมาเป็นรายบุคคลเหมือนอย่างเวลาไปโหวตแต่ว่าเขาออกคะแนนรวม อย่างนี้ถือว่าเป็นการลับโหมครับ

เลขานุการ : อาจารย์อุตมสนใจเรื่องคำว่าเป็นประมาณนี้ไหมครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : จะ challenge ไหมครับ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ไม่มีผมจะได้ผ่านครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เชิญต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๒๑ ภายในห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของรัฐสภาสองสมัย

วันประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง ส่วนวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง ให้เป็นไปตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด กรณีที่การเริ่มประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่ง มีเวลาจนถึงสิ้นปีปฏิทินไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบวัน จะไม่มีการประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สองสำหรับปีนั้นก็

สมัยประชุมสามัญประจำปีของรัฐสภาสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน แต่พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ขยายเวลาออกไปก็ได้

การปิดสมัยประชุมสามัญประจำปีก่อนครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน จะกระทำได้อีกแต่โดยความเห็นชอบของรัฐสภา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มีใคร challenge ไหม เชิญต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๒๒ พระมหากษัตริย์ทรงเรียกประชุมรัฐสภาทรงเปิดและทรงปิดประชุม

พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งแรกด้วยพระองค์เอง หรือจะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระราชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือผู้ใดผู้หนึ่ง เป็นผู้แทนพระองค์ มาทำรัฐพิธีก็ได้

เมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พระมหากษัตริย์จะทรงเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญก็ได้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๖ การเรียกประชุม การขยายเวลาประชุม และการปิดประชุมรัฐสภา ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : พรรคสองต้องเดิม ทรงบรรลุนิติภาวะตามที่เรากัดตอนแรก

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มีอีกไหม ไม่มีมาตราต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๒๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ทั้งสองสภารวมกัน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของ จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาให้นำความ กราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้

ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลและลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ไม่มี ต่อไปครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๒๔ ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุม วุฒิสภา หรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใดในทางแกล้งข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุ ฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใด ๆ มิได้

เอกสิทธิ์ตามวรรคหนึ่งไม่คุ้มครองสมาชิกผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุม ที่มี การถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใด หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุม ไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และการกล่าวถ้อยคำนั้นมีลักษณะเป็นความผิดทางอาญาหรือละเมิด สิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้น

ในกรณีตามวรรคสอง ถ้าสมาชิกกล่าวถ้อยคำใดที่อาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่น ซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้นได้รับความเสียหาย ให้ประธานแห่งสภานั้นจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามที่บุคคลนั้นร้องขอตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับ การประชุมของสภานั้น ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่อสิทธิของบุคคลในการฟ้องคดีต่อศาล

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณา รายงานการประชุมตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี และคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แกล้งข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น ในที่ประชุม ตลอดจนผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ หรือทางอื่นใดที่ได้รับอนุญาตจากประธานแห่งสภานั้นด้วยโดยอนุโลม

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ผมถามนิดหนึ่งครับ อันนี้รวมล่ามภาษามือด้วยหรือเปล่าครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : รวมเพราะว่าอันนั้นอยู่ในข้อบังคับแล้วประธานสภาอนุญาตครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาช : รวมล่ามภาษามือด้วยนะครับ

ประธาน : ถึงไหนแล้ว

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ถึงมาตรา ๑๒๕ ไม่มีแขวนไว้เลยครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๒๕ ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือเป็นการจับในขณะกระทำความผิด

ในกรณีที่มีการจับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะกระทำความผิด ให้รายงานไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกโดยพลัน และเพื่อประโยชน์ในการประชุมสภา ประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับเพื่อให้มาประชุมสภาได้

ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาถูกคุมขังในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาอยู่ก่อนสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุม พนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณีต้องสั่งปล่อยทันทีถ้าประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้ร้องขอ โดยศาลจะสั่งให้มีประกันหรือมีประกันและหลักประกันด้วย หรือไม่ก็ได้

ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในคดีอาญาไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัยประชุมก็ได้ แต่ต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมาประชุมสภา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : เปลี่ยนไปจากปกตินิดหน่อย ต่อไป

เลขานุการ : มาตรา ๑๒๖ ในระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่าจะด้วยเหตุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ สภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ หรือเหตุอื่นใด จะมีการประชุมวุฒิสภาได้ เว้นแต่

(๑) มีกรณีที่รัฐสภาต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๑๗๗

(๒) มีกรณีที่วุฒิสภาต้องประชุมเพื่อทำหน้าที่พิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใด ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูล เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญ และให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ในกรณีตาม (๑) ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภา แต่การให้ความเห็นชอบ ตามมาตรา ๑๗๗ ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด เท่าที่มีอยู่

ประธาน : มาตรา ๑๗๗ เรื่องอะไร

เลขานุการ : ประกาศสงคราม

ประธาน : ต่อไป

เลขานุการ : มาตรา ๑๒๗ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุม แต่ละสภา แต่ถ้าคณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกของแต่ละสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือจำนวนสมาชิกของทั้งสองสภาเท่าที่มีอยู่ร่วมกัน แล้วแต่กรณีร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

ประธาน : ทำไมต้องมีส่วนร่วม เท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาก็พอแล้ว

เลขานุการ : เอามาจากของเก่า ตัดออกได้ครับ

ประธาน : ต่อไป

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

อุทัยวรรณ ๑๘/๒

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

เลขานุการ : มาตรา ๑๒๘ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธิการสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึกการลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และการอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ในข้อบังคับตามวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตั้งกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการหรือทุพพลภาพ ต้องกำหนดให้บุคคลประเภทดังกล่าวหรือผู้แทนองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นโดยตรงร่วมเป็นกรรมการวิสามัญด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ต้องกำหนดให้ผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นดังกล่าวร่วมเป็นกรรมการวิสามัญด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด

ประธาน : โอเค

เลขานุการ : มาตรา ๑๒๙ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิก หรือมิได้เป็นสมาชิก ตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ หรือคณะกรรมการร่วมกันตามมาตรา ๑๓๗ เพื่อกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ และรายงานให้สภาทราบตามระยะเวลาที่สภากำหนด

การกระทำกิจการ การสอบสวนข้อเท็จจริง หรือการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภา และหน้าที่และอำนาจตามที่ระบุไว้ใน การตั้งคณะกรรมการก็ดี ในการดำเนินการของคณะกรรมการก็ดี ต้องไม่เป็นเรื่องซ้ำซ้อนกัน ในกรณีที่การกระทำกิจการ การสอบสวนข้อเท็จจริงหรือการศึกษาในเรื่องใดมีความเกี่ยวข้องกัน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาที่จะต้องดำเนินการให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องทุกชุดร่วมกันดำเนินการ

ในการสอบหาข้อเท็จจริง คณะกรรมการจะมอบอำนาจหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลใดกระทำการแทนมิได้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาอยู่นั้นได้ แต่การเรียกเช่นนั้นมิให้ใช้บังคับแก่ผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในกระบวนการวิธีพิจารณาพิพากษาอรรถคดี หรือการบริหารงานบุคคลของแต่ละศาล และมีให้ใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจโดยตรงในแต่ละองค์กรตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ให้เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบในกิจการที่คณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษา ที่จะต้องสั่งการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดหรือในกำกับให้ข้อเท็จจริง ส่งเอกสาร หรือแสดงความคิดเห็นตามที่คณะกรรมการเรียก

ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเปิดเผยบันทึกการประชุม รายงานการดำเนินการ รายงานการสอบหาข้อเท็จจริง หรือรายงานการศึกษา แล้วแต่กรณี ของคณะกรรมการให้ประชาชนทราบ เว้นแต่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี มีมติมิให้เปิดเผย

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๔ นั้นให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำหน้าที่และผู้ปฏิบัติตามคำเรียกตามมาตรานี้ด้วย

กรรมการสามัญซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๒๓ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดอัตราส่วนตามวรรคแปด

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ท่านประธานนิดเดียว เมื่อสักครู่ถามไม่ทันมาตรา ๑๒๘ คำว่าประมวลจริยธรรมเป็นอันเดียวกับมาตรฐานทางจริยธรรมในมาตรา ๒๑๙ หรือเปล่าครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : คนละอัน

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ก็แสดงว่าของสภานี้มี ๒ อันใช่ไหมครับ

ประธาน : ถ้าเขาจะมีอีกเขาอยากจะทำก็ทำ ถ้าไม่ทำก็ใช้อันนั้น

นายศุภชัย ยาวะประภาช : คือถ้าเขาอยากทำเขาก็ทำอันนี้ขึ้นมาอีกอันหนึ่ง
แต่ถ้าเขาไม่ทำก็ใช้มาตรฐานทางจริยธรรม

ประธาน : ถึงเขาทำก็ยังคงใช้อันนั้น

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ทำก็ยังคงใช้อันนั้นอยู่ แต่มาตรฐานทางจริยธรรม
ที่ทำขึ้นมาไม่ได้ใช้กับพวกที่เป็นกรรมาธิการใช้ใหม่ หมายถึงกรรมาธิการคนนอก แต่ประมวล
จริยธรรมถ้าทำขึ้นมาใช้กับคนนอกได้

ประธาน : ก็ไม่แน่ ก็จะครอบคลุมไปถึงคนนอก

นายศุภชัย ยาวะประภาช : แต่ก็คือมี ๒ อันได้

ประธาน : มีได้

เลขานุการ : มาตรา ๑๓๐ ให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

(๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต

(๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

(๑๐) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : ท่านประธานขออนุญาต (๕) ว่าด้วยวิธีพิจารณา
ต้องมีคดี เพราะ (๖) วิธีพิจารณาคดีอาญา

ประธาน : แต่ของศาลรัฐธรรมนูญเขาเป็นคดีหรือเปล่า

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ไม่ใช่คดี

ประธาน : เขาไม่มีเรียกคดีด้วยใช่ไหม ต่อไป

เลขานุการ : มาตรา ๑๓๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะเสนอได้ก็
แต่โดย

(๑) คณะรัฐมนตรี โดยข้อเสนอแนะของศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กร
อิสระที่เกี่ยวข้อง

(๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิก
ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

นายบรรชิต สิงหเสนี : ท่านประธาน ใน (๒) เป็นแค่ถ้อยคำ แล้วก็ไม่ใช่สาระสำคัญ
อะไร แต่วิธีเขียนของมาตรา ๑๓๑ (๒) นี้เขียนเหมือนกับมาตรา ๑๒๓ ก็คือว่าสมาชิกทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่ แล้วก็ต่อท้ายด้วยของสภาผู้แทนราษฎร แต่ในมาตรา ๑๒๗ คำว่า เท่าที่มีอยู่ กลับไปอยู่
ตอนท้าย ก็เพียงแต่ไม่ตรงกัน แต่ก็ไม่ใช่สาระสำคัญ

ประธาน : สำคัญทีเดียว มาตรา ๑๒๗

นายบรรชิต สิงหเสนี : มาตรา ๑๒๗ บรรทัดก่อนสุดท้าย คำว่า เท่าที่มีอยู่
ไปอยู่ตรงท้าย ในอันอื่นจะอยู่จำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ แล้วก็ของทั้ง ๒ สภา บรรทัดก่อนสุดท้าย
ตรงเท่าที่มีอยู่ในมาตรานี้อยู่ตอนท้าย

ประธาน : ต่อไป

เลขานุการ : มาตรา ๑๓๒ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาให้กระทำเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติ เว้นแต่

(๑) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ สภาผู้แทนราษฎร
ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่าง และในกรณีที่ต้อง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

มีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันของทั้งสองสภา จะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ตั้งคณะกรรมการร่วมกัน ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายใน กำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบตามร่างที่มีการเสนอครั้งแรก หรือที่ได้รับจากวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

ประธาน : แล้วตอนที่ตั้งกรรมการร่วมกันทำไมความผิดไปตกอยู่ที่ สภาผู้แทนราษฎร ถ้าเกิดวุฒิสภาเบี้ยว เพราะว่าให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรอย่างเดียวไม่ได้ ต้องวุฒิสภาด้วยสิ ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาให้ความเห็นชอบตามร่างที่มีการเสนอ ครั้งแรก ถูกไหม เพราะว่าถ้าสภาผู้แทนราษฎรเบี้ยวก็เห็นว่าเราใช้ร่างเดิม ทั้งสองสภาเบี้ยว หรือสภาใดสภาหนึ่งเบี้ยวก็ใช้ร่างเดิม

นายบรรชิต สิงหเสนี : ท่านประธาน แต่อ่านดูอันนี้เหมือนกับวุฒิสภาเขาได้ทำ หน้าที่เขา รัฐสภาไม่ทำ ถึงมีร่างจากวุฒิสภามา

ประธาน : คือร่างจากวุฒิสภามา มาตั้งกรรมการร่วม คราวนี้ตั้งกรรมการร่วม แล้วต้องย้อนกลับไปหาทั้งสองสภา แล้วถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เสร็จก็ต้องถือว่ากลับไปเดิมหมด หรือไม่อย่างนั้นก็ต้องเขียนละเอียดเลยว่าถ้าเกิดจากสภาผู้แทนราษฎรให้ใช้ร่างวุฒิสภา ถ้าเกิดจาก วุฒิสภาให้ใช้ร่างสภาผู้แทนราษฎร คือมี ๒ กรณี กรณีแรกตอนเข้ามาแล้วสภาผู้แทนราษฎร ทำไม่เสร็จ เราก็โทษสภาผู้แทนราษฎรได้ ก็ถือว่าให้ความเห็นชอบ ทีนี้พอทำไปเสร็จแล้วก็ไปถึง วุฒิสภา วุฒิสภาแก้กลับ สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นด้วยไปตั้งคณะกรรมการ ตรงนี้จะมี ๒ จังหวะ จังหวะหนึ่งก็คือคณะกรรมการร่วมกันต้องทำให้เสร็จ ถ้าไม่เสร็จก็ต้องมีผลอย่างหนึ่ง แต่ว่า สมมติเสร็จภายในเวลา แล้วไปถึงสภาผู้แทนราษฎรก็รีรอไม่หยิบขึ้นมา หรือวุฒิสภาไม่หยิบขึ้นมา ในช่วงหนึ่ง

นายบรรชิต สิงหเสนี : ท่านประธานผมยังมองว่าวุฒิสภาเขาได้ทำหน้าที่ ของเขาแล้ว ประการที่ ๑ คือสภาเป็นคนเสนอร่าง แล้วก็ส่งไปวุฒิสภา วุฒิสภาเขาก็ทำหน้าที่เขา แล้วเขาส่งกลับมา แล้วตั้งกรรมการร่วม กรรมการร่วมก็ต้องทำภายในกี่วันเราก็บอกแล้ว ก็หมายความว่าวุฒิสภาไม่ได้เบี้ยวแล้ว

ประธาน : เพราะว่ากรรมการร่วมมาจากวุฒิสภาด้วย

นายบรรชิต สิงหเสนี : แต่มีกำหนดว่าต้องเสร็จภายใน ๙๐ วันอยู่แล้ว

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ตรงนี้ถ้าไม่เสร็จภายใน ๙๐ วันจะโทษใคร เพราะในการที่ไม่เสร็จนี้อาจจะเกิดสมาชิกของสภาผู้แทนราษฎรเปี้ยว หรือสมาชิกของวุฒิสภาเปี้ยวก็ได้ทั้งคู่ หรือไม่อย่างนั้นก็ต้องบอกว่าไม่เสร็จก็ยุบสภา ของเดิมเขาเขียนอย่างไรมีไหม

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : เราเขียนใหม่ ถ้าเขียน พ.ร.บ. ปกตินี้พอส่งกลับมา กรรมาธิการร่วมแล้วพอกรรมาธิการร่วมเสร็จนี้แต่ละสภาก็จะรับไปเพื่อความเห็นชอบ ส.ส. ก็จะไปเข้า ส.ส. ส.ว. ก็จะไปเข้า ส.ว. ภายในกำหนด

ประธาน : มีหลายชั้น ชั้นที่ ๑ รัฐบาลเสนอมายังสภาผู้แทนราษฎร เราบอกให้ทำให้เสร็จภายใน ๑๘๐ วัน ๑๘๐ วันแล้วไม่เสร็จ อย่างที่ผ่านมาไม่เสร็จใช่ไหม ถามว่าจะเกิดอะไรขึ้น เราก็บอกว่าให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบตามร่างที่ส่งมา แล้วก็ส่งไปวุฒิสภา วุฒิสภาก็ต้องทำให้เสร็จภายในกี่วัน ถ้าไม่เสร็จก็ต้องถือว่าเห็นชอบตามร่างของสภาผู้แทนราษฎร

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : ในกรณีปกติ

ประธาน : กรณีนี้แหละ ที่นี้พอสมมุติว่าสภาผู้แทนราษฎรก็ทำเสร็จภายในกำหนด ส่งให้วุฒิสภา วุฒิสภาก็ทำเสร็จภายในกำหนด แต่มีความเห็นแตกต่างกันก็ต้องมาตั้งกรรมาธิการร่วม เราก็บอกกรรมาธิการร่วมต้องทำให้เสร็จภายในกำหนด ถ้าไม่เสร็จภายในกำหนดจะทำอย่างไร เพราะที่ไม่เสร็จภายในกำหนดไม่รู้ว่าจะเกิดจากใคร

นายจรูญ สิงห์เสนี : แต่ถ้าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กรธ. เป็นคนร่างเราก็จบไว้แค่นั้นเลยเสนอเป็นครั้งแรก ก็เป็นร่างของเรา

ประธาน : นี่มันใช้สำหรับวันข้างหน้า เฉพาะหน้านี้เรายังไม่พูดกันเลย ตัวนี้ยังเป็นปัญหาว่าเราเขียนไปดีแล้ว สนช. ไปแก้เสียละเลยจะทำอย่างไร แต่ยังไม่ได้พูดกัน ที่นี้ตัวนี้คงต้องแยกใหม่ แต่ว่าจะแยกอย่างไร

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ร่างวุฒิสภาที่ส่งไปข้างล่างเพราะอันนั้นจะเป็นร่างสุดท้าย เอาอันนั้นใช้บังคับไปเลยได้ไหม คือหมายความว่าความเห็นแย้ง เสร็จแล้วก็วุฒิสภาส่งกลับไปให้สภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นด้วยก็ตั้งกรรมาธิการร่วม กรรมาธิการร่วมพิจารณาภายใน ๙๐ วันไม่เสร็จ ไม่เสร็จก็ให้ถือร่างที่วุฒิสภาแก้ไปเลยได้ไหม

ประธาน : ปราบกฏว่าที่ไม่เสร็จนี้เพราะวุฒิสภามาบ้าง ไม่มาบ้าง หรือมาแล้วก็มารื้อไปรื้อมา แล้วจะไปโทษผู้แทนเขาได้อย่างไร คืออาจจะเกิดได้ทั้ง ๒ ข้าง ที่นี้ถ้าเราเขียนโทษไว้ทั้งคู่จะได้ไม่เกิด tactic ทางการเมือง เลยทำให้ตกลงเลย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

อุทัยวรรณ ๑๘/๘

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ต้องเขียนว่าร่างนั้นตกไป

ประธาน : ไม่ได้ เพราะว่าร่างนั้นมาจากองค์กรอิสระ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ถ้าคุณคือให้ตกก็เลยทำให้ตกเลย

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : จริง ๆ เข้าใจว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ อาจจะไม่ใช่องค์กรอิสระเสนอก็คงได้ใช้ใหม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : องค์กรอิสระนั้นอาจจะเสนอแนะผ่านมา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้เปลี่ยนหลักการเดิมซึ่งเคยให้องค์กรอิสระเสนอได้ด้วย เป็นแค่ข้อเสนอแนะ

เลขานุการ : ถ้าเป็นในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือคณะกรรมการร่วมกัน แล้วแต่กรณีดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาให้ความเห็นชอบตามร่างที่มีการเสนอครั้งแรกจะได้ใหม่ครับ

ประธาน : วุฒิสภาตามปกติต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จเท่าไร

นายอัชพร จารุจินดา : ๖๐ วัน

ประธาน : ต้องอย่างนี้ ตอนนี้อย่างนี้ไม่มี เดี่ยวอันนี้ต้องแยกได้ไหม

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายนครจิต สิงหเสนี : ท่านประธานครับ ที่เขียนว่าในกรณีที่ต้องตั้ง
กรรมาธิการร่วมนี้เราละไว้ในฐานที่เข้าใจได้ไหมครับว่าเขามีความขัดแย้งกัน เรา Assume เลย
ใช่ไหมครับ

ประธาน : assume เพราะกระบวนการมันอยู่ หลังจากนั้นมันจะมีกระบวนการว่า
กรณีไหนต้องตั้งกรรมาธิการร่วม ตอนนี้อยู่ไหมลองดูสิ

เลขานุการ : (๑) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
สภาผู้แทนราษฎรต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่าง
ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าสภา
ผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบตามร่างที่ได้รับมา และส่งให้วุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป ซึ่งวุฒิสภา
ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน ถ้าวุฒิสภาพิจารณาไม่แล้วเสร็จให้ถือว่าวุฒิสภาให้ความ
เห็นชอบตามร่างที่สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบ

(๒) ในกรณีที่ ต้องมีการตั้ง คณะกรรมาธิการร่วมกัน ของ ทั้งสองสภา
คณะกรรมาธิการร่วมกันจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน ถ้าคณะกรรมาธิการร่วมกัน
พิจารณาไม่แล้วเสร็จให้คณะกรรมาธิการร่วมกันดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง และให้สภาผู้แทนราษฎร
และวุฒิสภาตั้งคณะกรรมาธิการร่วมกันขึ้นใหม่เพื่อดำเนินการต่อไปให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน
และให้กรรมาธิการร่วมกันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวจะดำรงตำแหน่งกรรมาธิการใด ๆ ไม่ว่า
จะเป็นกรรมาธิการสามัญหรือวิสามัญอีกไม่ได้ตลอดอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา
แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ เป็นกรรมาธิการใดอยู่ก่อนแล้ว ก็ให้พ้นจากตำแหน่งกรรมาธิการนั้น
และเมื่อกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาเสร็จแล้ว สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต้องพิจารณา
ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับร่างจากคณะกรรมาธิการร่วมกัน

ในกรณีที่ สภาหนึ่งสภาใดดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดให้นำความใน (๑)
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

นายอัคร จารุจินดา : ให้นำความใน (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม หมายความว่า
เห็นชอบกับร่างกรรมาธิการแก้ไขใหม่ครับ เพราะ (๑) นั้นเห็นชอบไปกับร่างเดิม

ประธาน : คือถ้าไม่เสร็จ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

นายอัชพร จารุจินดา : ไม่เสร็จก็ถือว่าเห็นชอบกับร่างที่กรรมาธิการแก้ไขใหม่ครับ เพราะ (๑) ที่อ้างถึงนี้มันเห็นชอบกับร่างเดิมร่างแรกเลย

นายเชษฐ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ ใน (๑) แก่คำว่า แล้วให้เสร็จ เป็นให้แล้วเสร็จ ครับ อันนี้ใช้บังคับกับคนนอกด้วยใช่ไหมครับ ทั้งคนนอกที่มาเป็นกรรมาธิการ แล้วก็ ส.ส. ส.ว. ด้วยใช่ไหมครับ

ประธาน : จริง ๆ มันก็ดูน่าเกลียดที่เราเขียนอย่างนี้ แต่มันบอกเพราะว่าที่ผ่านมามันไม่รู้จักหน้าที่กัน ในเมื่อเราเปลี่ยนจากอำนาจหน้าที่มาเป็นหน้าที่ อำนาจแล้วนี้ เพราะว่าถ้าเพียงแต่บอกว่าให้พ้นจากตำแหน่งกรรมาธิการแล้วก็ตั้งกรรมาธิการใหม่มันก็ได้อะไรเท่าไร ก็โอเคอยากตั้งก็ตั้ง ตั้งมาใหม่ก็ทำให้เสร็จ ก็ต้องทำอย่างเดียวกัน ไหวไม่ไหว แรงแปหรือ แล้วจะให้ลงโทษอย่างไร หรือไม่อย่างนั้นก็ต้องบอกว่าให้ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรง

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ อย่าเพิ่งลบนะครับ คือนึกเสียตายอันนี้ครับ ถ้าไม่ใช่กรณีนี้โยกไปใช้ในกรณีที่เป็นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยประชาชนได้ไหมครับ เพราะมันเคยเกิดขึ้นเหมือนกันว่าเขาเสนอมา แล้ว ๒ สภานี้เกิดกรณีอย่างนี้เลย เรบอกให้คุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งผมว่าถ้าเราให้น้ำหนักของกฎหมายที่ประชาชนเสนอเอาไปไว้สักมาตราหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องที่ประชาชนเสนอมาแล้ว ๒ สภานี้โยกโยนี่ ผมว่าอันนี้ดูดีเลย ถ้าไม่ใช่ในกรณีนี้ครับ

ประธาน : แต่บังเอิญกรณีของกฎหมายของประชาชนบางที่ที่เขาโยกโยล่ำซำนี่เป็น tactic ทางการเมืองเพื่อ ease สถานการณ์ไม่ให้มันตึงเครียด เพราะประชาชนจะเอาในสิ่งที่เขานึกว่ามันดี แต่ว่าไม่ได้นึกถึงส่วนรวม แล้วเขาจะปฏิเสธคือจะคว่ำเสียก็ได้ แต่ว่าถ้าคว่ำเสียก็เป็นเรื่องเป็นราวเขาก็ค่อย ๆ ถ่วงมันไป อะไรไป กฎหมายที่เขาถ่วงอยู่อย่างเช่นกฎหมายป่าชุมชน นั้นแหละเป็นกฎหมายตัวอย่าง คือคนที่ริเริ่มกฎหมายนี้เป็นคนดีและทำสำเร็จ แต่นึกว่าถ้าทำอย่างที่ทำต่อไปแล้วเอาออกมาบังคับมันจะเป็นอย่างนั้น ซึ่งทางราชการดูแล้วว่ามันไม่ได้เป็นอย่างนั้นหรอก พอกฎหมายนั้นออกมาพวกนั้นจะกระเด็น เพราะว่าพวกนายทุนก็จะส่งคนเข้าไปแล้วเข้าไปเป็นตัวเหมือนกับสหกรณ์แท้ๆไม่ผิดเลย แล้วที่สำคัญก็คือว่าในทีอื่น ๆ ซึ่งมันได้ดีอย่างนั้นก็จะพลอยเอาไปหมดป่าเขาก็ใช้วิธีถ่วงไว้ ในกรณีนั้นมันก็ต้องถ่วง ทีนี้ถ้าเราไปใช้เขาก็หมดเครื่องมือ แต่อันนี้ตั้งใจถ่วงเพราะว่ามันเป็นอำนาจขององค์กรอิสระที่จะไปจัดการกับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กุลนที ๑๙/๓

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

พวกฝ่ายการเมือง เขาก็ไม่ออกเสียบ้าง ไม่อะไรเสียบ้าง ถ้าคิดว่ามันแรงไปก็เอาแต่เพียงแค่ว่า ให้ไปดำเนินการทางจริยธรรมกันเอาเอง ก่อนที่จะไปดูตัวนี้คุณปกรณ์เรียงใหม่ นะครับ เรียงแล้ว พຽງนี้ค่อยมาอ่าน

นายภัทร คำพิทักษ์ : อันนี้ยังไม่ได้ตัดสินใจใหม่ครับ

ประธาน : พຽງนี้มาดูรายละเอียดอีกที วันนี้ฝากการบ้านพวกเราไปคิด ไหน ๆ ก็อ่านกันมาคนละหมวด ๒ หมวดแล้วนี้ ช่วยไปคิดกันที่ว่าในความเห็นของแต่ละคน จุดดีที่อยากจะถอดชาวบ้านนี้ขอคนละจุดอย่างน้อย ถ้าใครคิดได้หลายจุดก็เอา จะได้เอามา รวบรวม แล้วก็เฟื่อตอนที่เราจะทำหนังสือเราก็จะได้เอาไปใส่แล้ววันแถลงจะได้ไปแถลง ผมกำลังสงสัยนะครับ ถ้าให้เราเร่งต่อไปอีกเดือนหนึ่งนี่เราเอาเจียน อ่านไปเรื่อย ๆ ชักจะนั่นแล้ว วันหลังพอเสร็จแล้วนี่อยากจะรู้ว่าใครจะเป็นคนแรกที่ไปหยิบรัฐธรรมนูญมาอ่าน พຽງนี้เวลาเดิม ๙ โมง แต่พຽງนี้คงต้องเร่งหน่อยแล้วตัวนี้มันยาวมาก วันเสาร์ที่คิดว่าจะกลับครึ่งวันคงไม่ได้แล้วละ นี่ยังไม่ถึงไหนเลย เพราะเราจะต้องเสร็จสมบูรณ์ไปจากที่นี่ แล้ววันจันทร์เราก็จะไปดู อีกนิดหนึ่งเผื่อใครเจอที่ผิดอะไร

เลิกประชุมเวลา ๒๒.๐๕ นาฬิกา

กลุ่มงานขวเลข

สำนักรายงานการประชุมและขวเลข